
O MIE
ȘI UNA
DE NOPȚI
10

Textul actualei versiuni reproduce ediția *Le livre des Mille nuits et une nuit*, traduction littérale et complète du texte arabe par le dr. *J. C. Mardrus*, Editions de la Revue Blanche, Paris, 1899, versiune coroborată cu traducerea în limba rusă *Kniga tâsiaci i odnoi noci*, perevod s arabskogo *M. A. Salie*, Gosudarstvennoe Izdatelstvo Hudojestvennoi Literaturî, Moskva, 1959.

O MIE ŞI UNA DE NOPŢI

Volumul X
(Nopţile 672–774)

Text integral
Traducere şi note de Haralambie Grămescu

ErcPress

Design copertă: Carmen Lucaci
Ilustrații: Ion Manea

Editura Erc Press
Piața Presei Libere, nr. 1,
sector 1, București
Tel./fax: 021.318.70.27, 021.318.70.28
office@ercpress.ro
comenzi@ercpress.ro
www.ercpress.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
O mie și una de nopți ; trad.: Haralambie Grămescu. -
București : Erc Press, 2009-
15 vol.
ISBN 978-973-157-712-8
Vol. 10. - 2009. - ISBN 978-973-157-746-3

I. Grămescu, Haralambie (trad.)

821.411.21-91-34=135.1
398(=411.21)

Editori: Ciprian Ene, Adriana Ene
Redactori: Mihaela Pogonici, Raluca Sălcudean
Consilier literar: Mihail Grămescu
DTP: Carmen Stoica, Simona Mogoșeanu
Corector: Roxana Geantă

Iar Şeherezada spuse:

POVESTEA CU TÂNĂRUL NUR ŞI VITEAZA FRÂNCĂ[1]

Mi s-a povestit, o, norocitule sultan, că a fost odată, în vechimea vremilor şi în curgerea timpilor şi a clipelor, în ţara Egiptului, un om dintre oamenii de vază, pe care îl chema Cunună[2] şi care îşi trecuse viaţa călătorind pe uscat şi pe mări, prin insule şi prin pustiuri, şi prin tărâmurile cunoscute şi necunoscute, fără vreo teamă nici de primejdii, nici de osteneli, nici de necazuri, şi înfruntând amaruri atâta de năprasnice încât, numai ascultându-le, ar încărunţi părul de-a binelea, chiar şi pe capul ţâncilor. Ci după ce a ajuns bogat, fericit şi cinstit de toţi, neguţătorul Cunună s-a lăsat de călătorii, ca să trăiască în saraiul lui, liniştit, stând în tihnă pe divan şi cu fruntea încinsă de turbanul de moselină albă fără de pată. Şi nimic nu-i lipsea pentru împlinirea dorinţelor sale. Întrucât iatacurile lui, haremul, dulapurile şi sipeturile, pline cu bogăţii, cu haine de la Mordin, cu pânzeturi de la Baalbeck, cu mătăsuri de la Homs, cu arme de la Damasc, cu atlazuri de la Bagdad, cu marame de la Mossul, cu mantii de la Maghreb şi cu chindiseli de la Ind, nu-şi aveau perechea ca strălucire nici în saraiurile împăraţilor ori ale sultanilor. Şi stăpânea o mulţime de robi, şi negri şi albi, şi mameluci turci, şi cadâne, şi hadâmbi, şi cai de soi ales, şi catâri, şi cămile de la Bactriana, şi dromadere sprintene la goană, şi băieţi de la Grecia şi de la Siria, şi fetişcane de la Circasia, şi hadâmbi micuţi de la Abisinia, şi femei din toate ţările.

---

[1] La M. A. Salie, titlul este: *Povestea cu Nur-ad-din şi Mariam-mâncăcioasa.*

[2] La M. A. Salie: *Tadj-ad-din.*

Şi-aşa că era, fără de nicio îndoială, negustorul cel mai mulțumit şi cel mai lăudat de pe vremurile lui.

Ci bunul cel mai de preț şi cel mai strălucit de care se bucura negustorul Cunună era însuşi fiul său, un flăcăiaş de paisprezece ani, care hotărât că era mai frumos, şi cu mult încă, decât luna în cea de a paisprezecea zi a ei. Căci nimic, nici frăgezimea primăverii, nici ramura mlădie a arborelui ban, nici bobocul de trandafir, nici alabastrul cel străveziu nu se puteau asemui cu gingăşia răpitoarei lui tinereți, cu umbletul lui zarif, cu dulcile culori ale chipului său şi cu albeața cea neprihănită a făpturii lui vrăjitoare. Şi de altminteri poetul, stârnit de desăvârşirile sale, l-a şi cântat aşa:

Prietenu-mi cel tânăr și-atâta de frumos
Îmi spune: „O, poete, ți-e harul cam sărac!"
Eu îi răspund: „O, doamne al meu, neîndoios,
În cazu-acesta-al nostru nici nu am ce să fac
Cu harul! Frumuseții îi ești cel mai chipos
Sultan – fără prihană în trupul tău răvac!
Ci – de-i cu-ngăduință să-nalț și eu prinos –
O, cât e de frumoasă, pe chipul tău cel drag,
Aluna ceea neagră, un bob întunecos
De chihlimbar, ce iese mai bine în vileag
Pe albul unei mese de marmoră, lucios!
Și ia uite ce spade stau gata de atac,
Din pleoapele-ți pornite la luptă, arțăgos,
Cu cei ce ca-n orbire nepăsătoare zac!"

Iar un alt poet a spus:

I-am întrebat, când i-am văzut buimaci,
În zarva luptei, căsăpind vârtos,
Pe cei care se omorau posaci:
„De ce atâta sânge dat prinos?"
Ei mi-au răspuns crunți: „Pentru ochii dragi
Ai unui flăcăiandru prea frumos!"

Iar un al treilea a spus:

Veni la mine singur,
Veni în ospeție.
Şi când văzu cum tremur
Şi cum mă înfior,
Îmi spuse: „Ce-i cu tine?
Ți-e rău, cumva?“ Şi mie,
Simțind că ard de dor,
Atâta doar, cu spaimă,
Pe limbă fu să-mi vie,
Şi îngăimai de zor:
„Săgețile acelea,
Vai, dă-le în pustie,
Săgețile acelea
Din ochii tăi – că mor!“

Iar un altul a spus:

Şi lune şi gazele au venit
Să se măsoare-n nuri şi-n frumusețe
Cu el. Ci eu le-am spus atunci cinstit:
„Gazelelor, fugiți, nu fiți semețe,
Căci nu e chip să vă asemuiți
Cu puiu-acesta zvelt de căprioară!
Iar voi, o, lune, nu vă mai trudiți,
Căci frumusețea lui nu se măsoară!“

Iar un altul a spus:

Zarif flăcău! Din negru-i păr
Şi albul frunții lui, să ştii,
Se-mbracă lumea,-ntr-adevăr,
Pe rând, în noapte şi în zi.
Dar ia priviți cu luare-aminte
Şi alunița-i din obraz! –
Ca şi bujorul, când aprinde
Împurpuratul lui atlaz,

Şi-mpodobeşte mândra-i floare
Cu bumbul mic şi negricios,
Prin care mai aprins apare
Şi care-l face mai frumos!

Iar un altul a spus:

Se limpezeşte apa frumuseţii
Doar de-i atinge limpezimea feţii!
Şi de la pleoapele lui iau săgeţi
Arcaşii care vor să-i săgeteze,
În inimă, pe cei de el iubeţi!
Ci mai cu seamă trei virtuţi alese
Să-i fie lăudate-n vieţi de vieţi:
Întâi, ah, frumuseţea lui; apoi,
Zarifu-i trup, cu mlădiosul boiu;
Şi-n urmă, dragostea ce-i purtăm noi!

Veşmintele-i uşoare-abia-nfăşoară
Întreaga-i strălucire de comoară.
Aşa cum norii străvezii abia
Ascund oleacă faţa lunii pline,
Ca şi mai mândră să se-arate ea!
Ci mai cu seamă trei virtuţi depline
Să fie lăudate-n cinstea sa:
Acele mult prea străvezii veşminte,
Frumosul trup ce-n ele se cuprinde,
Şi dragostea mea mare şi fierbinte!

Ah, negrii îi sunt ochii de cărbune,
Şi neagră-i pata gingaşei alune
Ce-i râde pe obrazul drag – podoabă!
Atât de negre şi de dulci sunt ele,
Încât se zbate inima mea, roabă.
Şi curg de-a valma lacrimile-mi grele
Din care focul dorului se-adapă.
Să fie lăudate, ah, de-a pururi,
Şi-aceste lacrimi, şi-aceste huzururi,
Şi-atâtea frumuseţi fără cusururi!

Şi fruntea lui, şi chipul lui vrăjit,
Şi trupul meu, de patimi chinuit,
Se-asemuie cu cornul mândru-al lunii
Ah, ele pentru strălucirea lor,
Iar trupul meu, în care ard cărbunii,
Prin faptul că, topit de lungul dor,
S-a-ncovoiat ca-n ceasul rugăciunii.
Aşa încât, şi până peste poate,
Ah, pururea să-i fie lăudate
Desăvârşirile acestea toate!

Luminile ochilor lui, chiar dacă
I s-au făcut sângelui meu bărdacă,
Nu se-nroşesc, oricât potop ar strânge,
Şi nu ştiu cum de pot rămâne-aşa –
Oricât m-aş zbuciuma şi-oricât aş plânge –
Duioase, moi, dulci, ca de catifea,
În care nu se vede-un strop de sânge.
De trei ori, dar, cu-naltă bucurie,
Slăvite, şi acuma şi-n vecie,
Luminile ochilor lui să fie!

Nu-mi stinse jarul şi amara sete
Decât în ziua când, pe îndelete,
Cu buzele şi zâmbetu-i frumos
Îmi dărui tot ce-mi visam anume.
Iar eu, în schimb, să-i fie de folos,
Îi dăruiesc tot ce am eu pe lume,
Şi dacă ia ce-i dau, sunt bucuros:
Avere, rosturi, suflet, viaţă, nume!
De-a pururi lăudate-i fie, dară,
Şi buzele-i aprinse ca de pară
Şi zâmbetele lui ca de fecioară!

Iar un alt poet, printre cei fără de număr care l-au cântat, a spus:

Cu arcurile-ncovoiate
Ce-i stau ochilor lui de straje;

Cu ochii-i care-aruncă suliţi
Din vrăjitoarele ocheade;
Cu agerele iatagane
Ale priviri-i ucigaşe;
Cu-nfăţişarea-i fără seamăn;
Cu mult zarifele lui nade;
Cu pletele-i ca noaptea neagră;
Cu uitătura lui cea blândă
Ce-ţi fură somnul şi domneşte
Peste-a iubirii-mpărăţie;
Cu cârlionţii-i de pe frunte,
Ca nişte scorpioni ce-mplântă
Veninul deznădejdi-n inimi;
Cu trandafirii ce-şi îmbie
Roşeaţa-n crinii daţi în floare
De pe obrajii lui senini;
Şi cu acele dulci rubine
Ce-i ard pe buze-n zâmbet moale;
Cu dinţii lui – mărgăritare
Bătute-n patimi şi în chin;
Şi cu suavele miresme
Care-l înfăşură-n petale;
Cu undele de vin şi miere
Ce-i umplu gura când vorbeşte;
Cu mijlocu-i mlădiu ca ramul;
Cu mersul lui ca un alint;
Cu-mbelşugatu-i spate jalnic
Care, şi când se odihneşte,
Şi-n mers grăbit, la fel se-arată,
Aceleaşi frumuseţi rotind;
Cu pielea-i de caisă dulce,
Cu nurii care paşi-i poartă;
Şi cu purtările-i blajine;
Cu-nmiresmatele-i cuvinte;
Şi cu obârşia-i înaltă;
Cu-averea-i; cu aleasa-i soartă;
Cu toate-aceste daruri rare,

Jur că nici soarele-n amiază
Nu strălucește precum chipu-i
Strălucitor și fără pată;
Iar luna nouă când răsare
Nu-i, cât ar fi de luminoasă,
Decât o așchie desprinsă
Din unghia lui minunată!

Ca răsuflarea-i aromită
Nici mirosul de ambră nu-i;
Iar boarea-mbălsămată-a serii
Se-mbălsămează-n părul lui!

Or, într-o zi, pe când copilandrul cel minunat, fiul lui Cunună neguțătorul, ședea în prăvălia tatălui său, câțiva tineri, prieteni de-ai lui, veniră să stea la taifas cu el, și îl poftiră...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șase sute șaptezeci și doua noapte

Spuse:

... câțiva tineri, prieteni de-ai lui, veniră să stea la taifas cu el, și îl poftiră să meargă în plimbare la o grădină a unuia dintre ei, și îi spuseră:

– O, Nur, ai să vezi ce frumoasă este grădina aceea!

Și Nur le răspunse:

– Vreau să merg! Ci, mai întâi, trebuie să-mi cer îngăduință de la tatăl meu.

Și se duse la tatăl lui să-i ceară îngăduința. Iar neguțătorul Cunună nu avu de ce să fie împotrivă și, dându-i lui Nur învoirea, îi mai dărui, pe deasupra, și o pungă plină cu galbeni, ca să nu fie la cheremul prietenilor lui.

Atunci Nur şi cu ceilalţi băieţi încălecară pe catâri şi pe măgari şi se duseră la o grădină în care se afla tot ce putea să bucure ochii şi să îndulcească gura. Şi intrară în grădină, pe o poartă boltită, frumoasă ca poarta raiului, zidită din rânduri de cărămizi de marmură de felurite culori, şi adumbrită de viţe de vie agăţătoare, pline cu ciorchini roşii şi negri, albi şi aurii, întocmai cum a spus poetul:

O, ciorchini de struguri, doldora de vin,
Negri precum corbii, dulci ca un sorbet,
Printre frunze late bobul vostru plin
Pare-un deget tânăr, neted şi boghet!

Ni-i beţia voastră dată să dezmierde:
Şi când staţi pe coarde, sărutaţi de soare,
Frumuseţea voastră sufletul ni-l pierde,
Şi când vă striveşte teascu-n zdrobitoare,
Şi vă schimbă-n mierea cea îmbătătoare.

Şi, pe când intrau, văzură sus, pe fruntea acelei porţi boltite, stihurile acestea, săpate în litere frumoase de azur:

Vino, prietene, de vrei
Să te îmbeţi de frumuseţe!
Sunt o grădină cum nu-i alta!
Te-aştept în prag, să-ţi dau bineţe!
Şi inima-ţi are să-şi uite
Aici necazurile toate,
La răcoroasa mângâiere
A adierii ce străbate
Cărările-mi cu umbră moale,
Şi la priveliştea vrăjită
A florilor ce mă îmbracă
În haina lor ca-ntr-o ispită,
Şi care râd înveselite
În falnicele lor petale.
Cu dărnicie ceru-şi varsă
Din plin belşugurile sale,

În pomii mei cu crengi plecate
Sub greul roadelor peşchir.
Şi ai să vezi cum legănate
Sub degetele de zefir
Voioase joacă şi dansează
În aer crengile subţiri,
Şi cum duioasele Pleiade
Cu mâinile strălucitoare,
Aruncă ploaia lor de aur
Şi norii de mărgăritare.
Şi dacă, obosind deodată
De joaca lui prin crengi, zefirul
Le lasă, ca s-alinte unda
Pâraielor care-şi torc firul
Şi care-i ies voioase-n cale,
Le lasă şi pe ele-apoi
Şi fuge să-mi sărute gingaş
Pe gură florile-n zăvoi.

După ce trecură de poarta aceea, îl zăriră pe paznicul grădinii stând la umbră, sub bolta foşnitoare de viţă, şi frumos ca îngerul Rizwan, cel care păzeşte comorile raiului. Şi paznicul se ridică în cinstea lor şi le ieşi înainte, şi, după salamalecurile şi urările de bun venit, îi ajută să descalece din şei, şi ţinu să le slujească el însuşi de călăuză, ca să le arate, în toate amănuntele, frumuseţile grădinii. Şi copiii putură astfel să admire şi apele cele frumoase care şerpuiau printre flori şi nu le părăseau decât cu părere de rău, şi crângurile grele de miresme, şi pomii osteniţi de giuvaierurile lor, şi păsările cântătoare, şi tufărişurile înflorite, şi copăceii cu mirodii, şi tot ceea ce făcea din acea grădină minunată un colţ rupt din grădina raiului. Dar ceea ce îi încântă mai presus de toate cuvintele, fu privelıştea, ce nu-şi avea nicăieri asemuire, a vrăjiţilor pomi roditori, cântaţi rând pe rând de toţi poeţii, aşa cum aduc mărturie aceste câteva stihuri dintre mii de stihuri:

RODIILE

Frumoasă-i haina-n care staţi sclipind,
Dulci rodii abia-ntredeschise, mine
De-nflăcărate, gingaşe rubine
Închise-n sipetele de argint.
Voi sunteţi fermecate picături
Ale unui sânge fără de cusur!

O, rodii dulci, cu pieliţa subţire,
Ca nişte feciorelnici, falnici bumbi,
Ţâşnind din piept, ispititori şi scumpi,
Şi stârnitori de patimi şi iubire –
Privindu-vă, pricep ce meşteşug
Pretinde o aleasă-arhitectură;
Iar de vă gust, ţinându-vă în gură,
Mă vindec de oricare beteşug.

MERELE

Frumoaselor cu chip vrăjit,
O, mere dulci şi-nmiresmate,
Surâsul vostru-nvăluit
În roşu şi în galben poate
Să fie-oricând asemuit,
Prin roşul care îl străbate,
Cu un obraz de-ndrăgostit,
Plin de noroc şi sănătate;
Iar galbenu-i ca un pălit
Obraz de-ndrăgostit, ce-l bate
Un nenoroc fără sfârşit!
Pe faţa voastră-s adunate,
Deci, două semne, desluşit:
Şi-al celui fericit în toate,
Şi-al celui deznădăjduit!

CAISELE

Caise dragi, cu sâmburi minunaţi,
Cine-ar putea să pună la-ndoială
Desăvârşirea voastră numai falā?
Voi, când eraţi doar flori, v-asemănaţi
Cu stelele; acum, ca fructe pline,
Rotunde printre frunze, şi-ntru tot
De aur, vă asemuiţi, socot,
Cu nişte sori gingaşi, cu pete line.

SMOCHINELE

O, albelor smochine, şi negre, ca de soare,
Binevenite pe tablaua mea!
Îmi sunteţi dragi ca albele fecioare
Ale Greciei; vă iubesc aşa
Ca pe-ale Etiopiei fierbinţi
Copile-ntunecate de dorinţi.

O, voi, din toate, cele mai iubite!
Voi, care nu vă îndoiţi deloc
De dragostea-mi şi dulcile-i ispite
Pe care le stârniţi ca pe un foc,
Încât nici nu vă pasă cum arată
Făptura voastră pururea visată!

Ah, dacă vă iubesc atât, şi dacă
Atâtea doruri îmi stârniţi în piept,
E pentru că eu ştiu să-mi fie dragă,
Aşa cum alţii nu ştiu, şi-i nedrept,
Maturitatea voastră, dulci smochine,
O, voi, cele de-atâta taină pline!

Iubite dulci, cu faţa numai cute
De-atâtea deziluzii câte-aţi tras

Pe crengile de-amar de vânt bătute
Şi care v-a scris chinul pe obraz,
Ce dulci sunteți, și cât de-nmiresmate,
Ca florile de mușețel, uscate.

Şi numai voi, dintre atâtea poame,
În clipa rară-a coaptelor dorinți,
O, voi, preadăruitelor cu-aroame,
Ştiți să lăsați, topindu-vă-ntre dinți,
Suavul strop îmbătător, pe care
L-ați zămislit din miere și din soare!

PERELE

O, tinere copile, o, candide fecioare,
De must răcoritor și-arome pline,
Oleacă dulci, oleacă acrișoare,
Eline, sinaite, alepine,

Voi, care, legănându-vă sfioase,
Stați atârnate-n ramuri, dolofane,
Cu talii suple și cu șolduri grase,
Şi așteptați, ca niște mari sultane,

Să vină-ndrăgostiții voștri-odată
Şi gingaș de pe ramuri să vă strângă –
Să n-aveți teamă, vor veni îndată
Să vă culeagă, și vă și mănâncă!

Fie că sunteți galbene ori crude,
Fie grăsane, fie ascuțite,
Fie că singuratice și lude,
Fie perechi pe crengile-nfrunzite,

O, pere, voi veți fi întotdeauna
Pe gustul nostru! Carnea voastră pură,
Râvnită pururi, fragedă și bună,
Şi care parcă se topește-n gură,

Întotdeauna are să ne pară
Uluitoare ca şi-ntâia oară!

PIERSICILE

Cu strat de puf ne apărăm obrazul
De aerul prea crud ori prea fierbinte;
Din catifea ne-am întocmit veşminte,
Să ne-nvelească pielea ca atlazul.

Rotunde suntem, roşii ca de sânge,
Scăldate-n ne-ntinată feciorie;
De-aceea pielea noastră-i purpurie,
Şi-atâta strălucire-n ea răsfrânge.

Deci cu toţi dinţii ia fără zăbavă
Şi muşcă mierea-n carnea noastră strânsă;
Doar inima nu ne-o atinge însă,
Că ne-ar ucide dulcea ei otravă!

MIGDALELE

Dulce-mi şoptesc: „Sfioase şi fecioare,
Noi în trei mantii verzi ne învălim,
Ca perlele-n cochilia lor tare.
Şi-n miezul nostru, cât de dulci să fim
Şi cât de-alese pentru cel în stare
Să spargă-asprimea noastră – aferim!
Ne place să fim aspre şi amare
Cât suntem încă tinere; dar ştim
Că vârsta curge, şi-ar fi de mirare
Tot aspre şi fecioare să trăim;
Şi-atunci deschidem inima în soare
Şi, proaspătă, cu drag ne-o dăruim
Oricui o vrea, când trece pe cărare!“

Iar eu strigai: „O, gingaşe migdale,
Mărunte giuvaiere şi ispite,

Mă uit cum staţi în verzile mantale,
Cu mare sfiiciune învălite,
Şi puful vostru subţirel şi verde
Îmi aminteşte dulcele obraz
Al unui copilandru ce mă pierde;
Iar ochii lui, pare că s-ar fi tras
Din cele două jumătăţi prelungi
Ce-alcătuiesc întreaga-vă făptură;
Iar unghiile lui îmi par atunci
Croite pe măsura voastră pură.

Chiar necredinţa voastră e un har,
Căci chiar dacă-mpărţită-n două-adese
Vi-i inima nehotărâtă – dar
Rămâne albă, fără ca să-i pese,
Şi miezul ei stă pururea curat,
Ca perla în cochilia-i de jad."

JUJUBELE[1]

Ia uite şi jujubele-n ciorchine
Cum spânzură, ca nişte clopoţei
De aur, prinşi la glezne de femei,
În lanţ de flori, pe ramurile pline.

Sunt roadele copacului Sidrah.
Huriile se-alintă-n umbra lui.
Şi falnic stă, cum niciun altul nu-i,
De-a dreapta lângă jeţul lui Allah.

Iar tablele lui Moise cândva
Din lemnul lui s-au întocmit, săvai!
Şi cele patru râuri sfinte-n rai
Purced chiar de la rădăcina sa!

---

[1] Fructe ale unui arbore meridional, *Zizyphus jujuba*, numit şi finap sau gingifar.

PORTOCALELE

Sus pe colină, când zefiru-adie,
Se clatină-aromaţii portocali
Din ramurile toate-nfiorate,
Şi râd din tot belşugul lor floral,
Şi hohotesc din frunzele lor toate,
Cu foşnet dulce, acolo pe deal.

O, portocale, voi sunteţi asemeni
Unor femei care şi-au pus veşminte,
Croite din atlaz de aur roşu,
Pe tinerele trupuri, să se-alinte
Şi să se-mpodobească fericite,
Ca-n zilele de sărbătoare, sfinte!

Flori după miros, fructe după gust,
Voi sunteţi însă nişte mingi de foc
În care-aţi strâns răcoare de zăpezi!
Zăpezi ce-n foc nu se topesc deloc!
Un foc vrăjit, fără de vâlvătăi,
Şi cu zăpezi vrăjite la mijloc!
Iar când mă uit la pielea voastră coaptă,
La sclipătu-i vrăjit şi nepătat,
Cum aş putea să nu-mi aduc aminte
De al iubitei zâmbet luminat,
De fetişcana cu obrajii roşii,
De trupu-i ca de aur brobonat?

LĂMÂILE

Cu crengile-aplecate la pământ,
Lămâii se-ncovoaie sub povara
Belşugului de roadă, fremătând.
Iar fructele lor, ce-nfioară nara,
Căţui de aur sub frunzişul blând,
Revarsă-n inimi vrăji îmbătătoare,
Şi cu mireasma lor de abur sfânt
Dau sufletu-ndărăt celui ce moare.

CHITRELE

Priveşte-le: încep să dea în pârg
Şi chitrele acestea! E-o zăpadă
Care se-mpodobeşte-acum de sârg
În haine de şofran; e, totodată,
Argintul ce se face aur tras;
E luna care se preschimbă-n soare.
O, chitre, voi baloane de topaz,
Pur chihlimbar, sâni tineri de fecioare,
O, chitre voi, o, chitre sclipitoare!...

BANANELE

Bananelor, cu forme îndrăzneţe
Şi carnea grasă ca o prăjitură,
Bananelor cu dulce piele pură
Ce ardeţi ochii fetelor iubeţe,
Bananelor, când vă topiţi în gură,
Ne vindecaţi de dor şi de tristeţe,
Şi ne-mbătaţi precum o băutură!

Fie că spânzuraţi în mari ciorchini,
Lungi drugi de aur care greu apasă
Pe-ai mamei voastre umeri mult prea plini;
Fie că sub tavan, la noi în casă,
Vă pârguiţi puţin câte puţin –
O, şipuri scumpe cu mireasmă-aleasă
Şi gust cum altul nu e mai deplin,

Voi totdeauna ştiţi să fiţi pe plac
Şi simţurilor noastre totodată
Şi dorului după cel dus şi drag!
Din toată poama dulce din livadă
Doar voi să scoateţi inima-n vileag
Cu milă şi privire-nduioşată
De-o văduvă cu doruri fără leac
Ori de-o femeie, biata, divorţată!

CURMALELE

Suntem copilele voinice
Crescute-n mândri palmieri,
Noi, oacheşele beduine
Blând legănate-n adieri
Ce fluieră prin părul nostru
Învăluindu-ne-n plăceri.

Iar tatăl nostru, sfântul soare,
Ne-a dat drept hrană, din pruncie,
Lumina lui fără de seamăn;
Şi din adânc bogat de glie,
Ca de la sânul unei mame,
Am supt licoare şi tărie.

Suntem iubitele cântate
De neamul corturilor, care
De veci trăieşte-n libertate
Şi care nici habar nu are
De-ale cetăţilor palate
Cu porţi şi strajă la intrare.

Ah, neamul slobod al pustiei,
Al costelivelor cămile,
Al iepelor nedomolite,
Al răpitoarelor copile,
Al iataganelor cumplite,
Şi-al ospeţiei fără sile!

Iar cel ce a gustat vreodată
Sub palmii noştri umbra dulce,
Acela numai anevoie
Din vraja noastră se mai smulge,
Şi-ar vrea să-i adumbrim de-a pururi
Mormântu-n care-o să se culce!

Or, acestea-s, printre altele sumedenii, câteva dintre stihurile despre fructe. Ci ar trebui o viaţă întreagă

pentru a spune şi versurile despre nişte flori ca acelea care se aflau în acea grădină minunată, iasomii, hiacinte, crini de apă, mirţi, maci, narcise şi trandafiri de toate soiurile.

Însă paznicul grădinii îi şi dusese pe băieţi, purtându-i pe alei, la un chioşc ascuns în mijlocul verdeţii. Şi îi pofti să intre acolo să se odihnească, şi îi îmbie să şadă jos, împrejurul unui havuz, pe nişte perne de atlaz, rugându-l pe tânărul Nur să ia loc la mijloc. Şi îi aduse, ca să-şi răcorească faţa, un evantai din pene de struţ, pe care erau scrise...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a şase sute şaptezeci şi treia noapte

Urmă:

Şi îi aduse, (ca să-şi răcorească faţa, un evantai din pene de struţ, pe care erau scrise) aceste versuri:

Aripă albă-s, şi neostenită!
Înmiresmatele mele-adieri,
Care alintă faţa-ndrăgostită,
Stârnesc ispita dulcilor plăceri,
Şi-n umbra mea de simplu evantai
Guşti reveneala vântului din rai.

Pe urmă tinerii, după ce îşi scoaseră caftanele şi turbanele, începură să tăifăsuiască şi să înşire lafuri împreună, şi nu mai puteau să-şi desprindă privirile de pe frumosul lor prieten Nur. Iar paznicul le aşternu chiar el masa, care fu cum nu se poate mai aleasă, cu fripturi de pui, de gâşte, de prepeliţe, de porumbei, de potârnichi şi de miel umplut, fără a mai socoti coşurile cu fructe culese de pe ramuri. Şi, după masă, tinerii se spălară pe mâini cu

săpun înmiresmat cu mosc, și se șterseră cu ștergare de mătase chindisite cu aur.

Atunci paznicul intră cu un mănunchi minunat de trandafiri și zise:

– Se cuvine, o, prietenii mei, ca, până a vă desfăta cu băuturile, să vă pregătiți sufletul pentru bucurie cu aceste culori și miresme de trandafir.

Iar ei strigară:

– Adevărat spui, o, paznicule!

El zise:

– Așa-i! Nu vreau să vă dau însă acești trandafiri decât în schimbul preamăririi în stihuri închinate acestei flori minunate!

Atunci tânărul care era stăpânul grădinii luă coșul cu trandafiri din mâinile paznicului, își cufundă capu-n el, mirosi îndelung florile, pe urmă făcu un semn cu mâna cerând tăcere, și ticlui:

Fecioară plină de miresme
Și-atât de rușinoasă-alt'dată
În tinerețea ta cuminte,
Când roșul mândrului obraz
Ți-l ascundeai cu sfiiciune,
De-un gând de foc cutremurată,
Sub verdele fără prihană
Al mânecilor de atlaz,
O, floare peste flori domniță,
Ești ca sultana între roabe,
Și ca în ceata-i de războinici
Un tânăr și frumos emir!
În bumbul tău plin cu balsamuri
Parfumul lumii-ntregi încape,
O, floare pururi îndrăgită,
Boboc vrăjit de trandafir!
Petalele-ți întredeschise
Sub lina zării adiere
Sunt buzele unei cadâne

Dând să-l sărute pe cel drag!
În prospeţimea ta curată,
Eşti mai gingaşă la vedere
Decât obrazul fără barbă
Al unui tinerel ravac;
Şi-s ca un zâmbet de copilă
Podoabele-ţi de foc, învoalte;
Iar sângele ce-ţi colorează
Făptura de fecioară, viu,
Te face-asemeni aurorei
În razele-i de aur, calde,
Te face-asemeni unei cupe
Cu vin într-însa purpuriu,
Te face-o salbă de rubine
Pe-o creangă pură de smaralde!
O, floare-aprinsă-a desfătării,
Dar care ştii să fii şi crudă
Când unii, cu grosolănie,
Te smulg din cuibu-ţi liniştit!
Pe-aceia-i pedepseşti amarnic
Şi îi alungi cu mare ciudă,
Scoţând din tolba ta de aur
Săgeţi cu vârful ascuţit!
Ce minunată, ce zarifă,
Cât eşti de înveselitoare!
Cum ştii tu să-i vrăjeşti pe-aceia
Cari, gingaşi, ştiu ce scumpă eşti!
Cum ştii să-mbraci atunci făptura-ţi
În rochii mult strălucitoare.
Şi, pentru ei, cum ştii, frumoaso,
Să capeţi aure cereşti.

Şi să rămâi iubita fără pată
De care nu te saturi niciodată!

Când auziră această minunată laudă a trandafirului, tinerii nu-şi mai putură stăpâni încântarea şi scoaseră un potop de strigăte şi repetară laolaltă, legănându-şi capul:

Și să rămâi iubita fără pată
De care nu te saturi niciodată.

Iar cel care își sfârșise imnul cel ticluit goli numaidecât coșul și îi coperi cu trandafiri pe oaspeții săi. Pe urmă umplu cu vin cupa cea mare și o trecu apoi roată pe la toți. Și tânărul Nur, când îi veni rândul, luă cupa cu o oarecare stânjeneală; căci niciodată nu mai băuse vin, iar cerul gurii lui nu cunoștea gustul băuturilor dospite, așa cum nici trupul lui nu cunoștea atingerea cu femeia. Era fecior, într-adevăr, iar părinții săi, dat fiind anii tineri, încă nu-i dăruiseră nicio cadână, cum e obiceiul la cei bogați, care vor, înainte de însurătoare, să le dea deprindere și știință în aceste treburi, fiilor lor tinerei. Iar prietenii lui știau amănuntul despre fecioria lui Nur, și se învoiseră, poftindu-l la acea plimbare prin grădină, să-l dumirească în privința aceasta.

Așa că, atunci când îl văzură că ținea cupa și șovăia ca dinaintea unui lucru oprit, tinerii începură să râdă cu hohote nestăpânite, încât Nur, necăjit și, oarecum, umilit, duse până la urmă hotărât cupa la gură și o goli dintr-o sorbitură până la cel din urmă strop. Și tinerii, dacă văzură așa, scoaseră un strigăt de biruință; iar grădinarul cel iscusit veni lângă Nur, cu bărdaca umplută la loc, și îi zise:

– Bun temei ai, o, Nur, să nu te lepezi mai mult de licoarea aceasta scumpă a beției! Ea este mama virtuților, leacul împotriva tuturor necazurilor, tiriacul pentru toate relele trupului și ale sufletului! Săracilor le dă bogăție, fricoșilor curaj, slabilor putere și tărie! O, Nur, prietene al meu minunat, și eu sunt, și noi toți cei de aici suntem slujitorii și robii tăi! Ci ia cupa aceasta, rogu-te, și bea vinul acesta, care este mai puțin îmbătător decât ochii tăi!

Iar Nur nu putu să nu primească și, dintr-o sorbitură, goli cupa pe care i-o întinsese gazda sa.

Atunci aburul beţiei începu să i se învâlvoreze în cap; şi unul dintre flăcăi strigă către gazdă:

– E bine aşa, o, preabune prietene! Ci bucuria noastră n-ar putea să fie întreagă fără de cântecul şi fără de glasul buzelor de femeie? Şi nu ştii vorbele poetului?...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a şase sute şaptezeci şi patra noapte

Spuse:

... Şi nu ştii vorbele poetului?

Hai, să se treacă vinul, roată,
Şi-n cupa mică şi-n cea mare!
Prietene, ia, bea licoare
Din mâna asta minunată
A unei frumuseţi ce pare
Ca luna plină, când se-arată!
Dar ca să poţi goli pocalul,
Părându-ţi mai ispititor,
Ascultă-un cântec plin de dor! –
Eu ştiu că totdeauna calul
Dat la adăp lângă izvor
Mult mai cu sete soarbe valul
Când i se fluieră uşor!

Când auzi versurile acestea, tânărul stăpân al grădinii răspunse cu un zâmbet, pe urmă se ridică numaidecât şi ieşi din odaia în care petreceau, ca să se întoarcă pe dată ţinând de mână o fetişcană îmbrăcată toată în mătase albastră. Or, fata aceea era o egipteancă zarifă şi minunat croită, dreaptă ca litera *alef*, cu ochi babilonieni, cu părul negru ca negurile, şi albă ca argintul dintr-o mână sau ca o migdală descojită. Şi era aşa de frumoasă şi aşa de

strălucitoare în rochia ei întunecată, că ai fi luat-o drept o lună de vară în toiul unei nopți de iarnă. Încât cum să nu fi avut niște sâni de fildeș alb, un pântec pe potrivă, niște coapse falnice și niște podoabe rotunde ca niște perne, și dedesubtul lor o minune moale, trandafirie și înmiresmată, asemenea unui săculeț pus într-un sipet mare? Și oare nu chiar despre egipteanca aceea va fi spus poetul:

Ea trece mândră – ca o căprioară
Târând în urmă-i turmele de lei
Pe care lungi săgeți din ochii ei
I-a biruit acum întâia oară.

Frumoasa noapte neagră, de cărbune,
A părului, cu-ntunecatu-i rost,
Întinde peste ea, drept adăpost,
Un cort fără de stâlpi, un cort minune.

Cu mâneca-și ascunde, rușinată,
Calzi, trandafiri-i roșii din obraz.
Ci inimile totuși, ca-n extaz,
De ambra pielii sale se îmbată.

Iar dacă și-ar da la o parte voalul
Sub care-și adumbrește chipul pur,
Ce umilit te-ai temeni, azur
Al cerului curat cum e cristalul!

Voi, diamante pline de lucoare,
V-ați temeni atunci și voi la fel
Când ochii ei șăgalnici de sub el
Ar răsări ca două pietre rare!

Și tânărul stăpân al grădinii îi spuse fetișcanei:

– O, frumoasă domniță a stelelor, află că nu te-am poftit să vii în grădina noastră decât spre a-i face bucurie

musafirului şi prietenului nostru Nur, aci de faţă, şi care ne cinsteşte astăzi, întâia oară, cu ospeţia lui!

Atunci tânăra egipteancă se duse şi şezu lângă Nur, aruncându-i o ocheadă năprasnică; pe urmă scoase de sub izar un săcuţ de mătase verde; şi îl dezlegă şi scoase din el treizeci şi două de bucăţele de lemn pe care le împereche două câte două, aşa cum se împerechează bărbaţii cu femeile şi femeile cu bărbaţii, şi într-un sfârşit înjghebă o minunată alăută indienească. Şi îşi suflecă mânecile până la coate, dezvelindu-şi astfel încheieturile mâinilor şi braţele, strânse alăuta la sân, aşa cum îşi strânge o mamă copilul, şi o pipăi cu unghiile degetelor. Şi alăuta, la atingerea aceea, se înfioră şi gemu cu vuiet; şi nu putu să nu-şi aducă aminte dintr-odată de obârşia şi de menirea ei: îşi aminti de pământul în care fusese sădită ca arbore, de apele care o udaseră, de locurile unde crescuse în nemişcarea tulpinei sale, de păsările pe care le adăpostise, de toporarii care o retezaseră, de meşterul cel iscusit care o şlefuise, de lustruitorul care o îmbrăcase în strălucire, de corabia care o adusese, şi de toate mâinile cele frumoase prin care trecuse. Şi, la amintirile acelea, gemu, şi cântă dulce, şi parcă răspundea pe limba ei cu melodiile legănate sub unghiile care o alintau:

Am fost un arbor verde-odinioară,
Plin tot de frunze şi privighetori;
Când îmi cântau, cu triluri ce-nfioară,
De dragoste, le legănam uşor.

Da, ele mi-au dat patima cântării!
Iar eu, ca-n vrajă, nici nu cutezam
Să-mi mişc o frunză doar în boarea zării,
Şi le-ascultam cu fiecare ram.

Ci într-o zi o mână grea mă curmă
Şi mă doboară-n huiet la pământ,
Şi mă preschimbă, cum vedeţi, pe urmă
În mica alăută care sunt.

Ci nu mă plâng de soarta mea – e bună!
Când unghiile gingașe mă prind,
Eu freamăt lung din fiecare strună,
Sub mâinile frumoase, dănțuind.

Drept plată a robiei mele toate,
Mă culc pe sânii fetelor, de foc,
Și-n brațe dulci de hurii parfumate
Ce mă cuprind duios peste mijloc.

Știu să vrăjesc cu limpedea-mi cântare
Prietenii iubiți, și să-i alin;
Ca trilurile de privighetoare,
Îmbăt fără paharnic, fără vin.

După începutul acesta fără cuvinte, în care alăuta grăise într-un grai pe care numai sufletul îl pricepe, frumoasa egipteancă se opri o clipă din cântare pe urmă, întorcându-și privirile către tânărul Nur, cântă aceste stihuri, ținându-și tira cu alăuta...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șase sute șaptezeci și cincea noapte

Spuse:

... pe urmă, întorcându-și privirile către tânărul Nur, cântă aceste stihuri, ținându-și tira cu alăuta:

Noaptea-i plină de lumină,
Iar privighetoarea, lin,
În frunzișul verde-și cântă
Pătimașul ei suspin,
Cum își cântă-ndrăgostitul
Al iubirii dulce chin.

Ah, trezeşte-te! Deasupra
Vraja cerului senin
Sufletele ni le-mbată
Cu al fericirii vin,
Şi în noaptea de lumină,
Când de farmec totu-i plin,
Sub sclipirea lunii blânde,
Vino, dragostea mea, vin'!
Teamă nici să nu ne fie
Să ne folosim de somnul
Celor vajnici şi haini,
Să ne bucurăm în voie
De-ale dragostei lumini.
Noaptea nu e-ntotdeauna
Ca un falnic baldachin,
Plină de sclipiri de stele
Şi miresme! Vino, vin'!
Oare nu ai, ca să-ţi bucuri
Sfântul inimii alin,
Mirţi şi trandafiri de-a valma,
Flori de aur şi rubin,
Şi parfumuri care-mbată?
Oare nu ai, ca tain,
Toate cele patru haruri
Ce-ncunună un destin:
Un prieten, o iubită,
Bani la teşcherea, şi vin?
Ce-ţi mai trebuie pe lume,
Pentru-al bucuriei cin?
Nu mai zăbovi o clipă!
Foloseşte-acest festin!
Mâine totul va să piară!
Iată, ţi se dă peşin
Cupa fericirii plină –
Ia-o, soarbe-o acum! Amin!

Când auzi stihurile acestea, tânărul Nur, beat de vin şi de dragoste, aruncă nişte priviri de flacără înspre roaba

cea frumoasă, care îi răspunse cu un zâmbet făgăduitor. El atunci se plecă înspre ea, mânat de dorință; și ea, pe dată, își împinse în el de-a binelea vârful sânilor, îl sărută între ochi și se lăsă toată în mâinile lui. Și Nur, supunându-se tulburării simțurilor și învâlvorării care îl cuprindea, își lipi buzele de gura copilandrei și o adulmecă întocmai ca pe un trandafir. Ci fata, chemată de privirile celorlalți băieți, se desprinse din această îmbrățișare dintâi a flăcăiandrului, spre a-și lua iar alăuta și ca să cânte:

Pe frumusețea feței tale,
Pe-obraji-ți – strai de trandafiri –
Pe vinul scump al gurii tale,
Jur că tu ești, fără-ngrădiri,
Lumină pentru ochii mei, alint
Al pleoapei mele, și că doar pe tine,
Numai pe tine te iubesc cu jind,
O, viață, tu, a inimii din mine!

Când auzi mărturisirea aceea arzătoare, Nur, răpit de iubire, ticlui și el la rându-i:

O, tu, care te-arăți strălucitoare,
Ca o corabie de hoți pe mare,
Frumoaso cu priviri de șoim tâlhare,
O, fată dulce, strânsă-n cingătoare,
Cu gura-mpodobită, cum îmi pare,
De două șiruri de mărgăritare,
Și cu obrajii trandafiri în floare
Dintr-o grădină-nchisă cu zăvoare,
O, tu, ce-ți lași a părului lucoare
Lungimea-ntreagă să și-o desfășoare,
În două despărțit de-acea cărare,
Lin unduind din creștet la picioare,
Și negru ca arapul tânăr care,
Scos la mezat, e gata de vânzare –

Tu, gând tiran al sufletului meu,
La care mă închin de-acum mereu,
Vederea doar a farmecelor tale
I-a și croit iubirii dreapta cale
În inima mea, și, ca-ntr-un tertip,
Mi-a zugrăvit cârmâzul ei pe chip
Și-mi mistuie acum, și-mi ia zălog
Ficatul ars de-al patimilor foc!
Ah, ție-aș vrea să-ți dau, de-ar fi să pot,
Și-averea mea, și sufletul, pe tot!
Iar dacă tu te-ai ridica să-ntrebi:
„Mi-ai dărui și somnul tău, și trebi?"
Eu aș răspunde: „Hotărât că da!
Și ochi-mi, vrăjitoareo, ți i-aș da!"

Când tânărul stăpân al grădinii văzu starea în care se afla prietenul său Nur, socoti că venise clipa s-o lase pe egipteana cea nurlie să înceapă a-l învăța jocurile dragostei. Și le făcu semn băieților, care se ridicară unul câte unul și ieșiră din sala de ospăț, lăsându-l pe Nur singur-singurel cu egipteana cea frumoasă.

Când fetișcana se văzu singură cu frumosul Nur, numaidecât se și ridică în sus, dreaptă, și se despuie de podoabele și de hainele de pe ea, ivindu-se goală pe de-a-ntregul, și având drept izar numai pletele ei. Și se duse de se așeză pe genunchii lui Nur și îl sărută între ochi și îi zise:

– Află, o, ochi al meu, că darul este totdeauna pe măsura dărniciei celui care îl dă. Or, ție, pentru frumusețea ta, și întrucât îmi place de tine, îți dau tot ce am! Ia-mi buzele, ia-mi limba, ia-mi sânii, ia-mi pântecul și tot ce vrei!

Și Nur primi darul cel minunat, și îi întoarse și el, în loc, un dar încă și mai minunat. Iar fetișcana, deopotrivă de fermecată și de uimită de dărnicia și de iscusința lui, îl întrebă, când sfârșiră:

– Și iacătă, o, Nur, prietenii tăi ziceau că erai fecior?

El spuse:

– Da, eram!

Ea spuse:

– Tare-i uluitor! Și ce priceput te-ai dovedit de la cea dintâi încercare a ta!

El spuse, râzând:

– Când izbești într-o cremene, totdeauna sar scântei!

Și iacătă, în felul acesta, în vâlva de trandafiri de veselie și de desfătări sporite, tânărul Nur cunoscu dragostea în brațele unei egiptence frumoase și sănătoase ca un ochi de cocoș, și gingașă ca o migdală descojită.

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șase sute șaptezeci și șasea noapte

Spuse:

Și iacătă, în felul acesta, în vâlva de trandafiri de veselie și de desfătări sporite, tânărul Nur cunoscu dragostea în brațele unei egiptence frumoase și sănătoase ca un ochi de cocoș, și gingașă ca o migdală descojită.

Or, așa îi fusese scris de la ursitoare că trebuia să fie pentru începutul învățăturii lui. Căci fără de aceasta, cum s-ar pricepe lucrurile încă și mai minunate care aveau să-i îndemne pașii pe calea cea dreaptă a vieții fericite?

Încât de îndată ce zbenguielile lor luară sfârșit, tânărul Nur se sculă, căci stelele începeau să sclipească pe cer și răsuflarea lui Allah se ridica în vântul nopții. Și îi spuse fetișcanei:

– Cu îngăduința ta!

Și, cu toate rugămințile ei de a-l mai ține, flăcăul nu vroi să zăbovească, ci se duse de încălecă pe catârul lui și se întoarse cât mai degrabă acasă, unde îl așteptau îngrijorați tatăl său Cunună și mama sa.

Or, de cum trecu pragul, maică-sa, plină de îngrijorare din pricina acelei întârzieri neobişnuite a fiului ei, alergă în întâmpinarea lui, îl strânse în braţe şi îi spuse:

– Unde ai fost, scumpul meu, de-ai zăbovit atâta vreme departe de casă?

Ci, de îndată ce Nur deschise gura, maică-sa băgă de seama că e ameţit de vin şi îi simţi duhoarea răsuflării. Şi îi zise:

– Ah, Nur, păcătosule, ce-ai făcut? Dacă taică-tău are să simtă cum duhneşti, e prăpăd!

Căci Nur, care dusese bine beţia cât timp stătuse în braţele egiptencei, fusese răzbit de aerul tare de afară, şi minţile lui tulburate îl făceau să se clatine la dreapta şi la stânga ca un beţiv. Încât maică-sa îl duse repede la patul lui şi îl culcă, învelindu-l bine.

Ci, în clipa aceea, intră în odaie neguţătorul Cunună, care era un păstrător credincios al legii lui Allah ce-i opreşte pe drept-credincioşi să bea băuturi dospite. Şi când îl văzu pe fiul lui culcat, galben la faţă şi pierit, o întrebă pe soţia sa:

– Ce are?

Ea răspunse:

– Îl doare rău capul, din pricina aerului tare din grădina aceea unde i-ai îngăduit să se ducă la plimbare cu prietenii lui!

Şi neguţătorul Cunună, cam necăjit de dojana ce i-o făcea soţia şi de durerea de cap a fiului său, se aplecă spre Nur ca să-l întrebe cum îi mai este; ci îi simţi duhoarea răsuflării şi, mâniat, îl zgâlţâi de mână şi strigă:

– Cum, fiu dezmăţat? ai încălcat legea lui Allah şi a profetului său, şi cutezi să intri în casă fără a-ţi curăţa gura de ticăloşie?

Şi îl certă aşa, mai departe, cu asprime. Atunci Nur, care era beat de tot, fără să-şi dea bine seama ce face, ridică mâna şi îi trase tatălui său, negustorul Cunună, un ghiont

care îl lovi în ochiul drept, și atâta de năprasnic, încât îl doborî la pământ. Iar bătrânul Cunună, peste poate de mâniat, făcu jurământ, pe despărțenia cu nevastă-sa, că de-a doua zi chiar are să-l alunge pe fiul său Nur, după ce are să-i taie mâna dreaptă. Pe urmă ieși din odaie.

Când auzi jurământul acela cumplit, împotriva căruia nu mai încăpea niciun fel de scăpare ori de leac, mama lui Nur își sfâșie hainele deznădăjduită și își petrecu noaptea toată bocindu-se și plângând la piciorul patului fiului ei cufundat în beție. Ci, întrucât treaba era amarnică, biata de ea, făcându-l să asude și să se ușureze cât mai mult, izbuti să-i împrăștie aburii vinului. Și cum flăcăul nu-și mai aducea aminte nimic din tot ce se întâmplase, îi povesti ea ce faptă săvârșise și jurământul cel cumplit al tatălui său Cunună. Pe urmă îi spuse:

– Vai de noi! acuma căințele sunt degeaba! Și nu-ți mai rămâne altă hotărâre să iei, până ce ursita o schimba fața lucrurilor, decât să pleci cât mai degrabă, o, Nur, din casa părintelui tău! Du-te, fiul meu, în cetatea Al-Iskandaria, și ia de colea o pungă cu o mie de galbeni și o sută de dinari! Când ai să sfârșești banii aceștia, ai să-mi ceri alții, numai să ai grijă să-mi dai de știre.

Și începu să plângă, sărutându-l.

Nur atunci, după ce vărsă și el la rându-i un potop de lacrimi de căință, agăță punga la brâu, își luă bun-rămas de la maică-sa, și ieși tainic din casă, îndreptându-se grabnic înspre portul Bulak și de acolo, pe Nil în jos, cu o corabie, până la Al-Iskandaria, unde coborî bine sănătos.

Or, Nur văzu că Al-Iskandaria era o cetate strălucită, locuită de niște oameni cu totul minunați și dăruită cu un aer foarte plăcut, cu grădini pline de roade și de flori, cu străzi frumoase și cu sukuri falnice. Și porni să străbată fermecat feluritele mahalale din oraș și toate sukurile, unul după altul. Și cum trecea prin sukul osebit de plăcut al negutătorilor de flori și de fructe...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șase sute șaptezeci și șaptea noapte

Spuse:

... Și cum trecea prin sukul osebit de plăcut al neguțătorilor de flori și de fructe, văzu un persan care trecea călare pe un catâr, având la spatele lui, pe spinarea catârului, o fetișcană minunată, cu înfățișarea ispitită și cu un mijloc de cinci palme pline. Era albă cum e ghinda în coaja ei, ca albișoara în heleșteu, ca o zerboa[1] în deșert. Fața ei era mai orbitoare decât strălucirea soarelui, iar de sub straja arcurilor întinse ale sprâncenelor scăpărau doi ochi mari și negri, de obârșie babilonică. Și, prin pânza strâvezie care o învăluia, se ghiceau în ea minunății fără de pereche pe lume: obrajii lucitori ca satinul cel mai strălucit și presărați cu trandafiri; dinții care erau două șiraguri de mărgăritare; sânii drepți și împungători; șoldurile mlădioase; coapsele asemănătoare cu cozile durdulii ale oilor siriene, și adăpostind, către vârful lor de zăpadă, o comoară de neasemuit, și sprijinind un spate alcătuit întru totul dintr-un amestec de mărgăritare, de trandafiri și de iasomii. Slavă celui carele a zămislit-o!

Încât atunci când tânărul Nur o văzu pe tânăra aceea, care o întrecea în strălucire pe egipteana cea oacheșă din grădină, nu se putu opri să nu se ia după preafericitul catâr care o ducea. Și începu să meargă așa, după ea, până ce ajunseră la locul unde se afla târgul de robi.

Acolo persanul se dete jos de pe catâr și, după ce o ajută pe fată să descalece și ea la rându-i, o luă de mână și o înfățișă telalului, ca s-o strige spre vânzare. Și telalul,

[1] Gazelă.

dând mulţimea la o parte, o pofti pe fetişcană să se aşeze într-un jilţ de fildeş împodobit cu aur, în mijlocul târgului. Pe urmă îşi plimbă privirile peste cei care îl înconjurau şi strigă:

– O, neguţătorilor! O, cumpărătorilor! o, stăpânilor de bogăţii! târgoveţi şi beduini! o, lume care te afli împrejurul meu, mai aproape ori mai departe, deschid mezatul! nicio ocară asupra aceluia care deschide mezatul! Preţuiţi şi rostiţi-vă! Allah este Atotputernic şi Atoateştiutor! Deschid mezatul!

Atunci veni în rândul din faţă un bătrân, care era starostele neguţătorilor din cetate, şi dinaintea lui nimenea nu îndrăznea să ridice glasul spre a da mai mult. Şi făcu domol un ocol împrejurul jilţului pe care şedea fata şi, după ce o cercetă cu mare luare-aminte, spuse:

– Încep mezatul cu nouă sute douăzeci şi cinci de dinari!

Numaidecât telalul strigă cât îl ţinea gura:

– Mezatul se începe la nouă sute douăzeci şi cinci de dinari! O, începătorule! O, atoateştiutorule! O, darnicule! La nouă sute douăzeci şi cinci de dinari ca preţ de mezat pentru mărgăritarul cel fără de asemuire!

Pe urmă, cum nimenea nu vroia să mai ridice preţul, din cinstire faţă de preavrednicul staroste, telalul se întoarse către fetişcană şi o întrebă:

– Primeşti, o, sultăniţă a lunelor, să fii a preacinstitului nostru staroste?

Şi fata răspunse, de sub maramele ei:

– Nu cumva eşti smintit, o, telalule, ori măcar lovit de vreo scrânteală la limbă, de-mi pui o întrebare ca asta?

Iar telalul, fâstâcit, întrebă:

– Şi de ce, mă rog, o, sultăniţă a mândreţelor?

Şi fetişcana, dezvelindu-şi într-un zâmbet mărgăritarele gurii, spuse:

– O, telalule, au nu ți-e rușine înaintea lui Allah și a bărbii tale, când vrei să dai fete de soiul meu unui babalâc ca acesta, matofit și neputinte, pe care nevastă-sa, fără de nicio îndoială, și nu numai o dată, l-o fi dodelit amarnic și plină de ciudă din pricina nevolniciei lui? Și nu știi că unui moșneag ca el i se potrivesc întocmai versurile poetului:

Am o zestre de ocară,
Fără vreo nădejde.
E făcută dintr-o ceară
Care se topește.

Și cu cât mă zbat mai tare,
Cu atât, greoaie,
Ca lovită de dogoare,
Și mai rău se-nmoaie.

Nu spun astea într-o doară!
Rea-i, și mișelească!
Ea se stinge, bunăoară,
Când să se trezească

Blestemata! Doar arare,
La vreun ceas destoinic,
Când sunt singur, mai tresare
Într-un zel războinic.

Ticăloasă-i și avară
Când să se arate
Darnică! Și altfel, iară,
Risipind de toate,

Când mai bună-ar fi, îmi pare,
O economie!
Ah, scârbavnica! E-n stare
Doar atunci să-nvie

Când mă culc! Şi să nu sară
Când mă ştie treaz!
Zestre neagră şi amară,
Zestre de necaz!

Fie blestemată care
Zestrea mea umilă
Are s-o râvnească şi-are
Să mi-o ia de milă!

Când auziră vorbele şi versurile acestea ale fetişcanei, cei de faţă se arătară până peste poate de supăraţi, din pricina lipsei de cinstire şi de bună-cuviinţă dovedite faţă de staroste. Şi telalul îi spuse tinerei:

– Pe Allah, o, stăpâna mea, mă faci să-mi crape obrazul dinaintea negustorilor! Cum de poţi să-i spui asemenea lucruri starostelui nostru, un om de vază, un înţelept, un învăţat chiar?

Ea însă răspunse:

– A, dacă este un învăţat, atunci cu atât mai bine, într-adevăr! Poate că şi învăţătura de-acum are să-i fie de vreun folos! Un învăţat fără de zebb, la ce-o fi bun? Hai, ducă-se mai iute să se ascundă pe undeva!

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a şase sute şaptezeci şi opta noapte

Spuse:

... Un învăţat fără de zebb, la ce-o fi bun? Hai, ducă-se mai iute să se ascundă pe undeva!

Telalul, atunci, pentru ca fata să nu aibă putința de a-l beșteli mai departe pe bătrânul staroste, se grăbi să înceapă iar strigarea, cât îl ținea gura, răcnind:

– O, negutătorilor, o, cumpărătorilor! mezatul este deschis și rămâne deschis! Acela care dă mai mult o ia pe domniță!

Atunci se înfățișă un alt negustor, care nu fusese de față la cele petrecute până aci și care, vrăjit de frumusețea roabei, spuse:

– O iau eu, pe nouă sute cincizeci de dinari!

Fetișcana însă, când îl văzu, pufni într-un hohot de râs; iar când el vru să se apropie de ea ca s-o cerceteze mai bine, îi zise:

– O, șeicule, ia spune-mi, ai cumva în casa ta un satâr mai mare?

El răspunse:

– Am, pe Allah, o, stăpâna mea! Da ce vrei să faci cu el?

Ea răspunse:

– Păi tu nu vezi că, înainte de toate, trebuie să-ți retezi o bucată bună din pătlăgeaua vânătă pe care o porți în chip de nas? Și nu știi că ție ți se potrivesc mai mult decât oricui vorbele acestea ale poetului:

Pe fața lui se-nalță-un minaret
Atât de mare-ncât întreaga lume
Prin ușile lui două, berechet,
S-ar duce dintr-odată, fără nume,
Și-ntinderea întreagă pământească
Ar fi deodată să se pustiască!

Când auzi vorbele acestea ale fetișcanei, negustorul cel năsos fu cuprins de o mânie atâta de mare, încât strănută deodată năprasnic, pe urmă, înșfăcându-l pe telal de guler, îi aldui o grămadă de ghiolduri după ceafă, zbierând:

– Telal blestemat! nu ne-ai adus-o pe neruşinata asta de roabă decât ca să ne ocărască şi să ne facă de batjocură?

Şi telalul, tare mohorât, se întoarse înspre fetişcană şi îi zise:

– Pe Allah, de când îmi fac meseria de telal, n-am mai avut o zi atâta de afurisită ca asta! Au tu nu poţi să-ţi struneşti destrăbălările limbii şi să ne laşi să ne câştigăm pâinea?

Pe urmă, ca să pună capăt zarvei, începu iar strigarea.

Atunci se ivi un al treilea negustor, tare bărbos, care vroi s-o cumpere pe roaba cea frumoasă. Ci, până să apuce el să-şi deschidă gura ca să rostească preţul, fetişcana se puse pe râs şi strigă:

– Ia te uită, o, telalule! La ăsta rânduiala firii s-a răsturnat; e un berbec cu o coadă straşnică, da coada i-a crescut în bărbie! Şi de bună seamă că nu ai de gând să mă dai unui om cu o barbă atâta de lungă şi, drept urmare, cu o minte tare scurtă! Că doar ştii şi tu că mintea şi judecata sunt cu atâta mai scurte cu cât e mai lungă barba!

La vorbele acestea, telalul, deznădăjduit până peste poate, nu vroi să ducă mai departe vânzarea aceea. Şi strigă:

– Nu, pe Allah! astăzi nu-mi mai fac meseria!

Şi luând-o pe fată de mână, cu sufletul plin de spaimă, o aduse îndărăt la persan, stăpânul ei, spunându-i:

– Noi nu putem s-o vindem! Deschidă-ţi Allah prin alte locuri poarta vânzării şi a cumpărării!

Şi persanul, fără a se tulbura ori a se supăra, se întoarse înspre fetişcană şi îi zise:

– Allah este cel mai darnic! Haide, fata mea! o să izbutim noi să găsim cumpărătorul care ţi se potriveşte!

Şi o luă şi plecă ţinând-o cu o mână, pe când cu mâna cealaltă îşi ducea catârul de căpăstru, iar fetişcana arunca din ochi, către cei care o priveau, nişte săgeţi negre şi ascuţite.

Or, de-abia atunci, o, minunato, îl zăriși tu pe tânărul Nur, și la vederea lui simțiși dorința cum îți mușcă sufletul și dragostea cum îți răsucește lăuntrurile! Și te opriși deodată și îi spuseși stăpânului tău, persanul:

– Pe acesta îl vreau! Vinde-mă lui!

Și persanul se întoarse și îl zări și el la rându-i pe flăcăiandrul cel împodobit cu toate farmecele tinereții și ale frumuseții, și îmbrăcat zarif cu un caftan de culoarea prunei coapte. Și îi zise fetei:

– Tânărul acesta era și el mai adineaori printre cei care priveau la vânzare, și nu s-a apropiat nicidecum de mezat. Cum vrei, dar, să mă duc și să-i spun să te cumpere, dacă el nu vrea?

Ea răspunse:

– Asta nu-i pricină de necaz! Nu vreau să fiu decât a flăcăului acesta. Și numai a lui am să fiu.

Și se duse hotărâtă la tânărul Nur și îi spuse, scurgând înspre el o privire plină de ispite:

– Oare nu sunt frumoasă deloc, o, stăpâne al meu, de n-ai binevoit să dai niciun preț pe mine la mezat?

El răspunse:

– O, sultană a mea, oare se mai află pe lume o frumusețe asemenea cu a ta?

Ea întrebă:

– Atunci de ce nu m-ai vrut pe când eram spre vânzare celui care dă mai mult? De bună seamă că din pricină că nu mă găseai pe gustul tău!

El răspunse:

– Allah să te binecuvânteze, o, stăpână a mea! Hotărât că, dacă aș fi fost în țara mea, te-aș fi cumpărat la prețul bogățiilor mele toate și pentru toate bunurile pe care le am sub mâna mea. Aici însă nu sunt decât un străin și nu am altă avere decât o pungă cu o mie de dinari!

Ea spuse:

– Dă-o drept cumpărare a mea și n-ai să te căiești!

Şi tânărul Nur, neputând să se împotrivească vrăjii din privirea aţintită spre el, îşi descinse brâul în care se afla înghesuită mia de dinari şi numără şi cântări aurul dinaintea persanului. Şi încheiară târgul amândoi, după ce chemară cadiul şi martorii ca să legiuiască în scris învoiala de vânzare şi de cumpărare. Şi, ca să adeverească legământul, fata rosti:

– Mă învoiesc să fiu vândută flăcăului acesta frumos, la preţul de o mie de dinari, daţi stăpânului meu persanul!

Şi cei de faţă îşi spuseră între ei:

– Uallah! tare-s făcuţi unul pentru altul!

Şi persanul îi spuse lui Nur:

– Deie Allah ca fata aceasta să-ţi fie temei de binecuvântare! Bucuraţi-vă laolaltă de tinereţea voastră, vi se cuvine întru totul bucuria care vă aşteaptă!...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a şase sute şaptezeci şi noua noapte

Spuse:

... vi se cuvine întru totul bucuria care vă aşteaptă!

Atunci tânărul Nur, urmat de fetişcana cea cu şolduri legănătoare, se îndreptă către hanul cel mare din cetate şi închirie degrabă o odaie în care să găzduiască.

Şi îşi ceru iertare faţă de fetişcană că nu-i putea da ceva mai bun, zicând:

– Pe Allah, o, stăpână a mea, dacă aş fi la Cairo, cetatea mea, te-aş găzdui într-un sarai vrednic de tine! Ci, să-ţi mai spun o dată, aici nu sunt decât un străin! Şi nu mai am la mine, ca să facem faţă nevoilor, decât numai atât cât să plătesc locuinţa de-aici!

Ea răspunse, zâmbind:

– Fii fără de nicio grijă în privinţa aceasta!

Şi îşi scoase de pe deget un inel în care era prins un rubin de mare preţ, şi îi spuse:

– Ia inelul acesta şi du-te de-l vinde în suk. Şi cumpără tot ce este de trebuinţă pentru un ospăţ în doi; şi nu te zgârci la cheltuieli, ci ia tot ce se găseşte mai bun de mâncare şi de băutură, fără să uiţi nici florile, nici fructele, nici mirodeniile!

Şi Nur plecă grabnic să îndeplinească porunca, şi nu zăbovi mult până să se întoarcă încărcat cu bunătăţi de toate felurile. Şi îşi suflecă mânecile şi poalele caftanului, şi aşternu masa, şi pregăti cu multă grijă ospăţul. Pe urmă se aşeză lângă fata care se uita la el surâzând; şi începură, până una alta, să mănânce şi să bea bine. Iar după ce se săturară şi băutura începu să-şi facă rostul, tânărul Nur, care era oleacă sfios de ochii cei strălucitori ai roabei sale, nu vroi să se lase mânat de dorinţele cele aprige care îl fierbeau, înainte de a întreba de ţara şi de obârşia fetişcanei. Şi o luă de mână şi îi zise:

– Allah fie cu tine, o, stăpâna mea, nu ai putea acuma să-mi spui cum te cheamă şi care-i ţara ta?

Ea răspunse:

– Tocmai, o, Nur, despre asta vroiam şi eu să-ţi spun mai întâi.

Şi se opri o clipă; apoi grăi:

– Află, o, Nur, că mă cheamă Mariam, şi că sunt singura fată a preaputernicului domn al francilor care domneşte în cetatea Constantinia. Încât să nu te minuneze deloc când ai să afli că am primit din copilărie cea mai aleasă creştere şi că am avut dascăli de toate felurile. Am fost învăţată deopotrivă să mânuiesc şi acul şi igliţa, să fac marame şi horbote, să ţes chilimuri şi brâuri, şi să chindisesc mătasa fie cu aur pe beteală de argint, fie cu argint pe beteală de aur. Şi la fel am învăţat tot ce poate să

împodobească mintea și să sporească frumusețea. Și, în felul acesta, am crescut în palatul tatălui meu, departe de toate privirile. Iar femeile din palat spuneau, uitându-se la mine cu ochi drăgăstoși, că eram minunea vremilor. Încât o mulțime de domni și de crai, care domneau peste pământuri și peste insule, n-au pregetat să vină și să mă ceară de soție; ci tatăl meu, regele, nu a primit niciuna dintre cererile lor, nevroind să se despartă de singura lui fată, care îi era mai scumpă ca viața și mai mult decât liota de copii ai lui, băieți, frații mei! Estimp, îmbolnăvindu-mă, m-am juruit că, dacă m-oi mai însănătoși, am să mă duc să mă închin la o mânăstire foarte cinstită printre franci. Și, când m-am vindecat, am vrut să-mi îndeplinesc jurământul și m-am suit pe o corabie împreună cu una dintre fetele de neam din alaiul meu, fata unuia dintre mai-marii cei mai de vază de la curtea tatălui meu regele. Ci, de cum am pierdut din vedere pământul, corabia noastră a fost lovită de niște musulmani, tâlhari de mare; iar eu, cu alaiul meu tot, am fost luată roabă și adusă în Egipt, unde am fost vândută negustorului persan pe care l-ai văzut și care, spre norocul fecioriei mele, se nimerise să fie suferind de hadâmbie. Și tot spre norocul meu și pentru că așa a vrut ursitoarea mea, stăpânul meu, de cum m-a adus în casa lui, a căzut bolnav de o boală lungă și grea, și, cât a zăcut el așa, n-am pregetat să-i dau îngrijirile cele mai statornice. Încât, de îndată ce s-a întors iar la sănătate, a ținut să-mi arate mulțumirea lui pentru dovezile de dragoste ce-i arătasem câtă vreme gogise, și m-a rugat să-i cer orice-o putea să-mi dorească sufletul. Iar eu nu i-am cerut decât numai un hatâr, și anume să mă vândă cuiva care să se poată folosi de ceea ce am eu de folosit, și să nu mă dea decât unuia pe care să mi-l aleg eu singură. Și persanul mi-a făgăduit numaidecât și m-a adus degrabă să mă vândă la târgul de robi, unde, în felul

acesta, am putut să-mi îndrept alegerea asupra ta, o, ochi al meu, spre paguba tuturor acelor moşnegi şi a acelor inşi matofiţi care mă jinduiau.

Şi, după ce spuse toate astea, tânăra francă se uită la Nur cu nişte ochi în care ardea aurul ispitelor, şi îi zise:

– Aş putea, oare, aşa cum sunt, să fiu a altcuiva, o, flăcăule?

Şi, cu o mişcare iute, îşi aruncă la o parte maramele şi se dezbrăcă pe de-a-ntregul, ca să se ivească în toată goliciunea ei dintru-ntâi. Binecuvântat fie pântecul care a purtat-o! Numai atunci putu să judece Nur ce binecuvântare coborâse pe capul său! Şi văzu că domniţa era o frumuseţe dulce şi albă ca o pânză de in, şi că revărsa din toate părţile lina mireasmă de ambră, ca trandafirul care îşi zămisleşte singur mireasma lui fără de pereche. Şi o strânse în braţe şi găsi în ea, după ce o cercetă în adâncurile-i cele tainice, un mărgăritar încă neatins. Şi se bucură de ceea ce găsise, până peste marginile bucuriei, şi se înflăcără până peste marginile înflăcărării. Şi începu să-şi plimbe mâna peste umerii şi peste gâtul ei gingaş, şi să şi-o strecoare printre vălurile şi buclele părului ei, făcând săruturile-i să pliuţăie pe obrajii ei, ca nişte pietre vuitoare în apă; şi se dedulcea cu buzele ei şi plesnea cu palmele bucile-i fragede şi săltăreţe. Chiar că aşa! Iar ea, la rându-i, nu pregetă să dea la iveală o bună parte din darurile şi din minunatele haruri pe care le avea în ea; căci fata aceasta îngemăna patima grecoaicelor cu puterea de iubire a egiptencelor, alinturile desfătătoare ale arăboaicelor cu căldura etiopiencelor, nevinovăţia sperioasă a francelor cu iscusinţa cea meşteră a indiencelor, priceperea fetelor din Circasia cu dorinţele de foc ale nubienelor, drăgălăşeniile femeilor din Yaman cu tăria trupească a femeilor din Egiptul-de-Sus, tainica frăgezime a chinezoaicelor cu jarul fetelor din Hedjaz, şi nesaţul femeilor din Irak cu gingăşia persanelor. Încât înlănţuirile nu conteniră să urmeze după

îmbrățișări, sărutările după mângâieri, și desfătările după zbeguri, cât ținu noaptea toată, până ce, osteniți oleacă de atâtea nebunii și de atâta zbucium, adormiră într-un sfârșit unul în brațele celuilalt, beți de mulțumire. Slavă lui Allah carele n-a izvodit priveliște mai răpitoare decât aceea a doi îndrăgostiți fericiți care, după ce s-au amețit cu dulceața desfătării, se odihnesc în patul lor, cu brațele înlănțuite, cu mâinile împreunate și cu inimile bătând la fel!

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte suta noapte

Spuse:

A doua zi, când se deșteptară, nu zăboviră să-și înceapă iarăși zbegurile, cu și mai multă dârzie, căldură, spor, îndemnuri, tărie și pricepere decât făcuseră în ajun. Încât domnița francă, încântată și minunându-se până peste poate că vedea atâtea virtuți îngemănate în fiii de musulmani, își zise: „Hotărât! Când o credință trezește și stârnește la drept-credincioșii ei asemenea dovezi de bărbăție, de vitejie și de virtute, ea este, fără putință de tăgadă, cea mai bună, cea mai omenească și singura adevărată dintre toate credințele!" Și vru să se încunune și ea pe dată întru Islam. Se întoarse așadar înspre Nur și îl întrebă:

– Ce se cere să fac, ochiul meu, ca să mă cunun și eu întru Islam? Căci vreau să fiu musulmană ca tine; întrucât pacea sufletului meu nu se mai află nicidecum la frânci, care socotesc virtute amarnica postire și nu prețuiesc nimica mai mult decât un popă jugănit! Sunt niște rătăciți care habar nu au de bucuria cea de neprețuit a

vieţii! Sunt nişte amărâţi pe care soarele nu-i încălzeşte cu dulceaţa razelor lui! Încât sufletul meu vrea să rămână aici, unde are să înflorească din toţi trandafirii lui şi are să cânte din toate păsările sale! Spune-mi, dar, ce se cere să fac ca să fiu şi eu musulmană!

Şi Nur, plin de bucurie că ajuta astfel şi el oleacă, pe măsura puterilor lui, s-o aducă la dreapta credinţă pe domniţa francă, îi spuse:

– O, stăpâna mea, credinţa noastră este lesnicioasă şi nu cunoaşte niciun fel de greutăţi lăturalnice! Mai devreme ori mai târziu, toţi necredincioşii au să vadă limpede cu cât este mai presus credinţa noastră, a dreptcredincioşilor, şi au să purceadă şi ei de bunăvoie înspre noi, aşa cum se merge de la întuneric înspre lumină, de la ceea ce este de neînţeles înspre pricepere, şi de la ceea ce este anapoda înspre ceea ce este firesc! În ce te priveşte, o, domniţă a binecuvântării, ca să te speli într-un sfârşit de slinul creştinesc, tu ai decât să rosteşti aceste două mărturisiri: „Nu este alt dumnezeu decât unul Allah, şi Mahomed este trimisul lui Allah!“ Şi pe dată te-ai şi făcut o drept-credincioasă musulmană!

La vorbele acestea, domniţa Mariam, fata francilor, ridică degetul şi rosti:

– Mărturisesc şi adeveresc că nu este alt dumnezeu decât unul Allah, şi Mahomed este trimisul lui Allah!

Şi pe dată se încunună întru Islam! Slavă aceluia carele, pe căi drepte, deschide ochii celor orbi, dă auz urechilor celor surzi, dezleagă limba celor muţi şi luminează inimile celor amăgiţi – Stăpânul virtuţilor, Împărţitorul harurilor, Mult-Plinul de bunătate faţă de drept-credincioşii săi! Amin!

Lucrul acesta de seamă fiind împlinit astfel (Allah fie lăudat!), amândoi se ridicară din patul desfătărilor lor şi se duseră de se răcoriră, pentru ca apoi să-şi facă spălările cele îndătinate şi rugăciunile cele de cuviinţă. După care

mâncară şi băură şi începură să tăifăsuiască cu mult drag si să se bucure laolaltă. Şi Nur se minuna tot mai mult de ştiința cea adâncă a domniței şi de înțelepciunea şi de agerimea minții ei.

Or, după-amiază, pe la ceasul rugăciunii *asr,* tânărul Nur plecă la geamie, iar domnița Mariam se duse să se plimbe pe la Columna Fanarului. Şi atâta cu ei! Estimp, regele francilor de la Constantinia, tatăl domniței Mariam, când află de răpirea fiicei sale de către musulmanii tâlhari de mare, fu cuprins de o durere până peste marginile durerii şi se simți deznădăjduit de moarte. Şi trimise în toate părțile călăreții şi patricii să facă cercetările cuvenite şi s-o răscumpere pe domniță şi s-o scape, fie târguind-o, fie cu de-a sila, din mâinile răpitorilor ei. Ci toți cei pe care îi însărcinase cu cercetările se întoarseră de la o vreme fără să fi aflat nimic. Atunci regele porunci să vină la el vizirul său, căpetenia agiei, un moşneag chior de ochiul drept şi şchiop de piciorul stâng, da un adevărat diavol al iscoadelor, care era în stare să descâlcească, fără a le rupe, firele încurcate ale unei pânze de păianjen; ori să smulgă dinții unui om adormit fără a-l trezi; ori să ciordească îmbucătura din gura unui beduin flămând ori să i-o tragă unui negru de trei ori în fund, fără ca el să apuce să se întoarcă. Şi îi porunci să colinde toate țările musulmane şi să nu se întoarcă la el decât atunci când are s-o aducă şi pe domniță. Şi îi făgădui tot soiul de răsplăți şi de hatâruri când s-o întoarce, însă îi lăsă de înțeles şi că, în caz de neizbândă, îl aşteaptă țeapa. Şi vizirul cel chior şi şchiop plecă la drum fără de zăbavă. Şi începu să colinde, îmbrăcat teptil, toate țările prietene şi neprietene, fără a da de nicio urmă, până ce ajunse la Al-Iskandaria.

Şi chiar în ziua aceea ieşi împreună cu toți robii care îl însoțeau să tragă o raită pe la Columna Fanarului. Şi vru soarta ca în felul acesta să dea de domnița Mariam, care se bucura de reveneală prin locurile acelea, încât, de îndată

ce o cunoscu, chiorul zvâcni de bucurie și se repezi în calea ei. Și când ajunse dinainte-i, puse un genunchi la pământ și vru să-i sărute mâna.

Domnița, însă, care își însușise toate virtuțile musulmane, precum și sfiala față de bărbați, îi trase o palmă strașnică vizirului frânc, cel atâta de urât, și țipă la el:

– Câine blestemat! ce cauți pe pământ musulman? Și socoți că ai să mă faci să cad în puterea ta?

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute una noapte

Spuse:

Domnița, însă, care își însușise toate virtuțile musulmane, precum și sfiala față de bărbați, îi trase o palmă strașnică vizirului frânc, cel atâta de urât, și țipă la el:

– Câine blestemat! ce cauți pe pământ musulman? Și socoți că ai să mă faci să cad în puterea ta?

Frâncul răspunse:

– O, domniță, eu nu sunt întru nimic vinovat de treaba aceasta. Nu ai să te superi decât pe tatăl tău regele, care m-a amenințat cu tragerea în țeapă dacă n-am să te găsesc! Așa încât trebuie să te întorci cu noi, de voie ori de silă, ca să mă scapi de osânda cea înfricoșată. Și-apoi tătâne-tău moare de deznădejde, că te știe luată prinsă de necredincioși, iar maică-ta plânge la gândul răutăților pe care trebuie să le înduri în mâinile acestor tâlhari nesățioși!

Ci domnița Mariam răspunse:

– Ba nicidecum! Pacea sufletului meu mi-am găsit-o chiar aici. N-am să plec în ruptul capului din țara aceasta binecuvântată! Întoarce-te, dară, de unde ai venit, ori

cugetă să nu care cumva să te trag tocmai eu în țeapă aci pe loc, în vârful Columnei Fanarului!

La vorbele acestea, frâncul cel șchiop pricepu că n-are s-o poată hotărî pe domniță să meargă cu el de bunăvoia ei, și îi spuse:

– Cu îngăduința ta, o, stăpâna mea!

Și le făcu semn robilor lui s-o înșface, care numaidecât, o împresurară, îi puseră căluș în gură și, oricât se apără și oricât de amarnic îi zgârie ea, o aburcară în spinare și o duseră, la căderea nopții, pe puntea unei corăbii ce-și ridica pânzele înspre Constantinia. Și-atâta cu vizirul cel chior și șchiop și cu domnița Mariam!

Estimp, tânărul Nur nu o vedea pe nicăieri pe domnița Mariam întorcându-se la han și nu știa care să fie pricina acelei zăbave. Și, cum noaptea creștea, iar îngrijorarea lui sporea, Nur ieși din han și începu să rătăcească pe ulițele pustii, cu nădejdea de-a o găsi, și ajunse până la urmă în port. Acolo, niște luntrași îi spuseră că tocmai plecase o corabie și că pe puntea acelei corăbii fusese dusă o tânără ale cărei trăsături se potriveau întocmai cu cele date de Nur.

Aflând astfel de răpirea mult-iubitei sale, Nur începu să se văicărească și să plângă, necurmându-și suspinele decât ca să strige „Mariam! Mariam!“ Atunci un bătrân, dacă îl văzu plângând așa, înduioșându-se de frumusețea și de deznădejdea lui, se duse la el și îl întrebă cu blândețe care-i pricina lacrimilor lui. Și Nur îi povesti nenorocirea ce i se întâmplase. Atunci bătrânul îi zise:

– Nu mai plânge, copilul meu, și nu deznădăjdui! Corabia care a plecat a îndreptat pânzele către Constantinia și tocmai că și eu, care sunt căpitan de corabie, ridic pânzele tot către cetatea aceea, la noapte, cu cei o sută de musulmani care se află pe puntea mea. Nu trebuie, așadar, decât să te sui pe corabie și ai să găsești iară lumina dorurilor tale!

Şi Nur, cu lacrimile în ochi, sărută mâna reizului şi se îmbarcă degrabă pe corabia care zbură, cu toate pânzele în vânt, peste mare.

Or, Allah le meni bună pace şi, la capătul unei călătorii de cincizeci şi una de zile, ajunseră cu corabia în faţa Constantiniei, unde traseră grabnic la ţărm. Ci numaidecât fură înhăţaţi de oştenii frânci care vegheau ţărmul, şi fură prădaţi şi aruncaţi în temniţă, aşa cum poruncise regele, care vroia, în felul acesta, să-şi răzbune pe toţi neguţătorii străini ocara adusă fetei lui în ţările musulmane.

Într-adevăr, domniţa Mariam ajunsese la Constantinia chiar în ajunul acelei zile. Şi de îndată ce ştirea despre întoarcerea ei se răspândi în cetate, toate uliţele fură împodobite în cinstea sa şi tot norodul ieşi s-o întâmpine. Iar regele şi regina încălecară pe cai, cu toţi mai-marii şi dregătorii de la palat, şi veniră s-o aştepte la coborârea de pe corabie. Iar regina, după ce o sărută cu dragoste pe fiică-sa, o întrebă îngrijorată, înainte de orice, dacă mai era fecioară ori dacă, spre amarul ei şi spre ocara numelui său, îşi pierduse pecetea cea fără de preţ. Ci domniţa, izbucnind în râs dinaintea tuturor celor ce se aflau de faţă, răspunse:

– Ce mă întrebi tu, o, maică a mea? Au tu crezi că poţi să rămâi fecioară în ţara musulmanilor? Şi tu nu ştii că în cărţile musulmanilor se spune: „Nicio femeie nu are să îmbătrânească fecioară în Islam..."

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a şapte sute doua noapte

Spuse:

... „Nicio femeie nu are să îmbătrânească fecioară în Islam!"

Şi regina – care nu-i pusese fetei sale această întrebare de faţă cu toată lumea decât ca să se ducă vestea, încă de la întoarcerea ei, că fecioria îi era nevătămată, iar cinstea lor era neatinsă, – când auzi vorbele acelea neaşteptate, şi încă rostite şi dinaintea întregii curţi, îngălbeni toată la chip şi căzu leşinată în braţele însoţitoarelor ei, tulburată de pocinogul acela atâta de pârdalnic. Iar regele, tot aşa, amarnic de furios de întâmplare, şi mai ales de felul deschis în care fiică-sa dezvăluia cele ce i se întâmplaseră, îşi simţi băşica fierii cum plesneşte în mijlocul ficatului şi, oţărât până peste marginile oţărălii, o luă pe domniţă şi intră cu mare grabă în palat, împresurat de uluirea tuturora, de nasurile alungite ale dregătorilor şi de chipurile acre ale bătrânelor curtence rămase fără de răsuflare. Şi acolo îşi chemă numaidecât sfetnicii, şi ceru părerea vizirilor şi a patriarhilor. Şi vizirii şi patriarhii întrebaţi răspunseră:

– Noi suntem de părere că, spre-a o curăţi pe domniţă de murdăria musulmanilor, nu este decât o cale, şi anume să fie spălată în sângele lor. Încât trebuie să fie scoşi din temniţă o sută de musulmani, niciunul mai mult, niciunul mai puţin, şi să li se taie capul! Şi să fie strâns sângele de la gâtul lor, şi în acel sânge să fie scăldat trupul domniţei, ca pentru un botez nou!

Drept urmare, regele porunci să fie aduşi cei o sută de musulmani care tocmai fuseseră aruncaţi în temniţă, şi printre care, cum s-a spus, se afla şi tânărul Nur. Şi se începu cu tăierea capului căpitanului de corabie. Pe urmă se tăie capul tuturor neguţătorilor. Şi, de fiecare dată, se strângea într-o zăcătoare largă sângele care ţâşnea din gâturile fără cap. Şi veni şi rândul tânărului Nur. Şi fu dus la locul de tăiere, fu legat la ochi, fu întins pe preşul cel însângerat şi călăul îşi roti spada ca să-i reteze capul de la gât, când o femeie bătrână se apropie de rege şi îi zise:

– O, rege al vremilor, cele o sută de capete au și fost tăiate, iar bazinul este plin de sânge! Încât acest musulman tânăr care a mai rămas s-ar cădea să fie cruțat, și mai degrabă să-mi fie dat mie ca să-mi slugărească la biserică!

Și regele strigă:

– Pe Mesia! adevărat ai vorbit! Cele o sută de capete se află aci, iar bazinul este plin. Ia-l, dară, pe acesta și folosește-l ca slugă la biserică!

Și bătrâna, care era căpetenia paznicelor de la biserică, îi mulțumi regelui și, pe când Măria Sa ieșea din sală laolaltă cu vizirii lui spre a purcede la botezul de sânge al domniței, bătrâna îl luă pe tânărul Nur. Și, fermecată de frumusețea lui, îl duse fără de zăbavă la biserică.

Acolo bătrâna îi porunci lui Nur să se dezbrace și îi aduse o haină lungă și neagră, un potcap lung de popă, un văl mare, negru, pe care să și-l pună peste acel potcap, un patrafir și un brâu lat. Și îl îmbrăcă ea însăși, ca să-l învețe cum trebuie să facă; și îi spuse sfaturile de trebuință, ca să-și îndeplinească așa cum se cuvine slujba la biserică. Și, vreme de șapte zile în șir, îi veghe munca și îl îndemnă să se străduiască, pe când el se jeluia în inima lui de dreptcredincios că e silit să facă o slugărie ca aceea în slujba necredincioșilor.

Or, în seara celei de a șaptea zile, bătrâna îi spuse lui Nur:

– Află, fiul meu, că peste câteva clipite domnița Mariam, care a fost curățată prin botezul de sânge, are să vină la biserică să-și petreacă noaptea toată în rugăciune, ca să i se ierte astfel blestemățiile. Te înștiințez, așadar, de venirea ei, pentru ca, atunci când eu m-oi duce să mă culc, tu să stai la ușă ca să îndeplinești orice slujbă pe care s-ar putea să ți-o ceară, ori ca să mă chemi la caz că ea ar cădea leșinată de căință din pricina păcatelor ce le-a săvârșit. Ai priceput?

Și Nur, cu ochii scăpărând, răspunse:

– Priceput, o, stăpână a mea!

Estimp, domnița Mariam, îmbrăcată în negru din creştet până-n talpă, şi cu fața coperită de un văl negru, ajunse în tinda bisericii şi, plecându-se adânc dinaintea lui Nur, pe care, din pricina hainelor de pe el, îl socoti un popă, intră în biserică, după ce bătrâna paznică îi descuie uşa, şi, cu pas domol, se duse la un fel de paraclis lăuntric, tare întunecat la înfățişare. Atunci bătrâna, nevrând s-o stânjenească, se grăbi să plece; şi după ce îl dodeli pe Nur să vegheze la uşă, se duse să se culce în chilia ei.

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a şapte sute treia noapte

Spuse:

... se duse să se culce în chilia ei.

Iar Nur, după ce se încredință că bătrâna paznică adormise şi sforăia ca o căpcăună, se strecură în biserică şi se duse drept la locul unde se afla domnița Mariam, şi care era un paraclis luminat de o candelă ce ardea dinaintea chipurilor necredinței (arde-le-ar focul!). Şi intră încetişor în paraclisul acela şi, cu un glas tremurând, spuse:

– Eu sunt Nur, o, Mariam!

Şi domnița, când auzi glasul mult-iubitului ei, crezu dintru-ntâi că visează, pe urmă se aruncă în brațele lui. Şi amândoi, tulburați până peste poate, începură să se sărute în tăcere şi îndelung. Şi, când izbutiră să vorbească, îşi povestiră tot ce pățiseră din ziua despărțirii. Şi laolaltă înălțară laudă lui Allah, carele îngăduise să se afle iar împreună.

După care domniţa, spre a sărbători bucuria acelei clipe a întâlnirii lor, se grăbi să-şi scoată hainele cele cernite pe care regina, maică-sa, o silise să le poarte spre a-şi aminti necontenit de pierderea feciorei sale. Şi când se dezbrăcă de tot, şezu pe genunchii lui Nur, care la rându-i aruncase departe de el rasa şi hainele de popă creştinesc. Şi se porniră pe un potop de alinturi nemaipomenite, şi cum unele asemenea nu mai văzuse vreodată petrecându-se locul acela de pierzanie al sufletelor necredincioşilor. Şi nu conteniră, cât ţinu noaptea toată, să se dedea, fără de niciun fel de oprelişti, celor mai osebite bucurii ale desfătării, dându-şi unul altuia dovezile cele mai vădite ale dragostei lor vajnice. Şi Nur, în clipa aceea, simţea cum se întoarce la viaţă cu atâta năprasnă, încât ar fi putut să sugrume, fără de oprire, unul după altul, o mie de popi, cu patriarhii lor cu tot! Allah să-i stingă pe păgâni şi să dea tărie şi virtute drept-credincioşilor lui!

Când, către zori, clopotele bisericii sunară cea dintâi chemare a necredincioşilor, domniţa Mariam se grăbi – da cu câte lacrimi de jale! – să se îmbrace în hainele ei cernite; iar Nur, la fel, se îmbrăcă şi el cu hainele necredinţei (ierte-l Allah, cel carele vede adâncul cugetului, în această cruntă anevoinţă în care se află!). Ci, înainte de a pleca şi după ce îl mai sărută pentru ultimă oară, domniţa îi spuse lui Nur:

– Acuma, o, Nur, după cele mai bine de şapte zile de când te afli în această cetate, cunoşti pesemne temeinic locurile şi împrejurimile bisericii acesteia?

Şi Nur răspunse:

– Da, o, stăpâna mea!

Ea spuse:

– Ei bine, atunci ia aminte la vorbele mele şi să nu le uiţi! Căci mi-am ticluit în gând un plan care are să ne îngăduiască să scăpăm pe totdeauna din ţara aceasta! Drept care mâine, la cea dintâi strajă a nopţii, nu ai decât

să deschizi uşa bisericii care dă înspre mare şi să te duci fără de zăbavă pe țărm. Acolo ai să găseşti o corăbioară cu zece oameni; iar căpitanul lor, când are să te vadă că vii, are să se repeadă să-ți dea mâna. Ci tu să aştepți să te strige pe nume; şi mai ales să nu zoreşti nimic! În ce mă priveşte, să nu ai nicio grijă din partea mea: am să pot eu să dau de tine fără de nicio supărare. Şi Allah are să ne slobozească din mâinile lor.

Pe urmă, înainte de a-l lăsa singur, mai adăugă:

– Ci, o, Nur, spre a le face un pocinog cât mai straşnic patriarhilor, să nu uiți să şterpeleşti din vistieria bisericii tot ce ai să găseşti mai greu ca preț şi mai uşor ca greutate, şi să goleşti, înainte de a pleca, toată cutia în care necredincioşii îşi pun darurile de aur pe care le aduc căpeteniilor credinței acesteia mincinoase.

Şi domnița, după ce îi ceru lui Nur să spună şi el, vorbă cu vorbă, sfaturile pe care i le dăduse, ieşi din biserică şi, cu ochii tare mohorâți, se întoarse la palat, unde maică-sa o aştepta ca să-i predice căința şi lepădarea de bucuriile trupului. Ferească-i Allah în veci pe drept-credincioşii săi de lepădarea aceea necurată, şi facă el să nu aibă a se căi decât de răul săvârşit față de aproapele lor! Amin!

Aşadar, la cea dintâi strajă de noapte, Nur, după ce veghe sforăiturile bătrânei căpcăune a bisericii, nu pregetă să pună gabja pe toate lucrurile de preț din vistieria de sub pământ şi să golească în brâul lui de popă tot aurul şi argintul ce se afla în cutia patriarhilor. Şi, încărcat cu acea pradă luată de la necredincioşi, o tuli în graba mare pe uşa ce-i fusese arătată, spre țărmul mării. Şi acolo, urmând ce-i spusese domnița, găsi corabia, iar căpitanul, după ce îi întinse mâna şi îl chemă pe nume, îl primi cu toată dragostea, dimpreună cu povara lui cea de preț. Şi numaidecât dădu semnalul de plecare.

Or, corăbierii, în loc să se supună poruncilor date de căpitanul lor şi să dezlege parâmele care țineau corabia

legată de stâlpii de pe ţărm, începură să cârtească, iar unul dintre ei ridică glasul şi spuse:

– O, căpitane, da tu ştii prea bine că am primit cu totul altfel de porunci de la stăpânul nostru, regele, care vrea să-l pornească mâine pe vizirul său cu corabia noastră, ca să se ducă să-i dovedească pe piraţii musulmani care s-au ivit prin preajmă, ameninţând s-o răpească pe domniţa Mariam!

Căpitanul însă, oţărât până peste poate de împotrivirea aceea, strigă:

– Cine cutează să se împotrivească poruncilor mele?

Şi, rotindu-şi sabia, reteză dintr-o lovitură capul celui care vorbise. Şi sabia lumina, în beznă, roşie de sânge, ca o făclie. Însă fapta aceea aprigă nu-i opri pe corăbierii ceilalţi, oameni dârji, să nu cârtească mai departe, încât împărtăşiră cu toţii, într-o clipită, sub sabia cea iute ca fulgerul, soarta tovarăşului lor, pierzându-şi toţi zece, unul după altul, capul de pe grumaji. Şi căpitanul împinse cu piciorul leşurile lor în mare.

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a şapte sute patra noapte

Spuse:

Şi căpitanul împinse cu piciorul leşurile lor în mare. La sfârşit se întoarse înspre Nur şi, cu un glas poruncitor ce nu îngăduia cârtire, ţipă:

– Yallah! Hai! Desfă parâmele, întinde pânzele şi strânge frânghiile, în vreme ce eu am grijă de cârmă!

Şi Nur, înspăimântat de volnicia aprigului căpitan, şi-apoi şi fără vreo armă cu care să se apere şi să încerce să scape fugind pe uscat, fu nevoit să se supună şi, măcar că nu se pricepea la treburile marinăreşti, îndeplini cât putu

mai bine munca la frânghii. Şi corabia, călăuzită de mâna hotărâtă a căpitanului la cârmă, se îndepărtă, cu toate pânzele umflate, înspre larg şi împinsă de vântul prielnic, puse cap către Al-Iskandaria.

În vremea aceasta, bietul Nur se căina în sufletul său, fără a cuteza să se plângă deschis faţă de căpitanul cel bărbos care se uita la el cu nişte ochi strălucitori; şi îşi zicea: „Ce năpastă s-a abătut pe capul meu tocmai când socoteam că necazurile s-au isprăvit! Şi fiecare nenorocire e mai rea decât cea de dinaintea ei! Baremi de-aş pricepe ceva din toate astea! Şi-apoi, ce-am să mai păţesc şi cu insul ăsta amarnic? Fără de nicio îndoială că n-am să mai ies viu din mâinile lui!“ Şi se lăsă aşa mai departe dus de gânduri negre, cât ţinu noaptea toată, veghind pânzele şi saulele.

Dimineaţa, cum se aflau în faţa unei cetăţi unde urmau să tragă la ţărm spre a năimi câţiva corăbieri, căpitanul se ridică deodată, cuprins parcă de un mare zbucium, şi îşi aruncă mai întâi turbanul la picioare. Pe urmă, întrucât Nur, uluit, se uita la el fără să priceapă nimic, izbucni în râs şi, cu amândouă mâinile îşi smulse barba şi mustăţile, şi pe dată se schimbă într-o fetişcană ca luna când se ridică peste mare. Şi Nur o cunoscu pe domniţa Mariam. Şi de îndată ce tuburarea i se potoli, se aruncă la picioarele ei, până peste poate de minunat şi de bucuros, şi îi mărturisi că fusese cuprins de o mare spaimă din pricina acelui căpitan cumplit care făcea să zboare aşa de uşor capetele oamenilor de pe grumaji. Şi mult mai râse domniţa Mariam de spaima lui; şi, după ce se sărutară, fiecare se grăbi să se aştearnă iarăşi pe muncă spre a intra în portul cetăţii. Şi, de cum ajunseră pe uscat, luară în slujba lor câţiva corăbieri, şi plecară pe mare departe. Iar domniţa Mariam, care se pricepea la tainele năieritului şi cunoştea drumurile mării şi bătaia vântului şi a apelor, dădu mai departe poruncile de trebuinţă, ziua întreagă,

cât ținu drumul. Dar când se lăsă noaptea nu pregetă să se ducă şi să se culce lângă preaiubitul ei Nur, şi să deguste cu el, în reveneala mării, sub cerul gol, toate desfătările dragostei. Allah să-i apere şi să-i țină şi să sporească asupra lor hatârurile lui!

Or, Allah le hărăzi, până la sfârşitul călătoriei, o plutire fără de necazuri, şi în curând zăriră Columna Fanarului. Şi după ce corabia fu legată la țărm în port, iar oamenii de pe corabie coborâră pe uscat, Nur îi spuse domniței Mariam:

– Iacătă-ne, într-un sfârşit, pe pământ musulman! Aşteaptă numai o clipă aici, până mă duc să-ți cumpăr ce îți trebuieşte ca să intri în cetate aşa cum se cuvine, căci văd că nu ai nici rochie, nici iaşmac, nici papuci!

Şi Mariam răspunse:

– Da, du-te să-mi cumperi toate astea, da să nu zăboveşti prea mult până să te întorci!

Şi Nur coborî pe uscat, ca să cumpere lucrurile acelea. Şi-atâta cu ei!

Ci, în ceea ce îl priveşte pe regele francilor din Constantinia, iacătă! A doua zi, de cu zori, după plecarea la ceas de noapte a domniței Mariam, i se aduse vestea că fata pierise şi nu i se putu da niciun alt amănunt, afară doar că fusese să-şi facă rugăciunile în biserica cea mare a patriarhiei. Ci tot atunci veni şi îngrijitoarea cea bătrână să-i aducă ştirea că sluga cea nouă de la biserică pierise şi, îndată după aceea, i se vesti şi fuga din port a corăbiei celei micuțe, şi moartea celor zece năieri, ale căror leşuri fuseseră găsite pe țărm descăpățânate. Şi regele francilor, fierbând de turbarea strânsă în pântece, cugetă vreme de un ceas, după care spuse:

– Dacă acea corabie a mea a pierit, nu mai încape nicio îndoială că a fost luată de fata mea!

Şi, pe loc, porunci să vină la el căpitanul portului şi vizirul cel chior şi şchiop, şi le spuse:

– Aţi auzit ce s-a întâmplat! Or, fata mea, fără de nicio îndoială, trebuie să se fi îndreptat înspre ţările musulmane să-şi caute hăndrălăii. Dacă, dar, nu mi-o aduceţi îndărăt, vie ori moartă, nimica nu are să vă mai scape la rându-vă de ţeapa care vă aşteaptă! La drum!

Atunci vizirul cel bătrân şi chior şi şchiop, precum şi căpitanul portului armară degrabă o corabie şi o îndreptară în zbor, fără de zăbavă, înspre Al-Iskandaria unde ajunseră la acelaşi ceas cu cei doi fugari. Şi cunoscură numaidecât corabia cea micuţă, trasă în port. Şi o zăriră, ca să nu mai aibă vreo îndoială, şi pe domniţa Mariam stând pe o grămadă de parâme pe punte. Şi pe dată porunciră să coboare într-o luntre o ceată de oameni înarmaţi, care se strecurară pe nesimţite la corabia fugară, izbutiră s-o înşface pe domniţă pe neaşteptate, o legară belci şi o duseră pe puntea lor, după ce dădură foc corăbiei celei micuţe. Şi, fără a mai zăbovi, se întoarseră în larg şi puseră cap spre Constantinia, unde fură destul de norocoşi să ajungă fără de niciun necaz. Şi zoriră să se ducă şi s-o dea pe domniţa Mariam tatălui său, regele.

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a şapte sute cincea noapte

Spuse:

Şi zoriră să se ducă şi s-o dea pe domniţa Mariam tatălui său, regele.

Când o văzu pe fiică-sa şi când ochii lui se aţintiră în ochii ei, regele frâncilor nu putu să-şi stăpânească furtuna simţămintelor şi, aplecându-se peste jeţ, cu pumnul întins, strigă:

– Vai de tine, fată blestemată! De bună seamă că te-ai lepădat de credinţa străbunilor tăi, dacă ţi-ai părăsit

așa casa părintească și te-ai dus să cauți adăpost la necredincioșii care te-au despecetluit! Hotărât, numai moartea ar putea să mai spele ocara pe care ai adus-o numelui creștin și cinstei neamului nostru! Ah, ticăloaso, gătește-te să fii spânzurată la ușa bisericii!

Ci domnița Mariam, departe de a se tulbura, răspunse:

– Tu, tată, știi ce suflet deschis am eu. Or, nu sunt vinovată, așa cum mă crezi. Oare ce păcat am săvârșit dacă am vrut să mă întorc la un pământ pe care soarele îl scaldă în razele lui și unde bărbații sunt puternici și tari de vârtute? Și ce să fi rămas să fac printre popii și jugăniții de-aici?

La vorbele acestea, mânia regelui ajunse până peste poate, și răcni către gealații lui:

– Luați-o de dinaintea ochilor mei pe fata asta păcătoasă și duceți-o de-o dați morții celei mai crunte!

Și pe când călăii se pregăteau s-o înșface pe domniță, vizirul cel bătrân și chior veni șchiopătând până dinaintea tronului și, după ce sărută pământul dintre mâinile regelui, spuse:

– O, rege al vremurilor, îngăduie robului tău să rostească o rugăminte înainte de moartea domniței!

Regele spuse:

– Grăiește, o, vizire al meu bătrân și credincios, o, stâlp al creștinătății!

Și vizirul spuse:

– Află, o, Măria Ta, că robul tău cel nevrednic este de tare multă vreme îndrăgostit de farmecele domniței! Drept aceea vin acuma să te rog să n-o dai morții și, ca singură răsplată pentru multele dovezi de credință ale mele față de rosturile scaunului Domniei Tale și ale creștinătății, să mi-o dai de soție. Și-apoi eu sunt atâta de urât, încât căsătoria aceasta, care pentru mine însemnează un hatâr, ar putea sluji totodată și ca osândă pentru greșelile domniței! Pe deasupra, mă îndatorez s-o țin încuiată în

afundul casei mele, ferită de aci înainte de orice putință de fugă și de orice căutare a musulmanilor!

Dacă auzi vorbele acestea ale vizirului său, regele spuse:

– Nu este nicio piedică! Da ce ai să faci tu, o, sărmanule, cu jarul acesta aprins de la focul iadului? Și nu te temi de urmările cele încornoroase ale unei căsătorii ca acestea! Pe Mesia! eu, în locul tău, aș sta multă vreme cu degetul în gură ca să cuget la o treabă atâta de amarnică!

Ci vizirul răspunse:

– Pe Mesia! nu-mi fac nicio amăgire în privința aceasta, și știu întru totul cât de amarnică-i împerecherea noastră. Da am să știu eu să mă port cu destulă înțelepciune ca s-o împiedic pe soția mea să se dedea la destrăbălări scârbavnice!

Și regele frâncilor, izbucnind în râs la aceste vorbe, se cutremură în jețul lui și îi spuse vizirului cel bătrân:

– O, moșneag boșorog, tare-aș vrea să văd cum îți cresc în frunte doi colți de elefant! Da te prevestesc că dacă ai s-o lași pe fiică-mea să scape din palatul tău, ori dacă n-ai s-o împiedici să mai adauge vreo năzbâtie la năzbâtiile cele care au adus atâta ocară numelui nostru, are să-ți zboare capul de pe umeri! Numai cu înțelegerea aceasta îți dau învoirea mea!

Și bătrânul vizir primi târgul și sărută picioarele regelui. Numaidecât popii, călugării și patriarhii, precum și toți dregătorii creștinătății, fură vestiți despre căsătoria pusă la cale. Și, cu prilejul acesta, se dădură ospețe mari la palat. Iar când petrecerile se sfârșiră, vizirul cel bătrân și îngrețoșător intră în odaia domniței. Oprire-ar Allah urâciunea să aducă vreo prihană strălucirii! Și facă el ca porcul acela împuțit să-și deie sufletul până s-ajungă a murdări lucrurile cele neîntinate!

Da o să ne mai întoarcem la el!

Estimp, Nur, care coborâse pe uscat să cumpere lucrurile cele de trebuință pentru îmbrăcatul domniței,

când se întoarse cu iaşmacul şi rochia şi o pereche de papuci din piele galbenă, ca portocala, văzu o mulțime mare ce se ducea şi se întorcea din port. Şi întrebă care-i pricina acelei forfoteli; şi i se spuse că năierii de pe o corabie francă năvăliseră pe neaşteptate asupra unei corăbii trase nu departe de acolo şi îi dăduseră foc, după ce răpiseră o fată ce se afla pe acea corabie. Şi, la ştirea aceea, Nur se schimbă deodată la chip şi căzu la pământ fără de simțire.

După o bucată de vreme, când se deşteptă din pieire, le povesti celor de față trista lui întâmplare. Ci nu are niciun rost s-o mai spunem o dată. Şi toți începură să-l învinuiască pentru purtarea lui şi să-i arunce un potop de dojeni, spunându-i:

– Nu ai decât ceea ce ți se cuvine! De ce ai lăsat-o singură? Ce nevoie aveai să te duci să-i cumperi iaşmac şi papuci noi din piele galbenă ca portocala? Au nu putea să coboare pe uscat cu hainele ei cele vechi şi să-şi acopere fața, până una alta, cu o bucată de pânză de corabie sau cu orice altă cârpă? Asta-i, pe Allah! nu ai decât ce ți se cuvine!

Estimp, veni acolo şi un şeic, care era stăpânul hanului în care şezuseră Nur şi domnița când se întâlniseră întâia oară. Şi îl cunoscu pe bietul Nur şi, dacă îl văzu într-o stare atâta de jalnică, îl întrebă care-i pricina. Şi când află toată povestea, îi zise:

– Hotărât! iaşmacul era cu totul şi cu totul de prisos; şi tot aşa şi rochia cea nouă, şi papucii cei galbeni! Da şi mai de prisos ar fi acuma să mai vorbim despre asta. Hai cu mine, fiul meu! Eşti tânăr şi, în loc să plângi ca o femeie şi să te laşi pradă deznădejdii, eşti dator să te foloseşti mai degrabă de tinerețea şi de voinicia ta. Gata! Neamul fetelor frumoase încă nu s-a stins în țara noastră! Şi-o să izbutim noi să-ți găsim o egipteancă frumoasă şi

pricepută care, fără de nicio îndoială, are să te despăgubească şi să te mângâie...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a şapte sute şasea noapte

Urmă:

... Şi-o să izbutim noi să-ţi găsim o egipteancă frumoasă şi pricepută care, fără de nicio îndoială, are să te despăgubească şi să te mângâie de pierderea acelei domniţe frânce!

Nur însă, plângând necontenit, răspunse:

– Nu, pe Allah, o, bunule unchi al meu, nimica nu are să mă poată despăgubi de pierderea domniţei, nici să mă facă să-mi uit durerea.

Şeicul întrebă:

– Da ce să mai faci acuma? Corabia s-a dus cu domniţa, iar lacrimile tale nu au nicio putere!

El spuse:

– Tocmai de-aceea vreau să mă întorc în cetatea regelui frâncilor şi s-o scot de acolo pe iubita mea!

El spuse:

– Ah, fiul meu, nu da ascultare îndemnurilor sufletului tău neînfricat! Dacă ai izbutit s-o scapi întâia dată, ia bine seama la cea de a doua încercare, şi nu uita de proverbul care spune: „Oul prea adesea aruncat, nu scapă nevătămat!“

Ci Nur răspunse:

– Îţi mulţumesc, unchiule, pentru sfaturile tale cuminţi, da pe mine nimica nu mă sperie şi nimica nu are să mă împiedice să mă duc s-o dobândesc iarăşi pe iubita mea, chiar de-o fi să-mi primejduiesc de moarte sufletul cel scump! Şi cum, din voia sorţii, se afla în port o corabie

gata să-şi desfăşoare pânzele înspre insulele frâncilor, tânărul Nur se îmbarcă degrabă pe ea; şi ancora fu ridicată numaidecât.

Or, şeicul, stăpânul hanului, mare dreptate avusese când îl îndemnase pe Nur să se gândească în ce dârdoră de primejdii are să se arunce fără de nicio socoteală. Întrucât regele frâncilor, după năzbâtia din urmă a fiică-sii, se jurase pe Mesia şi pe cărţile păcătoşeniei că are să stingă de pe faţa pământului şi a mărilor neamul musulmanilor, şi poruncise să se gătească de război o sută de corăbii care să pornească să dea piept cu vasele musulmanilor şi să pustiască ţărmurile şi să semene peste tot prăpădul, măcelul şi moartea. Aşa că în clipa când corabia pe care se afla Nur intra în apele insulelor, fu întâmpinată de unul dintre acele vase de război şi luată, prinsă şi dusă în portul regelui frâncilor, chiar în ziua dintâi a petrecerilor ce se desfăşurau întru sărbătorirea nunţii vizirului cel chior cu domniţa Mariam. Şi regele, ca să sărbătorească mai falnic acele petreceri şi ca să-şi potolească zăcăşia din suflet, porunci să fie ucişi în ţeapă toţi musulmanii prinşi.

Se îndeplini, dar, porunca aceea năprasnică; şi toţi prinşii, unul după altul, fură traşi în ţeapă dinaintea porţii unde avea loc nunta. Şi nu mai rămăsese decât tânărul Nur, când regele, care împreună cu toată curtea lui se afla de faţă la acea osândă, se uită la el cu luare-aminte şi spuse:

– Nu ştiu, da, pe Mesia! tare socot că tânărul acesta este tânărul pe care l-am dăruit nu de mult paznicei de la biserică! Cum de se află aici, după ce a fugit o dată?

Şi adăugă:

– Ha! Ha! să fie tras în ţeapă pentru vina de a fi fugit!

Ci în clipita aceea, vizirul cel chior înaintă şi spuse regelui:

– O, rege al vremilor, am făcut şi eu un jurământ! Şi anume, să jertfesc la poarta palatului meu, spre a coborî binecuvântarea asupra căsniciei mele, trei tineri musulmani!

Mă rog ție, dă-mi putința de a-mi îndeplini jurământul și lasă-mă să aleg trei prinși de la corabia cu prinși de război!

Și regele zise:

– Pe Mesia! n-am știut de jurământul tău! Că ți-aș fi dăruit nu doar trei, ci treizeci de prinși! Nu mi-a mai rămas decât acesta de-aici; ia-l, până ce or mai fi aduși alții!

Și vizirul îl luă pe Nur, gândind să-și spele cu sângele lui pragul palatului; ci, după ce cugetă că jurământul său nu ar fi îndeplinit cu totul dacă nu i-ar jertfi pe toți cei trei musulmani deodată, porunci ca tânărul Nur, pus în lanțuri, să fie aruncat în grajdul palatului, unde, până una alta, gândea să-l lase chinurilor foamei și setei.

Or, vizirul cel chior avea în grajdul lui doi cai gemeni, de o frumusețe vrăjită, din cel mai ales soi de Arabia, și ai căror strămoși erau trecuți pe un înscris, iar înscrisul era agățat la gâtul lor într-o pungută legată cu un lanț de peruzele și de aur. Un cal era alb ca o porumbiță și se numea Sabik, iar celălalt era negru ca un corb și se numea Lahik. Și amândoi caii aceia erau vestiți printre frânci și printre arabi, și stârneau pizma regilor și a sultanilor. Ci unul dintre cai avea o pată de albeață pe ochi; și nici iscusința celor mai iscusiți potcovari nu izbutise să facă albeața să piară. Și vizirul cel chior se străduise și el să o tămăduiască, întrucât era meșter la leacuri și la doftoriceli; da nu făcuse decât să înrăutățească și mai mult beteșugul și să sporească întinderea petei.

Încât atunci când Nur, dus de vizir, ajunse în grajd, băgă de seamă pata de pe ochiul calului și zâmbi a râde. Iar vizirul îl văzu că zâmbește și îi zise:

– O, musulmanule, de ce zâmbești?

El spuse:

– Din pricina petei de pe ochiul calului!

Vizirul zise:

– O, musulmanule, știu că oamenii din neamul tău sunt tare iscusiți la cai și că se pricep mai bine decât noi la meșteșugul de a-i îngriji! Oare din pricina aceasta zâmbești?

Și Nur, care chiar că se pricepea de minune să vindece beteșugurile cailor, răspunse:

– Tu zici! Nu se află nimenea în toată împărăția creștinilor care să știe tămădui calul acesta! Ci eu pot să-l vindec! Ce mi-ai dărui dacă mâine ți-ai găsi calul cu niște ochi sănătoși ca ai unei gazele?

Vizirul răspunse:

– Ți-aș dărui viața și slobozenia, și te-aș face pe loc căpetenie peste grajdurile mele și vraci al palatului!

Nur spuse:

– Dacă-i așa, dezleagă-mă!

Și vizirul dezlegă lanțurile care ferecau mâinile lui Nur; și Nur, numaidecât, luă niște seu, niște ceară, niște var și niște usturoi, le mestecă bine cu zeamă tare de ceapă, și făcu o alifie cu care obloji ochiul bolnav al calului. După care se culcă pe patul de scânduri din grajd și îi lăsă lui Allah grija zviduirii albeței de pe ochiul calului.

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute șaptea noapte

Urmă:

După care se culcă pe patul de scânduri din grajd și îi lăsă lui Allah grija zviduirii albeței de pe ochiul calului.

A doua zi dimineața, vizirul cel chior veni chiar el, șchiopătând, să dea jos alifia. Și uimirea și bucuria lui fură până peste poate când văzu ochiul calului limpede ca lumina dimineții. Și fericirea lui fu atâta de nemărginită, încât îl îmbrăcă pe Nur chiar cu mantia lui și îl numi pe loc căpetenie peste grajdurile sale și peste vracii cailor de

la palat. Şi îi hotărî ca locuință odăile de deasupra grajdurilor, față în față cu chiar iatacurile lui şi de care nu le despărțea decât curtea. După care se duse să ia parte la petrecerile ce se dădeau pentru nunta domniței. Şi habar n-avea că omul nu scapă în veci de ursita lui, şi nu ştia ce lovituri păstrează soarta pentru aceia care dintru început sunt meniți să slujească de pildă neamurilor!

Or, aşadar, ajunseră în cea de a şaptea zi de ospețe, şi iacătă şi seara când moşneagul cel slut tocmai trebuia să intre s-o ia în stăpânire pe domniță. (Izgonit fie Cel-Rău!) Or, domnița tocmai sta sprijinită în coate la fereastră şi asculta cele de pe urmă vuiete şi strigăte ce se ridicau în cinstea ei. Şi, tare tristă, se gândea la iubitul ei Nur, flăcăul cel voinic şi frumos de la Egipt, care îi culesese floarea fecioriei. Şi o mare jale îi scălda sufletul, la amintirea aceea, şi făcea să i se ridice lacrimile în ochi. Şi îşi zicea: „Hotărât! n-am să mă las atinsă niciodată de bătrânul cel îngrețoşător! Mai degrabă îl omor, şi pe urmă mă arunc pe fereastră în mare!“ Şi, pe când se lăsa cuprinsă de amărăciunea acelor gânduri, auzi sub ferestrele ei un glas frumos de flăcău care cânta, în înserate, nişte stihuri arăbeşti despre despărțirea celor ce se au dragi. Or, era chiar Nur, care, la ceasul acela, sfârşind de dat cele de pe urmă îngrijiri cailor, se suise în iatacul său şi se aşezase şi el cu coatele pe fereastră, ca să se gândească la iubita lui. Şi cânta vorbele acestea ale poetului:

Ah, fericire dusă!
Pe urme-ți am venit,
Departe de pământul
Străbun și fericit,
În țara asta crudă,
Pe căile-i străine,
Cu amăgirea sfântă
Că am să dau de tine.
Ah, vai de mine, vai!

Iar simțurile mele,
De-al amăgirii dor,
Te recunosc, iubito,
Te strigă-n graiul lor,
În tot ce-i gingășie
Și mi se-arată-n cale,
În tot ce-mi pare-un farmec
Din farmecele tale.
Ah, vai de mine, vai!

Când undeva departe
Un fluier plânge stins,
Și când îi dă răspunsuri
Lăuta, dinadins,
Curg lacrimile mele
Topite de suspine,
Și gândul meu visează
La mine și la tine.
Ah, vai de noi, vai, vai!

Auzind cântecul acela în care iubitul inimii ei își mărturisea simțămintele dragostei lui credincioase, domnița Mariam cunoscu numaidecât glasul și fu cuprinsă de o tulburare până peste poate. Ci, cum era înțeleaptă și iscusită, știu să se stăpânească și să nu se dea de gol față de însoțitoarele care o înconjurau, și începu prin a le ruga s-o lase singură. Pe urmă luă o hârtie și un calam și scrise cele ce urmează:

„În numele lui Allah cel Atoatedătător și Atoatefăcător! Și toate celelalte! Pacea lui Allah fie cu tine, o, Nur, precum și mila și binecuvântarea lui!

Vreau să-ți spun că roaba ta Mariam ți se închină și arde de dorul de a se vedea iarăși laolaltă cu tine! Ascultă, dar, ce îți spune ea aici, și fă ceea ce îți poruncește.

La întâia strajă de noapte, la ceasul prielnic îndrăgostiţilor, ia cei doi cai, Sabik şi Lahik, şi du-i afară din cetate, dincolo de poarta Sultania, unde ai să mă aştepţi. Şi dacă te-o întreba careva unde duci caii, tu să răspunzi că îi duci la plimbare!"

Pe urmă împături scrisoarea, o legă într-o basma de mătasă şi flutură basmaua la fereastră, înspre Nur. Şi când văzu că el o băgase de seamă şi că vine într-acolo, aruncă basmaua pe fereastră. Şi Nur luă basmaua de jos, o desfăcu şi găsi în ea scrisoarea, pe care o citi, pe urmă o duse la buze şi la frunte, în semn de învoire. Şi alergă la grajduri, unde aşteptă cu cea mai mare nerăbdare straja dintâi a nopţii. Atunci, puse şaua pe cei doi cai de soi ales şi ieşi afară din cetate, fără ca pe drum să fie supărat de cineva. Şi o aşteptă pe domniţă la poarta Sultania, ţinând cei doi cai de căpăstru.

Or, tocmai la ceasul acela, când petrecerile se sfârşiseră şi se lăsa noaptea, chiorul de moşneag cel atâta de slut şi de îngreţoşător intrase în odaia domniţei, ca să săvârşească ceea ce avea de săvârşit. Şi domniţa Mariam, tremurând de scârbă, atâta de silos era la înfăţişare, îl văzu intrând. Ci întrucât fata îşi avea o socoteală a ei de urmat, pe care nu vroia s-o zădărnicească, se strădui să-şi stăpânească simţămintele de scârbă şi, ridicându-se în cinstea moşneagului, îl pofti să stea lângă ea pe divan. Iar bătrânul cel şchiop îi zise:

– O, doamnă a mea, tu eşti mărgăritarul Răsăritului şi al Apusului, şi numai la picioarele tale am să mă închin!

Iar domniţa răspunse:

– Fie! da să curmăm cu laudele. Unde-i demâncarea? Mi-e tare foame şi, înainte de toate, se cade a începe să mâncăm!

Numaidecât bătrânul îşi chemă robii şi, într-o clipită, fură aduse tăvile pline cu bunătăţurile cele mai rare şi mai

alese, făcute din tot ce zboară în văzduhuri, înoată în ape, umblă pe pământuri și crește în pomii din livezi și în copăceii din tufărișuri. Și amândoi începură să mănânce laolaltă; iar domnița se silea să-l îmbie cu bucate; și bătrânul era vrăjit de grijile ei și se umfla în piept și se bucura că o să-și ajungă scopurile mai ușor decât gândise. Ci deodată se prăvăli pe spate, cu capul mai greu decât picioarele, fără de simțire. Căci domnița izbutise să-i arunce în cupă pe sub mână un strop de bang marocan în stare să doboare un elefant și să facă să-și amestece înălțimea cu lățimea.

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute opta noapte

Spuse:

... un strop de bang marocan în stare să doboare un elefant și să facă să-și amestece înălțimea cu lățimea.

Slavă lui Allah carele nu-i îngăduiește urâciunii să întineze ceea ce este curat! Când îl văzu pe vizir că se prăvălește ca un porc umflat, domnița Mariam se ridică pe clipă pe dată, luă doi saci pe care îi umplu cu nestemate și cu giuvaieruri, înșfăcă o spadă cu lama călită în sânge de lei, și-o prinse la brâu, se învălui cu o maramă și, cu ajutorul unei frânghii, se lăsă să lunece pe fereastră în curte, iar de acolo fără a fi zărită de nimeni, ieși din palat și fugi înspre poarta Sultania, unde ajunse fără de niciun necaz. Și de cum îl văzu pe Nur, alergă la el și, fără a-i lăsa răgaz nici măcar s-o sărute, sări pe calul Lahik și îi strigă lui Nur:

– Încalecă pe Sabik, și după mine!

Și Nur, lăsând la o parte orice alt gând, sări la rându-i pe cel de-al doilea cal și îl slobozi în goana mare, spre a o

ajunge din urmă pe iubita lui, care era de mult departe. Şi goniră aşa toată noaptea până în zori!

Când socoti că pusese-o depărtare destul de mare între ei şi cei care s-ar fi putut să-i urmărească, domniţa se învoi să se oprească o clipă ca să se hodinească şi să dea răgaz harnicilor bidivii să-şi mai tragă sufletul. Şi cum locul unde poposiseră era tare frumos, cu pajişti verzi, cu umbră, cu pomi roditori, cu flori şi cu ape curgătoare, şi cum prospeţimea acelui ceas îi îmbia la mulţumirea cea dulce, se simţiră fericiţi că puteau, într-un sfârşit, să se aşeze unul lângă altul, în tihna acelor locuri, şi să-şi povestească între ei tot ce pătimiseră cât fuseseră despărţiţi. Şi, după ce băură din apa aceluiaşi izvor şi se înviorară cu poame culese din acelaşi pom, îşi făcură spălările cele de datină şi se lăsară unul în braţele celuilalt, proaspeţi, voioşi şi drăgăstoşi. Şi, dintr-o bucată, îndreptară toată vremea pierdută în post. Pe urmă, răpiţi de dulceaţa văzduhului şi de liniştea locului, se lăsară furaţi de somn, sub mângâierile adierii de dimineaţă.

Or, şezură aşa adormiţi până pe la amiază şi nu se deşteptară decât când auziră pământul bubuind sub nişte izbituri parcă de mii de copite. Şi deschiseră ochii şi văzură ochiul soarelui întunecat de un vârtej de pulbere şi, din vâlvora prafului acela, ţâşneau fulgere ca dintr-un cer furtunos. Şi cunoscură în curând tropotul cailor şi zăngănitul armelor. Or, era o oaste întreagă, care se luase pe urmele lor!

Cu adevărat, în dimineaţa acelei zile, regele frâncilor se sculase de cu zori ca să se ducă el însuşi să afle veştii despre domniţă, fiica lui, şi să se liniştească în privinţa acesteia. Întrucât el era departe de a se simţi fără de griji faţă de împlinirea căsătoriei domniţei cu un bătrân a cărui vlavie de bună seamă că de mult trebuie să se fi topit. Însă uimirea lui ajunse până peste poate când n-o găsi pe fiica-sa şi când îl văzu pe vizir întins pe jos, lipsit de

simţire şi cu capu-ntre picioare. Şi cum regele vroia mai întâi de toate să afle ce-i cu domniţa, turnă nişte oţet în nasul vizirului, care îşi căpătă pe dată folosinţa simţurilor. Şi regele, cu un glas înfricoşător, răcni:

– O, blestematule, unde este fiica mea Mariam, soţia ta?

El răspunse:

– O, Măria Ta, nu ştiu!

Atunci regele, plin de mânie, îşi trase spada şi, dintr-o fulgerătură, despică în două capul vizirului; şi spada răzbi, strălucind, prin fălcile chiorului. Allah aşeze-i pe veci sufletul păcătos în catul cel mai de la urmă al gheenei!

Tot atunci năvăliră şi grăjdarii, tremurând, să-i aducă regelui vestea că vraciul cel proaspăt al cailor pierise, precum şi bidiviii Sabik şi Lahik. Şi regele nu mai avu nicio îndoială că fiică-sa fugise cu căpetenia grajdurilor, şi numaidecât strigă să vină la el cei dintâi dintre cei trei patrici ai săi şi le porunci să treacă fiecare în fruntea a câte trei mii de oameni şi să-l însoţească în căutarea fiicei sale. Şi adăugă pe lângă oastea aceea pe patriarh şi pe mai-marii de la curtea sa, se aşeză el însuşi în fruntea oştilor, şi purcese pe urmele fugarilor, pe care îi ajunse în pajiştea cu pricina.

Şi, când văzu oastea apropiindu-se, domniţa Mariam sări pe cal şi strigă către Nur:

– Vreau, o, Nur, să stai deoparte, întrucât am să-i lovesc eu singură pe vrăjmaşii noştri, şi să te apăr şi să mă apăr împotriva lor, măcar de-ar fi ei nenumăraţi ca firele de nisip!

Şi rotindu-şi spada, ticlui versurile acestea:

Vreau astăzi să-mi arăt puterea,
Şi vitejia vreau s-arăt!
Pe toţi vrăjmaşii mei de-a valma
Să-i dau amarului prăpăd!
Să spulber până-n temelie
Şi frânce lănci şi metereze!

Şi capete de-oşteni năprasnici
Cumplita-mi spadă să reteze!
Ca noaptea-i calul meu cu care
M-arunc în luptă, fără frică;
Iar vitejia mea-i ca ziua
Când zorii limpezi se ridică!

Urmarea la ce spun acuma
Se va vedea chiar azi: căci sunt
O călăreaţă ne-nfricată
Cum nu e alta pe pământ!

Ea spuse acestea şi se aşeză în fruntea armatei tatălui său...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a şapte sute noua noapte

Spuse:

... Când prinţesa născoci aceste versuri, se aşeză în fruntea armatei tatălui său. Iar regele o văzu cum venea, rotindu-şi ochii ca de argint-viu. Şi strigă:

– Pe credinţa în Mesia! este destul de smintită ca să ne înfrunte!

Şi opri mersul oştilor şi ieşi singur înaintea fiică-sii, strigând la ea:

– O, fiică a stricăciunii! iacătă că îndrăzneşti să mă înfrunţi şi să te arăţi gata să loveşti oastea francilor! O, smintito, au tu te-ai dezbrăcat de orice ruşine şi te lepezi de credinţa părinţilor tăi? Şi nu ştii că, dacă nu te supui îndurării mele, te aşteaptă moartea neabătută?

Ea răspunse:

– Ceea ce a trecut s-a dus şi nu se mai întoarce! Şi aceasta-i o taină a legii musulmane! Cred într-unul singur Allah şi în Mahomed, trimisul lui cel binecuvântat, fiul lui Abdallah! Şi n-am să mă lepăd în veci de credința mea şi de dragostea mea față de flăcăul din Egipt, de-ar fi să sorb pentru aceasta cupa prăpădului meu!

Spuse, şi îşi făcu calul înspumat să se rotească pe picioarele de dindărăt în fața oştii francilor, şi cântă stihurile acestea de luptă, spintecând aerul cu spada ei sclipitoare:

Ce dulce e să lupți când sună
Al bătăliei ceas cumplit!
Hai, de-ndrăzniți, veniți degrabă,
Nevolnicilor strânşi în gloată!
Veniți, creştini fricoşi, la mine,
Să înfruntați neocolit
Tăria loviturii mele
Cu care-am să vă sfărm îndată!

Cu capetele retezate
Am să vă samăn în țărână,
Iar inima puterii voastre
Am s-o dobor cu scârbă jos!
Peste cetatea voastră neagră
Nimica n-o să mai rămână –
Doar corbii, ca să dea de veste
Sfârşitul vostru ruşinos!

Sub ascuţişul spadei mele
Aveți să beți numaidecât
Cumplite-nghițituri, amare
Cu zeama crudă de dovleac,
Iar regele cel crunt al vostru
Are să dea acum pe gât
Întreg pocalul deznădejdii,
Să nu-i mai fie sete-n veac!

Hei, ia ieșiți-mi înainte,
Dacă se află vreun viteaz
În rândurile voastre! Haide!
Veniți să-mi alinați aleanul,
Şi-n sângele spurcat al vostru
Să-mi vindec aprigul necaz,
Să-mi zviduiesc durerea toată
Din inima-mi cum e catranul!

Hai, dar! Înaintați odată!
Hai, dacă n-a-nghețat în voi
Şi sufletul cel plin de spaimă!
Hai să vedeți cum vă dărâmă
Amarnicu-ascuțiș al spadei
Şi cum v-aruncă la gunoi,
Şi cum vă-ngroapă pe vecie
Sub neagra haină de țărână!

Aşa cânta viteaza domniță. Şi se aplecă pe calul ei, îl sărută pe gât, îl mângâie cu palma şi îi spuse la ureche: „Astăzi, o, Lahik, este ziua să arăți din ce neam şi de ce falǎ eşti!" Şi sângele lui de arab se înfioră, şi calul necheză o dată şi țâşni mai iute ca vântul dinspre miazănoapte, vărsând flăcări pe nări. Iar domnița Mariam, dând un răcnet înfricoşător, făcu o roată pe aripa stângă frâncilor şi, din goana bidiviului, seceră cu sabia nouăsprezece capete de călăreți. Pe urmă se întoarse în mijlocul câmpului de luptă şi îi sfruntă pe frânci cu strigăte amarnice.

Dacă văzu aşa, regele îl chemă pe unul dintre cei trei patrici care se numea Barbut[1], căpetenia oştilor sale. Or, acesta era un războinic dibaci, iute ca focul; era sprijinul cel mai de temei al scaunului regelui frânc, şi era cel dintâi între mai-marii din împărăția şi de la curtea sa, ca putere şi ca vitejie; şi meseria de oştean era toată viața lui.

---

[1] La M. A. Salie, este vorba de fiul cel mai mare al regelui, pe care îl cheamă Bartut, poreclit Ras-ali-Kallut.

Şi patriciul Barbut, la chemarea regelui, înaintă clocotind de dor de luptă, călare pe calul lui de soi ales, cu vine voinice; şi era apărat de o tunică de aur încărcată cu podoabe şi făcută din zale înguste ca aripile de lăcustă. Şi armele lui erau un paloş ager şi vânjos, o lance cât un catarg de corabie şi care numai cu o lovitură ar fi dat peste cap un munte; şi mai avea patru suliţe ascuţite şi o măciucă înfricoşătoare ţintuită cu piroane. Şi aşa, leit în zale şi în arme de atac şi de apărare, se asemuia cu un turn.

Or, regele îi spuse:

– O, Barbut, vezi şi tu măcelul făcut de fata asta descreierată! Trebuie s-o birui şi să mi-o aduci, vie ori moartă!

Pe urmă îi puse pe patriarhi să-l blagoslovească, îmbrăcaţi cu veşmintele lor bălţate şi ridicând crucile deasupra capetelor, şi să-i procitească deasupra Evanghelia, rugându-se să-i vie în ajutor idolii păcătoşeniei şi ai păgâniei lor. Ci noi, musulmanii, nu ne rugăm decât unuia singur Allah, carele este plin de putere şi de mărire!

De îndată ce patriciul Barbut sfârşi de sărutat steagul crucii, se repezi pe câmpul de luptă, mugind ca un elefant înfuriat şi vărsând, pe limba lui, înjurături cumplite împotriva credinţei musulmane. Blestemat fie el! Ci, la rându-i, domniţa îl văzu cum vine asupra-i, şi răgi ca o leoaică, mamă de pui de leu; şi mormăind, mugind şi iute ca o pasăre de pradă, îşi năpusti calul Lahik în calea potrivnicului. Şi amândoi se izbiră ca doi munţi mişcători, şi se înfruntară piept în piept cu îndârjire, urlând năprasnic ca nişte demoni. Pe urmă se despărţiră şi făcură o sumedenie de ocolişuri, şi se întoarseră iarăşi cu turbare să se izbească încă o dată, ferindu-se de lovituri, fiecare cu o dibăcie şi cu o iuţeală uluitoare, care înfricoşau privirile înmărmurite. Şi pulberea stârnită de copite le sărea în ochi; şi arşiţa copleşitoare era atâta de mare, încât pietrele

ardeau ca nişte tufişuri. Şi lupta ţinu un ceas, cu o vitejie la fel şi de-o parte şi de cealaltă.

Ci, începând să-şi piardă răsuflarea, patriciul Barbut vru să sfârşească; şi îşi trecu buzduganul din mâna dreaptă în mâna stângă, apucă una dintre cele patru suliţe şi o zvârli înspre domniţă, însoţind-o cu un răcnet ca un bubuit de tunet. Şi arma porni din mâna lui ca fulgerul care orbeşte privirea. Ci domniţa văzu suliţa cum venea, aşteptă să ajungă în dreptul ei şi o abătu iute cu dosul săbiei; şi suliţa, şuierând, se înfipse hăt departe în nisip. Şi toată oastea văzu aceasta şi fu cuprinsă de mirare.

Atunci Barbut luă altă suliţă şi o aruncă mânios strigând: „Să lovească şi să omoare!" Ci domniţa se feri din calea ei şi o făcu zadarnică. Şi cea de a treia şi cea de a patra suliţă avură aceeaşi soartă. Numaidecât Barbut, spumegând de mânie şi de umilinţă, luă iarăşi măciuca în mâna dreaptă, răgi o dată ca un leu şi năpusti arma cu toată puterea braţului, ţintindu-şi potrivnica. Şi ghioaga cea uriaşă zbură vuvuind prin văzduh şi ajunse deasupra domniţei Mariam, pe care ar fi zdrobit-o fără de izbăvire, dacă viteza n-ar fi prins-o din zbor şi n-ar fi înşfăcat-o deodată; întrucât pe domniţă o dăruise Allah cu dibăcie, cu sprinteneală şi cu tărie. Şi roti şi ea la rându-i ghioaga! Şi privirile tuturor care o văzură rămaseră orbite de minunare!

Şi, ca o leoaică, se repezi la patriciu şi îi strigă, pe când răsuflarea ei şuiera cum şuieră vipera cu corn:

– Vai de tine, blestematule! Vino să înveţi cum se mânuieşte un buzdugan!

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a şapte sute zecea noapte

Spuse:

Și, ca o leoaică, se repezi la patriciu și îi strigă, pe când răsuflarea ei șuiera cum șuieră vipera cu corn:

– Vai de tine, blestematule! Vino să înveți cum se mânuiește un buzdugan!

Când patriciul Barbut o văzu pe potrivnica lui cum prinde buzduganul din zbor, i se păru că și cerul și pământul se mistuie din ochii lui. Și pierdut, uitându-și tot curajul și toată virtutea, dădu dosul, nemaiocrotindu-și fuga decât cu pavăza. Ci domnița cea vitează îl urmă strâns, îl ținti și, rotind ghioaga cea amarnică, i-o zvârli în spinare. Și, vuind, buzduganul izbi pavăza, mai vârtos decât un bolovan aruncat dintr-o catapultă. Și îl doborî pe patriciu de pe cal, frângându-i patru coaste. Și Barbut se rostogoli în țărână, se zvârcoli în sângele lui și scurmă pământul cu unghiile. Și moartea îi veni degrabă, întrucât Azrael, îngerul morții, se apropie de el cu ceasul cel de pe urmă și îi înșfăcă sufletul care se duse să dea seamă de păcatele și de păgânia lui față de acela carele știe toate tainele și pătrunde toate simțămintele.

Atunci domnița Mariam, în galopul cel mare, se aplecă iute de-a lungul pântecelui calului până la pământ, culese de jos lancea uriașă a vrăjmașului ucis și se trase la oarecare depărtare. Iar acolo înfipse lancea adânc în pământ și, punând piept la toată oștirea lui tătâne-său, își opri scurt calul cel ascultător, se sprijini cu spatele de lancea cea lungă și șezu așa nemișcată, cu fruntea sus și sfidătoare. Și, în felul acesta, făcând o singură făptură cu calul și cu lancea înfiptă în pământ, era de neclintit ca un munte și de neabătut ca ursita.

Când văzu că patriciul Barbut își dă sufletul, regele francilor, în durerea lui, începu să se bată peste față, își sfâșie hainele și îl chemă la el pe cel de al doilea patriciu,

căpetenia oastei lui, care se numea Bartus[1] și era un viteaz vestit printre frânci pentru curajul și pentru bărbăția sa la lupta în doi. Și îi zise:

– O, patriciule Bartus[1], răzbună moartea lui Barbut, fratele tău de arme!

Și patriciul Bartus răspunse:

– Ascult și mă supun!

Și, dând pinteni calului înspre câmpul de luptă, se năpusti asupra domniței.

Ci viteaza, stând mai departe sfidătoare, nici nu se mișcă; iar calul rămase neclintit și arcuit pe picioarele lui, ca un pod. Și iacătă că sosi asupra-i galopul cel năprasnic al patriciului, care slobozise frâiele calului și gonea ținându-și înainte lancea, al cărei fier semăna cu acul scorpionului. Și izbitura fu năprasnică.

Atunci toată ostășimea făcu un pas înainte ca să vadă mai bine cumplitele minunății ale acelei lupte, cum alta asemenea ochii lor nu mai văzuseră vreodată. Și un murmur de minunare trecu prin toate rândurile.

Ci luptătorii, învăluiți într-o pulbere deasă, se și încăieraseră amarnic și își împărțeau lovituri de gemea văzduhul. Și se luptară așa vreme lungă, cu ura în suflet și aruncându-și blesteme înfricoșătoare.

Iar patriciul, de la un timp, pricepu că potrivnica lui e mai tare și își zise: „Pe Mesia! acuma e ceasul să-mi dovedesc toată puterea!" Și înșfăcă o suliță vestitoare a morții, o cumpăni și o zvârli drept înspre vrăjmașa lui, răcnind: „Na!"

Ci nu știa că domnița Mariam era voinica fără de asemuire a Răsăritului și a Apusului, viteaza pământurilor și a deșerturilor, războinica munților și a câmpiilor!

---

[1] La M. A. Salie, este vorba de cel de al doilea fiu al regelui, pe care îl cheamă Bartus, poreclit Har-as-Sus.

Or, ea băgase de seamă mişcarea patriciului şi îi pricepuse gândul. Şi când arma vrăjmaşă porni înspre ea, domniţa aşteptă până ce vârful suliţei îi ajunse aproape de piept, şi-atunci deodată o prinse din zbor şi, întorcându-se înspre patriciul uluit, îl ţinti drept în mijlocul pântecelui cu arma aceea, care ieşi strălucind printre oasele din şira spinării. Şi patriciul căzu ca un turn când se prăbuşeşte; şi huietul armelor lui umplu de larmă văzduhurile.

Şi sufletul i se duse să stea pe veci laolaltă cu al tovarăşului său în flăcările cele nestinse pe care le-a aprins mânia Judecătorului cel mare.

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a şapte sute unsprezecea noapte

Spuse:

... Şi sufletul i se duse să stea pe veci laolaltă cu al tovarăşului său în flăcările cele nestinse pe care le-a aprins mânia Judecătorului cel mare.

Atunci domniţa Mariam îşi roti iarăşi calul Lahik împrejurul oştimii, răcnind:

– Unde-s robii? Unde-s oştenii? Unde-s vitejii? Unde-i vizirul cel chior, câinele ăla şchiop? Să iasă la iveală cel mai viteaz, dacă are curaj! Ruşine să vă fie, o, creştinilor, care tremuraţi înaintea braţului unei femei!

Dacă auzi şi dacă văzu toate astea, regele frâncilor, mohorât până peste poate şi tare necăjit de pierderea celor doi patrici ai săi, îl chemă pe cel de al treilea patriciu, care se numea Fâsian[1], adică Împuţitul, întrucât era vestit pentru fâsâielile şi împuţiciunile lui, şi care era un fătălău de pomină, şi îi zise:

[1] La M. A. Salie, este vorba de cel de al treilea fiu al regelui pe care îl cheamă Fasïian, poreclit Selïhas-Sâbïian.

– O, Fâsian, tu, a cărui cea mai mare virtute este fătălia, acuma-i rândul tău să te lupţi cu dezmăţata aceasta şi să răzbuni cu moartea ei moartea tovarăşilor tăi!

Şi patriciul Fâsian, după ce răspunse că ascultă şi că se supune, dădu goană calului, slobozind în urmă un potop de bubuituri asurzitoare, în stare să albească de spaimă părul unui copil din leagăn şi să facă să se umfle pânzele unei corăbii.

Ci, dinspre partea ei, Sett Mariam îşi şi luase avânt şi îl şi pornise pe Lahik într-un galop mai iute decât fulgerul când scapără şi decât grindina când bate. Şi amândoi se năpustiră unul înspre celălalt, ca doi berbeci, şi se izbiră cu atâta năprasnă de-ai fi zis că se loviseră doi munţi. Şi patriciul, repezindu-se la domniţă, scoase un răcnet cumplit şi aruncă o lovitură mânioasă. Ci ea se feri cu sprinteneală, lovi cu dibăcie lancea vrăjmaşului şi i-o frânse în două. Pe urmă, în clipita când patriciul, dus de avântul ce şi-l luase, trecea pe lângă ea, Sett Mariam se suci deodată, făcând iute o întoarcere şi, chiar cu coada de la lancea lui, îl lovi pe potrivnicul ei între umeri cu atâta putere, încât îl doborî jos din şa. Şi, însoţind lovitura aceea cu un răcnet cumplit, se repezi la el, pe când patriciul zăcea răsturnat pe spate, şi, dintr-o lovitură, îi înfipse lancea în gură şi îi ţintui capul de pământ, împingând vârful lancei cât mai adânc.

La priveliştea aceea, toată oştirea rămase dintru-ntâi mută de uluire. Pe urmă, dintr-odată, toţi simţiră cum bate peste capetele lor fiorul spaimei; căci nici nu mai ştiau dacă viteaza care săvârşise asemenea isprăvi este făptură omenească ori duh. Şi, dând dosul, îşi căutară scăparea în fugă, aruncându-şi picioarele în vânt. Ci Sett Mariam zbură după ei, mistuind sub paşi depărtările. Şi îi ajungea când pe mai mulţi laolaltă, când pe câte unul, îi fulgera cu sabia cea rotitoare şi îi făcea să-şi soarbă moartea dintr-o înghiţitură, afundându-i în marea

ursitelor. Şi inima îi era atâta de voioasă, încât i se părea că lumea nu mai poate s-o încapă! Şi îi tăie pe care-i tăie, şi îi betegi pe care-i betegi, şi aşternu pământul cu morţi în lung şi în lat. Şi regele francilor, cu mâinile ridicate înspre cer de deznădejde, fugea şi el laolaltă cu toţi ostaşii lui, ţinându-se la mijloc între oştile vânzolite, între patriarhii şi popii lui, cum fuge un cioban, gonit de furtună, în mijlocul turmei de oi. Iar domniţa nu mai contenea să-i hăituiască şi să-i măcelărească amarnic, până la ceasul când soarele se coperi întru totul cu mantia întunericului.

Numai atunci domniţa Mariam se gândi să se oprească din goana ei biruitoare. Se întoarse, aşadar, îndărăt, şi se duse la mult-iubitu-i Nur, care începuse să fie tare îngrijorat din pricina ei, şi se odihni în noaptea aceea în braţele lui, uitându-şi, în alinturile împărtăşite şi în desfătările dragostei, ostenelile şi primejdiile pe care le înfruntase ca să-l scape şi ca să se mântuie pe totdeauna de asupritorii ei creştini. Şi a doua zi, după ce se sfătuiră laolaltă îndelung despre locul care ar fi cel mai ispitit unde să se aşeze de aci înainte, hotărâră să se ducă să încerce dulceaţa Damascului. Şi porniră la drum înspre cetatea aceea desfătată. Şi-atâta cu ei!

În ce-l priveşte însă pe regele francilor, apoi acesta, cu nasu-n pământ şi cu burdihanul întors pe dos din pricina morţii celor trei patrici, Barbut, Bartus şi Fâsian, şi din pricina înfrângerii oştirii sale, se întoarse îndărăt la palatul lui din Constantinia, unde îşi strânse sfetnicii şi, după ce prefirară năpastele păţite, îi întrebă ce hotărâre ar fi mai bine să ia. Şi adăugă:

– Nu ştiu unde s-o fi putut duce acum fiica aceea de încornoraţi ai neruşinării! Da îmi vine să cred că trebuie să se fi dus în ţările musulmane, acolo unde, după spusele ei, bărbaţii sunt nişte bărbaţi vânoşi şi neostoiţi! Căci fiica aceasta de târfă este un jar aprins de la pojarul iadului! Şi nu putea să afle printre creştini nişte haidamaci care să-i

potolească patimile cele nesățioase! Vă cer, așadar, să-mi spuneți, o, patriarhilor, ce trebuie să fac eu la o ananghie atâta de afurisită!

Și patriarhii și călugării și mai-marii crăiei cugetară vreme de un ceas, pe urmă răspunseră:

– Noi socotim, o, rege al vremilor, că nu-ți mai rămâne decât una de făcut, după toate câte s-au petrecut, și anume să trimiți o scrisoare, cu niște daruri bogate, preaputernicului domn al musulmanilor, califul Harun Al-Rașid, care este stăpân peste pământurile și peste țările unde s-au dus cei doi fugari; și, în acea scrisoare pe care să i-o scrii cu chiar mâna Măriei Tale, să-i faci tot felul de făgăduieli și de jurăminte de prietenie, ca să se învoiască a porunci să fie priponiți fugarii, și să ți-i trimită în lanțuri la Constantinia. Și lucru acesta nu are să te îndatoreze și nu are să ne îndatoreze nici pe noi cu nimic față de căpetenia aceea de necredincioși, întrucît, de îndată ce ni-i va da îndărăt pe fugari, noi avem să ne și repezim să-i măcelărim pe musulmanii din alai și avem să uităm jurămintele și făgăduielile date, așa cum facem noi de obicei de fiecare dată când încheiem vreo înțelegere cu necredincioșii aceia închinați lui Mahomed!

Așa grăiră patriarhii și sfetnicii regelui frâncilor. Blestemați fie ei și în viața aceasta și în cealaltă, pentru păgânia și hainia lor!

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute douăsprezecea noapte

Spuse:

Așa grăiră patriarhii și sfetnicii regelui frâncilor. Blestemați fie ei și în viața aceasta și în cealaltă, pentru păgânia și hainia lor!

Or, regele frâncilor din Constantinia, care avea o inimă tot atâta de ticăloasă ca şi patriarhii lui, nu pregetă să urmeze sfatul acela plin de viclenie. Da ei nu ştiau că ticăloşia se întoarce, mai devreme ori mai târziu, împotriva acelora care o săvârşesc, şi că ochiul lui Allah veghează pururea asupra drept-credincioşilor săi şi îi apără împotriva şiretlicurilor vrăjmaşilor lor preascârbavnici!

Regele luă aşadar un calam şi scrise, cu litere greceşti, o scrisoare către califul Harun Al-Raşid, în care, după urările cele mai cuviincioase şi mai pline de laude şi de prietenie, îi spunea:

„O, preaputernice emir al fraților noştri musulmani, am o fată deşucheată, pe nume Mariam; şi fata aceasta a mea s-a lăsat amăgită de un tânăr egiptean din Cairo, care a răpit-o şi a dus-o în țările ce se află sub puterea şi sub stăpânirea ta. Mă rog, dar, ție, o, preaputernicule emir al musulmanilor, să binevoieşti a porunci să se facă cercetările de cuviință spre a fi găsită, şi să mi-o trimiți cât mai curând cu putință, sub strajă straşnică.

Iar eu, în schimb, am să acopăr cu cinstiri şi cu hatâruri straja pe care ai să mi-o trimiți cu fiica mea, şi am să fac tot ce voi putea ca să-ți fiu pe plac! Aşa, ca să-ți arăt recunoştința mea şi ca să-ți fac dovadă de gândurile mele de prietenie, îți făgăduiesc, printre altele, că am să poruncesc unor zidari chiar de tine aleşi să zidească o geamie în cetatea mea de domnie. Şi am să-ți trimit, pe deasupra, bogății de nedescris, cum niciun om n-a mai văzut vreodată unele asemenea: tinere fecioare ca nişte hurii, băieți tineri fără fir de păr în barbă, ca nişte lune, comori pe care focul n-ar putea să le mistuie, mărgăritare, nestemate, cai, iepe şi mânji, cămile şi pui de cămile, şi catâri încărcați cu poveri scumpe din cele mai alese roade de pe pământurile noastre. Şi, dacă toate astea nu ți-or fi destul, mi-oi strânge hotarele regatului meu, ca să sporesc stăpânirile şi hotarele tale! Şi

făgăduielile acestea le pecetluiesc cu pecetea mea, eu, Cezar, regele acelora care se închină Crucii!"

Şi regele francilor, după ce pecetlui scrisoarea, o înmână proaspătului vizir pe care îl numise în locul bătrânului cel chior şi şchiop, şi îi grăi vorbele acestea:

– De vei căpăta îngăduința să fii primit de Harun ăla, să-i spui: „O, preaputernicule calif! vin s-o cer de la Măria Ta pe domnița noastră; întrucât aceasta-i pricina sarcinii de seamă ce mi s-a încredințat. Dacă primeşti cu priință cererea noastră, te poți bizui pe îndatorința regelui, stăpânul nostru, care are să-ți trimită cele mai îmbelşugate peşcheşuri!"

Pe urmă, ca să ațâțe şi mai mult râvna vizirului pe care îl trimitea ca sol, regele francilor îi făgădui şi lui, la fel, că dacă solia are să dobândească fericită izbândă, are să i-o dea pe fiică-sa de soție şi are să-l umple de averi şi de huzmeturi. Pe urmă îi dădu păs şi îl îndemnă cu multă criceală să puie scrisoarea în chiar mâna califului. Şi vizirul, după ce sărută pământul dintre mâinile regelui, porni la drum.

Or, după o călătorie lungă, sosi cu alaiul lui la Bagdad, unde, pentru început, se odihni vreme de trei zile. Apoi întrebă unde este saraiul califului şi, după ce i se arătă, se duse acolo ca să ceară să fie primit de emirul drept-credincioşilor. Şi când fu îngăduit la divanul de primire, vizirul, aruncându-se la picioarele califului, sărută de trei ori pământul dintre mâinile sale, îi spuse în câteva cuvinte pricina soliei care îi fusese încredințată, şi îi înmână scrisoarea de la stăpânu-său, regele francilor, tatăl domniței Mariam. Şi Al-Raşid despecetlui scrisoarea, o citi şi, după ce îi desluşi bine cuprinsul, se arătă binevoitor cererii ce i se făcea, măcar că venea de la un rege necredincios. Şi puse să se scrie pe dată tuturor valiilor din țările împărăției musulmane, ca să li se zugrăvească înfățişarea domniței Mariam şi a tovarăşului ei, cu poruncă anume să se facă toate cercetările de trebuință spre a-i găsi, amenințând cu cele

mai grele osânde la caz de neizbândă ori de nepăsare şi să i-i trimită fără de zăbavă, sub strajă bună, la curtea sa, de îndată ce au să fie dibuiți. Şi olăcari călări pe cai ori în spinarea dromaderelor fugarnice plecară în toate părțile, ducând fiecare câte o scrisoare către un valiu de vilaiet. Şi, în aşteptare, califul îl opri pe lângă sine, la sarai, pe solul frânc, dimpreună cu tot alaiul lui. Şi-atâta cu aceşti doi domni osebiți şi cu învoielile lor!

Ci în ceea ce îi priveşte pe cei doi îndrăgostiți, iacătă!

După ce domnița puse pe fugă, ea singură, oastea regelui frâncilor, părintele ei, şi după ce îi lăsă hrană vulturilor pe cei trei patrici care se măsuraseră cu ea, porni la drum, împreună cu Nur, înspre Siria, şi ajunse cu bine la porțile Damascului. Ci, cum călătoreau în conacuri scurte, poposind prin locurile frumoase spre a se deda ispitei dragostei lor, şi nici cu gândul nu gândeau la ticăloşiile puse la cale de vrăjmaşi, ajunseră la Damasc la câteva zile după ce olăcarii cei iuți ai califului, care le-o luaseră înainte, aduseseră valiului poruncile în privința lor. Şi întrucât habar nu aveau despre ce îi aştepta acolo, îşi spuseră fără de niciun ocoliş numele față de iscoadele agiei care îi dibuiră numaidecât şi care puseră caraulele valiului să-i priponească pe loc. Şi caraulele, fără a mai pierde vremea, îi puseră să facă pe dată cale întoarsă, fără a le îngădui să intre în cetate şi, împresurându-i cu armele cele crunte, îi siliră să meargă cu ei la Bagdad, unde, după zece zile de drum zorit prin mijlocul pustiului, sosiră zobiți de trudă. Şi fură duşi la divanul de primire, împresurați de străjile palatului.

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a şapte sute treisprezecea noapte

Spuse:

Şi fură duşi la divanul de primire, împresuraţi de străjile palatului.

Şi, când se aflară în faţa califului cel mare, se temeniră şi sărutară pământul dintre mâinile sale, iar musaipul care era de slujbă zise:

– O, emire al drept-credincioşiior, iacătă pe domniţa Mariam, fata regelui francilor, şi pe Nur, răpitorul ei, fiul neguţătorului Cunună din Cairo. Şi au fost zeberiţi amândoi la Damasc, după poruncile valiului cetăţii!

Atunci califul îşi aruncă ochii înspre Mariam şi rămase uluit de înfăţişarea ei nurlie şi de frumuseţea chipului ei, şi o întrebă:

– Chiar tu eşti numita Mariam, fiica regelui francilor?

Ea răspunse:

– Da, chiar eu sunt domniţa Mariam, roaba numai a ta, emire al drept-credincioşilor, ocrotitorule al credinţei, coborâtorule din emirul trimişilor lui Allah!

Şi califul, tare uimit de răspuns, se întoarse apoi înspre Nur şi fu la fel de încântat de harurile tinereţii sale şi de înfăţişarea lui aleasă. Şi îi zise:

– Iar tu eşti chiar tânărul Nur, fiul lui Cunună, neguţătorul din Cairo?

El răspunse:

– Da, eu sunt, robul tău, o, emire al drept-credincioşilor, sprijinitorule al împărăţiei, apărătorule al credinţei!

Şi califul îi spuse:

– Cum de ai cutezat s-o furi pe domniţa aceasta francă, sfruntând legea?

Atunci Nur, prilejuindu-se de îngăduinţa de a vorbi, îşi povesti de şart toate păţaniile, cu toate amănuntele, iar califul îl ascultă cu multă luare-aminte. Ci nu are niciun rost să le mai spunem şi noi o dată.

Atunci Al-Rașid se întoarse înspre domnița Mariam și îi zise:

– Află că tatăl tău, regele francilor, mi l-a trimis pe solul acesta pe care îl vezi aici, cu o scrisoare scrisă de chiar mâna lui. Și mă încredințează de îndatorința lui și de dorința ce o are de a zidi o geamie în cetatea lui de scaun, dacă mă învoiesc să te trimit îndărăt în țara lui. Or, tu ce ai a răspunde?

Iar Mariam ridică fruntea și, cu un glas și hotărât și dulce totodată, răspunse:

– O, emire al drept-credincioșilor, tu ești locțiitorul lui Allah pe pământ și aperi legea lui Mahomed, Profetul lui (cu el fie pururea pacea și rugăciunea!). Or, eu m-am făcut musulmană și cred într-unul singur Allah, și îmi mărturisesc credința aceasta dinaintea Măriei Tale, și rostesc: „Nu este alt dumnezeu decât Allah, și Mahomed este trimisul lui Allah!“ Ai putea tu, dară, o, emire al drept-credincioșilor, să mă trimiți în țara necredincioșilor care îl fac pe Allah seamăn cu alții, care cred că Iisus, un fiu de om, este Dumnezeu, care se închină la idoli, care proslăvesc crucea și înalță rugi ereticești la tot soiul de ființe moarte în păgânie și azvârlite în flăcările mâniei lui Allah? Or, dacă ai să săvârșești una ca asta și să mă dai pe mâna creștinilor, eu, la Ziua Judecății, când toate măririle nu au să mai însemneze nimic și când numai inimile cele curate au să fie luate în seamă, am să te învinuiesc pentru purtarea ta, dinaintea lui Allah și dinaintea Profetului nostru, moșul tău (cu el fie rugăciunea și pacea!).

Când auzi cuvintele acestea ale domniței Mariam și mărturisirea ei de credință, califul se umplu de bucurie în sufletul său aflând că o vitează ca aceea s-a făcut musulmană; și, cu lacrimi în ochi, strigă:

– O, Mariam, fata mea, fie ca Allah să nu îngăduie niciodată să dau pe mâna necredincioșilor o musulmană care crede într-unul Allah și în Profetul său! Allah să te

apere și să te păstreze și să reverse asupra ta mila și binecuvântările lui, sporându-ți puterea credinței! Și acuma, pentru vitejia și bărbăția ta, poți să ceri orice de la mine; și mă leg cu jurământ că nu am să precupețesc nimic, de-ar fi și jumătate din împărăția mea! Înveselește-ți, așadar, ochii, dezleagă-ți inima și alungă orice grijă! Și spune-mi, spre a putea să fac cele de trebuință, dacă nu cumva ai fi mulțumită ca tânărul acesta, fiul supusului nostru Cunună, negutătorul de la Cairo, să-ți fie soț legiuit?

Și Mariam răspunse:

– Dar cum să nu doresc, o, emire al drept-credincioșilor? Nu-i el acela care m-a cumpărat? Nu-i el acela care a cules de la mine ceea ce era de cules? Nu el și-a primejduit de atâtea ori viața pentru mine? Și, într-un sfârșit, nu el a adus pacea sufletului meu, dezvăluindu-mi curăția credinței musulmane?

Numaidecât califul trimise să fie aduși cadiul și martorii și întocmiră pe loc senetul de căsătorie. Pe urmă îl chemă dinaintea lui pe solul regelui frâncilor, vizirul, și îi spuse:

– Vezi bine și tu, cu chiar ochii tăi, și bine auzi, cu chiar urechile tale, că nu pot să îndeplinesc cererea stăpânului tău, de vreme ce domnița Mariam, făcându-se musulmană, este de-a noastră. Altminterea, aș săvârși o faptă de care ar trebui să dau seama lui Allah și Profetului său, la Ziua Judecății! Căci scris este la *Cartea* lui Allah: „Niciodată nu are să le fie dat celor necredincioși să-i stăpânească pe drept-credincioși!" Întoarce-te, așadar, la stăpânul tău și spune-i tot ce ai văzut și auzit!

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute paisprezecea noapte

Spuse:

... Întoarce-te, aşadar, la stăpânul tău şi spune-i tot ce ai văzut şi auzit!

Iar solul, dacă pricepu că emirul drept-credincioşilor nu vrea să i-o dea pe fata regelui frâncilor, cuteză să se lase dus de mânie, plin de ciudă şi de sumeţie, întrucât îl orbise Allah să nu mai vadă urmările vorbelor ce le rostea; şi strigă:

– Pe Mesia! de-ar fi ea musulmană încă de douăzeci de ori pe-atâta, şi tot trebuie s-o duc la tătâne-său, stăpânul meu! Altminterea, are să vie el să-ţi cotropească împărăţia şi are să-ţi umple cu oştile lui toată ţara, de la Eufrat până în Yaman!

La vorbele acestea, califul, mâniat până peste poate, răcni:

– Ce? câinele ăsta de ghiaur cutează să ne arunce ameninţări? Să i se reteze capul şi să fie pus la intrare în cetate, cu trupul răstignit pe cruce, ca să slujească de aci înainte drept pildă solilor necredincioşilor!

Ci domniţa Mariam strigă:

– O, emire al drept-credincioşilor, nu întina sabia ta slăvită cu sângele câinelui acesta! Vreau să-l răsplătesc chiar eu, aşa cum i se cuvine!

Şi, rostind cuvintele acestea, smulse sabia pe care vizirul frânc o purta la şold, şi, rotind-o vajnic, dintr-o fulgerătură îi şi reteză capul şi i-l aruncă pe fereastră. Şi împinse hoitul cu piciorul, făcând semn robilor să-l ducă de acolo.

La priveliştea aceea, califul rămase uimit de iuţeala cu care domniţa îndeplinise osânda, şi o înveşmântă cu chiar caftanul lui. Şi porunci ca tot aşa să fie îmbrăcat şi Nur cu un caftan măreţ, şi îi covârşi pe amândoi cu daruri scumpe; şi după dorinţa pe care şi-o mărturisiră, le dădu o strajă falnică să-i însoţească până la Cairo, şi le mai înmână şi nişte scrisori cu care să se înfăţişeze în faţa valiului

Egiptului și la ulemale. Și Nur, dimpreună cu domnița lui, se întoarse astfel în Egipt, la bătrânii lui părinți, iar negustorul Cunună, când îl văzu pe feciorul său că îi aduce în casă o domniță ca nora, fu peste poate de mândru și îl iertă pe Nur pentru purtarea lui de odinioară. Și, în cinstea tânărului, îi pofti la un ospăț măreț pe toți mai-marii din Cairo, care îi covârșiră cu daruri pe tinerii însurăței, întrecându-se de sârg unii pe alții.

Și tânărul Nur cu domnița Mariam trăiră ani lungi, bucuroși și voioși până peste poate, nelipsindu-se de nimic și mâncând bine, și bând bine, și drăgostindu-se vârtos, spornic și îndelung, în vâlva prețuirii și a belșugului, în cea mai tihnită și mai huzurită viață, până ce veni să-i cerceteze Sfărâmătoarea fericirilor, Despărțitoarea de prieteni și de sindrofii, aceea care pustiește casele și umple pântecele mormintelor! Ci slavă celui Singur Viu, carele nu cunoaște moarte și ține în mâinile lui cheile Văzutelor și Nevăzutelor! Amin!

După ce auzi povestea aceasta, sultanul Șahriar se ridică deodată de mijloc și strigă:

– Ah, Șeherezada, povestea aceasta de vitejie chiar că m-a fermecat!

Și, după ce se rosti astfel, se sprijini iarăși în coate pe perne, zicându-și: „Tare nu-mi vine a crede că ar mai avea și alte povești să-mi mai povestească! Și-așa că trebuie să cuget ce-mi rămâne de făcut în privința capului ei!"

Ci Șeherezada, dacă îl văzu că își încruntă sprâncenele, își zise: „Nu-i vreme de zăbovit!" Și grăi:

– Așa-i, o, Măria Ta, povestea aceasta de vitejie este minunată, da ce-i ea pe lângă aceea pe care aș mai vrea să ți-o povestesc, dacă mi-ai mai îngădui?

Și sultanul întrebă:

– Ce ziceai tu, Șeherezada? Și ce povești gândești să-mi

povestești care să fie mai minunate ori mai uimitoare decât aceasta?

Iar Șeherezada zâmbi a râde și zise:

– Măria Ta ai să judeci! Ci, în noaptea aceasta, ca să ne sfârșim veghea, nu vreau să-ți povestesc decât o snoavă scurtă dintre acelea care nu-s greu de ascultat! Și-i scoasă din *Sfaturile mărinimiei și ale priceperii de a te purta în viață.*

Și numaidecât spuse:

FOLOASELE MARINIMIEI ŞI ALE PRICEPERII DE A TE PURTA ÎN VIAŢĂ

SALADIN ŞI VIZIRUL SĂU

Mi s-a povestit, o, norocitule sultan, că vizirul sultanului Saladin, domnul cel biruitor, avea ca bun al său, între mulţimea de robi ce se bucurau de hatârurile lui, un copilandru de lege creştină, desăvârşit de frumos, pe care îl iubea până peste poate şi care era atâta de gingaş cum ochii oamenilor nu mai zăriseră vreodată unul asemenea. Dar, într-o zi, pe când se plimba cu copilul acela de care nu se putea despărţi, fu băgat de seamă de către sultanul Saladin, care îi făcu semn să se apropie. Şi sultanul, după ce aruncă o privire vrăjită asupra copilului, îl întrebă pe vizir:

– De unde ai băieţelul acesta?

Şi vizirul, cam stânjenit, răspunse:

– De la Allah, o, stăpâne al meu!

Iar sultanul Saladin zâmbi şi zise, urmându-şi drumul:

– Iată, o, vizire al nostru, că acuma ţi s-a ivit prilejul să ne înlănţuieşti cu frumuseţea unui astru şi să ne faci robi cu farmecele unei lune!

Or, asemenea vorbe îi dădură de gândit vizirului, care îşi zise: „Chiar că nu îmi mai este cu putinţă să-l păstrez pe copil după ce l-a băgat de seamă sultanul!“ Şi pregăti un peşcheş bogat, îl chemă pe copilul creştin cel atâta de frumos şi îi spuse:

– Pe Allah, o, flăcăule, de n-ar fi nevoia, sufletul meu nu s-ar despărţi de tine niciodată!

Şi îi înmână darul, spunând:

– Ai să duci peşcheşul acesta din partea mea stăpânului nostru, sultanul, şi tu însuţi ai să fii o parte din acest peşcheş, întrucât din ceasul de-acum te dăruiesc stăpânului nostru!

Şi totodată îi mai înmână, ca s-o ducă sultanului, o scrisoare în care aşternuse aceste strofe:

Iacătă-o lună plină, Doamne bune,
Să lumineze-n cerul tău înalt;
Şi nicăieri pe lume nu-i un alt
Cer pe potrivă-acestei mândre lune.

Iar eu, mărite, fără şovăială,
Anume, doamne, ca să-ţi fiu pe plac,
Mă despărţesc de sufletul meu drag
Şi ţi-l trimit în dar, cu mare fală.

O faptă-asemeni eu nu ştiu vreuna –
Nu că mă laud, dar pe lume nu-i
Un ins ce s-ar lipsi, din voia lui,
De sufletul său, pentru totdeauna!

Or, peşcheşul îi plăcu într-un chip cu totul deosebit sultanului Saladin care, mărinimos şi falnic, cum îi era obiceiul, nu pregetă să-l despăgubească pe vizirul său de jertfa aceea, coperindu-l cu huzmeturi şi cu huzururi, şi făcându-l să simtă, cu orice prilej, cât de mult îi intrase în suflet şi în dragostea lui.

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a şapte sute cincisprezecea noapte

Spuse:

Or, peşcheşul îi plăcu într-un chip cu totul deosebit sultanului Saladin care, mărinimos şi falnic, cum îi era obiceiul, nu pregetă să-l despăgubească pe vizirul său de jertfa aceea, coperindu-l cu huzmeturi şi cu huzururi, şi făcându-l să simtă, cu orice prilej, cât de mult îi intrase în suflet şi în dragostea lui.

Estimp, vizirul îşi spori numărul fetişcanelor din haremul său cu o tânără dintre tinerelele cele mai zarife şi mai desăvârşite de pe acea vreme. Şi tânăra, de cum sosi, izbuti să cucerească inima vizirului; însă vizirul, până a nu se simţi legat de ea aşa cum păţise cu băiatul, îşi zise: „Cine ştie dacă nu cumva faima acestui mărgăritar nou nu are să ajungă la urechile sultanului! Aşa că ar fi mai bine pentru mine, înainte de a-mi lăsa inima să se aprindă după tânăra roabă, s-o dau şi pe ea în dar sultanului. În felul acesta, durerea are să-mi fie mai mică, iar pierderea are să-mi fie mai puţin grea!" Gândind aşa, o chemă la el pe fetişcană, o încărcă pe dată cu un dar pentru sultan, încă şi mai bogat decât întâia oară, şi îi spuse:

– Şi tu însăţi ai să fii o parte din peşcheş!

Şi îi înmână, ca s-o ducă sultanului, o scrisoare în care aşternu versurile acestea:

O, doamne-al meu, pe falnica ta zare
De mult e-o lună – iată-acum şi-un soare!
Aşa încât pe-un singur cer se-mbină
Aceste două astre de lumină,
Să-nchipuie deasupra slavei voastre
Perechea cea mai falnică de astre.

Or, de la fapta aceasta, trecerea vizirului spori încă pe-atâta în sufletul sultanului Saladin, care nu mai scăpa niciun prilej ca să-i dovedească, de faţă cu toată curtea sa, preţuirea şi dragostea ce le simţea pentru el. Fapt ce îi aduse vizirului o mulţime de neprieteni şi de pizmaşi care, uneltind să-l piardă, hotărâră ca mai întâi să-l ponegrească

la sufletul sultanului. Aşa că îi dădură de înțeles lui Saladin, prin tot felul de vorbe şi de scorneli, pe cum că vizirul tot ar mai păstra o slăbiciune pentru copilandrul creştin, şi că nu conteneşte, mai cu seamă când boarea vântului reavăn dinspre miazănoapte îi stârneşte amintirea plimbărilor de odinioară, să-l dorească aprig şi să-l cheme din tot sufletul. Şi îi spuseră că astfel se căinează amarnic pentru darul pe care îl făcuse, ba chiar că, de ciudă şi de părere de rău, îşi muşcă mâinile şi îşi scrâşneşte măselele. Ci sultanul Saladin, departe de a-şi pleca urechea la astfel de născociri nevrednice de vizirul în care el îşi pusese toată încrederea, țipă cu glas zădărit către cei care îi torceau asemenea vorbe:

– Potoliți-vă limbile cele haine împotriva vizirului, că de unde nu, pe dată au să vă zboare capetele de pe grumaji!

Pe urmă, întrucât avea o minte iscusită şi dreaptă, le spuse:

– Ci vreau totuşi să vă dovedesc de mincinoşi şi de zavistnici, şi să las ca ticăloşiile voastre să se întoarcă împotriva voastră. Aşa că am să pun la încercare cinstea sufletului vizirului meu!

Şi îl chemă pe copilul cu pricina şi îl întrebă:

– Ştii să scrii?

El răspunse:

– Ştiu, o, doamne al meu!

El zise:

– Ia atunci o hârtie şi un calam şi scrie ce am să-ți spun.

Şi, ca şi cum copilul ar fi scris aşa de la el, îl puse să-i scrie vizirului următoarea scrisoare:

„O, stăpâne al meu preaiubit de odinioară, tu, după ceea ce tu trebuie să simți față de mine, ştii dragostea pe care ți-o port şi amintirile pe care le-au lăsat în sufletul meu bucuriile noastre de altădată. Drept aceea vin să mă plâng ție de

soarta mea de acum de la sarai, unde nimic nu a izbutit să mă facă să uit bunătatea ta, mai ales că aici măreţia sultanului şi sfiala pe care o simt faţă de el mă opresc să mă bucur de hatârurile lui. Mă rog, dar, ţie, să găseşti vreun tertip spre a mă lua îndărăt de la sultan, fie într-un fel, fie în altul. De altminteri, până acuma sultanul nu s-a aflat niciodată numai cu mine singur, şi ai să mă afli aşa cum m-ai lăsat!"

Şi după ce scrisoarea fu scrisă, sultanul i-o înmână unui rob micuţ de la sarai s-o ducă şi s-o dea în mână vizirului şi să-i spună:

– Robul tău de odinioară, copilul de creştini, m-a trimis să-ţi aduc scrisoarea aceasta din partea lui.

Şi vizirul luă scrisoarea, o privi o clipă şi, fără ca măcar s-o desfacă spre a o citi, scrise pe spatele ei următoarele:

Au de când, doamne, un om care ştie
Şi care a-nvăţat al vieţii rost
S-ar repezi deodată, ca un prost,
În gura unui leu prins de mânie?

Eu nu sunt dintre-acei a căror minte
Se lasă-n voia patimii şi-atât;
Nici dintre-acei de care răii-şi râd,
Iar pizma lor haină nu mă prinde!

De-am rupt, să-l dărui, sufletul din mine,
Ştiam un adevăr ce s-a mai spus:
Că sufletul, odată ce s-a dus,
În trupul părăsit nu mai revine!

La primirea răspunsului, sultanul Saladin se umplu de bucurie şi nu pregetă să citească stihurile dinaintea nasurilor alungite ale zavistnicilor. Pe urmă porunci să fie chemat vizirul şi, după ce îl copleşi cu noi dovezi de prietenie, îl întrebă:

– Oare poți să ne spui, o, taică al înțelepciunii, cum faci tu de ai atâta putere asupra ta însuți?

Şi vizirul răspunse:

– Nu-mi las patimile niciodată să ajungă la pragul voinții mele!

Da Allah este încă şi mai înțelept!

Pe urmă Şeherezada spuse:

– O, norocitule sultan, acuma că ți-am povestit cum îl ajută voința pe cel înțelept să-şi biruiască patimile, vreau să-ți povestesc o întâmplare cu o dragoste pătimaşă!

Şi spuse:

MORMÂNTUL ÎNDRĂGOSTIȚILOR[1]

Abdallah, fiul lui Al-Kaisi, ne-a lăsat în scrierile sale povestea aceasta. El spune:

Plecasem într-un an în hagialâc la casa cea sfântă a lui Allah. Şi după ce mi-am îndeplinit toate datorințele de hagiu, m-am întors la Medina, ca să mai văd o dată mormântul Profetului – cu el fie pacea şi binecuvântarea lui Allah! Or, într-o noapte, pe când şedeam într-o grădină nu departe de mormântul cel proslăvit, auzii un glas care cânta încetişor în liniştea nopții. Şi, fermecat, îmi ascuții toată luarea-aminte şi, ascultând aşa, desluşii versurile acestea pe care le cânta:

O, tu, privighetoare a sufletului meu,
În cântecele tale-i iubita mea mereu!
O, glas al ei, cu gungur vrăjit, de turturea,
Când vei răspunde oare la suspinarea mea?
Ce lungă eşti, o, noapte, în chinul aşteptării
Când doru-aprinde-n suflet pojarul nerăbdării!
O, nalta mea lumină, oare n-ai strălucit,

---

[1] La M. A. Salie, titlul este: *Povestea cu Utba şi Reiya.*

Precum o stea în cale-mi, doar ca să pieri grăbit
Și să mă lași pe urmă prin bezne rătăcind
Ca orbii, fără-o rază și fără un alint?

Pe urmă se făcu tăcere. Și mă uitam în toate părțile ca să-l văd pe cel care cântase cântecul acela pătimaș, când se ivi dinaintea mea stăpânul glasului. Și, la lumina care se cernea din cerul nopții, văzui că era un flăcău frumos de să-ți dai sufletul și care avea fața scăldată în lacrimi. Și mă întorsei spre el și nu mă putui opri să nu-mi strig: „Ya Allah! ce tânăr frumos!" Și îmi întinsei mâinile amândouă către el. Iar el mă privi și mă întrebă:

– Cine ești? Și ce vrei de la mine?

Iar eu răspunsei, ploconindu-mă dinaintea frumuseții lui:

– Ce alta aș putea să vreau, decât să-l binecuvântez pe Allah uitându-mă la tine? În ce privește cine-s eu, apoi sunt robul tău Abdallah, fiul lui Ma'amar Al-Kaisi. O, doamne al meu, tare ar mai vrea sufletul meu să te cunoască! Întrucât cântecul tău de adineaori m-a tulburat până peste poate, iar chipul tău m-a vrăjit de tot. Și iată-mă-s gata să-ți jertfesc și viața mea, dacă poate să-ți fie de vreun folos!

Atunci flăcăul se uită la mine, ah! cu ce ochi! și îmi spuse:

– Șezi jos lângă mine!

Și șezui lângă el, cu sufletu-mi tremurând, iar el îmi spuse:

– De vreme ce inima ta suferă pentru mine, ascultă ce mi s-a întâmplat!

Și grăi mai departe:

– Sunt Otbah, fiul lui Al-Hubab, fiul lui Al-Mundhir, fiul lui Al-Yamuh ansaritul[1]. Or, ieri-dimineață, pe când îmi făceam rugăciunile în geamia tribului, văzui că intră,

[1] La M. A. Salie: „Sunt Utba idn ali-Djabban ibn ali-Munzir ibn ali-Djamuh ali-Ansari."

mlădiindu-se din mijloc şi din şolduri, mai multe femei frumoase de să mori, care o însoţeau pe o fetişcană aproape copilă, şi ale cărei farmece făceau să se stingă farmecele însoţitoarelor ei. Şi deodată, luna aceea se apropie de mine în mijlocul mulţimii de credincioşi, fără a fi băgat în seamă de nimeni, şi îmi spuse: „Otbah! de multă vreme pândesc prilejul să-ţi vorbesc! O, Otbah! ce ai zice să te împreuni cu aceea care este iubita ta şi doreşte să-ţi fie soţie?" Pe urmă, până ce eu să apuc să deschid gura şi să-i răspund, mă lăsă şi se pierdu printre tovarăşele ei. Pe urmă ieşiră împreună toate din geamie şi se amestecară în mulţimea de hagii. Iar eu, în ciuda strădaniilor de a o găsi, nu am izbutit s-o mai văd din clipa aceea. Iar sufletul şi inima mea sunt cu ea. Şi până ce mi-o fi dat s-o văd iarăşi, nu am să pot să gust nicio bucurie de-aş fi chiar în mijlocul desfătărilor raiului!

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a şapte sute şaptesprezecea noapte

Spuse:

... şi sufletul şi inima mea sunt cu ea. Şi până ce mi-o fi dat s-o văd iarăşi, nu am să pot să gust nicio bucurie de-aş fi chiar în mijlocul desfătărilor raiului!

Aşa vorbi el, şi obrajii i se îmbujorau treptat, şi dragostea mea pentru el sporea la fel. Şi, când tăcu, îi spusei:

– O, Otbah, o, prietene al meu! pune-ţi nădejdea în Allah şi roagă-te lui să-ţi dea iertarea greşalelor! În ce mă priveşte, iată-mă-s gata să te ajut, cu toate puterile şi cu toate mijloacele mele, spre a-ţi înlesni s-o găseşti pe fetişcana care ţi-a vrăjit gândurile. Căci, de cum te-am văzut, mi-am simţit sufletul purtându-se de la sine înspre minunata ta făptură, şi de atunci tot ce aş face pentru tine

nu ar fi decât ca să văd ochii tăi cei frumoşi abătându-se mulțumiți către mine!

Şi, vorbind astfel, îl strângeam cu dragoste şi îl sărutam aşa cum un frate îl sărută pe un frate; şi toată noaptea nu contenii să-i potolesc sufletul drag. Şi, hotărât! În viața mea nu am să uit acele clipe desfătătoare şi pline de nesaț, petrecute lângă el prieteneşte.

Or, a doua zi, mă dusei cu el la geamie şi îl lăsai să intre el întâi, ca să-i arăt prețuirea mea. Şi stăturăm acolo amândoi, de dimineață până la amiază, ceasul la care vin de obicei femeile la moschee. Ci, spre marea noastră supărare, băgarăm de seamă că toate femeile veniseră în geamie, dar fetişcana nu se afla printre ele. Iar eu, văzând tristețea pe care lucrul acela i-o pricinuia tânărului meu prieten, zisei:

– Asta să nu te necăjească! Am să aflu eu ştiri despre iubita ta de la aceste femei, întrucât ieri fata era împreună cu ele!

Şi numaidecât mă furişai până la femeile acelea şi izbutii să aflu de la ele că fetişcana noastră era o tânără fecioară, de viță aleasă, că o chema Riya şi că era fiica lui Al-Ghitrif, căpetenia tribului Bani-Sulem. Şi întrebai:

– O, preabunelor femei, pentru ce n-a mai venit şi ea astăzi cu voi?

Ele răspunseră:

– Da cum ar fi putut? Tătâne-său, care a adus nişte hagii sub ocrotirea lui prin pustie, de la Irak până la Mecca, s-a întors ieri cu călăreții săi la tribul lor de pe malurile Eufratului, şi a luat-o şi pe fiică-sa Riya.

Iar eu le mulțumii pentru lămuririle acelea, şi mă întorsei la Otbah; şi îi zisei:

– Ştirile pe care ți le aduc nu sunt, vai! aşa cum aş dori!

Şi îi spusei că Riya plecase, cu tatăl ei, înspre tribul lor. Pe urmă adăugai:

– Ci linişteşte-ți sufletul, o, Otbah, o, prietene al meu! întrucât Allah m-a dăruit cu multe bogății şi sunt gata să

le cheltuiesc ca să te ajut să ajungi la țintă. Şi, din ceasul acesta, am să mă îngrijesc de necazul tău şi am să izbândesc, cu ajutorul lui Allah!

Şi mai spusei:

– Binevoieşte numai să vii cu mine!

Şi se ridică şi merse cu mine la geamia ansariților[1], rudele sale.

Acolo aşteptarăm până ce se strânse toată lumea; iar eu dădui bineţe adunării şi spusei:

– O, drept-credincioşilor ansariți strânşi aici! care este părerea voastră despre Otbah şi despre tatăl lui Otbah?

Şi toți răspunseră într-un glas:

– Mărturisim cu toții că sunt nişte arabi dintr-un neam vestit şi dintr-un trib ales!

Şi eu le spusei:

– Aflați, dar, că Otbah, fiul lui Al-Hubab, este mistuit de o dragoste amarnică. Şi vin la voi anume ca să vă rog să vă alăturați strădaniile la strădaniile mele, spre a-i dobândi fericirea!

Ei răspunseră:

– Din toată inima şi cu bucurie.

Eu spusei:

– Dacă-i aşa, trebuie să mă însoțiți până la corturile tribului Bani-Sulem, la şeihul Al-Ghitrif, căpetenia lor, ca să i-o cerem pe fiică-sa Riya de soție pentru vărul vostru Otbah, fiul lui Al-Hubab.

Şi toți răspunseră că ascultă şi că se supun. Eu atunci încălecai pe cal, şi tot aşa şi Otbah; şi toată adunarea făcu la fel. Şi dădurăm pinteni cailor, în goana mare, fără de oprire. Şi izbutirăm să ajungem la corturile călăreților şeicului Al-Ghitrif, la şase zile de Medina.

---

[1] *Ansarii* (ajutorii) sunt urmaşii acelor locuitori din Medina care l-au ajutat pe Mahomed când s-a strămutat de la Mecca la Medina.

Când ne văzu venind, șeicul Al-Ghitrif ieși în întâmpinarea noastră până în ușa cortului său; iar noi, după salamalecurile de cuviință, îi spuserăm:

– Am venit să-ți cerem găzduire, o, părinte de arabi!

El răspunse:

– Fiți bineveniți sub corturile noastre, o, musafiri de viță aleasă!

Și, vorbind astfel, dădu numaidecât poruncile de trebuință robilor lui ca să ne primească așa cum se cuvine. Și robii așternură în cinstea noastră mesele și chilimurile; și tăiară oi și cămile, ca să ne dea un ospăț falnic.

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute optsprezecea noapte

Spuse:

... și tăiară oi și cămile, ca să ne dea un ospăț falnic.

Când veni clipita să ne așezăm la masă, noi ne traserăm cu toții îndărăt; iar eu, în numele tuturora, îi mărturisii șeicului Al-Ghitrif:

– Pe harul cel sfânt al pâinii și al sării, și pe credința noastră arăbească! nu avem să ne atingem de niciuna dintre bucatele tale, până ce nu ai să împlinești cererea noastră!

Și Al-Ghitrif spuse:

– Și care este cererea voastră?

Eu răspunsei:

– Venim să ți-o cerem de soție pe fiica ta cea de neam ales, Riya, pentru Otbah, fiul lui Al-Hubab ansaritul, fiul lui Al-Mundhir, fiul lui Al-Ymuh, cel viteaz, cel bun, cel vestit, cel falnic, cel minunat!

Iar tatăl tinerei Riya, schimbându-se cu totul deodată și la față și la ochi, ne spuse cu glas domol:

– O, fraţi arabi, aceea pe care îmi faceţi cinstea să mi-o cereţi de soţie pentru vestitul Otbah, fiul lui Al-Hubab, este stăpâna deplină a răspunsului. Iar eu nu am să stau împotriva vrerii ei. Aşa că ea se cade să se rostească! Şi am să mă duc pe dată să-i cer răspunsul!

Şi se ridică dintre noi, tare şofrănit, cu nasul plin de ciudă şi cu o faţă care tăgăduia vădit înţelesul vorbelor lui.

Se duse, aşadar, în cort la fata lui, Riya, care, speriată de tulburarea de pe chipul său, îl întrebă:

– O, taică al meu, pentru care pricină mânia zbuciumă atâta de năprasnic lăuntrul sufletului tău?

Iar el şezu lângă ea, în tăcere, şi, cum am auzit mai pe urmă, îi spuse într-un sfârşit:

– Află, dar, o, Riya, fata mea, că le-am dat găzduire unor ansariţi care au venit la mine ca să te ceară de soţie pentru unul dintre ei!

El spuse:

– O, taică, neamul ansariţilor este un neam de vază printre arabi! Şi, hotărât, găzduirea pe care le-ai dat-o este de datorinţă! Ci ia spune-mi: pentru care dintre ei au venit să mă ceară de soţie?

Ea răspunse:

– Pentru Otbah, fiul lui Hubab!

Ea spuse:

– Este un tânăr vestit! Şi este vrednic să intre în neamul tău!

Ci el strigă, plin de mânie:

– Ce vorbe grăieşti tu? Au nu cumva ai şi înnodat vreo legătură cu el? Păi eu, pe Allah! m-am juruit odinioară faţă de fratele meu că am să te dau fiului lui, şi nimenea altcineva, mai mult decât fiul unchiului tău, nu este vrednic să intre în spiţa neamului meu!

Ea spuse:

– O, taică, şi ce răspuns ai să le dai ansariţilor? Aceştia sunt nişte arabi plini de fală şi tare simţitori în tot ce

priveşte mândria şi cinstea lor! Iar dacă nu vrei să mă dai de soţie unuia dintre ei, ai să atragi asupra ta şi a tribului nostru zăcăşia şi urmarea răzbunării lor. Întrucât au să se socotească umiliţi de tine şi n-au să te mai ierte niciodată!

El spuse:

– Dreptu-i ce spui! Ci am să-mi învăluiesc nedorinţa, cerând ca preţ pentru tine o zestre până peste poate. Căci spune o zicală: „Dacă nu vrei să-ţi măriţi fata, cere o zestre cât mai mare!"

O lăsă, aşadar, pe fiică-sa şi veni la noi ca să ne spună:

– Fata tribului, o, musafiri ai mei, nu se împotriveşte cererii voastre de a se mărita; da cere o zestre care să fie pe potriva harurilor ei. Care dintre voi, aşadar, are să-mi poată da preţul acestui mărgăritar fără de asemuire?

La vorbele acestea, Otbah înaintă şi spuse:

– Eu!

El spuse:

– Ei bine! fata mea cere o mie de brăţări de aur roşu, cinci mii de galbeni cu pecetea de la Hajar[1], un gherdan de cinci mii de mărgăritare, o mie de viguri de mătasă indienească, douăsprezece perechi de cizme de piele galbenă, zece saci de curmale din Irak, o mie de capete de vită, o iapă de la tribul Anazi, cinci burdufe cu mosc, cinci şipuri cu parfum de trandafiri, şi cinci burdufe cu chihlimbar!

Şi adăugă, întorcându-se înspre Otbah:

– Eşti în stare să te învoieşti cu cererea aceasta?

Şi Otbah răspunse:

– O, părinte de arabi, te mai îndoieşti? Nu numai că mă învoiesc să plătesc zestrea cerută, ci am să dau încă şi mai mult!

Eu, atunci, mă întorsei la Medina cu prietenul meu Otbah, şi izbutirăm, nu fără destulă alergătură şi cazne, să

[1] Hajar este numele mai multor oraşe din sudul Arabiei.

facem rost de toate lucrurile cerute. Iar eu plătii cu banii mei, fără să şovăiesc, cu mai multă bucurie decât dacă aş fi făcut toate acele cumpărături pentru mine. Şi ne întoarserăm la corturile celor din tribul Bani-Sulem, cu toate cumpărăturile noastre, şi ne grăbirăm să le dăm şeicului Al-Ghitrif. Iar şeicul, în felul acesta, nemaiputând să-şi ia vorba îndărăt, fu nevoit să-i primească pe toţi ansariţii, oaspeţii săi, care se strânseră să-i aducă firitiselile lor pentru măritişul fiicei sale. Şi se porniră ospeţele şi ţinură patruzeci de zile. Şi fură înjunghiate o sumedenie de cămile şi de oi, şi fură puse la gătit în cazane bucate de toate felurile, şi toţi oamenii din trib putură să mănânce pe săturate.

Or, la sfârşitul răstimpului acesta, pregătirăm un palanchin falnic, pus pe spinările a două cămile alăturate, şi în el îi suirăm pe tinerii însurăţei. Şi plecarăm cu toţi, peste poate de voioşi, urmaţi de o caravană întreagă de cămile încărcate cu daruri. Iar prietenul meu Otbah nu mai putea de nerăbdare să ajungă şi ziua când să se vadă, într-un sfârşit, singur-singurel cu iubita lui. Şi cât ţinu călătoria nu se depărtă de ea o clipită, şi şezu cu ea, în palanchin, de unde nu se da jos decât ca să vină şi să mă bucure la vreun taifas, cu toată prietenia, încrederea şi mulţumirea...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a şapte sute nouăsprezecea noapte

Spuse:

Şi cât ţinu călătoria nu se depărtă de ea o clipită, şi şezu cu ea, în palanchin, de unde nu se da jos decât ca să vină şi să mă bucure la vreun taifas, cu toată prietenia, încrederea şi mulţumirea.

Iar eu mă bucuram în sufletul meu și îmi spuneam: „Iacătă-te, o, Abdallah, că ai ajuns prieten pe totdeauna cu Otbah! întrucât ai izbutit, uitând de chiar simțămintele tale, să-i cucerești inima, împerechindu-l cu frumoasa Riya! Într-o zi, să nu ai nicio îndoială, jertfa ta are să fie răsplătită, și încă cu prisosință! Și ai să te bucuri și tu de dragostea lui Otbah, în tot ce are ea mai cilibiu și mai ales!"

Or, nu mai aveam decât o zi de mers până la Medina și, la căderea nopții, ne-am oprit la o mică oază, ca să ne odihnim. Și era o liniște desăvârșită; și lumina lunii surâdea la bucuria din tabăra noastră; și, peste capetele noastre, doisprezece palmieri, ca niște fete tinere, însoțeau cu foșnetul palmilor lor cântecul adierilor de noapte. Iar noi, ca începătorii de lume din vremile cele de demult, ne bucuram de ceasul acela de liniște, de apa cea proaspătă, de iarba cea grasă și de dulceața adierii. Ci, vai! nu poți să scapi de ce îți este ursit, măcar de-ai fugi și cu aripile zborului. Și tocmai prietenului meu Otbah îi era dat să bea până la drojdia de pe fund, dintr-o sorbitură, cupa de neînlăturat! Într-adevăr, am fost smulși deodată din odihnă de o năvală năprasnică a unor călăreți înarmați care se repeziră asupra noastră țipând și urlând. Or, aceștia erau niște călăreți din tribul Bani-Sulem, trimiși de șeicul Al-Ghitrif s-o fure pe fata lui. Căci nu cutezase să încalce, sub corturile lui, datinile ospeției, și așteptase să ne depărtăm, ca să ne lovească în felul acesta, fără a nesocoti legile pustiei. Ci își făcuse socotelile fără a ține seama de prețul lui Otbah și al călăreților noștri care, cu mare vitejie, înfruntară lovitura călăreților tribului Bani-Sulem și, după ce omorâră o mulțime dintre ei, îi puseră până la urmă pe fugă. Ci în vâlvora încăierării, prietenul meu Otbah primi o lovitură de lance și, când ajunse îndărăt în tabără, căzu mort în brațele mele.

Când îl văzu așa, tânăra Riya scoase un țipăt mare și se aruncă peste trupul celui drag. Și își trecu toată noaptea

jelindu-se. Iar când se făcu dimineață o găsirăm moartă de jale.

Aibă-i Allah pe amândoi întru mila sa! Iar noi le săparăm în nisip un mormânt și îi îngroparăm acolo, unul lângă altul. Și, cu inimile pline de mâhnire, plecarăm la Medina. Iar eu, după ce isprăvii ce aveam de isprăvit la Medina, mă întorsei în țara mea. Ci peste șapte ani mă prinse gândul să mai fac un hagialâc la Locurile Sfinte. Și în sufletul meu încolți dorul să mă duc să văd mormântul lui Otbah și al frumoasei Riya. Și când ajunsei la mormânt, îl văzui adumbrit de un pom frumos dintr-un soi necunoscut, răsădit acolo cu evlavie de cei din tribul ansariților. Și șezui, plângând, pe piatră, la umbra pomului acela, cu sufletul meu mohorât. Și îi întrebai pe cei care se aflau acolo cu mine:

– O, prietenii mei, spuneți-mi: cum se numește pomul acesta care plânge cu mine moartea lui Otbah și a Riyei?

Și ei îmi răspunseră:

– Se numește Copacul Îndrăgostiților.

Ah, fie ca tu, o, Otbah, să te odihnești în pacea Stăpânului cel fără de moarte, la umbra pomului acesta care se tânguie peste mormântul tău!

– Și asta-i tot ce știu, o, norocitule sultan, despre *Mormântul Îndrăgostiților*!

Pe urmă, întrucât îl văzu pe sultanul Șahriar mohorât de poveste, Șeherezada se grăbi, în noaptea aceea, să-i povestească și povestea cu tânăra Hind, cu divorțul și căsătoria ei.

DIVORȚUL TINEREI HIND[1]

Se povestește că Hind, fiica lui Al-Neman, era cea mai frumoasă fată dintre fetele de pe vremurile ei, și că era întocmai ca o gazelă la ochi, la gingășie și la frumusețe.

[1] La M. A. Salie, titlul este: *Povestea cu Hind, fiica lui an-Neman.*

Or, faima strălucirii sale ajunse până la urechile lui Al-Hajaj, valiul Irakului; şi Al-Hajaj o ceru de soţie. Tatăl Hindei însă nu vru să i-o dea decât cu preţul unei zestre de două sute de mii de drahme de argint, plătite înainte de nuntă, şi cu învoiala să-i mai plătească, în caz de despărţire, alte două sute de mii de drahme. Şi Al-Hajaj primi toate învoielile şi o aduse pe Hind în casa lui.

Or Al-Hajaj, spre amarul şi năpasta lui, era neputincios. Şi venise pe lume cu totul sărman în ce priveşte zestrea lui! Venise pe lume cu zebbul diform şi cu anusul astupat. Şi întrucât, plămădit aşa, copilul nu vroia să tră-iască, diavolul se arătă maică-sii, în chip de om, şi o sfătui, dacă vroia ca pruncul ei să rămână în viaţă oricum, să-i dea să sugă, în loc de laptele ei, sângele de la două capre negre, de la un ţap negru şi de la un şarpe negru. Şi maică-sa urmă sfatul acela şi dobândi ceea ce dorea să dobândească. Numai că neputinţa şi beteşugul, care sunt un dar de la Şeitan şi nicidecum de la Allah cel Darnic, rămăseseră zestrea copilului, ajuns acuma bărbat.

Încât Al-Hajaj, după ce o aduse pe Hind în casa lui, rămase o lungă bucată de vreme fără a îndrăzni să se apropie de ea altfel decât la lumina zilei, şi fără s-o atingă, măcar că tare ar mai fi vrut. Iar Hindei nu-i trebui prea mult până să afle pricina unei atari cumpătări, şi tare se mai tângui, laolaltă cu toate roabele ei.

Or, într-o zi, Al-Hajaj veni s-o vadă, după obiceiul lui, ca să-şi bucure ochii cu frumuseţea ei. Şi o găsi cu spatele întors înspre uşă, privindu-se într-o oglindă şi cântând stihurile acestea:

Hind, cârlană năzdrăvană
Dintr-un soi arab, de foc,
Eşti ursită să-ţi duci viaţa
Cu catârul boşorog.

Grea mi-e purpura cea scumpă –
Aruncaţi-o jos, cu silă!
Daţi-mi zdrenţele sărace
Din păr aspru de cămilă!

Sunt sătulă de palate!
Vreau la tribu-mi din pustie
Să mă-ntorc, s-ascult iar vântul,
Peste corturi cum adie,

Cum adie, şi-i răspunde
Fluierul din cort, duios.
Nici lăuta, nici dairaua
Nu au sunet mai frumos.

Tinerii din trib, acolo,
Lacomi sânge beau, de lei,
Şi puternici sunt, şi mândri,
Ca şi leii-paralei –

Pe când Hind aici se-ngroapă,
Fără-acel preasfânt hatâr
De-a lăsa urmaşi pe lume
Cu nevolnicul catâr.

Când auzi cântecul în care Hind îl asemuia cu un catâr, Ai-Hajaj ieşi din odaie, plin de deznădejde, fără ca soţia lui să-i fi băgat de seamă nici venirea, nici plecarea, şi trimise pe dată după cadiul Abdallah, fiul lui Taher, să-i ceară să dezlege căsătoria. Şi Abdallah se duse la Hind şi îi spuse:

– O, fiică a lui Al-Neman, iacătă că Al-Hajaj Abu-Mohammad îţi trimite două sute de mii de drahme de argint şi îmi cere totodată să îndeplinesc, în numele său, toate cele legiuite pentru despărţenia lui de tine!

Şi Hind strigă:

– Mărire lui Allah! Iată-mi ruga împlinită şi iată-mă slobodă să mă întorc la tatăl meu! O, fiu al lui Taher, n-ai fi putut să-mi dai o veste mai luminată decât a-mi spune că am scăpat de câinele cel boşorog. Păstrează cele două mii de drahme, ca răsplată pentru ştirea fericită pe care mi-o aduci.

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute douăzecea noapte

Spuse:

... Păstrează cele două mii de drahme, ca răsplată pentru ştirea fericită pe care mi-o aduci.

Estimp, califul Abd Al-Malek ben Mervan[1] care auzise despre neasemuita frumuseţe şi despre deşteptăciunea Hindei, o râvni pe fată şi trimise să-i fie cerută de soţie. Ea însă îi răspunse printr-o scrisoare în care, după proslăvirile lui Allah şi mărturiile de supuşenie, îi spunea: „Află, o, emire al drept-credincioşilor, că un câine a întinat ulcica, muşluind-o cu nasul, ca s-o adulmece!" Iar califul, primind scrisoarea aceea, începu să râdă în hohote şi scrise numaidecât răspunsul acesta: „O, Hind, dacă un câine a întinat ulcica, muşluind-o cu nasul, noi avem s-o spălăm de şapte ori şi, în urma răzuirii pe care o să i-o facem, avem s-o curăţăm de orice pată!"

Atunci Hind, dacă văzu că împotriva piedicilor pe care le ridica ea califul tot o dorea fierbinte, nu putu face altminteri decât să se supună. Încât primi, punând însă o învoială, aşa cum îi scrise în a doua scrisoare în care, după

---

[1] Abd-ali-Malek ben Meryan, din dinastia omeiazilor, a deţinut califatul între anii 685-705.

proslăviri şi urări, spunea: „*Află, o, emire al drept-credincioşilor, că nu am să plec decât cu învoiala următoare: Al-Hajaj, desculţ, să-mi ducă de căpăstru cămila de-a lungul acestei călătorii, până la saraiul tău!*"

Or, scrisoarea îl făcu pe calif să se pună pe un râs şi mai dihai ca întâia oară. Şi trimise pe dată poruncă lui Al-Hajaj să ducă de căpăstru cămila Hindei. Şi Al-Hajaj, cu toată ciuda lui, ştia bine că nu avea cum să nu se supună poruncilor califului. Se duse, dar, desculţ, până la sălaşul Hindei şi luă cămila de căpăstru. Iar Hind se sui în baldachinul ei şi nu pregetă, cât ţinu drumul, să se veselească din tot sufletul pe seama cămilarului[1]. Şi o chemă pe doica ei şi îi zise:

– O, mancă a mea, dă oleacă mai la o parte perdelele baldachinului!

Şi doica trase la o parte perdelele; iar Hind îşi scoase capul printre perdele şi aruncă un dinar de aur, jos, în noroi. Şi se întoarse înspre fostul ei soţ şi îi zise:

– O, vizirule, dă-mi de jos[2] banul acela de argint!

Şi Al-Hajaj ridică de jos banul şi i-l dădu Hindei, spunându-i:

– Este un dinar de aur, nu un ban de argint!

Iar Hind, pufnind în râs, strigă:

– Slavă lui Allah, carele face să se preschimbe argintul în aur, în ciuda întinării cu noroi!

---

[1] La M. A. Salie, se adaugă: „Şi ali-Hadjadj prociti aceste stihuri:

Acum îţi râzi de mine, cruntă Hind,
Dar câte nopţi ai plâns şi-ai stat veghind!

Iar Hind îi răspunse cu aceste două distihuri:

Când sufletul şi viaţa din chin le-ai izbăvit,
Nu mai gândeşti la preţul pe care l-ai plătit.
Dobânda la avere şi-adevărata falã
E un bărbat destoinic şi nesmintit de boală!"

[2] În originalul arab – adnotează M. A. Salie – cuvântul tradus prin „de jos" are şi sensul de „nevolnic". Joc de cuvinte prin care Hind vrea să spună că Allah i l-a dat ca soţ, în locul unui nebărbat ca ali-Hadjadj, pe strălucitul calif.

Şi Al-Hajaj văzu limpede, din vorbele acelea, că totul nu fusese decât o batjocură a Hindei, ca să-l umilească. Şi se împurpură tot de ruşine şi de mânie. Ci îşi plecă fruntea şi fu nevoit să-şi tăinuiască supărarea pe Hind, ajunsă acuma soţia califului!

După ce povesti snoava aceasta, Şeherezada tăcu. Iar sultanul Şahriar îi zise:

– Snoavele acestea, Şeherezada, îmi plac. Ci acuma aş vrea să ascult o poveste cu minunăţii. Iar dacă nu mai ai niciuna, spune-mi, ca să ştiu şi eu.

Ci Şeherezada sări:

– Da unde se află vreo poveste mai plină de minunăţii decât aceea pe care tocmai am să i-o povestesc numaidecât Măriei Sale, dacă, bineînţeles, îmi îngăduie!

Şi Şahriar zise:

– Poţi!

Şi Şeherezada îi spuse sultanului Şahriar:

POVESTEA CU OGLINDA FECIOARELOR

Mi s-a povestit, o, norocitule sultan, o, dăruitule cu gânduri minunate, că a fost odată, în vechimea vremilor şi în curgerea veacurilor şi a clipelor, în cetatea Bassrei, un sultan care era un voinic minunat şi tare zarif, plin de mărinimie şi de vitejie, şi care se numea sultanul Zein. Însă acel tânăr şi tare frumos sultan Zein, în pofida însuşirilor lui cele alese şi a darurilor de tot felul care îl făceau să nu-şi aibă seamăn pe lume în lung şi în lat, era un cheltuitor de bogăţii ce nu s-a mai pomenit, un risipitor care nu cunoştea niciun frâu şi nicio cumpătă şi care, mână spartă cum era la daruri pentru toţi ciracii lui, nişte flăcăiandri mâncăi până peste poate, şi cu tainurile ce plătea pentru muierile fără de număr, de toate soiurile şi de toate boiurile, pe care le ţinea pe seama lui în saraiurile cele strălucite, şi cu necurmatele cumpărări de tot alte fetişcane ce îi erau votrite în fiece zi, fecioare neprihănite, la nişte preţuri smintite, ca să le deguste, izbutise până la urmă să vântuiască de tot comorile cele fără de fund strânse veacuri în şir de sultanii cei osârdnici, strămoşii săi. Şi, într-o zi, vizirul lui veni şi, după ce sărută pământul dintre mâinile lui, îi dădu de ştire că lăzile cu galbeni erau lefterite şi că de mâine zaheregiii palatului nu mai aveau cu ce să fie plătiţi; şi, după ce îi aduse ştirea aceea neagră, vizirul, de spaimă să nu fie tras în ţeapă, plecă degrabă, aşa cum venise.

Când află că toate averile lui se topiseră, tânărul sultan Zein se căi amarnic că nu-l bătuse gândul să-şi păstreze o

parte din bunuri pentru zilele cele negre ale soartei; şi se mohorî în sufletul lui până peste marginile mohorelii. Şi îşi zise: „Nu-ţi mai rămâne alta, sultane Zein, decât să fugi de aici pe furiş şi, părăsindu-ţi la voia norocului ciracii cei atâta de dragi, cadânele, cele copilandre, soţiile şi daravelile domniei, să laşi tronul secătuit al împărăţiei părinţilor tăi în seama cui o vrea să pună mâna pe el. Căci mai de dorit este să fii un cerşetor pe căile lui Allah, decât un domn fără de avere şi fără de falã; că ştii zicala care spune: „Mai bine-i mort în mormânt, decât sărac pe pământ!“ Şi, cugetând aşa, aşteptă să se facă noapte ca să se îmbrace teptil şi, nebăgat în samă de nimenea, să iasă pe poarta cea tainică a saraiului. Şi tocmai se pregătea să-şi ia un toiag şi să pornească la drum, când Allah Atoatevăzătorul şi Atoateînţelegătorul îi aduse în minte vorbele şi sfaturile cele mai de pe urmă ale lui tătâne-său. Căci părintele lui, până să moară, îl chemase la el şi, printre altele, îi spusese: „Şi mai cu seamă, o, fiul meu, să nu uiţi că, dacă ursita s-o întoarce într-o zi împotriva ta, ai să găseşti în Dulapul-cu-izvoade o comoară care are să-ţi îngăduie a face faţă la toate loviturile soartei!“

Când îşi aduse aminte vorbele acelea, care i se şterseseră cu totul din minte, sultan Zein alergă fără de zăbavă la Dulapul-cu-izvoade şi îl deschise, tremurând de bucurie. Da degeaba se uită el mult şi bine, şi degeaba scotoci şi căută peste tot, răscolind hârtiile şi catastifele şi lăsând talmeş-balmeş letopiseţele domniei, că tot nu găsi în acel dulap nici aur şi nici mireasmă de aur, nici argint şi nici mireasmă de argit, nici giuvaieruri, nici nestemate, nici nimic-nimicuţa care să se asemuie cât de cât cu aşa ceva. Şi, deznădăjduit până peste marginile deznădejdilor pe care pieptul lui chinuit le putea cuprinde, şi tare mânios că aşteptările îi fuseseră amăgite, se porni să răvăşească şi să arunce în toate părţile hârtiile împărăteşti, şi să joace cu picioarele pe ele mânios, când deodată simţi

sub mâna lui pustiitoare ceva tare, parcă un lucru de fier. Şi scoase afară lucrul acela şi când îl privi, văzu că era un sipețel greu de aramă roşie. Şi se grăbi să-l descuie; şi nu găsi în el decât un bilețel împăturit şi pecetluit cu pecetea tatălui său. Atunci, măcar că era tare înciudat, rupse pecetea şi citi pe hârtie cuvintele astea, însemnate de mâna tătâne-său: „Du-te, o, fiul meu, la *cutare* loc din sarai, cu un hârleț, şi sapă cu chiar mâinile tale pământul, rostind numele lui Allah!" După ce citi biletul acela, Zein îşi zise: „Iacătă că acuma trebuieşte să fac şi munca aspră de săpător! Ci, de vreme ce aceasta-i voința cea de pe urmă a tatălui meu, nu vreau să fiu neascultător!" Şi coborî în grădina saraiului, luă un hârleț rezemat de zidul casei grădinarului şi se duse la locul arătat, unde era o hrubă zidită dedesubtul saraiului...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a şapte sute douăzeci şi una noapte

Micuța Doniazada, sora Şeherezadei, se ridică de pe chilimul pe care şedea ghemuită şi strigă:

– O, sora mea, ce dulci şi ce gingaşe şi ce înmiresmate sunt vorbele tale proaspete!

Iar Şeherezada spuse, sărutându-şi surioara pe ochi:

– Aşa-i! Dar ce-s ele pe lângă ceea ce am să povestesc în noaptea aceasta, dacă, bineînțeles, îmi va mai îngădui sultanul acesta falnic şi dăruit cu purtări alese!

Şi sultanul Şahriar zise:

– Poți!

Atunci Şeherezada povesti mai departe aşa:

...Tânărul sultan Zein luă, aşadar, hârlețul şi se duse la hruba de dedesubtul saraiului. Şi aprinse o făclie şi la lumina ei începu să bată cu coada hârlețului în pământ şi, în felul acesta, auzi într-un sfârşit un răsunet adânc.

Şi îşi zise: „Aici trebuie să sap!“ Şi începu să desfunde pământul cu hotărâre; şi dăduse la o parte mai bine de jumătate din lespezile pardoselii fără să zărească niciun fel de semn al vreunei comori. Şi se opri din lucru ca să se odihnească şi, sprijinindu-se cu spinarea de zid, gândi: „Pe Allah! da de când, sultane Zein, ţi s-a năzărit să fugi după ursitoarea ta şi să te duci s-o cauţi până în inima pământului, în loc s-o aştepţi fără de grijă, fără de necaz şi fără de trudă? Au tu nu ştii că ceea ce s-a dus e dus şi că ceea ce-i scris e scris şi trebuie să se împlinească?“ Ci, după ce se mai odihni oleacă, se apucă iarăşi de cazna lui şi începu iar să scoată cărămizile, fără prea mare nădejde; şi iacătă că deodată dădu la iveală o piatră albă, pe care o răsturnă; şi dedesubtul ei văzu o uşă încuiată cu un lacăt de oţel. Şi sultan Zein sfărmă lacătul acela izbindu-l cu hârleţul şi intră pe uşă.

Atunci se trezi în vârful unei scări falnice de marmură albă, care cobora înspre o sală pătrată şi largă, toată numai din farfuriu alb de China şi din cleştar, şi în care pereţii şi tavanul şi grinzile erau din lazulită azurie. Şi văzu în sala aceea un şir de patru podine de sidef, şi pe fiecare podină se aflau câte zece chiupuri de alabastru şi zece chiupuri de porfiră. Şi se întrebă: „Cine ştie ce s-o afla în aceste chiupuri frumoase! Pesemne că răposatul taică-meu o fi pus să fie umplute cu vreun vin bătrân, care acuma trebuie să fi ajuns până peste poate de minunat!“ Şi, gândind aşa, se sui pe una din cele patru podine, se apropie de unul dintre chiupuri şi îi scoase capacul. Şi, o, ce uimire! o, ce bucurie! o, ce danţ! văzu că era plin până-n gură cu pulbere de aur. Şi, ca să se încredinţeze şi mai bine, îşi băgă mâna înlăuntru, fără a putea să ajungă la fund, şi o scoase daurită toată şi sclipind ca soarele. Şi, zorit, scoase şi capacul de la cea de a doua urnă, şi văzu că aceea era plină cu dinari de aur şi cu ţechini de aur de toate mărimile. Şi le cercetă, una câte una, pe toate cele patruzeci de chiupuri,

și văzu că toate chiupurile de alabastru erau pline până în gură cu pulbere de aur, și toate surorile lor de porfiră erau pline cu dinari și cu țechini de aur.

La priveliștea aceea, tânărul Zein se însenină și se lumină și se zbânțui și dănțui; pe urmă începu să răcnească de bucurie și, după ce își înfipse făclia într-o gaură din peretele de cleștar, întoarse înspre el unul din chiupurile de alabastru și își vărsă pe cap, pe umeri, pe pântec și peste tot pulberea de aur; și se scăldă în aur cu mai multă desfătare decât simțise vreodată în cele mai desfătătoare hammamuri. Și striga: „Ha! Ha! sultan Zein, îți și luaseși cârja de derviș și te și găteai să bați cerșind drumurile lui Allah! Și iacătă că binecuvântarea a coborât asupra capului tău, întrucât nu te-ai îndoit de mărinimia Atoatedătătorului și ți-ai cheltuit cu mână spartă bunurile dintâi pe care ți le dăruise! Înseninează-ți așadar ochii și liniștește-ți sufletul scump! Și să nu-ți fie teamă să înșfaci, atâta cât te țin băierile, din chiar darurile cele necurmate ale aceluia care te-a zămislit!" Și, totodată, povârni toate celelalte chiupuri de porfiră; și vărsă tot ce se afla în ele în sala de farfuriu. Și la fel făcu și cu chiupurile de alabastră, iar dinarii și țechinii, zuruind și zornăind în căderea lor sunătoare, făceau să răsune strălucitul farfuriu și vuitorul cleștar. Și, de bucurie, se cufundă cu totul în mormanul de aur, în vreme ce, sub lumina făcliei, sala cea albă și albastră îngemăna strălucirea pereților ei fermecați cu sclipirile fulgerătoare și cu jerbele falnice care țâșneau din pojarul acela rece.

După ce tânărul sultan se scaldă astfel în aurul cel atâta de îmbătător, încât să-l facă să uite de sărăcia care îi primejduise viața și care era să-l împingă a părăsi saraiul părinților săi, se ridică din năhlapii aprinși care curgeau gârlă de pe el și, mai potolindu-se oleacă, începu să cerceteze totul cu o uimire până peste poate, minunându-se că tatăl său izbutise să sape borta aceea și să zidească sala aceea strălucitoare atâta de tainic, încât nimenea din sarai nu auzise de ea.

Într-un sfârşit, ochii lui cercetători băgară de seamă, într-un colţişor, pitit între doi pilaştri de cleştar, un sipeţel mărunt, asemenea întru totul, însă mult mai mic, cu cel pe care îl găsise în Dulapul-cu-izvoade.

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute douăzeci și doua noapte

Spuse:

Într-un sfârşit, ochii lui cercetători băgară de seamă, într-un colţişor, pitit între doi pilaştri de cleştar, un sipeţel mărunt, asemenea întru totul, însă mult mai mic, cu cel pe care îl găsise în Dulapul-cu-izvoade. Şi îl deschise şi găsi înlăuntru o cheie de aur încrustată cu nestemate. Şi îşi zise: „Pe Allah! cheia aceasta trebuie să fie cheia care descuie lacătul pe care l-am spart!“ Pe urmă cugetă şi gândi: „Da atunci cum se face că lacătul a fost închis pe dinafară? Prin urmare, cheia aceasta trebuie să slujească la altceva.“ Şi începu să caute peste tot, ca să vadă de nu cumva poate să afle ce rost ar avea cheia aceea. Şi cercetă pereţii sălii cu toată luarea-aminte şi, până la urmă, găsi în căptuşeala de pe un perete, la mijloc, o încuietoare. Şi socotind că aceea trebuie să fie încuietoarea potrivită cu cheia pe care o găsise, încercă pe loc. Şi numaidecât peretele se mişcă, şi se deschise o uşă destul de mare. Şi Zein putu să treacă într-o altă sală, încă şi mai minunată decât cealaltă. Într-adevăr, din podea până în tavan, toată sala aceea era făcută din piatră verde smălţuită, cu un lustru poleit cu aur, de-ai fi zis că e parcă tăiată în smarald de mare. Şi era cu adevărat aşa de frumoasă, în lipsa ei de orice podoabă, cum niciun vis nu şi-ar fi putut închipui una asemenea. Şi în mijlocul sălii, sub boltă, şedeau în picioare şase fetişcane ca nişte lune şi strălucind de o strălucire

care lumina toată sala. Și ședeau pe niște lespezi de aur greu, și nu scoteau o vorbă. Și Zein, vrăjit și înmărmurit totodată, se duse înspre ele ca să le vadă mai de aproape, și își rosti salamalecul; ci atunci băgă de seamă că nu erau vii, ci erau făcute fiecare din câte un singur diamant.

La priveliștea aceea, Zein, minunându-se până peste poate, strigă: „Ya Allah! cum o fi putut răposatul taică-meu să adune asemenea minunății?“ Și le cercetă cu încă și mai multă luare-aminte, și băgă de seamă că, stând astfel drepte pe lespezile lor, înconjurau o altă lespede, fără niciun fel de fetișcană de diamant, ci numai așternută cu un covor de mătasă pe care erau scrise cuvintele acestea:

„Află, o, Zein, fiul meu, că pentru fetișcanele acestea de diamant am cheltuit multă caznă să le dobândesc. Ci, măcar că sunt niște minunății de frumusețe, nu care cumva să crezi că sunt tot ce-i mai minunat pe pământ. Întrucât se mai află încă o fetișcană, cea de a șaptea, mai strălucitoare și cu mult mai frumoasă, care le întrece și care prețuiește ea singură cu mult mai mult decât o mie ca acelea pe care le vezi tu aici. Dacă, dar, dorești s-o vezi și pe aceea și să fie a ta, spre a o așeza pe cea de a șaptea lespede care o așteaptă, nu ai decât să faci tu ceea ce moartea nu mi-a mai îngăduit să îndeplinesc. Du-te în cetatea Cairo, și caută-l pe unul dintre robii mei cei credincioși de odinioară, Mubarak pe numele său, pe care de altminteri ai să-l găsești lesne. Și, după salamalecurile de cuviință, să-i povestești tot ce ți s-a întâmplat. Iar el are să te recunoască drept fiul meu, și are să te ducă până la locul unde se află acea fetișcană fără de seamăn. Și ai s-o dobândești. Iar ea are să-ți bucure privirea câte zile vei mai avea de trăit. Uassalam, ya Zein!

După ce citi cuvintele acestea, Zein își zise: „Hotărât, nu trebuie să zăbovesc deloc cu drumul la Cairo! Căci,

chiar că această a şaptea fată trebuie să fie încă şi mai minunată, de vreme ce tatăl meu mă încredinţează că ea singură preţuieşte cât toate cele de aici şi alte o mie asemenea!" Şi, hotărât să plece la drum, ieşi din tainiţa de sub pământ şi se întoarse grabnic cu o ladă pe care o umplu cu dinari şi cu ţechini de aur. Şi duse lada în iatacul său. Şi îşi cheltui o bună vreme din noapte spre a căra la el în iatac o parte din aurul tăinuit, fără ca să bage de seamă cineva vânzolelile lui. Şi încuie la loc uşa bortei, şi se sui să se culce şi să se hodinească oleacă.

Or, a doua zi, îşi chemă la sfat vizirii, emirii şi pe mai-marii împărăţiei, şi le dezvălui gândul ce-l avea de a pleca la Egipt, ca să mai schimbe aerul. Şi îl însărcină pe vizirul său cel mare, chiar acela care tremura de frica ţepei pentru ştirea cea rea pe care i-o vestise, să ocârmuiască împărăţia cât o lipsi el. Iar paza care urma să-l însoţească la drum era alcătuită din câţiva robi de soi, aleşi cu grijă. Şi porni la drum fără nicio vâlvă şi fără niciun alai. Şi Allah îi meni bună pace, şi ajunse fără de niciun necaz la Cairo.

Acolo nu pregetă să caute a afla veşti despre Mubarak; şi i se răspunse că nu se ştia în Cairo, cu numele acela, decât un neguţător foarte bogat, starostele sukului, care trăia cu mare belşug şi huzur în saraiul lui, ale cărui porţi erau deschise celor săraci şi celor străini. Şi Zein fu călăuzit la saraiul acelui Mubarak; şi găsi la poartă un mare număr de robi şi de hadâmbi, care se repeziră, după ce îl vestiră pe stăpânul lor, să-i ureze bun venit. Şi îl poftiră să treacă printr-o curte mare şi să străbată o sală împodobită falnic, unde, stând pe un divan de mătasă, îl aştepta stăpânul casei. Iar robii şi hadâmbii îi lăsară singuri.

Atunci Zein se îndreptă înspre gazdă, care se ridică în cinstea lui şi care, după salamalecuri, îl rugă să şadă jos lângă el, spunându-i:

– O, stăpâne al meu, binecuvântarea a intrat în casa mea odată cu paşii tăi!

Şi se purtă cu multă bunăvoinţă, ferindu-se să nu încalce cumva datorinţele ce se cuvin oaspeţilor şi să-l întrebe care îi este numele şi care este pricina ce îl aducea acolo. Încât Zein fu acela care o întrebă cel dintâi pe gazda sa, spunându-i:

– O, stăpâne al meu, aşa cum mă vezi, tocmai am sosit de la Bassra, ţara mea, să-l caut pe un om pe care îl cheamă Mubarak şi care odinioară a fost unul dintre robii răposatului sultan al cărui fiu sunt eu. Şi dacă ai să mă întrebi care îmi este numele, am să-ţi spun că mă numesc Zein. Şi chiar eu sunt acuma sultan la Bassra.

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a şapte sute douăzeci şi treia noapte

Spuse:

... Şi dacă ai să mă întrebi care îmi este numele, am să-ţi spun că mă numesc Zein. Şi chiar eu sunt acuma sultan la Bassra.

La vorbele acestea, neguţătorul Mubarak, până peste poate de tulburat, se ridică de pe chilim şi, aruncându-se în genunchi la picioarele lui Zein, sărută pământul dintre mâinile lui şi strigă:

– O, stăpâne al meu, mărire lui Allah carele a îngăduit să se întâlnească stăpânul şi robul! Porunceşte şi am să-ţi răspund cu ascultare şi cu supunere! Întrucât chiar eu sunt acel Mubarak, robul răposatului sultan, părintele tău! Omul care are urmaşi nu moare niciodată! O, copile al stăpânului meu, saraiul acesta este saraiul tău, iar eu sunt averea ta!

Atunci, după ce îl ridică pe Mubarak, Zein îi povesti tot ce i se întâmplase, de la început până la sfârşit, fără a

ocoli niciun amănunt. Ci nu este de niciun folos să mai povestim şi noi încă o dată. Şi adăugă:

– Am venit, aşadar, în Egipt, ca să mă ajuţi să găsesc minunăţia aceea de fată de diamant!

Şi Mubarak răspunse:

– Din toată inima mea supusă şi ca o datorie de credinţă! Sunt rob neslobozit, iar viaţa şi bunurile mele sunt ale tale de drept. Ci, până a pleca în căutarea fetişcanei de diamant, o, stăpâne al meu, este bine să te odihneşti de ostenelile drumului şi să-mi îngădui să dau un ospăţ în cinstea ta!

Ci Zein răspunse:

– Află, o, Mubarak, că, în ce priveşte starea ta de rob, de acuma înainte te poţi socoti slobod; căci te dezleg şi te scot dintre bunurile şi din stăpânirile mele. În ce priveşte fata de diamant, trebuie să pornim fără zăbavă în căutarea ei, căci drumul nu m-a obosit, iar nerăbdarea în care mă aflu m-ar opri să degust orice fel de mâncare!

Atunci Mubarak, dacă văzu că hotărârea sultanului Zein era bine statornicită, nu vroi să-l supere nicidecum; şi, după ce mai sărută o dată pământul dintre mâinile lui, spre a-i mulţumi pentru darul slobozeniei ce-i făcuse, şi după ce îi sărută pulpana mantiei şi şi-o puse pe cap, se ridică şi îi spuse lui Zein:

– O, doamne al meu, da măcar ai cugetat la primejdiile pe care le ai de înfruntat în această încercare? Căci fata de diamant se află în saraiul Bătrânului din cele Trei Insule! Şi cele Trei Insule sunt aşezate într-o ţară al cărei hotar este oprit pentru pământeni. Ci eu am să pot să te călăuzesc până acolo, căci ştiu vraja pe care s-o rostesc ca să ajung la ele.

Iar sultan Zein răspunse:

– Sunt gata să înfrunt toate primejdiile, ca s-o dobândesc pe minunăţia aceea de fată de diamant, căci nimic nu poate să se întâmple, afară de ce trebuie să se întâmple.

Şi iacătă-mă cu tot pieptul căptuşit de bărbăție, spre a merge la Bătrânul din cele Trei Insule!

Atunci Mubarak le porunci robilor să aibă toate lucrurile gata pentru plecare. Şi, după ce se spălară şi se rugară cum cere datina, încălecară pe cai şi porniră la drum. Şi călătoriră zile şi nopți în şir, prin câmpii şi prin pustietăți şi prin sihăstrii pe unde nu se aflau decât iarbă şi duhul lui Allah. Şi pe tot drumul acela erau fără de încetare uluiți de priveliştea lucrurilor tot mai ciudate pe care le vedeau pentru întâia oară în viața lor. Şi într-un sfârşit ajunseră într-o câmpie tare frumoasă, unde descălecară de pe cai; şi Mubarak, întorcându-se înspre robii care veneau după el, le spuse:

– Voi rămâneți aci în câmpie să păziți caii şi zahereaua până ne întoarcem!

Şi îl pofti pe Zein să-l urmeze, şi îi spuse:

– O, doamne al meu, nu este ajutor şi nu este putere decât întru Allah Atotputernicul! Iacătă-ne la pragul pământurilor oprite, unde se află fecioara de diamant. Or, trebuie să mergem singuri acolo, fără a avea nicio clipă de şovăială de aici înainte. Şi-acuma trebuie să ne dovedim hotărârea şi neînfricarea!

Şi sultan Zein porni după el; şi merseră multă vreme, fără de oprire, până ce ajunseră la poalele unui munte înalt şi drept, care astupa toată zarea cu peretele lui de neatins.

Atunci sultanul Zein se întoarse înspre Mubarak şi îi zise:

– O, Mubarak, da ce fel de putere are să ne ajute acuma să trecem peste muntele acesta de netrecut? Şi cine să ne dea nişte aripi spre a ajunge în vârful lui?

Şi Mubarak răspunse:

– Nu avem nicio trebuință să călcăm peste el ori să ajungem în vârful lui cu nişte aripi ca să răzbatem dincolo!

Şi scoase din buzunar o terfeloagă pe care erau scrise de-a-ndoaselea nişte litere necunoscute, asemenea unor dâre de furnici; şi începu să citească cu glas tare, dinaintea muntelui, clătinându-şi capul, nişte stihuri într-o limbă de neînțeles. Şi numaidecât muntele, învârtindu-se din amândouă părțile deodată, se despică în două jumătăți, lăsând la fața pământului o deschidere îndeajuns de largă încât să îngăduie trecerea unui om singur. Şi Mubarak îl luă pe sultanzadea de mână şi porni hotărât înainte prin strunga aceea îngustă. Şi merseră aşa, unul după altul, vreme de un ceas, şi ajunseră la celălalt capăt al despicăturii. Şi de îndată ce păşiră dincolo, cele două jumătăți ale muntelui se strânseră la loc şi se îmbinară într-un chip atâta de desăvârşit, încât nu mai rămase între ele nicio crăpătură, măcar cât să intre în ea vârful unui ac.

Şi se pomeniră, la ieşirea din munte, pe țărmul unui lac cât o mare, din adâncul căruia se iveau la suprafață, în depărtare, trei insule coperite cu verdeață. Şi țărmul pe care se aflau bucura privirea cu pomii şi cu tufărişurile şi cu florile care se priveau în apă şi îmbălsămau văzduhul cu cele mai dulci miresme, în vreme ce păsările, pe toate trilurile, cântau cântece duioase care fermecau mintea şi vrăjeau inima.

Şi Mubarak şezu jos pe țărm şi îi spuse lui Zein:

– O, doamne al meu, vezi şi tu, ca şi mine, insulele acelea din depărtare. Or, tocmai acolo trebuie să ajungem noi!

Şi Zein, uluit de-a binelea, întrebă:

– Şi cum am putea oare să străbatem lacul acesta cât o mare, ca să ajungem la insulele acelea?

El răspunse:

– Să nu-ți faci nicio grijă! Întrucât, peste câteva clipite, are să vină un caic să ne ia şi să ne ducă la insulele acelea, frumoase ca pământurile făgăduite de Allah drept-

credincioşilor săi. Acolo se află bătrânul, stăpânul fetei de diamant. Numai că, o, doamne al meu, mă rog ţie fierbinte, orice o fi să se întâmple şi orice o fi să vezi, să nu grăieşti nimica. Şi mai ales, o, doamne al meu, oricât de ciudat ţi s-o părea chipul caicgiului nostru, şi oricât de nemaipomenit ţi s-o părea fie ce-o fi la el, ia bine aminte să nu arăţi nimic! Căci dacă, odată suiţi în caic, ai să greşeşti să rosteşti măcar şi numai o vorbă, luntrea are să lunece cu noi sub ape!

Şi Zein, tulburat până peste poate, răspunse:

– Am să-mi ţin limba între dinţi şi gândurile în minte!

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a şapte sute douăzeci şi patra noapte

Spuse:

Şi Zein, tulburat până peste poate, răspunse:

– Am să-mi ţin limba între dinţi şi gândurile, în minte!

Or, pe când vorbeau ei aşa, văzură deodată cum se iveşte pe lac un caic mânat de un caicgiu, şi-atâta de aproape de ei, încât nu-şi puteau da seama dacă ieşise din afundul apei ori coborâse din adâncul văzduhului. Şi caicul era făcut din lemn de sandal roşu, iar în mijlocul lui avea un catarg făcut din chihlimbarul cel mai scump, şi nişte frânghii de mătasă. Iar caicgiul avea un trup de făptură omenească, întocmai ca orice fiu al lui Adam; capul lui însă semăna cu un cap de elefant şi avea două urechi ce-i spânzurau până la pământ şi care îi atârnau pe spate ca vălul lui Agar.

Când nu mai fu decât la cinci coţi de ţărm, caicul se opri; iar caicgiul cel cu cap de elefant îşi întinse trompa şi îi luă, unul câte unul, pe cei doi; şi îi mută în luntre, atâta de uşor de parcă ar fi fost două pene; şi îi lăsă jos binişor.

Şi pe dată îşi cufundă trompa în apă şi, slujindu-se de ea ca de vâsle şi de cârmă totodată, se depărtă de la țărm. Şi îşi ridică urechile cele uriaşe şi spânzurânde şi le desfăşură deasupra capului, în vântul care le umflă ca pe nişte pânze, vuind. Şi se slujea de ele, făcându-le să se întoarcă în bătaia vântului, cu mai multă îndemânare decât se slujeşte un căpitan de pânzele corăbiei sale. Şi caicul, mânat astfel, zbură pe lac, ca o pasăre mare.

Când ajunseră la țărmul uneia dintre insule, caicgiul îi luă iarăşi unul câte unul cu trompa şi îi coborî uşurel pe nisip, pierind apoi numaidecât cu caic cu tot.

Atunci Mubarak îl luă iar pe sultan Zein de mână şi se afundă împreună cu el înlăuntrul insulei, mergând pe o cărare pardosită nu cu pietre, ci cu nestemate de toate culorile. Şi merseră aşa până ce ajunseră dinaintea unui palat zidit cu totul şi cu totul numai din pietre de smarald, înconjurat de un şanț larg având răsădiți pe maluri, din loc în loc, nişte pomi atâta de înalți, încât acopereau cu umbra lor tot palatul. Şi, față în față cu poarta cea mare de la intrare, făcută din aur greu, era un pod întocmit din baga scumpă şi având pe puțin şase stânjeni în lungime şi trei în lățime. Iar Mubarak, necutezând să treacă peste pod, se opri şi îi spuse emirului:

– Mai departe nu putem să mergem. Iar dacă vrem să-l vedem pe Bătrânul din cele Trei Insule, trebuie să rostim un descântec de vrajă!

Şi, spunând acestea, scoase dintr-un săcuț, pe care îl avea ascuns sub mantie, patru panglici de mătasă galbenă. Şi cu una se legă peste mijloc, iar pe o alta şi-o puse pe spate. Pe urmă îi întinse celelalte panglici emirului, care şi le puse şi el fel. Şi-atunci Mubarak scoase din săculetele său două preşuri de rugăciune făcute din mătasă uşoară, le aşternu pe pământ şi presără peste ele câteva boabe de mosc şi de chihlimbar, mormăind nişte descântece magiceşti. Pe urmă şezu jos, cu picioarele

ghemuite sub el, pe unul din preşuri, şi îi spuse stăpânului său:

– Aşază-te pe celălalt preş!

Şi Zein îndeplini porunca; iar Mubarak îi spuse:

– Acuma, am să-l chem pe Bătrânul din cele Trei Insule, care sălăşluieşte în palatul acesta. Or, deie Allah ca să vină la noi fără de mânie! Întrucât îţi mărturisesc, o, doamne al meu, că nu sunt deloc liniştit asupra felului cum are să ne primească, şi nici nu sunt fără de grijă în ce priveşte urmările încercării noastre. Căci dacă sosirea noastră pe această insulă nu are să-i fie pe plac, are să se arate ochilor noştri în chip de znamie înfricoşătoare; dar dacă nu este supărat de venirea noastră, are să se arate în chip de adamit de neam ales. Ci tu, de îndată ce are să se afle dinaintea noastră, trebuie să te ridici în cinstea lui şi, fără a ieşi de pe preş, să-i închini salamalecurile cele mai cuviincioase şi să-i spui: „O, puternice stăpâne, sultan al sultanilor, iată-ne aici în cuprinsul stăpâniei tale şi trecuţi sub slava ocrotirii tale! Or, eu, robul tău, sunt Zein, sultanul de la Bassra, fiul răposatului sultan care a fost luat şi dus de îngerul morţii, după ce s-a săvârşit în pacea Domnului său. Şi vin să cer de la dărnicia şi de la puterea ta bunăvoinţa pe care i-ai dăruit-o şi răposatului meu părinte, sluga ta!“ Iar de te-o întreba ce hatâr vrei să-ţi împlinească, tu să-i răspunzi: „O, doamne al meu, vin să cer de la mila ta pe cea de a şaptea fecioară!“

Şi Zein răspunse:

– Ascult şi mă supun!

Atunci Mubarak, sfârşind povăţuiala emirului Zein, începu rugile, afumările, descântecele, vrăjile şi fermecăturile care pentru Zein nu aveau niciun înţeles. Şi, numaidecât pe urmă, soarele fu acoperit de o îngrămădire de nori negri, şi toată insula se învălui în neguri dese, şi un fulger lung scăpără, urmat de o bubuitură de trăsnet. Şi se stârni un vânt mânios care bătea înspre ei; şi auziră un

strigăt înfricoşător care zgâlțâi văzduhurile; şi pământul se zgudui de un cutremur asemenea cu acela pe care îngerul Israfil are să-l stârnească la ziua Judecății de Apoi.

Iar Zein, dacă văzu şi auzi toate astea, se simți cuprins de o mare tulburare, pe care însă avu grijă să n-o dea în vileag; şi gândi în sineşi: „Pe Allah! ăsta-i un semn tare răuvestitor!" Ci Mubarak, care pricepu ce simțea sultan Zein, zâmbi a râde şi îi zise:

– Nu-ți fie teamă, o, doamne al meu! Semnele acestea, dimpotrivă, pot să ne liniştească! Cu ajutorul lui Allah, totul merge bine!

Într-adevăr, chiar în clipita când Mubarak rostea acele cuvinte...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a şapte sute douăzeci şi cincea noapte

Spuse:

... Într-adevăr, chiar în clipita când Mubarak rostea acele cuvinte, Bătrânul din cele Trei Insule se ivi dinaintea lor, în chip de adamit, cu înfățişare de preacinstit moşneag, şi atâta de frumos, încât nu se mai afla altul să-l întreacă în desăvârşire decât numai Acela carele este stăpân peste toată frumusețea, peste toată puterea şi peste toată slava! (Preamărit fie El!) Şi se apropie de Zein, zâmbindu-i aşa cum un tată îi zâmbeşte copilului său. Şi Zein se ridică grabnic în cinstea lui, însă fără să se desprindă de pe preş, şi pe urmă se temeni şi sărută pământul dintre mâinile lui. Şi avu grijă să-i facă salamalecurile şi fíritiselile pe care îl învățase Mubarak să le spună. Şi numai atunci îi arătă pricina venirii sale pe insulă.

După ce auzi vorbele lui Zein şi înţelese tot ce vroia acesta, Bătrânul din Insule zâmbi cu un zâmbet încă şi mai îndatoritor, şi îi spuse lui Zein:

– O, Zein, într-adevăr, l-am iubit pe tatăl tău cu o dragoste mare; şi ori de câte ori venea pe la mine, îi dăruiam câte o fecioară de diamant; şi eu însumi mă îngrijeam să-i fie dusă la Bassra, de teamă ca nu cumva cămilarii s-o vatăme. Da să nu care cumva să crezi că pe tine te-aş îndrăgi mai puţin, o, Zein! Află, dar, că chiar eu, mânat numai de bunăvoia mea, am vrut să-i făgăduiesc părintelui tău că am să te iau sub ocrotirea mea, şi l-am îndemnat să scrie cele două înştiinţări pentru tine şi să le ascundă, pe una în Dulapul-cu-izvoade şi pe cealaltă în sipetul din hrubă. Şi iată-mă gata să-ţi dau şi fata de diamant cea care singură preţuieşte cât toate celelalte la un loc şi cât încă o mie de altele asemenea. Numai că, o, Zein, nu aş putea să-ţi fac darul acesta minunat decât în schimbul altuia pe care vreau să ţi-l cer!

Şi Zein răspunse:

– Pe Allah, o, doamne al meu, tot ceea ce am este al tău, şi la fel şi eu fac parte din bunurile tale!

Şi bătrânul zâmbi şi răspunse:

– Aşa-i, o, Zein; însă cererea mea are să fie tare anevoie de îndeplinit! Şi nu ştiu dacă ai să poţi vreodată să mă mulţumeşti!

El întrebă:

– Şi care este cererea aceea?

El spuse:

– Este aceea că trebuie să-mi găseşti şi să-mi aduci pe insula aceasta o fată de cincisprezece ani, care să fie o fecioară neprihănită şi să fie totodată o frumuseţe fără de seamăn!

Şi Zein strigă:

– Dacă asta-i tot ce îmi ceri, o, doamne al meu, pe Allah! are să-mi fie destul de lesne să te mulţumesc. Căci

nimic nu se află mai din belșug în țara mea decât fetele de cincisprezece ani, fecioare și frumoase totodată!

La vorbele acestea, Bătrânul îl privi pe Zein și se porni pe un râs de căzu pe spate. Și, după ce se mai potoli oleacă, îl întrebă pe Zein:

– Așa că îți este destul de ușor să găsești ceea ce îți cer, o, Zein?

Și Zein răspunse:

– O, doamne al meu, pot să-ți fac rost nu numai de una, ci de zece fete cum e aceea pe care mi-o ceri! În ce mă privește, am și avut în saraiul meu un număr destul de mare de fete de soiul ăsta, și toate erau neprihănite, și cu toate m-am desfătat luându-le fecioria!

Și Bătrânul, auzind vorbele acelea, nu se putu opri să nu izbucnească în râs a doua oară. Pe urmă, cu un glas plin de dojană, îi spuse lui Zein:

– Află, o, fiul meu, că ceea ce îți cer este un lucru atâta de rar, încât până astăzi nimeni nu a putut să mi-l aducă. Și, dacă socoți că fetișcanele pe care le-ai avut erau fecioare, te înșeli și te amăgești! Căci tu habar nu ai că femeile știu o mie de mijloace de a face să se creadă că sunt fecioare; și izbutesc să-i înșele până și pe bărbații cei mai pricepuți la treaba aceasta. Ci întrucât văd, din credulitatea vorbelor tale, că nu știi nimic în privința lor, vreau să-ți dau mijloacele de a cerceta starea descuietorii ori a încuietorii lor, fără a le atinge nici cu degetul, fără a le dezbrăca și fără ca ele să bage de seamă ceva! Căci, de vreme ce îți cer o fată fecioară, este cel mai de seamă ca niciun bărbat să n-o fi atins și să nu-i fi văzut cu ochii lui părțile cele gingașe ale trupului!

Când auzi vorbele acestea ale Bătrânului din Insule, tânărul Zein își zise: „Pe Allah! pesemne că e smintit! Dacă, așa cum mărturisește el, este atâta de greu să știi când o fată este neprihănită, cum vrea ca eu să-i pot găsi

una fără s-o văd şi fără s-o ating?" Şi cugetă o clipă, şi deodată strigă:

– Pe Allah! ştiu acuma. Am să mă pot călăuzi după mirosul ei!

Bătrânul zâmbi şi zise:

– Fecioria nu are miros!

El spuse:

– Poate că privindu-le ţintă în ochi!

Bătrânul spuse:

– Fecioria nu se citeşte în ochi!

El întrebă:

– Atunci cum?

Bătrânul răspunse:

– Tocmai asta am să-ţi arăt!

Şi deodată pieri din ochii lor; ci numai ca să se ivească iarăşi peste o clipită; şi avea în mână o oglindă. Şi se întoarse înspre Zein şi îi spuse:

– Trebuie să-ţi spun, o, Zein, că îi este cu neputinţă unui fiu de-al lui Adam să cunoască după înfăţişarea ei dacă o fiică de-a Evei este fecioară ori nefecioară. Încât, pentru că nu pot să merg cu tine şi să te ajut, am adus o oglindă pe care să ţi-o dau şi care are să fie mai neîndoielnică decât toate prepunerile bărbaţilor. Or, tu, de îndată ce ai să vezi o fată de cincisprezece ani desăvârşit de frumoasă, şi care să ţi se pară fecioară, sau care o să se dea drept fecioară, nu ai decât să te uiţi în oglinda aceasta. Şi numaidecât ai să vezi în oglindă chipul fetişcanei. Şi să nu te sfieşti să-i cercetezi cu luare-aminte înfăţişarea: căci privirea unui trup printr-o oglindă nu aduce niciun fel de atingere fecioriei acelui trup, aşa cum i-ar aduce dacă ai privi trupul de-a dreptul. Or, dacă fetişcana nu este fecioară, ai să vezi limpede, cercetându-i pricina, care are să ţi se arate mărită şi cât o genune de adâncă; şi ai să vezi, tot aşa, oglinda întunecându-se ca de un abur...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a şapte sute douăzeci şi şasea noapte

Spuse:

... Însă dacă, dimpotrivă, va vrea Allah ca fata să fi rămas fecioară, ai să vezi cum ți se arată o pricină nu mai mare decât o migdală descojită; iar oglinda are să rămână limpede, curată şi neadumbrită de niciun fel de abur!

Şi, spunând acestea, Bătrânul din Insule îi înmână lui Zein oglinda cea vrăjită, adăugând:

– Îți urez, o, Zein, ca ursita să-ți ajute să dai cât mai curând de fecioara de cincisprezece ani pe care ți-o cer. Şi să nu uiți că trebuie să fie desăvârşit de frumoasă! Căci la ce foloseşte fecioria fără de frumusețe? Şi ai bine grijă de oglinda aceasta, pe care dacă o pierzi are să-ți fie o pagubă de neînlocuit!

Şi Zein răspunse că ascultă şi că se supune şi, după ce îşi luă rămas-bun de la Bătrânul din cele Trei Insule, apucă iarăşi calea peste lac împreună cu Mubarak. Şi caicgiul cel cu cap de elefant veni la ei cu caicul şi îi trecu dincolo, la fel cum îi adusese. Iar muntele se deschise iarăşi, ca să le facă loc să treacă. Şi grăbiră să se ducă la robii care păzeau caii. Şi se întoarseră la Cairo.

Or, sultan Zein primi să-şi ia într-un sfârşit câteva zile de odihnă, în saraiul lui Mubarak, ca să se întremeze după ostenelile şi tulburările călătoriei. Şi gândea: „Ya Allah! ce nepriceput este Bătrânul acesta din insule, care nu pregetă să-mi dea cea mai minunată dintre fetele lui de diamant în schimbul unei fecioare adamite! El îşi închipuie că s-a stins de pe fața pământului neamul fecioarelor!“ Pe urmă, când socoti că se odihnise îndeajuns, îl chemă pe Mubarak şi îi spuse:

– O, Mubarak, să ne ridicăm şi să ne ducem la Bagdad şi la Bassra, unde fetele fecioare sunt multe ca lăcustele. Şi avem să alegem dintre ele pe cea mai frumoasă. Şi avem să ne întoarcem să i-o dăm Bătrânului din cele Trei Insule, în schimbul fecioarei de diamant.

Ci Mubarak răspunse:

– Da de ce, o, doamne al meu, să ne ducem atâta de departe ca să căutăm ceea ce avem la îndemână colea? Au nu ne aflăm la Cairo, cetatea cetăților, locul de petrecere al oamenilor zarifi, şi de întâlnire a tuturor frumuseților de pe pământ? Nu te îngrija, dară, de căutarea aceasta, şi lasă-mă pe mine să fac cele de trebuință!

El întrebă:

– Şi cum ai să faci?

El spuse:

– Cunosc, printre multe altele, o bătrână vicleană, tare pricepută la fete, şi care are să ne facă rost de mai multe decât dorim noi. Aşa că am să-i dau în grijă să ni le aducă aici pe toate codanele de cincisprezece ani câte se află nu numai în Cairo, ci în tot Egiptul. Şi am s-o povățuiesc, ca să ne facă truda mai uşoară, să purceadă şi ea la o alegere de început, şi să nu ni le aducă aici decât pe acelea pe care le-o socoti vrednice să fie date în dar împăraților şi sultanilor. Şi am să-i făgăduiesc, ca să-i sporesc râvna, un bacşiş gras. Şi, în felul acesta, nu are să mai lase în Egipt nicio tânără chipeşă pe care să nu ne-o aducă aici, cu ştirea ori fără de ştirea părinților. Iar noi avem să ațintim alegerea noastră asupra aceleia care ni se va părea cea mai frumoasă dintre egiptence, şi o s-o cumpărăm; ori dacă este dintr-un neam de vază, am s-o cer pentru tine de soție, iar tu ai să te însori cu ea numai de formă; căci bineînțeles că nici nu ai să te atingi de ea. Numai pe urmă avem să ne ducem la Damasc, şi la Bagdad, şi la Bassra; şi acolo avem să punem să se facă aceleaşi cercetări. Şi din fiecare cetate avem s-o cumpărăm, sau s-o dobândim

printr-o însurătoare prefăcută, pe aceea care ne-o tulbura cel mai mult cu frumuseţea ei; după care, bineînţeles, avem să-i cercetăm fecioria cu ajutorul oglinzii. Şi numai atunci avem să le strângem la un loc pe toate fetele pe care le-om dobândi astfel şi avem să alegem dintre ele pe aceea care fără de tăgadă ni se va părea cea mai minunată. Şi, în felul acesta, doamne al meu, ai să-ţi ţii făgăduiala faţă de Bătrânul din cele Trei Insule care, la rându-i, are să-şi ţină şi el făgăduiala lui şi, în schimbul acelei minunate fecioare de cincisprezece ani, are să-ţi dea fata de diamant!

Şi Zein răspunse:

– Gândul tău, o, Mubarak, este cum nu se poate mai bun întru totul! Iar limba ta a rodit vorbe înţelepte şi iscusite!

Atunci Mubarak se duse s-o caute pe bătrâna cea iscusită, care nu îşi avea pereche la viclenii şi la tertipuri de tot soiul, de era în stare să-i dea lecţii de dibăcie, de şiretenie şi de deşteptăciune până şi lui Eblis. Şi după ce îi puse în mână, pentru început, un bacşiş îndeajuns de gras şi îi arătă ce pricină îl aducea la ea, adăugă:

– Căci fata aceea fără seamăn de frumoasă şi întru totul fecioară, pe care ţi-o cer să mi-o alegi dintre toate fetele de cincisprezece ani câte se află în Egipt, este menită să fie soţia fiului stăpânului meu. Şi să fii bine încredinţată că truda şi căutările tale au să fie răsplătite din belşug. Şi nu vei avea decât să te făleşti cu dărnicia noastră.

Şi bătrâna răspunse:

– O, stăpâne al meu, linişteşte-ţi sufletul şi înseninează-ţi ochii, căci, pe Allah, am să mă străduiesc să-ţi îndeplinesc dorinţa mai presus decât îmi ceri tu. Află că am la îndemână nişte tinere fecioare de cincisprezece ani, fără seamăn ca gingăşie şi ca frumuseţe, şi care toate sunt fete de oameni de vază şi cu stare. Şi am să ţi le aduc pe

toate, una câte una; şi ai să fii tare încurcat să faci o alegere între toate acele lune, care de care mai minunate!

Aşa vorbi bătrâna cea iscusită. Ci, cu toată isteţimea şi priceperea ei, nu ştia chiar nimic în privinţa oglinzii, încât, credulă ca de obicei, plecă să străbată cetatea, pe drumurile şi pe căile tertipurilor sale, în căutare de fecioare...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute douăzeci și șaptea noapte

Spuse:

Aşa vorbi bătrâna cea iscusită. Ci, cu toată isteţimea şi priceperea ei, nu ştia chiar nimic în privinţa oglinzii, încât, credulă ca de obicei, plecă să străbată cetatea, pe drumurile şi pe căile tertipurilor sale, în căutare de fecioare.

Şi chiar că bătrâna nu zăbovi mult până ce să aducă la palatul lui Mubarak cel dintâi stol, destul de mare, de fete alese, toate în vârstă de cincisprezece ani, mai degrabă mai puţin decât mai mult, şi toate neatinse în ce priveşte fecioria lor. Şi le aduse înlăuntru una câte una, învăluite în izarurile lor, cu ochii plecaţi sfios, în sala în care le aştepta sultan Zein, cu oglinda lui şi stând jos lângă neguţătorul Mubarak. Şi, într-adevăr, văzând toate acele pleoape plecate şi toate acele chipuri nevinovate şi acea purtare ruşinată, nimeni nu ar fi putut să se îndoiască de curăţia şi de fecioria fetelor aduse de bătrână.

Ci iacătă! Se afla acolo oglinda, şi pe oglindă nimic nu putea s-o înşele, nici pleoapele plecate, nici chipurile nevinovate, nici purtarea ruşinată. Căci, de fiecare dată când era adusă înlăuntru o fată, sultan Zein, fără a rosti o vorbă, întorcea înspre fata de cercetat faţa oglinzii şi se uita la ea. Şi fata se arăta goală toată, în ciuda hainelor cele multe

care o copereau; şi nicio parte a trupului ei nu rămânea nevăzută; şi istorioara ei se oglindea astfel până în cele mai mici amănunte, întocmai ca şi cum s-ar fi aflat aşezată într-un sipet de cleştar străveziu.

Or, de fiecare dată când sultan Zein cerceta în oglindă copilandrele care intrau în sală, era departe de a vedea vreo istorioară mărunţică, în formă de migdală fără coajă; şi se minuna până peste poate, băgând de seamă în ce prăpastie fără de fund ar fi putut să se arunce necugetat, ori să-l arunce pe Bătrânul din cele Trei Insule, de n-ar fi fost ajutorul oglinzii năzdrăvane. Şi le dădea drumul, după cercetare, tuturor fetelor care intrau, fără însă a-i spune bătrânei adevărata pricină a hotărârii lui; căci nu vroia să le căşuneze niciun rău acelor fete tinere, dezvăluind ceea ce Allah a învăluit, şi dând în vileag ceea ce de obicei este ascuns. Şi se mulţumea, de fiecare dată, să şteargă cu dosul mânecii aburul gros care, după ce chipul pierea, întuneca faţa oglinzii. Şi bătrâna, fără a-şi pierde curajul, şi stârnită de nădejdea răsplăţii, îi aduse al doilea stol de fete, încă şi mai numeros decât cel dintâi, şi pe urmă al treilea, şi al patrulea, şi al cincilea stol, ci fără mai multă izbândă decât întâia dată. Şi, în felul acesta, văzuşi tu, o, Zein, podoabele egiptencelor, ale cophtelor, ale nubiencelor, ale abisiniencelor, ale sudanezelor, ale maghrebinelor, ale arăboaicelor şi ale beduinelor! Şi hotărât! în mulţimea lor se aflau multe care erau cât se poate de minunate, iar stăpânele lor erau frumoase şi gingaşe fără de asemuire. Ci nici măcar o dată, printre toate podoabele acelea, nu văzuşi podoaba cerută, fecioară, de orice prihănire, asemănătoare cu o migdală descojită!

Şi-aşa că emirul şi Mubarak, neputând să găsească în Egipt, nu numai printre fetele de neam, da nici printre cele din oamenii de rând, o fată care să îndeplinească însuşirile cerute, socotiră că nu le mai rămânea decât să lase ţara aceea şi să meargă mai întâi în Siria, ca să-şi ducă mai

departe căutările. Şi plecară la Damasc, şi închiriară un sarai falnic în mahalaua cea mai mai frumoasă din cetate. Şi Mubarak luă legătura cu bătrânele pețitoare şi cu mijlocitoarele, şi le arătă ceea ce avea să le arate. Şi toate îi răspunseră că ascultă şi că se supun. Şi acestea intrară în vorbă cu copilele, fete de mai-mari şi de mai-mici, şi cu musulmane, şi cu evreice, şi cu creştine, deopotrivă. Şi, fără să aibă habar de puterile oglinzii năzdrăvane, despre care de altminteri nici nu ştiau că s-ar afla pe lume aşa ceva, le aduseră pe fete rând pe rând în sala hărăzită pentru cercetare. Se întâmplă însă cu siriencele întocmai cum se întâmplase şi cu egiptencele şi cu celelalte; căci cu toată înfățişarea lor sfioasă, şi cu toată curăția din privirile lor, şi cu toată roşeața ruşinată din obraji, şi cu toți cei cincisprezece ani ai lor, toate se dovediră a fi vătămate în ce priveşte istorioara lor. Şi, în atare împrejurare, niciuna dintre ele nu fu găsită pe plac. Iar mijlocitoarele şi celelalte bătrâne fură nevoite să se întoarcă cu nasul alungit până la pământ. Şi-aşa cu ele!

Ci, în ceea ce îl priveşte pe sultan Zein şi pe Mubarak, iacătă! Dacă se încredințară că Siria, întocmai ca şi Egiptul, era cu totul lipsită de fete cu istorioarele încă pecetluite, rămaseră uluiți de-a binelea; şi Zein gândi: „Asta-i nemaipomenit!" Şi îi spuse lui Mubarak:

– O, Mubarak, socot că nu mai avem nimic de făcut prin țara aceasta, şi trebuie să căutăm pe alte tărâmuri ceea ce căutăm. Întrucât inima şi gândul meu se frământă în privința celei de a şaptea fete de diamant; şi sunt gata oricând să urmez mai departe căutările spre-a găsi fecioara de cincisprezece ani care trebuie să fie dată Bătrânului din Insule, în schimbul darului său!

Şi Mubarak răspunse

– Ascult şi mă supun!

Şi adăugă:

– Părerea mea-i că este zadarnic să mergem altundeva decât în Irak. Căci numai acolo putem avea nădejde să găsim ceea ce căutăm. Să ne pregătim, aşadar, caravana, şi să plecăm la Bagdad, Cetatea Păcii...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a şapte sute douăzeci şi opta noapte

Spuse:

... Să ne pregătim, aşadar, caravana, şi să plecăm la Bagdad, Cetatea Păcii!

Şi Mubarak făcu pregătirile de plecare şi, când caravana fu încheiată, luă împreună cu sultan Zein drumul care duce prin pustie la Bagdad. Şi Allah le hărăzi bună pace; şi nu avură niciun fel de lovire cu beduinii hoţi de drumul mare; şi ajunseră bine sănătoşi în Cetatea Păcii.

Or, mai întâi, aşa cum făcuseră şi la Bagdad, luară cu chirie un sarai aşezat pe ţărmul Tigrului şi care avea o vedere minunată şi o grădină asemenea cu Grădina-Desfătărilor a califului. Şi duseră acolo o viaţă nemaipomenită, mâncând strălucit şi dând ospeţe fără asemuire. Şi, după ce oaspeţii lor mâncau şi beau până se săturau, puneau ca rămăşiţele să se împartă celor săraci şi dervişilor. Şi printre dervişii aceia se afla şi unul pe care îl chema Abu-Bekr, şi care era o pramatie, un ticălos cu totul şi cu totul de nesuferit, care îi ura pe oamenii bogaţi, chiar numai din pricină că ei erau bogaţi iar el era sărac. Căci sărăcia înrăieşte inima omului dăruit cu suflet mic, în vreme ce luminează inima omului dăruit cu suflet mare. Şi, văzând îmbelşugarea şi bunurile lui Allah în locuinţa acelor venetici, nu-i trebui mai mult ca să fie cuprins de duşmănie faţă de amândoi. Încât, într-o zi ca toate zilele, veni la geamie pentru

rugăciunea de după-prânz şi se ridică în mijlocul norodului strâns acolo şi strigă:

– O, musulmanilor, trebuie să fi aflat şi voi că în mahalaua noastră au venit şi s-au aşezat doi străini care cheltuiesc în fiecare zi o grămadă de bani şi se fudulesc cu bogăţiile lor, numai aşa ca să ia ochii unor sărmani ca noi. Or, noi habar nu avem cine sunt străinii aceştia, şi nici nu ştim de n-or fi niscaiva tâlhari care, după ce au furat averi nemăsurate în ţara lor, au venit să-şi cheltuiască la Bagdad roadele tâlhăriilor şi banii văduvelor şi ai orfanilor! Vă juruiesc, dar, în numele lui Allah şi al harurilor Stăpânului nostru Mahomed (cu el fie rugăciunea şi pacea!) să vă feriţi cu grijă de străinii aceştia şi să nu primiţi nimica de la dărnicia lor prefăcută! Şi-apoi, dacă stăpânul nostru califul ar afla că în mahalaua noastră se află nişte oameni de teapa asta, ne-ar face răspunzători pe toţi pentru ticăloşiile lor şi ne-ar pedepsi că nu i-am dat de ştire. Ci, în ce mă priveşte, ţin să vă mărturisesc că îmi scot mâinile amândouă din povestea aceasta şi că nu am nicio legătură cu străinii aceştia şi cu aceia care primesc să le fie oaspeţi şi intră în casa lor!

Şi toţi cei care se aflau de faţă răspunseră într-un glas:

– Hotărât, aşa-i, o, şeicule Abu-Bekr! Şi te însărcinăm pe tine să întocmeşti o plângere către calif în privinţa aceasta, ca să poruncească să se cerceteze străinii!

Pe urmă toată lumea ieşi din geamie. Iar dervişul Abu-Bekr se întoarse la el acasă, să cugete în ce fel să-i incondeieze pe cei doi străini.

Estimp, Mubarak află în curând, printr-o hotărâre a ursitoarei, tot ce se petrecuse la geamie; şi fu cuprins de mare spaimă în privinţa uneltirilor dervişului; şi socoti că, dacă s-ar face multă vâlvă, n-ar mai putea să dobândească încrederea mijlocitoarelor şi a peţitoarelor. Încât fără să mai piardă vreme, puse cinci sute de dinari de aur într-un săculete şi alergă la casa dervişului. Şi bătu la poartă; şi

dervişul veni să-i deschidă şi, când îl cunoscu, îl întrebă cu glas mânios:

– Cine eşti? Şi ce vrei?

Şi Mubarak răspunse:

– Sunt Mubarak, robul tău, o, stăpâne al meu, imame Abu-Bekr! Şi vin la tine din partea emirului Zein, care a auzit de priceperea, de ştiinţa şi de vaza de care te bucuri în cetate; şi m-a trimis să-ţi aduc închinăciunile lui şi încredinţarea că se pune întru totul la voia ta. Şi, ca să-ţi dovedească buna lui voinţă, m-a însărcinat să-ţi înmânez punga aceasta cu cinci sute de dinari, ca plocon din partea unui suspus către stăpânul său, cerându-şi iertăciune că darul lui nu este pe măsura vredniciilor tale. Ci, de-o vrea Allah, nu are să pregete, în zilele care vin, să-ţi dovedească cu prisosinţă cât de îndatorat îţi este şi cât este de pierdut în pustiul fără de margini al bunăvoii tale!

Când văzu săculetele cu aur şi când cântări ce se afla în el, dervişul Abu-Bekr se făcu tare blajin în ce priveşte ochii şi tare dulce în ce priveşte gândurile sale. Şi răspunse:

– O, doamne al meu, îmi cer iertare fierbinte de la stăpânul tău emirul pentru vorbele pe care limba mea a putut să le rostească necugetat pe seama lui; şi mă căiesc până peste marginile căinţii că nu mi-am îndeplinit datorinţele faţă de el! Mă rog, dar, ţie, să fii solul meu pe lângă el şi să-i arăţi pocăinţa mea pentru cele ce au fost, precum şi gândurile mele pentru cele ce au să vie. Căci, de astăzi, de-o vrea Allah, am să îndrept faţă de toată lumea ce am săvârşit necugetat, şi să-mi dobândesc astfe bunăvoinţa emirului.

Şi Mubarak răspunse:

– Mărire lui Allah carele îţi umple inima cu gânduri bune, o, stăpâne al meu Abu-Bekr! Ci mă rog ţie stăruitor să nu care cumva să uiţi a veni, după rugăciune, să ne cinsteşti pragul cu ospeţia ta şi să ne bucuri sufletul cu

tovărăşia ta! Căci ştim că binecuvântarea ta are să însoţească, în casa noastră, paşii evlaviei tale!

Şi Mubarak sărută mâna dervişului şi se întoarse acasă.

În ce-l priveşte pe Abu-Bekr, apoi acesta nu pregetă să se ducă la moschee, la vremea rugăciunii; şi acolo, stând în mijlocul drept-credincioşilor adunaţi, strigă:

– O, musleminilor, fraţii mei, ştiţi şi voi că nu este nimeni care să nu aibă duşmani; şi tot aşa ştiţi că zavistia se ia mai cu seamă pe urmele celora peste care au coborât bunăvoia şi binecuvântările lui Allah! Or, astăzi, ca să-mi uşurez sufletul, ţin să vă spun că acei doi străini, despre care v-am vorbit ieri necugetat, sunt nişte oameni dăruiţi cu mărinimie, cu pricepere, cu vrednicii şi cu însuşiri nepreţuite. Pe deasupra, cercetările pe care le-am făcut în privinţa lor mi-au îngăduit să mă încredinţez că unul dintre ei este un emir de mare fală şi cu volnicii alese; iar dacă locuieşte aici nu poate să fie decât de folos pentru mahalaua noastră. Se cade, dar, să-l cinstiţi oriunde l-aţi întâlni, şi să-i daţi cinstirile datorate cinului şi neamului lui. Uassallam!

Şi dervişul Abu-Bekr spulberă astfel din mintea ascultătorilor săi vorbele pe care le rostise în ajun. Şi îi lăsă, şi se duse acasă să-şi schimbe hainele şi să-şi pună un caftan nou-nouţ, cu poalele atârnând până în pământ şi cu nişte mâneci largi care ajungeau până la genunchi. Şi se duse în ospeţie la sultan Zein, şi intră în sala de musafiri...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a şapte sute douăzeci şi noua noapte

Spuse:

... Şi se duse în ospeție la sultan Zein, şi intră în sala de musafiri. Şi se temeni până la pământ dinaintea emirului, care îi închină salamalecul său şi îl primi cu prietenie şi îl pofti să şadă alături de el pe divan. Pe urmă porunci să i se aducă de mâncat şi de băut, şi îi ținu tovărăşie, aşezându-se la masă împreună cu el şi cu Mubarak. Şi tăifăsuiră ca doi prieteni minunați. Şi dervişul, cucerit cu totul de purtarea emirului, îl întrebă:

– O, doamne al meu Zein, gândeşti să ne luminezi mai multă vreme cetatea cu şederea ta?

Şi Zein, care, măcar că era tânăr de ani, era tare iscusit şi ştia să tragă folos din prilejurile ce i le ivea soarta, îi răspunse:

– Da, o, stăpâne imam al meu! Gândul meu este să rămân la Bagdad până ce îmi voi atinge scopul!

Şi Abu-Bekr spuse:

– O, doamne emire al meu, care-i scopul cel măreț pe care îl urmăreşti? Robul tău ar fi tare bucuros dacă ar putea să te ajute cât de cât, şi s-ar dărui cu toată dragostea inimii lui întru folosul tău!

Şi emirul Zein răspunse:

– Află, atunci, o, preacinstite şeic Abu-Bekr, că gândul meu este să mă însor. Încât doresc să găsesc, ca s-o iau de soție, o fată de cincisprezece ani, care să fie totodată deosebit de frumoasă şi întru totul fecioară. Şi frumusețea ei trebuie să fie aşa cum să nu mai aibă seamăn printre tinerele vremii sale, iar fecioria ei să fie de soiul cel mai ales, atât pe dinafară cât şi pe dinlăuntru. Iată, acesta-i scopul pe care îl urmăresc şi pricina care m-a adus la Bagdad, după ce m-a făcut să poposesc în Egipt şi în Siria.

Şi dervişul răspunse:

– Hotărât, o, stăpâne al meu, ceea ce cauți este un lucru destul de rar şi destul de greu de găsit. Şi, dacă Allah nu m-ar fi scos în calea ta, şederea ta la Bagdad nu şi-ar fi văzut niciodată sorocul, şi toate pețitoarele şi-ar fi pierdut

vremea degeaba cu căutările. Or, eu ştiu unde vei putea să găseşti mărgăritarul acela fără de pereche; şi am să-ţi spun, dacă, fireşte, îmi îngădui!

La cuvintele acestea, Zein şi Mubarak nu se putură opri să nu zâmbească. Şi Zein îi zise:

– O, sfinte derviş, eşti, aşadar, destul de încredinţat de fecioria aceleia despre care îmi vorbeşti? Şi, dacă-i aşa, cum ai făcut să ai această încredinţare? Dacă ai văzut chiar tu la acea fată ceea ce trebuie să fie ascuns, cum mai poate fi fecioară? Căci fecioria ei stă tot atâta în păstrarea pecetei sale cât şi în nevederea ei.

Şi Abu-Bekr răspunse:

– Hotărât, nu am văzut-o nicicum! Da mi-aş tăia mâna dreapta dacă nu ar fi aşa cum ţi-o zugrăvesc eu! Şi, la urma urmei, chiar tu, o, doamne al meu, cum ai să poţi face, înainte de noaptea nunţii, să dobândeşti o încredinţare atâta de deplină?

Şi Zein răspunse:

– Asta are să fie foarte uşor: nu o să trebuiască decât s-o văd o clipă, îmbrăcată cu totul şi învăluită pe de-a-ntregul în vălurile ei!

Şi dervişul, din cinstire faţă de gazda lui, nu vroi să râdă deloc, ci se mulţumi să răspundă:

– Stăpânul nostru emirul trebuie să se pricepă la înfăţişările omeneşti, de vreme ce poate ghici în felul acesta, nevăzând decât nişte ochi de după un iaşmac, starea fecioriei unei fete pe care nu a cunoscut-o vreodată!

Şi Zein spuse:

– Aşa este! Iar tu nu ai decât să mă ajuţi s-o văd pe fată, dacă chiar socoţi că treaba este cu putinţă! Şi să fii încredinţat că am să ştiu să-ţi preţuiesc ajutorul dat, şi am să ţi-l răsplătesc până peste preţul lui!

Şi dervişul răspunse:

– Ascult şi mă supun!

Şi plecă să se ducă după fata cu pricina.

Or, Abu-Bekr cunoştea, într-adevăr, o fată care putea să îndeplinească însuşirile cerute, şi care nu era alta decât fata şeicului dervişilor din Bagdad. Iar tatăl ei o crescuse departe de orice privire, într-o viaţă curată şi ferită, după învăţăturile cele dumnezeieşti ale *Sfintei Cărţi*. Şi nu ieşise niciodată din casă, neştiutoare de vreo faptă urâtă, şi îngrijită ca o floare. Şi era albă, şi frumoasă, şi cu o înfăţişare dulce, ieşită fără cusur din tiparul frumuseţii. Şi minunate îi erau liniile trupului, şi negri îi erau ochii, şi strălucitoare ca rupte din lună picioarele şi mâinile-i gingaşe. Şi era rotundă cu totul într-o parte, şi sulegetă cu totul deasupra! În ce priveşte ceea ce se afla între pilaştri, nimenea nu ar şti s-o zugrăvească, întrucât nimenea nu a văzut-o vreodată. Drept aceea numai oglinda năzdrăvană are s-o oglindească pentru întâia oară şi are să îngăduie a fi zugrăvită, cu îngăduinţa lui Allah!

Dervişul Abu-Bekr se duse, aşadar, la casa şeicului breaslei sale şi, după salamalecurile şi urările cuvenite dintr-o parte şi din cealaltă, îi ţinu o cuvântare lungă, sprijinită pe fel de fel de învăţături din *Sfânta Carte*, în privinţa nevoii de a le mărita pe fetişcanele ajunse la anii măritişului; şi, într-un sfârşit, îi arătă de şart cum stă treaba, adăugând:

– Or, emirul acesta atât de falnic, de bogat şi de mărinimos este gata să-ţi plătească orice zestre i-ai cere pentru fiică-ta: şi în schimb nu vrea decât să arunce numai o privire asupra ei, pe când ea să stea îmbrăcată cu totul, învăluită pe de-a-ntregul în iaşmacul şi în izarul ei!

Iar şeicul dervişilor, tatăl fetei, cugetă vreme de un ceas şi răspunse:

– Nu stă nimica împotrivă!

Şi se duse la nevastă-sa, mama fetei, şi îi spuse:

– O, maică a tinerei Latifah, scoală-te şi ia-o pe fata noastră Latifah şi mergi după fiul nostru, dervişul Abu-

Bekr, care are să te ducă la un palat unde soarta fetei tale o aşteaptă astăzi!

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute treizecea noapte

Spuse:

– O, maică a tinerei Latifah, scoală-te şi ia-o pe fata noastră Latifah şi mergi după fiul nostru, dervişul Abu-Bekr, care are să te ducă la un palat unde soarta fetei tale o aşteaptă astăzi!

Iar soția dervişului se supuse numaidecât şi se învălui cu vălurile ei, şi se duse în odaia fetei şi îi zise:

– O, fata mea Latifah, tatăl tău doreşte ca astăzi, pentru întâia dată, să ieşi din casă împreună cu mine!

Şi, după ce o pieptănă şi o îmbrăcă, ieşi din casă cu ea şi se ținură după dervişul Abu-Bekr, la zece paşi în urma lui; şi Abu-Bekr le duse la saraiul unde, stând pe divanul din sala de oaspeți, aşteptau Zein şi Mubarak.

Şi intraşi tu, o, Latifah, cu ochii tăi cei mari şi negri, uluiți de-a binelea sub iaşmăcuțul de pe fața ta. Căci tu în viața ta nu mai văzusei alt chip de bărbat afară de chipul preacinstitului şeic al dervişilor, părintele tău. Şi nu-ți lăsaşi ochii în jos nicidecum, căci nu ştiai sfiala cea prefăcută, nici ruşinea cea prefăcută, nici nimica din câte învață de obicei fetele oamenilor ca să răpească inimile! Ci te uitai la toate din jurul tău cu ochii tăi frumoşi şi negri de gazelă speriată, şovăitoare şi minunată! Şi craiul Zein, la ivirea ta, îşi simți mințile că-şi iau zborul; căci, printre toate femeile din saraiul lui de la Bassra, şi printre toate fetişcanele din Egipt şi din Siria, nu mai văzuse niciuna care să se apropie, cât de cât, de frumusețea ta. Şi te

arătaşi răsfrântă în oglindă şi goală toată. Iar el putu să vadă astfel, ghemuită între vârfurile celor doi pilaştri, şi semănând cu o mititică porumbiţă albă, o minunăţie de istorioară pecetluită cu pecetea cea neprihănită a lui Soliman (cu el fie pacea şi rugciunea!). Şi emirul o cercetă cu cea mai mare luare-aminte şi, bucuros până peste poate, văzu că istorioara ta, o, Latifah, era întru totul asemenea cu o migdală descojită. Slavă lui Allah carele ocroteşte comorile şi le păstrează pentru drept-credincioşii săi!

După ce sultan Zein, cu ajutorul oglinzii fermecate, găsi astfel fata pe care o căuta, îl însărcină pe Mubarak să facă numaidecât cererea de căsătorie. Şi Mubarak, însoţit de Abu-Bekr dervişul, se duse pe dată la şeicul dervişilor, îi spuse cererea emirului şi primi învoirea lui. Şi îl aduse la sarai; şi chemară cadiul şi martorii; şi fu întocmit senetul de căsătorie. Şi nunta fu sărbătorită cu o vâlvă până peste poate; şi Zein dădu ospeţe mari şi făcu daruri bogate săracilor din mahala. Iar când toţi oaspeţii plecară, Zein îl opri pe dervişul Abu-Bekr şi îi spuse:

– Află, o, Abu-Bekr, că noi plecăm în seara aceasta înspre o ţară tare depărtată. Şi, până ce m-oi întoarce la Bassra, în ţara mea, iacătă pentru tine zece mii de dinari de aur ca plată a ostenelilor tale cele cu folos. Ci Allah este cel mai mare! Şi într-o zi am să ştiu să-ţi dovedesc şi mai bine mulţumirea mea!

Şi îi dădu cei zece mii de dinari, rămânând să-l numească într-o zi mare dregător, atunci când s-o întoarce la împărăţia lui. Şi, după ce dervişul îi sărută mâinile, emirul dădu semnalul de plecare. Şi tânăra fecioară fu aşezată într-un baldachin pe spinarea unei cămile. Şi Mubarak deschise calea, iar Zein venea la urmă. Şi, însoţiţi de alaiul lor, luară drumul înspre cele Trei Insule.

Or, cele Trei Insule fiind departe foarte de Bagdad, călătoria ţinu luni lungi, în care sultan Zein se simţea din zi în

zi tot mai înrobit de farmecele minunatei copile fecioare, ajunsă soţia lui după lege. Şi o îndrăgi, în inima lui, pentru toată dulceaţa, şi pentru nurii, şi pentru gingăşia, şi pentru virtuţile fireşti pe care le avea în ea. Şi pentru întâia dată simţi şi el focul dragostei adevărate, de care habar nu avusese până atunci, încât numai cu o mare amărăciune în inima lui văzu venind clipa când s-o dea pe fată Bătrânului din cele Trei Insule. Şi de multe ori fu el ispitit să schimbe drumul şi să se întoarcă la Bassra, luând-o şi pe fată. Ci se simţea oprit de jurământul pe care îl făcuse faţă de Bătrânul din cele Trei Insule; şi nu putea să nu-şi ţină acel jurământ!

Estimp, intrară pe tărâmul cel oprit şi, pe acelaşi drum şi cu aceleaşi mijloace de odinioară, răzbătură până la insula unde locuia Bătrânul. Şi, după salamalecuri şi urări, Zein îi înfăţişă fata, învăluită toată în izar. Şi îi dădu îndărăt şi oglinda totodată. Şi Bătrânul din Insule se uită la fată cu luare-aminte, fără să se slujească de oglindă; şi ochii lui parcă erau chiar ei două oglinzi. Şi, după un răstimp, se apropie de Zein şi, aruncându-se la pieptul lui, îl îmbrăţişă cu multă dragoste şi îi spuse:

– Sultan Zein, sunt, într-adevăr, tare mulţumit de osârdia pe care ai pus-o ca să mă mulţumeşti, şi de rodul căutărilor tale. Căci fata pe care mi-o aduci este întru totul aceea ce am dorit! Este minunat de frumoasă şi le întrece în farmece şi în desăvârşiri pe toate fetele de pe pământ! Pe deasupra, este fecioară de o feciorie fără cusur, întrucât este ca pecetluită cu pecetea stăpânului nostru Soliman ben-Daud (cu ei, cu amândoi, fie rugăciunea şi pacea!). În ce te priveşte, nu mai ai decât să te întorci la casa ta; şi, când ai să intri în cea de a doua sală de smalţ, unde sunt cele şase fecioare, ai s-o găseşti acolo şi pe cea de a şaptea, pe care ţi-am făgăduit-o, şi care, numai ea, preţuieşte mai mult decât altele o mie la un loc!

Şi adăugă:

– Acuma fă-o pe fată să priceapă că mi-o laşi mie şi că ea nu are niciun fel de treabă cu tine!

La vorbele acestea, fermecătoarea Latifah, care şi ea era tare robită de frumuseţea emirului Zein, scoase un suspin adânc şi începu să plângă. Şi Zein începu să plângă şi el la fel. Şi, tare trist, îi lămuri tot ce fusese hotărât între el şi Bătrânul din Insule, şi îi zise:

– Eşti divorţată!

Şi, suspinând, plecă de la Bătrânul din Insule, pe când Latifah, de durere, se prăbuşea fără simţire. Şi, după ce sărută mâna Bătrânului, craiul luă iar drumul îndărăt către Bassra, împreună cu Mubarak. Şi cât ţinu călătoria, nu mai contenea să se gândească la acea atâta de minunată şi atâta de dulce Latifah; şi se căina amarnic că o amăgise, făcând-o să creadă că o ia de soţie; şi se socotea drept pricină a nenorocirii lor a amândurora. Şi nu se putea alina nicicum.

Or, aşa ajunse, într-un sfârşit, în starea aceasta de mâhnire, la Bassra, unde şi mari şi mici, bucuroşi de întoarcerea lui, îl sărbătoriră cu mare vâlvă. Ci sultan Zein, trist de nespus, nu luă parte nicicum la ospeţele acelea şi, în ciuda stăruinţelor credinciosului său Mubarak, nu vroi să coboare în borta unde trebuia să se afle fata de diamant cea atâta timp aşteptată şi atâta timp dorită. Într-un sfârşit, supunându-se sfaturilor lui Mubarak, pe care îl căftănise vizir de cum sosise la Bassra, se învoi să coboare în bortă. Şi trecu prin sala de porţelan şi de cleştar, care sclipea de dinari şi de pulbere de aur, şi intră în sala de smalţ verde şi îmbodobit cu aur...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a şapte sute treizeci şi una noapte

Spuse:

Şi trecu prin sala de porţelan şi de cleştar, care sclipea de dinari şi de pulbere de aur, şi intră în sala de smalţ verde şi îmbodobit cu aur.

Şi le văzu pe cele şase fecioare la locurile lor obişnuite; şi aruncă o privire a lehamite înspre cel de al şaptelea piedestal de aur. Şi iacătă! Dreaptă şi zâmbitoare, sta acolo o fată goală, mai strălucitoare ca diamantul; şi sultan Zein, tulburat până peste fire, cunoscu în ea pe aceea pe care o dusese în cele Trei Insule. Şi, înlemnit, nu putu decât să caşte gura, fără a izbuti să rostească niciun cuvânt. Şi Latifah îi spuse:

– Da, chiar eu sunt Latifah, aceea pe care nu te aşteptai s-o găseşti aici! Vai, veniseşi cu nădejdea că ai să dobândeşti ceva mult mai de preţ decât mine!

Şi Zein izbuti într-un sfârşit să grăiască şi strigă:

– Nu, pe Allah! o, stăpâna mea, nu am coborât aici decât în ciuda inimii mele care se chinuia numai şi numai cu gândul la tine! Ci binecuvântat fie Allah carele a îngăduit să ne găsim iară!

Şi, pe când rostea el aceste vorbe din urmă, se auzi o bubuitură de trăsnet care zgudui borta şi, tot atunci, se şi ivi Bătrânul din Insule. Şi zâmbea cu blândeţe. Şi veni lângă Zein, şi îl luă de mână, şi îi puse mâna în mâna fetei, spunându-i:

– O, Zein, află că, de când te-ai născut, te-am luat sub ocrotirea mea. Aşa că era de datoria mea să-ţi întemeiez fericirea. Şi nu puteam să fac mai bine acest lucru decât dându-ţi o comoară care singură este nepreţuită. Şi comoara aceasta este mai frumoasă decât toate fetele de diamant şi decât toate nestematele pământului, şi anume fata aceasta fecioară. Căci fecioria îngemănată cu frumuseţea trupului şi cu desăvârşirea sufletului este tiriacul care te scuteşte de toate celelalte leacuri şi ţine loc de toate bogăţiile.

Şi, spunând acestea, îl sărută pe Zein şi pieri.

Iar sultanul Zein şi soția lui Latifah, fericiți până peste poate, se iubiră cu o iubire mare, şi trăiră ani lungi în cea mai huzuruită şi mai aleasă viață, până ce veni să-i caute Despărțitoarea neabătută a celor ce se au dragi şi a celor ce stau laolaltă! Slavă cerului singur pururea Viu, carele nu cunoaşte moarte!

Când sfârşi de povestit aceasta, Şeherezada tăcu. Iar sultanul Şahriar zise:

– Oglinda aceasta a fecioarelor, Şeherezada, este până peste poate de uluitoare!

Iar Şeherezada zâmbi şi spuse:

– Da, o, Măria Ta! da ce-i ea pe lângă *Lampa fermecată*?

Şi Sultanul Şahriar întrebă:

– Ce-i cu lampa aceea despre care eu habar nu am?

Şi Şeherezada spuse:

– Este lampa lui Aladdin! Şi chiar despre ea am să-ți povestesc în seara aceasta!

Şi Şeherezada spuse:

POVESTEA CU ALADDIN ŞI CU LAMPA FERMECATĂ[1]

Mi s-a povestit, o, norocitule sultan, o, dăruitule cu alese purtări, că a fost cândva – ci Allah este mai ştiutor – în vechimea vremilor şi în curgerea vârstelor şi a clipelor, într-o cetate dintre cetăţile Chinei, de la al cărei nume nu-mi aduc aminte acuma, un om care era croitor de meserie şi sărac ca stare. Şi omul acela avea un fiu pe nume Aladdin, care era un băiat întru totul zăbavnic la învăţătură şi care, din copilăria lui, părea să fie un derbedeu tare leneş. Or, când ajunse la vârsta de zece ani, taică-său vroi mai întâi să-l dea să înveţe vreo meserie cinstită; dar, cum era foarte sărac, nu putu să facă faţă cheltuielilor cu învăţătura şi trebui să se mulţumească să-l ia pe copil cu el la prăvălie, ca să-l deprindă cu meseria lui, lucrul cu acul. Ci Aladdin, care era un copil ticălos, dedat să se joace cu copilandrii din mahala, nu se putu sili să stea barem o zi în prăvălie. Dimpotrivă! În loc să ia seama la lucru, pândea clipita când tatăl său era nevoit fie să lipsească pentru vreo treabă, fie să întoarcă spatele ca să vadă de vreun muşteriu, şi numaidecât îşi lua tălpăşiţa sprinten şi da fuga să se înhăiteze pe uliţe şi prin grădini cu haimanalele de seama şi de teapa lui. Şi iacă aşa era purtarea lichelei aceleia care nu vroia nici să asculte de părinţii săi, nici să înveţe meseria de croitor. Încât tătâne-său, tare mâhnit şi deznădăjduit că are un fiu pornit spre toate ticăloşiile,

[1] În arabă Alâ-eddin – *fala sau slava credinţei.*

până la urmă ridică mâinile de pe el și îl lăsă în seama stricăciunii lui; și, de durere, căzu la boală și muri. Ci lucrul acesta nu îl lecui nicidecum pe Aladdin de proasta lui purtare.

Atunci mama lui Aladdin, văzând că omul ei s-a petrecut din viață și că fecioru-său nu este decât o haimana cu care nu putea să facă nimic, se hotărî să vândă prăvălia și toate sculele de croitorie, ca să poată să trăiască un răstimp cu ceea ce dobândea din vânzare. Ci cum totul se zvitui repede, fu nevoită să se deprindă a-și trudi zilele și nopțile torcând lână și bumbac spre a încerca să mai câștige câte ceva, cu care să se hrănească și să-l hrănească și pe pramatia de fiu-său.

În ceea ce îl privește pe Aladdin, apoi acesta, dacă se văzu scăpat de spaima față de taică-său, nu mai avu niciun fel de frâu și se cufundă și mai rău în pușlamalâcuri și dezmățuri. Și biata maică-sa, amărâta de ea, în ciuda tuturor necazurilor pe care i le făcea fiu-său, și a părăsirii în care o lăsa, îi da mai departe demâncare din munca mâinilor ei și din roada veghilor sale, plângând singură-singurică lacrimi tare amare. Și așa ajunse Aladdin la vârsta de cincisprezece ani. Și era frumos și bine făcut, într-adevăr, cu doi ochi negri și minunați, cu un obraz de iasomie și cu o înfățișare ispitită întru totul.

Or, într-o zi, pe când se afla în mijlocul pieței de la intrarea în sukurile mahalalei, prins în dârdora jocului cu țângăii și cu haimanalele de teapa lui, iacătă că trece pe acolo un derviș maghrebin, care se opri să-i privească pe copii cu luare-aminte. Și, până la urmă, își lipi privirile de Aladdin și începu să-l cerceteze într-un chip tare ciudat și cu o băgare de seamă cu totul osebită, fără a mai lua seama la copiii ceilalți, tovarășii lui. Și dervișul acela, care venea tocmai din străfundul străfundurilor Maghrebului, de prin părțile acelea îndepărtate, era un vrăjitor de seamă, tare iscusit în astrologie și în știința chipurilor

omeneşti; şi, cu puterea vrăjitoriei lui, era în stare să facă să se mişte şi să se bată între ei până şi munţii cei mai înalţi. Îl scrută, aşadar, pe Aladdin mai departe cu multă stăruinţă, gândind: „Iacătă, într-un sfârşit, băiatul de care am trebuinţă, acela pe care îl caut de atâta timp şi pentru care am plecat din Maghreb, ţara mea!“

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a şapte sute treizeci şi doua noapte

Spuse:

„Iacătă, într-un sfârşit, băiatul de care am trebuinţă, acela pe care îl caut de atâta timp şi pentru care am plecat din Maghreb, ţara mea!“ Şi se apropie cu dulceaţă de unul dintre băieţei, fără însă a-l scăpa pe Aladdin din ochi, îl luă de-o parte tainic şi îl iscodi cu de-amănuntul despre tatăl şi despre mama lui Aladdin, precum şi cum îl cheamă şi ce face. Şi, dobândind aceste lămuriri, se apropie zâmbind de Aladdin, izbuti să-l tragă într-un colţ, şi îi spuse:

– O, copilul meu, nu cumva eşti Aladdin, fiul croitorului *Cutare*?

Şi Aladdin răspunse:

– Ba da, sunt Aladdin. Cât despre taica, e tare multă vreme de când a murit!

La vorbele acestea, dervişul maghrebin se aruncă la gâtul lui Aladdin, şi îl luă în braţe, şi începu să-l pupe pe obraji tare lung, plângând asupra lui, până peste poate de tulburat. Iar Aladdin, buimăcit cu totul, îl întrebă:

– Din care pricină plângi domnia ta? Şi de unde îl cunoşti pe răposatul taică-meu?

Şi maghrebinul, cu un glas de jale, şi parcă spart, răspunse:

– Ah, copile al meu, cum aş putea să nu vărs lacrimi de jale şi de durere, de vreme ce sunt moşul tău şi de vreme ce îmi dezvăluişi într-un chip atât de pe neaşteptate moartea bietului meu frate, răposatul taică-tău? O, copile al fratelui meu, află că am venit în ţara aceasta, părăsind ţara mea şi înfruntând primejdiile unei lungi drumeţii, numai cu nădejdea bucuriei de a-l mai vedea pe tătâne-tău şi de a gusta cu el fericirea întoarcerii şi a întâlnirii. Şi iacătă, of! că tu îmi dai ştirea că a murit!

Şi se opri o clipă, parcă sugrumat de tulburare; pe urmă adăugă:

– De altminteri, trebuie să-ţi spun, o, copile al fratelui meu, că, de îndată ce te-am zărit, sângele meu s-a şi îndreptat înspre sângele tău şi m-a făcut să te cunosc degrabă, fără de şovăire, din mijlocul tuturor prietenilor tăi! Şi măcar că în ceasul când ne-am despărţit de tătâne-tău tu nici nu te născusei, întrucât el nici nu se însurase pe atunci, n-am şovăit să cunosc la tine trăsăturile lui şi asemuirea cu el! Şi tocmai lucrul acesta mă mai alină oleacă de pierderea lui! Of, ce jale pe capul meu! Unde eşti tu acuma, fratele meu, tu cel pe care trăgeam nădejde să-l mai îmbrăţişez barem o dată, după o despărţire atâta de lungă şi până ce moartea să vie şi să ne despartă pe totdeauna? Vai, cine poate să se fălească, oare, că ştie opri să se împlinească ceea ce s-a împlinit? Şi cine poate să fugă de soarta lui, ori să ocolească ce i s-a fost scris mai dinainte de către Allah cel Preaînalt?

Pe urmă, după un răstimp de tăcere, îl luă iarăşi pe Aladdin în braţele sale, îl strânse la piept, şi îi spuse:

– Ci, o, copile al meu, slăvit fie Allah carele m-a ajutat să te întâlnesc! Tu de-acuma înainte ai să fii alinarea mea şi ai să-i ţii locul părintelui tău în dragostea mea, întrucât eşti sângele şi urmaşul lui; căci spune zicala: „Acela care a lăsat un urmaş nu e mort!“

Pe urmă maghrebinul scoase de la chimir zece dinari de aur şi îi puse în mâna lui Aladdin, pe care îl întrebă:

– O, Aladdin, fiul meu, au unde locuieşte mama ta, soția fratelui meu?

Şi Aladdin, răpit cu totul de dărnicia şi de chipul zâmbitor al maghrebinului, îl luă de mână, îl duse până la capătul pieței şi îi arătă cu degetul drumul înspre casa lor, spunând:

– Pe-acolo este casa ei!

Şi maghrebinul îi spuse:

– Cei zece dinari pe care ți i-am dat, o, copilul meu, să-i duci soției răposatului frate-meu, dimpreună cu salamalecurile mele. Şi să-i dai de ştire că moşul tău a venit din călătorie, după îndelunga lipsă prin străinătăți, şi că, în ziua de mâine, nădăjduieşte, de-o vrea Allah, că are să poată să se înfățişeze acasă la voi spre a-i aduce soției fratelui său urările lui de bine şi ca să vadă locurile în care răposatul şi-a petrecut viața, şi să meargă şi el să-i vadă mormântul!

Când auzi vorbele acestea ale maghrebinului, Aladdin vru să se dovedească zornic în a-i îndeplini dorințele şi, după ce îi sărută mâna, se grăbi, în bucuria lui, să dea fuga acasă, unde ajunse altminterea de cum avea năravul, la un ceas care nu era ceasul de masă, şi intrând pe uşă strigă:

– O, maică, am venit să-ți dau de veste că moşul meu, după îndelungata-i şedere prin străinătăți, tocmai s-a întors din călătorie şi îți trimite salamalecurile lui!

Iar mama lui Aladdin, tare uluită de acest fel nou de vorbi şi de venirea cea neobişnuită acasă a fiului ei, răspunse:

– S-ar zice, fiul meu, că vrei să-ți faci râs de maică-ta! Cine-i dară moşul acela despre care îmi spui? Şi de unde şi de când să ai tu vreun unchi în viață?

Şi Aladdin spuse:

– Cum de poți tu, o, maică, să spui că nu am niciun unchi ori vreo rudă în viață, de vreme ce omul despre care

e vorba este fratele răposatului taică-meu? Şi dovada-i că m-a strâns la pieptul său, şi m-a sărutat plângând, şi m-a însărcinat să vin să-ți aduc vestea şi să-ți spun cum stă treaba!

Iar mama lui Aladdin spuse:

– Păi copilul meu, ştiam şi eu că ai avut un unchi, şi sunt mulți ani de când acela-i mort. Şi nu ştiu ca de atunci să mai fi avut vreodată alt moş!

Şi se uită cu nişte ochi plini de nedumerire la fiul ei Aladdin, care se şi apucase de altele. Şi, în ziua aceea, femeia nu-i mai pomeni nimic în privința aceasta. Iar Aladdin, la rându-i, nu-i mai pomeni nici el nimic despre darul maghrebinului.

Or, a doua zi dimineață, de la cel dintâi ceas, Aladdin plecă de acasă; iar maghrebinul, care se şi afla în căutarea lui, îl întâlni tot pe locurile pe unde îl întâlnise în ajun, gata să se apuce de zgoande, după năravul pe care îl avea, cu derbedeii de seama lui. Şi maghrebinul se duse repede la el, îl luă de mână, îl strânse la inima sa şi îl sărută cu drag. Pe urmă scoase doi dinari de la chimir şi i-i dărui spunându-i:

– Du-te la maică-ta, dă-i dinarii aceştia doi şi spune-i: „Moşu-meu are de gând să vină diseară să mănânce cu noi; drept care îți trimite banii aceştia, ca să poți să ne găteşti nişte bucate minunate!" Pe urmă adăugă, plecându-se la urechea lui Aladdin:

– Şi-acuma, ya Aladdin, mai arată-mi o dată drumul la casa ta!

Şi Aladdin răspunse:

– Pe capul şi pe ochii mei, o, moşule al meu!

Şi o luă înainte şi îi arătă drumul înspre casa lor. Şi maghrebinul se despărți de el şi plecă în calea lui.

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute treizeci și treia noapte

Spuse:

Şi maghrebinul se despărți de el şi plecă în calea lui. Şi Aladdin intră în casa, îi povesti maică-sii totul şi îi întinse cei doi dinari, spunându-i:

– Moşul-meu are să vină diseară să mănânce cu noi!

Atunci mama lui Aladdin, dacă văzu cei doi dinari, îşi zise: „Poate că nu i-oi şti pe toți frații răposatului!" Şi se sculă şi plecă în mare grabă la suk, de unde făcu târguielile de trebuință pentru o masă ca lumea, şi se întoarse ca să se apuce pe dată de gătit bucatele. Ci întrucât săraca de ea nu avea niciun fel de lucruri de bucătărie, se duse să împrumute de pe la vecine cele ce-i trebuiau, ba cratițe, ba farfurii, ba văsărie. Şi bucătări toată ziua, iar pe seară îi spuse lui Aladdin:

– Fiul meu, iacătă că masa este gata, iar moşu-tău poate că nu ştie drumul la casa noastră. Aşa că bine ai face să te duci înaintea lui, ori să-l aştepți în drum!

Şi Aladdin răspunse:

– Ascult şi mă supun!

Şi, pe când se pregătea să plece, bătu cineva la uşă. Şi el alergă să deschidă. Or, era maghrebinul. Şi era însoțit de un hamal care aducea pe cap o povară de fructe, de dulciuri şi de băuturi. Şi Aladdin îi pofti înăuntru pe amândoi. Şi hamalul, după ce îşi lăsă jos povara în casă, îşi primi plata şi plecă în treaba lui. Iar Aladdin îl duse pe maghrebin în odaia în care se afla maică-sa. Iar maghrebinul, cu un glas tare tulburat, se temeni şi spuse:

– Pacea fie cu tine, o, nevastă a fratelui meu!

Şi mama lui Aladdin îi răspunse la salamalec. Atunci maghrebinul începu să plângă în tăcere. Pe urmă întrebă:

– Care-i locul unde avea de obicei răposatul să stea?

Şi mama lui Aladdin îi arată locul acela; şi pe dată maghrebinul se aruncă la pământ şi se porni să sărute locul şi să ofteze, cu lacrimi în ochi, şi să spună:

– Of, ce noroc mai am şi eu! Of, ticăloasa mea soartă de-a te fi pierdut, o, fratele meu, o, lumină a ochilor mei!

Şi-atâta plânse şi se văicări aşa mai departe, şi cu un chip atâta de mohorât şi cu atâtea zguduituri în lăuntrurile lui, că fu mai-mai să-şi piardă simţirea, iar mama lui Aladdin nu se mai îndoi o clipă ca n-ar fi chiar fratele răposatului ei soţ. Şi femeia veni lângă el, îl ridică de jos şi îi zise:

– O, frate al soţului meu, ai să te omori fără de niciun rost cu atâtea plânsete! Uf! ceea ce este scris trebuie să se îndeplinească!

Şi îl alină mai departe cu vorbe bune, până ce îl înduplecă să bea oleacă de apă, ca să se liniştească, şi să şadă la masă, ca să mănânce.

Or, după ce mama lui Aladdin aşternu masa, maghrebinul începu să stea de taină cu ea. Şi îi povesti ce avea el de povestit spunându-i:

– O, nevastă a fratelui meu, să nu-ţi pară lucru ciudat că încă nu ai avut prilejul să mă vezi şi că nu m-ai cunoscut nicidecum pe vremea lui frate-meu, răposatul. Iacătă-s treizeci de ani, într-adevăr, de când am părăsit locurile acestea şi am plecat în lume, lăsându-mi ţara. Şi de-atunci încoace n-am contenit să tot drumăresc prin olaturile Indului şi ale Sindului, şi să vântur ţara arabilor şi pământurile altor neamuri. Şi-am fost şi în Egipt şi am locuit în Misr, cetatea cea măreaţă, care-i minunea lumii! Şi, după ce am şezut acolo o lungă bucată de vreme, m-am dus în ţara din inima Maghrebului, unde, într-un sfârşit, m-am aşezat vreme de douăzeci de ani. Şi, după asta, o, nevastă a fratelui meu, pe când şedeam într-o zi ca toate zilele în casa mea, începui să mă gândesc la ţara mea de baştină şi la fratele meu. Şi se boboti în mine dorul să-mi revăd ruda

de sânge, și începui să plâng și să mă văicăresc de șederea mea în țară străină. Și, la urmă, părerile de rău din pricina plecării și a depărtării mele de făptura care îmi era scumpă se făcură atâta de amarnice, încât mă hotărâi să pornesc la drum înspre locurile care au văzut ivirea capului meu de nou-născut. Și m-am cugetat în sufletul meu: „O, omule! câți ani s-au scurs din ziua când ți-ai lăsat cetatea și țara și casa și singurul frate pe care îl ai pe lume? Ridică-te, dară, și du-te să-l mai vezi o dată, până a nu muri! Căci cine cunoaște loviturile soartei, năprasnele zilelor și răsturnările vremilor? Și n-ar fi oare blestemul blestemului să mori înainte de a-ți fi bucurat ochii cu chipul fratelui, mai ales acuma când Allah (preamărit fie El!) ți-a dăruit bogăție și când poate că fratele tău e tot în stare de sărăcie amarnică? Nu uita, dar, că, dacă pleci, ai să faci două fapte minunate: ai să-ți mai vezi o dată fratele și ai să-l ajuți!" Or, eu, la gândurile acestea, o, femeie a fratelui meu, mă și ridicai pe clipă și mă gătii de plecare. Și după ce rostii rugăciunea cea de vinerea și *fatihaua* din *Coran*, încălecai pe cal și pornii înspre țara mea. Și după multe primejdii și după ostenelile cele lungi ale drumului, ajunsei într-un sfârșit, cu ajutorul lui Allah (preamărit și preaslăvit fie El!), în pace la cetatea mea, aceasta de-aici. Și mă apucai numaidecât să bat ulițele și mahalalele, căutând casa fratelui meu. Și Allah îngădui să dau astfel peste acest copil pornit să se joace cu soții lui. Și eu, pe Allah cel Atotputernic! o, femeie a fratelui meu, numai ce-l văzui și îmi și simții inima topindu-se de tulburare din pricina lui, și întrucât sângele cheamă sângele, nu pregetai să văd în el pe fiul fratelui meu. Și, tot atunci îmi și uitai ostenelile și îngândurările, de-mi venea să zbor de bucurie.

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute treizeci și patra noapte

Spuse:

... Şi, tot atunci îmi şi uitai ostenelile şi îngândurările, de-mi venea să zbor de bucurie. Of, Of! de ce-o fi trebuit să şi aflu îndată din gura copilului acesta că fratele meu răposase întru mila lui Allah Preaînaltul? Of, ce năprasnică ştire, care era mai-mai să mă facă să cad lat de amar şi de durere! Ci, o, nevastă a fratelui meu, pesemne că ți-o fi povestit copilul cum a izbutit cu înfățişarea şi cu asemănarea lui cu cel răposat să mă aline oleacă, făcându-mă să-mi amintesc astfel zicătoarea care spune: „Omul care lasă un urmaş nu moare“.

Aşa vorbi maghrebinul. Şi băgă de seamă că mama lui Aladdin, la amintirile acelea pomenite despre soțul ei, plângea cu amar. Şi, ca s-o facă să-şi uite jalea şi ca să-i schimbe gândurile cele negre, se întoarse înspre Aladdin şi, ca să lege vorba, îl întrebă:

– Aladdine, copilul meu, ce meserie ai învățat şi ce muncă faci, ca să-i vii în ajutor maicii tale, sărmana aceasta, şi ca să vă țineți zilele amândoi?

Când auzi asta, Aladdin, cuprins de ruşine, întâia oară în viața lui, lăsă capu-n jos, privind pământul. Şi cum nu scotea o vorbă, răspunse maică-sa în locul lui:

– Ce meserie, o, frate al soțului meu, ce meserie să aibă Aladdin? Şi cum aşa? Pe Allah, nu ştie nimic, nimic! Of, un copil mai îndărătnic ca ăsta n-am mai văzut în viața mea! Toată ziua bate țala drumurile cu copiii din mahala, nişte haimanale, nişte derbedei, nişte ticăloşi ca şi el! Şi asta în loc să se ia după pilda copiilor de treabă care stau în prăvălie cu părinții lor! Of, că şi taică-său n-a murit, o, ce căințe amarnice! decât tot din pricina lui! Şi-apoi acuma şi eu am ajuns la mare amar cu sănătatea! Şi-aproape că nici nu mai pot să văd deloc cu ochii mei uscați de

lacrimi şi de veghi, tot muncind fără de contenire şi tot cheltuindu-mi zilele şi nopţile să torc la bumbac ca să dobândesc cu ce să cumpăr două turte de mei, taman atât cât să nu murim amândoi. Şi-asta-i starea mea! Şi mă juruiesc ţie, pe viaţa ta, o, frate al soţului meu, că nu se întoarce acasă decât la ceasurile mesei! Şi pe urmă gata! Încât, de câte ori, când mă tot lasă aşa, eu, mama lui, nu m-am gândit să încui uşa casei şi să nu i-o mai deschid, ca să-l silesc să plece să-şi caute vreo muncă din care să trăiască! Şi pe urmă nu am tăria s-o fac, că inima de mamă-i iertătoare şi miloasă! Ci anii trec, şi eu am ajuns o femeie tare bătrână, o, frate al soţului meu! Şi umerii mei nu mai îndură ostenelile ca odinioară! Şi-acuma degetele mele de-abia mai izbutesc să răsucească fusul. Şi nu ştiu cât o să mai pot să duc o trudă ca asta, şi cât m-or mai ţine zilele, părăsită cum sunt de fiul meu, Aladdin ăsta de colea, de dinaintea ta, o, frate al soţului meu!

Şi se puse pe suspinat.

Atunci maghrebinul se întoarse înspre Aladdin şi îi zise:

– A, o, fiu al fratelui meu, cu adevărat că nu ştiam toate astea despre tine! De ce umbli pe cărarea aceasta a haimanalâcului? Ce ocară pe tine, o, Aladdin! Asta nu-i nicidecum potrivit pentru oamenii ca tine! Eşti dăruit cu deşteptăciune, copilul meu, şi eşti fiu dintr-un neam de oameni de treabă! Nu ţi-e ţie ruşine s-o laşi aşa pe biata maică-ta, femeie bătrână, să se îngrijească de mâncarea ta, câtă vreme eşti bărbat la anii când să-ţi faci o meserie care să vă ajute pe amândoi să vă ţineţi zilele?... Şi-apoi, o, copile al meu, ia uite! slavă lui Allah, întru nimica nu este mai îmbelşugată cetatea noastră decât în meşteri de la care să înveţi o meserie! Nu ai, aşadar, decât să-ţi alegi singur meseria care-ţi place cel mai mult, şi iau asupra-mi să te dau la ea! Şi, în felul acesta, când ai să fii mare, fiul meu, ai să fii stăpân pe o meserie care să te ferească de loviturile

soartei! Aşa că zi-i! Iar dacă meşteşugul răposatului taică-tău, truda cu acul, nu e pe gustul tău, caută altceva, şi spune-mi! Iar eu am să te ajut cu tot ce-mi stă în putinţă, o, copilul meu!

Ci Aladdin, în loc să răspundă, sta mai departe cu capu-n jos şi păstra tăcerea, ca să arate astfel că nu vroia nicio altă meserie decât meseria de haimana. Şi maghrebinul îi pricepu sila faţă de meşteşugurile de mână, şi încercă să-l ia altminteri. Şi zise dar:

– O, fiu al fratelui meu, stăruinţa mea să nu te supere, nici să nu te necăjească! Lasă-mă numai să adaug că, de nu te ispitesc meşteşugurile, eu, dacă fireşte ţi-ar plăcea să ajungi un om de treabă, sunt gata să-ţi deschid o prăvălie frumoasă de neguţător de mătăsuri, în sukul cel mare! Şi am să-ţi împodobesc prăvălia cu vigurile cele mai scumpe şi cu atlazurile de cel mai ales soi. Şi, în felul acesta, ai să-ţi faci legături temeinice cu lumea neguţătorilor cei mari! Şi ai să capeţi deprinderea de-a vinde şi de-a cumpăra, de-a lua şi de-a da. Iar faima ta are să fie minunată în cetate. Şi ai să cinsteşti în felul acesta amintirea răposatului tău părinte! Ce zici, o, Aladdin, fiul meu?

După ce ascultă vorbele acestea ale moşului său şi înţelese că avea să ajungă un mare neguţător în suk, un om de vază, îmbrăcat în haine frumoase, cu un turban de mătase şi cu brâu strălucit de felurite culori, Aladdin fu peste poate de bucuros. Şi se uită la maghrebin zâmbind şi plecându-şi capu-ntr-o parte, ceea ce, pe limba lui, însemna limpede: „Primesc...“.

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a şapte sute treizeci şi cincea noapte

Spuse:

Şi se uită la maghrebin zâmbind şi plecându-şi capu-ntr-o parte, ceea ce, pe limba lui, însemna limpede: „Primesc...“.

Şi maghrebinul pricepu în felul acesta că vorbele lui fuseseră pe plac, şi îi zise lui Aladdin:

– De vreme ce chiar vrei să ajungi un om de vază, un neguţător într-o prăvălie, străduieşte-te de aci înainte să te arăţi vrednic de starea cea nouă. Şi, de acu-nainte, o, fiu al fratelui meu, fii om! Iar eu, mâine, de-o vrea Allah, am să te iau la suk şi am să încep cu a-ţi cumpăra o mantie nouă şi frumoasă, aşa cum poartă negustorii cei bogaţi, şi toate câte mai cere neguţătoria. Şi, după asta, avem să căutăm împreună o prăvălie frumoasă, ca să te aşezi în ea! Şi-aşa! Iar mama lui Aladdin, care asculta aceste îndemnuri şi vedea această mărinimie, îl binecuvânta pe Allah cel atât de Binefăcător, care îi trimitea într-un chip atâta de puţin nădăjduit o rudă care o izbăvea din sărăcie şi îl punea pe calea cea dreaptă pe fiul ei Aladdin. Şi aduse bucatele la masă cu o inimă atâta de uşoară de parcă ar fi întinerit cu douăzeci de ani. Şi mâncară şi băură, tăinuind mai departe despre acelaşi lucru, care îi învâlvora atâta pe toţi! Şi maghrebinul începu să-l dăscălească pe Aladdin despre viaţa şi despre felul de a se purta al negustorilor, şi a-l stârni cât mai mult la starea lui cea proaspătă. Pe urmă, întrucât văzu că noaptea se şi scursese pe jumătate, se ridică şi îşi luă rămas-bun de la mama lui Aladdin şi îl sărută pe Aladdin. Şi plecă, după ce le făgădui că are să vină iarăşi, a doua zi. Şi, în noaptea aceea, Aladdin, în bucuria lui, nu putu să închidă un ochi şi nu făcu altceva decât să se gândească la viaţa cea desfătătoare care îl aştepta.

Or, a doua zi, la cel dintâi ceas, se auziră nişte bătăi la uşă. Şi mama lui Aladdin se duse chiar ea să deschidă, şi văzu că era cu adevărat fratele soţului ei, maghrebinul, care îşi ţinea făgăduiala din ajun. Ci nu vroi să intre nicicum în casă, în pofida stăruinţelor mamei lui Aladdin, pe

motiv că acela nu era un ceas de venit în musafirlâc; şi nu ceru decât să-l ia pe Aladdin cu el la suk. Şi Aladdin, de mult sculat şi îmbrăcat, alergă cu iuțeală la moşu-său şi îi ură bună dimineața şi îi sărută mâna. Iar maghrebinul îl luă de mână şi plecă la suk cu el. Şi intră cu el în prăvălia neguțătorului cel mai mare şi ceru o mantie, care să fie cea mai frumoasă şi cea mai bogată dintre mantii, pe potriva lui Aladdin. Şi negustorul îl aduse să vadă mai multe, care erau unele mai frumoase ca altele. Şi maghrebinul îi spuse lui Aladdin:

– Alege-o chiar tu, fiul meu, pe aceea care îți place!

Şi Aladdin, încântat până peste poate de dărnicia lui unchiu-său, alese una făcută numai din mătasă dungată şi strălucitoare. Şi îşi alese un turban făcut din mătasă de la Mossul, împodobit cu fir de aur subțire, un brâu de caşmir şi nişte cizme de piele roşie-cârmâzie.

Şi maghrebinul plăti totul negustorului, iar târguielile i le înmână lui Aladdin, spunându-i:

– Acuma să mergem la hammam, căci, până a te îmbrăca în hainele cele noi, se cade să fii curat!

Şi îl duse la hammam, şi intră cu el într-o sală aleasă, şi îl scăldă cu chiar mâinile lui; şi se scăldă şi el, tot aşa. Pe urmă porunci să li se aducă răcoritoarele de după scăldă; şi amândoi băură cu desfătare şi se simțiră mulțumiți. Şi-atunci Aladdin se îmbrăcă în mantia aceea falnică de mătase dungată şi strălucitoare, îşi puse pe cap turbanul cel frumos, se încinse peste mijloc cu brâul de la Indii şi se încălță cu cizmele de irmizea. Şi se făcu, în felul acesta, frumos ca luna, şi semăna cu un fecior de emir ori de sultan. Şi, până peste poate de încântat că se vedea preschimbat aşa, se îndreptă înspre moşul său şi îi sărută mâna şi îi mulțumi îndelung pentru dărnicia lui. Şi maghrebinul îl sărută şi îi zise:

– Toate astea nu sunt decât începutul!

Şi ieşi cu el de la hammam, şi îl duse pe la sukurile cele mai umblate, şi îi arătă prăvăliile negustorilor cei mari. Şi îl lăsă să se minuneze de stofele cele mai scumpe şi de lucrurile de preţ, învăţându-l cum se numeşte fiecare lucru în parte; şi îi spunea:

– Se cade, întrucât ai să fii şi tu negustor, să ştii amănuntele vânzărilor şi ale cumpărărilor!

Pe urmă îl duse să vadă clădirile cele de seamă ale cetăţii, şi moscheele de frunte, şi hanurile la care poposeau caravanele. Şi încheie preumblarea ducându-l să vadă saraiul sultanului şi grădinile care îl înconjurau. Şi, la urmă, îl duse la hanul cel mare, la care trăsese el, şi îl înfăţişă negustorilor cunoscuţi cu el, spunându-le:

– Este fiul fratelui meu!

Şi îi pofti pe toţi la un ospăţ pe care îl porunci în cinstea lui Aladdin, şi îi desfătă cu bucatele cele mai alese, şi şezu cu ei şi cu Aladdin până seara.

Atunci se ridică şi îşi luă rămas-bun de la musafirii lui, spunându-le că pleacă să-l ducă îndărăt acasă pe Aladdin. Şi chiar că nu voi să-l lase pe Aladdin să se întoarcă singur acasă, ci îl luă de mână şi se duse cu el până acasă la maică-sa. Şi mamei lui Aladdin, când îl văzu pe fiul ei îmbrăcat atâta de falnic, era mai să-i zboare minţile de bucurie, biata de ea! Şi se porni să-i mulţumească lui cumnatu-său şi să-l binecuvânteze, spunându-i:

– O, frate al soţului meu, n-am să ajung vreodată, măcar de ţi-aş mulţumi toată viaţa mea, să-ţi întorc atâta facere de bine!

Şi maghrebinul răspunse:

– O, femeie a fratelui meu, chiar că nu am de ce mă mândri că m-am purtat aşa, întrucât Aladdin este fiul meu şi este datoria mea să-i slujesc de tată în locul răposatului! Nu-ţi mai face aşadar nicio grijă în privinţa lui şi fii fericită!

Şi mama lui Aladdin spuse, ridicând mâinile înspre cer:

– Mă rog lui Allah, întru slava sfinților celor de demult şi a celor de mai încoace, să te ție şi să te apere, o, frate al soțului meu, şi să-ți alungească zilele pentru noi, ca să fii aripa care să-l ocrotească pururea la umbra ei pe copilul acesta fără de tată! Şi fii încredințat că el, la rându-i, are să fie pururea supus la poruncile tale şi nu are să facă decât ce ai să-l înveți tu!

Şi maghrebinul spuse:

– O, femeie a fratelui meu, Aladdin s-a făcut om cuminte, întrucât este un băiat minunat, fecior de oameni de treabă. Şi am toată nădejdea că are să fie urmaş vrednic al părintelui său şi că are să-ți însenineze ochii!

Pe urmă adăugă:

– Să mă ierți, o, femeie a fratelui meu, că nu pot mâine, vineri, să-i deschid prăvălia făgăduită; căci ştii că vinerea sukurile sunt închise şi că nu se pot încheia neguțătorii. Da poimâine, sâmbătă, treaba are să fie făcută, de-o vrea Allah! Ci mâine tot am să vin să-l iau pe Aladdin, ca să-i dau învățătură mai departe, şi să-l duc să cunoască locurile de seamă din cetate şi grădinile care se află afară din cetate, pe unde se duc negustorii cei bogați să se preumble, pentru ca în felul acesta să se poată deprinde şi el cu vederea bogățiilor şi a lumii bune. Căci până astăzi el nu a umblat decât cu copiii, şi se cuvine să cunoască într-un sfârşit şi bărbați, iar aceştia să-l cunoască şi ei!

Şi îşi luă rămas-bun de la mama lui Aladdin, îl sărută pe Aladdin şi ieşi.

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a şapte sute treizeci şi şasea noapte

Spuse:

Şi îşi luă rămas-bun de la mama lui Aladdin, îl sărută pe Aladdin şi ieşi.

Şi Aladdin visă cât ţinu noaptea la toate lucrurile frumoase pe care le văzuse şi la bucuriile pe care le trăise; şi era încredinţat că alte desfătări îl aşteptau pe-a doua zi. Încât, de cu zori, se sculă, fără a fi putut să dea geană în geană, şi se îmbrăcă în hainele cele frumoase, şi începu să se preumble în lung şi-n lat, tot încurcându-şi picioarele în mantia cea lungă cu care nu era dedat. Pe urmă, întrucât în nerăbdarea lui gândea că maghrebinul prea zăbovea să vină, ieşi să-l aştepte în faţa porţii, şi, într-un sfârşit, îl văzu ivindu-se. Şi alergă în calea lui ca un armăsar tânăr, şi îi sărută mâna. Şi maghrebinul îl sărută şi îl alintă îndelung, şi îi spuse să se ducă la maică-sa să-i dea de ştire că îl ia cu el. Pe urmă îl luă de mână şi plecară împreună. Şi merseră amândoi tăifăsuind despre una şi alta; şi trecură dincolo de porţile cetăţii, pe unde Aladdin nu mai fusese niciodată. Şi în calea lor începură să se arate conacele cele frumoase şi saraiurile cele măreţe, împrejmuite de grădini; şi Aladdin se uita la ele minunându-se şi i se părea că fiecare este mai frumos decât cel de mai înainte. Şi aşa se afundară tare adânc în câmpuri, apropiindu-se pas cu pas de ţinta pe care şi-o hotărâse maghrebinul. Ci, la o vreme, Aladdin începu să obosească şi îi spuse maghrebinului:

– O, unchiule al meu, mai avem de umblat? Iacătă că am trecut de mult grădinile, şi nu se mai află în faţa noastră decât muntele! Or, tare-s ostenit şi aş vrea să mănânc oleacă!

Iar maghrebinul scoase de la brâu o legătură în care avea nişte poame şi nişte turte, şi îi zise lui Aladdin:

– Iacătă, o, fiul meu, pentru foamea şi pentru setea ta. Ci trebuie să mai mergem o bucăţică de drum, ca să ajungem într-un loc minunat pe care vreau să ţi-l arăt şi care nu-şi are seamăn pe lume! Adună-ţi aşadar puterile şi fă-ţi curaj, Aladdin, acuma când eşti un bărbat!

Şi îl îmbărbătă mai departe, tot dându-i sfaturi cum să se poarte pe viitor şi îndemnându-l să se dezbare de hăndrălăiala cu copiii, ca să se apropie mai degrabă de oamenii înțelepți şi cuminți. Şi se pricepu să-l învăluiască în aşa chip, încât izbuti să ajungă cu el la poalele muntelui, în fundul unei văi goale, unde nu se afla nimic alta decât numai sufletul lui Allah!

Or, chiar că acolo era capătul călătoriei maghrebinului! Şi anume spre a ajunge în valea aceea plecase el din fundul Maghrebului şi venise la marginile Chinei!

Se întoarse aşadar înspre Aladdin cel sleit de oboseală şi îi spuse zâmbind:

– Am ajuns la țel, Aladdin, fiul meu!

Şi şezu jos pe o stâncă, şi îl pofti şi pe Aladdin să şadă lângă el, şi îl înconjură cu brațele tare duios, şi îi spuse:

– Odihneşte-te oleacă, Aladdin. Întrucât am să pot într-un sfârşit să-ți arăt ceea ce ochii oamenilor n-au mai văzut niciodată. Aşa că, Aladdin, ai să vezi numaidecât, chiar aici, o grădină mai frumoasă decât toate grădinile de pe pământ. Şi numai după ce ai să te minunezi de minunile acestei grădini, vei avea temei să-mi mulțumeşti şi ai să uiți ostenelile drumului, şi ai să binecuvântezi ziua când m-ai întâlnit întâia oară.

Şi îl lăsă să se odihnească o clipă, cu ochii mari de uimire la gândul de-a vedea o grădină într-un loc unde nu erau decât stânci răsturnate şi spinării. Pe urmă maghrebinul îi spuse:

– Ridică-te acuma, Aladdin, şi strânge de printre tufărişurile astea vreascurile şi surcelele mai uscate pe care ai să le găseşti, şi adu-le la mine! Şi ai să vezi atunci privelişțea cea fără de plată la care te-am poftit.

Şi Aladdin se ridică şi plecă degrabă să strângă de printre tufişuri şi mărăcini o mulțime de surcele şi de vreascuri, şi le aduse maghrebinului, care îi spuse:

– Asta-i tot ce-mi trebuie. Acum dă-te îndărăt și treci de stai în spatele meu!

Și Aladdin îl ascultă pe moșu-său, și trecu de se așeză la oarecare depărtare în spatele lui.

Atunci maghrebinul trase din chimir un amnar pe care îl ciocni și aprinse focul în grămada de crengi și de vreascuri uscate, care se învolburară pârâind. Și îndată scoase din buzunar o cutie de baga, o deschise și luă din ea o pișcătură de tămâie, pe care o aruncă în vâlvoarea focului. Și se ridică un fum tare gros, pe care începu să-l vânture încolo și încoace între mâini, mormăind niște vrăji într-o limbă cu totul necunoscută de Aladdin. Și, tot atunci, locul se cutremură, iar stâncile se mișcară din temeliile lor, și pământul se întredeschise pe o lățime de vreo zece coți. Și, în afundul afundului acelei crăpături, se ivi o lespede de marmură pusă de-a latul, mare de cinci coți, având la mijloc un belciug de acioaie.

Când văzu așa, Aladdin scoase un țipăt și, luându-și poalele mantiei în dinți, dădu dosul și o rupse la fugă, aruncându-și picioarele în vânt. Ci maghrebinul, dintr-o săritură, îl și ajunse și îl înhăță. Și se uită la el cu niște ochi înfricoșători, îl zgâlțâi ținându-l de ureche, ridică mâna și îi altoi o palmă atâta de grea, încât era mai-mai să-i rupă dinții din gură, năucindu-l cu totul pe Aladdin, care se lăsă pe prag, moale.

Or, maghrebinul nu se purtase cu el în felul acela decât ca să-l înfricoșeze o dată pentru totdeauna, fapt de mare trebuință pentru lucrarea lui și dat fiind că, fără de el, n-ar fi putut să încerce a săvârși treaba care îl adusese acolo. Încât, dacă îl văzu cum zace năucit pe jos, îl ridică și îi spuse cu un glas pe care se sili a-l face dulce:

– Află, Aladdine, că dacă m-am purtat cu tine în felul acesta, am făcut-o ca să te învăț să fii om! Căci sunt unchiul tău, fratele părintelui tău, și îmi datorezi ascultare!

Pe urmă adăugă cu un glas dulce de tot:

– Hai, Aladdine, ascultă colea ceea ce am să-ți spun, și să nu pierzi o vorbă! Căci, la urmă, ai să dobândești mari foloase și ai să uiți degrabă necazurile cele grele care te așteaptă!

Și îl sărută și, de-aci înainte potolindu-l și stăpânindu-l întru totul, îi spuse:

– Ai văzut adineaori, copile al meu, cum s-a deschis pământul la puterea afumăturilor și a vrăjilor pe care le-am rostit! Or, se cade să știi că n-am făcut așa decât spre binele tău; căci dedesubtul lespedei acelea de marmură, pe care o vezi în fundul crăpăturii, cu un belciug de acioaie, se află o comoară care-i scrisă și menită pe numele tău, și care nu poate să fie descuiată decât sub privirea ta! Și comoara aceea, care îți este hărăzită, are să te facă mai bogat decât toți sultanii! Și, ca să-ți dovedesc pe deplin că acea comoară îți este menită, anume ție și nu altuia, află că nu este cu putință decât numai tu pe lume să atingi lespedea de marmură și s-o ridici; căci până și eu, în ciuda puterii mele, care-i destul de mare, tot n-aș putea să duc mâna la belciugul de bronz, și nici să ridic lespedea, de-aș fi și de o mie de ori mai puternic și mai voinic decât sunt. Și, odată lespedea ridicată, nu mi-ar fi îngăduit nici baremi să intru în tainița comorii sau să cobor măcar o treaptă! Și de aceea nu ai decât să îndeplinești întocmai cele ce am să-ți spun! Și-așa, ai să fii stăpân pe comoara pe care avem s-o împărțim, după toată dreptatea, în două părți la fel, una pentru tine și una pentru mine!

La vorbele acestea ale maghrebinului, Aladdin, sărmanul de el, uită și de osteneală și de scatoalca agonisită, și răspunse...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute treizeci și opta noapte

Spuse:

La aceste vorbe ale maghrebinului, Aladdin, sărmanul de el, uită şi de osteneală şi de scatoalca agonisită, şi răspunse:

– O, unchiule al meu, porunceşte-mi orice vrei, iar eu am să mă supun!

Şi maghrebinul îl luă în braţe şi îl sărută de mai multe ori pe obraji şi îi spuse:

– O, Aladdine, tu îmi eşti ca un fiu al meu, ba şi mai scump! căci nu mai am pe pământ alte rude afară de tine; şi numai tu ai să fii moştenitorul şi urmaşul meu, o, copile al meu! Şi, într-un sfârşit, pentru tine, la urma-urmei, mă trudesc eu în clipa de-acum, şi pentru tine am venit deatâta de departe. Şi dacă te-am bruftuluit oleacă, pricepi acuma că am făcut-o numai ca să te hotărăsc să nu care cumva să-ţi laşi ursita cea minunată să te aştepte degeaba. Ia uite, aşadar, ce ai de făcut! Dintru-ntâi, începe a coborî cu mine în afundul crăpăturii, şi acolo apucă belciugul de acioaie şi ridică lespedea de marmură!

Şi, după ce vorbi în felul acesta, sări el cel dintâi în crăpătură şi îi întinse mâna lui Aladdin, ca să-l ajute să coboare. Şi Aladdin, odată coborât, îi spuse:

– Da cum o să fac eu, o, moşule al meu, ca să ridic o lespede atâta de grea, câtă vreme nu-s decât un băieţel? Măcar dacă ai vrea să mă ajuţi, m-aş sili bucuros!

Maghrebinul răspunse: .

– A, nu! a, nu! Dacă, din nenorocire, aş pune mâna pe ea, nu ai mai putea să faci nimic, iar numele tău ar fi şters pe veci de pe comoară! Încearcă numai tu şi ai să vezi cum ai să dai la o parte lespedea, atâta de lesne de parcă ai ridica o pană de pasăre de pe jos! Nu vei avea decât să rosteşti, atunci când apuci belciugul, numele tău şi numele tatălui tău şi numele bunicului tău!

Atunci Aladdin se apleca şi apucă belciugul şi trase de el, zicând :

– Eu sunt Aladdin, fiul croitorului Mustafa, fiul croitorului Ali!

Şi cu mare uşurinţă ridică lespedea de marmură şi o răsturnă îndată de-o parte. Şi zări o hrubă care cobora cu douăsprezece trepte de marmură înspre o uşă cu două canaturi de aramă roşie şi cu nişte zăvoare mari. Şi maghrebinul îi spuse:

– Aladdine, fiul meu, coboară acuma în hruba aceasta. Şi când ai să ajungi dincolo de cea de a douăsprezecea treaptă, ai să intri pe uşa de aramă, care are să se deschidă singură dinaintea ta. Şi ai să ajungi sub o boltă largă, împărţită în trei săli, care dau din una în alta. Or, ai să găseşti în sala dintâi patru căzi mari de aramă pline cu aur topit, iar în cea de a doua sală patru căzi mari de argint pline cu pulbere de aur, iar în cea de a treia sală patru căzi mari de aur pline cu dinari de aur. Ci tu să mergi înainte, fără să te opreşti! Şi să-ţi ridici cât mai sus mantia şi s-o strângi bine în jurul mijlocului, cu grijă ca nu care cumva să se atingă de pereţii căzilor: căci, de-ai avea nenorocul să atingi cu degetele ori măcar să vânturi cu hainele de pe tine vreuna dintre căzi, sau ceea ce se află în ele, ai fi preschimbat pe dată într-o stană de piatră neagră. Să intri, dară, în sala dintâi, şi să treci cât mai iute în cea de a doua, de unde, fără să te opreşti o clipită, să intri în cea de a treia, unde ai să găseşti o uşă ferecată, asemenea cu cea de la intrare, care are să se deschidă numaidecât dinaintea ta. Şi să intri pe uşa aceea, şi ai să te afli deodată într-o grădină falnică, plină de pomi gârboviţi sub povara lor de roade. Ci nici acolo să nu care cumva să te opreşti! Să străbaţi grădina, mergând drept înainte, şi ai să ajungi la o scară cu nişte stâlpi şi cu treizeci de trepte, pe care să o urci ca să ajungi la o terasă. Or, când ai să te afli pe terasa aceea, Aladdine, ia bine aminte! ai să vezi, chiar înaintea ta, un fel de firidă

fără de tavan; și în firida aceea ai să găsești, pe o laviță de bronz, o lămpiță de aramă. Și lampa aceea are să fie aprinsă. Or, ia bine aminte, Aladdine! tu să iei lampa aceea, s-o stingi, să verși pe jos uleiul din ea, și s-o ascunzi degrabă în sân! Și să nu-ți fie teamă că ți-ai murdări cumva mantia, întrucât uleiul acela pe care ai să-l arunci nu este ulei ca toate uleiurile, ci-i un ulei care nu lasă niciun fel de urmă pe haine. Și să te întorci apoi la mine, pe calea pe care te-ai dus! Și, la întoarcere, vei putea să te oprești oleacă în grădină, dacă are să-ți placă, și să culegi câte poame vei vrea din grădina aceea. Și, odată ajuns lângă mine, ai să-mi dai lampa – ținta și rostul călătoriei noastre, și temeiul bogăției și al faimei noastre de mâine, o, copilul meu!

După ce vorbi în felul acesta, maghrebinul scoase un inel pe care îl avea pe deget, îl puse pe degetul cel mare al lui Aladdin, și spuse:

– Inelul acesta, fiule, are să te scape din toate primejdiile și are să te ferească de orice rău. Întărește-ți, dar, sufletul și umple-ți pieptul cu bărbăție, căci nu mai ești copil, ci om întreg! Și, cu ajutorul lui Allah, nu are să ți se întâmple decât bine! Iar noi, mulțumită lămpii, avem să ajungem la bogății și la vrednicii pe toată viața!

Pe urmă adăugă:

– Numai că, încă o dată, Aladdine, ia seama bine să-ți salți cât mai sus mantia, și s-o strângi mereu pe lângă tine! de nu, ești pierdut, și odată cu tine și comoara!

Pe urmă îl sărută, bătându-l ușor de mai multe ori cu palma pe obraji, și îi spuse:

– Mergi cu bine!

Atunci Aladdin, îmbărbătat până peste poate, coborî în fugă treptele de marmură și, ridicându-și mantia până peste brâu, și ținând-o cât mai strâns în jurul lui, trecu pe poarta de aramă, care își deschise singură cele două canaturi la ivirea lui. Și fără a uita niciuna dintre povețele

maghrebinului, străbătu cu mare grijă sala dintâi, sala de-a doua, şi sala de-a treia, ocolind căzile cele pline cu aur, ajunse dinaintea uşii celei din urmă, trecu dincolo, străbătu grădina, fără să se oprească deloc, urcă treptele scării cu stâlpi, se sui pe terasă, şi merse drept la firida ce se afla înaintea lui.

Şi văzu pe podina de bronz lampa aprinsă...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a şapte sute treizeci şi noua noapte

Spuse:

Şi văzu pe podina de bronz lampa aprinsă. Şi întinse mâna şi o luă. Şi vărsă pe jos uleiul din ea şi, văzând că pereţii ei se şi uscară numaidecât, o ascunse grabnic în sân, fără a se teme că şi-ar păta mantia. Şi coborî de pe terasă, şi ajunse iarăşi în grădină.

Atunci, slobozit de grijile lui, se opri o clipită pe treapta din urmă a scării, ca să privească grădina. Şi începu să se minuneze de pomii aceia plin de roade, pe care nu avusese răgaz să-i privească la venirea lui acolo. Şi văzu, într-adevăr, că pomii din grădina aceea se frângeau sub povara roadelor, care erau nemaipomenit de frumoase, de mari şi de colorate. Şi văzu că, altminteri decât la pomii de prin livezi, fiecare ram din fiecare pom avea poame de culori felurite. Erau unele ramuri care aveau poame albe, de o albeaţă străvezie cumu-i cleştarul, ori de o albeaţă tulbure cumu-i camfora, ori de o albeaţă întunecată cumu-i ceara cea albă! Şi erau altele care aveau poame roşii, de un roşu cumu-s boabele de granate, ori de un roşu cumu-i portocala cea sângerie. Şi erau altele care aveau poame verzi, de un verde închis şi de un verde

dulce; şi altele care erau albastre şi vinete şi galbene; şi altele care aveau nişte culori şi nişte străluciri fără de socoteală. Şi Aladdin, bietul de el, habar nu avea că poamele cele albe erau diamante, mărgăritare, sidefuri şi pietre de lună; că poamele cele roşii erau rubine, bălaşe, hiacinte, coraliuri şi cornaline; că poamele cele verzi erau smaralde, beriluri, jaduri şi zaramfuri; că poamele cele albastre erau safire, peruzele, lapisuri şi lazulite; că poamele cele vinete erau ametiste, matostate şi sardiuri; că poamele cele galbene erau topaze, chihlimbare şi agate; şi că poamele celelalte, de culori neştiute, erau opale, beici, crisolite, cimofane, granate, turmaline, peridoturi, gagate şi crisopraze! Şi soarele cădea cu toate razele lui peste grădină! Şi copacii ardeau din toate roadele lor fără să se mistuie.

Atunci Aladdin, până peste poate de fermecat, se apropie de unul dintre acei pomi şi vru să culeagă câteva fructe ca să le mănânce. Şi băgă de seamă atunci că nu erau în niciun fel bune de luat în gură, şi că nu se asemuiau decât ca înfăţişare cu portocalele, cu smochinele, cu bananele, cu strugurii, cu pepenii, cu merele şi cu toate celelalte poame minunate din ţara Chinei. Şi rămase tare dezamăgit când le atinse; şi nu le găsi nicidecum pe gustul său. Şi gândi că nu erau decât nişte gogoloaie de sticlă colorată, întrucât în viaţa lui nu avusese prilejul să vadă pietre nestemate. Ci, măcar că tare înciudat, gândi să culeagă câteva ca să le dăruiască băieţilor, soţii lui de mai înainte, precum şi mamei sale, sărmana de ea! Şi luă mai multe din fiecare culoare, şi îşi umplu cu ele chimirul, buzunarele şi dosul mantiei şi sânul mantiei, şi sânul cămăşii; şi-atâta sumedenie de poame înghesui în felul acesta, de ajunse să se asemuie cu un asin împovărat pe amândouă laturile. Şi, burduşit cu toată prada aceea, îşi suflecă frumuşel mantia, adunând-o strâns pe lângă mijloc, şi, cu multă sfială şi cu multă grijă, străbătu uşurel

cele trei săli cu căzi, şi ajunse iarăşi la scara bortei, unde, la intrare, îl aştepta maghrebinul, arzând de gânduri.

Or, de îndată ce Aladdin ieşi pe uşa de aramă şi sui treapta cea dintâi a scării, maghrebinul, care şedea deasupra crăpăturii, chiar lângă intrarea în hrubă, nu mai avu răbdare să aştepte ca el să ajungă în vârful scării şi să iasă de-a binelea din groapă, şi îi zise:

– Hei, Aladdine, unde-i lampa?

Şi Aladdin răspunse:

– Este colea în sân!

El spuse:

– Scoate-o degrabă şi dă-mi-o numaidecât!

Ci Aladdin îi spuse:

– Cum vrei să ţi-o dau numaidecât, o, unchiule, de vreme ce-i amestecată în sumedenia asta de gogoloaie de sticlă cu care mi-am ticsit hainele pe toate părţile? Mai bine lasă-mă să urc scara şi ajută-mă să ies din groapă; şi-atunci, am să mă descarc de toate gogoloaiele acestea, pe un loc tihnit, şi nu pe treptele de aici unde ar fi primejdie să se rostogolească şi să se spargă! Şi, în felul acesta, slobozit de greutatea cea de nebiruit, am să pot să scot lampa din sân şi să ţi-o dau! De altminteri, mi-a şi cam alunecat înspre spinare, şi mă zgârie amarnic! şi tare uşurat m-aş mai simţi să scap de ea!

Ci maghrebinul, mânios pe tărăgăneala lui Aladdin şi încredinţat că Aladdin nu născocea acele zăbovnicii decât din pricină că vroia să păstreze el lampa, răcni cu un glas înfricoşător ca de dimon:

– O, fecior de câine, vrei să-mi dai numaidecât lampa, ori vrei să mori?

Şi Aladdin, care habar nu avea de unde să se tragă schimbarea aceea din purtarea unchiului său, şi înspăimântat că-l vedea cuprins de atâta mânie, şi temându-se să nu mai dobândească a doua scatoalcă, mai amarnică decât cea dintâi, îşi zise: „Pe Allah! este mai bine să nu dau acum ochii cu el. Şi am să mă întorc îndărăt în bortă, să aştept

până s-o potoli!" Şi întoarse dosul şi, sumeţindu-şi mantia, se întoarse cu mare grijă în hrubă.

Maghrebinul, dacă văzu aşa, scoase un răget de turbare şi, până peste poate de mânios, tropăi din picioare şi se schimonosi, smulgându-şi barba, în deznădejdea şi în neputinţa lui de a alerga după Aladdin în tainiţa care lui îi era poprită de puterile cele magice. Şi răcni:

– A! alimănitule de Aladdin, ai să fii pedepsit după cum ţi se cade!

Şi alergă la focul care încă nu se stinsese, şi aruncă în jar oleacă de praf din tămâia pe care o avea la el, mormăind nişte descântece vrăjitoreşti. Şi pe dată lespedea de marmură care slujea ca să închidă intrarea în bortă se mişcă singură şi se aşeză la locul ei dintâi, astupând cu totul gura scării; şi pământul se cutremură şi se închise iarăşi; şi locul se făcu neted, întocmai ca înainte de a se fi deschis. Şi Aladdin se pomeni în felul acesta încuiat în hrubă.

Or, maghrebinul, aşa cum s-a mai spus, era un vrăjitor de seamă, venit din creierii Maghrebului, şi nu-i era tânărului Aladdin nici moş, nici rubedenie, nici mai de aproape, nici mai de departe. Şi de fapt se născuse pe tărâmurile Africii, ţara şi cuibarul magilor şi al vrăjitorilor de soiul cel mai păcătos.

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a şapte sute patruzecea noapte

Spuse:

... Şi de fapt se născuse pe tărâmurile Africii, ţara şi cuibarul magilor şi al vrăjitorilor de soiul cel mai păcătos. Şi, din tinereţele lui, se străduise cu dârzenie să înveţe vrăjitoria şi farmecele şi meşteşugul geomanţiei, al alchimiei, al astrologiei, al afumăturilor şi al descântecelor.

Şi, în treizeci de ani de cazne farmazoniceşti, izbutise, cu puterea vrăjitoriei, să afle că, într-un loc tainic de pe pământ, se găsea o lampă fermecată cum nu-i alta şi a cărei virtute era de a-l face mai puternic decât toţi împăraţii şi decât toţi sultanii pe insul cel atâta de norocit încât să ajungă stăpânul ei. Atunci îşi sporise fumegările şi vrăjitoriile şi, cu încă o lucrare geomanticească, izbutise să afle că lampa cu pricina se găsea într-o hrubă aşezată prin împrejurimile cetăţii Kolo-ka-tse, în ţara Chinei. (Şi locul acela era tocmai locul pe care l-am văzut noi adineaori în toate amănuntele lui.) Şi magul, fără a mai zăbovi, pornise la drum şi, după o călătorie lungă, ajunsese la Kolo-ka-tse, unde pe dată şi începuse să cerceteze împrejurimile şi, până la urmă, să dibuiască întocmai aşezarea hrubei, cu tot ce se afla în ea. Şi cu tabla lui de ghicitor dibăcise că acea comoară şi lampa cea magică fuseseră scrise, de către puterile subpământene, pe numele lui Aladdin, fiul lui Mustafa, croitorul, şi că numai el putea izbândi să facă a se deschide hruba şi să ia lampa, pe când oricare alt ins şi-ar pierde fără de abatere viaţa dacă ar face vreo încercare cât de cât în privinţa aceasta! Şi pentru aceea pornise el în căutarea lui Aladdin, şi se slujise, după ce îl găsise, de toate şiretlicurile şi vicleşugurile ca să şi-l apropie şi să-l ducă în acel loc pustiu, fără să stârnească bănuielile nici ale lui, nici pe ale maică-sii. Şi, odată ce Aladdin izbândise în încercarea sa, nu-i ceruse cu atâta zor lampa decât pentru că vroia să i-o şterpelească şi să-l zidească pe veci în hrubă. Ci am văzut cum Aladdin, de frică să nu se mai căpătuiască cu încă o scatoalcă, fugise înlăuntrul hrubei, unde vrăjitorul nu putea să calce, şi cum magul, ca să se răzbune, îl închisese numaidecât acolo înlăuntru, ca să moară de foame şi de sete!

Or, de cum săvârşi lucrul acesta, magicianul, spumegând şi scrâşnind, se duse-n calea sa, pesemne în Africa, ţara lui. Şi-aşa cu el! Ci de bună seamă că avem să-l mai întâlnim.

Însă în ce îl priveşte pe Aladdin, iacătă!

De îndată ce se întoarse în hrubă, auzi cutremurul de pământ stârnit de magia maghrebinului şi, înfricoşat, şi temându-se să nu-i cadă bolta în cap, se repezi îndărăt spre ieşire. Ci când ajunse la scară, văzu că ieşirea era astupată de lespedea cea grea de marmură; şi rămase tulburat şi înspăimântat cum nu se mai poate. Căci pe de o parte nu putea să-l bănuiască de răutate pe un om pe care îl credea a fi unchiu-său şi care atâta îl alintase şi îl giugiulise, iar pe de altă parte nici măcar nu avea cum să-i treacă prin minte să dea la o parte lespedea de marmură, întrucât nici nu putea să ajungă până la ea. În atare împrejurări, deznădăjduitul de Aladdin începu să scoată țipete amarnice, strigându-l pe moşu-său şi făgăduindu-i, cu tot soiul de jurăminte, că e gata să-i dea numaidecât lampa. Ci e limpede că țipetele şi suspinele lui nu mai fură auzite de vrăjitor, care de mult era departe foarte. Şi Aladdin, dacă văzu că unchiu-său nu-i răspunde, începu să fie cuprins de unele bănuieli în privința lui, mai ales când îşi aminti că îl făcuse fecior de câine, ocară tare grea şi pe care un unchi adevărat nu i-o face niciodată fiului fratelui său. Oricum ar fi fost, Aladdin hotărî atunci să se ducă în grădină, unde era lumină, şi să caute acolo vreo cale de scăpare din locurile acelea întunecate. Ci, când ajunse la uşa care da înspre grădină, văzu că era închisă şi că nu se mai deschidea dinaintea lui. Atunci, pierzându-şi mințile, dete iarăşi fuga la uşa hrubei şi se aruncă plângând pe treptele scării. Şi se şi vedea îngropat de viu între cei patru pereți ai acelui mormânt plin de bezne şi de groază, în ciuda aurului care se afla în el. Şi suspină îndelung, cufundat în durerea lui. Şi pentru întâia oară în viață începu să se gândească la toată bunătatea mamei lui şi la toate jertfele ei neostoite, în ciuda purtării lui rele şi a nerecunoştinței pe care o dovedea. Şi moartea în hruba aceea i se păru încă şi mai amară, dat fiindcă nu

știuse, cât trăise, să răcorească inima maică-sii cu vreo schimbare în bine a firii lui și cu vreo dovadă de recunoștință. Și plânse sughițând îndelung la gândurile acestea, și începu să-și frângă mâinile și să-și încleșteze degetele, așa cum de obicei fac cei deznădăjduiți, spunând în chip de lepădare de viață: „Nu este ajutor și putere decât întru Allah!" Or, făcând atunci o mișcare, fără să vrea Aladdin își frecă inelul pe care îl avea pe degetul cel gros și pe care i-l pusese vrăjitorul spre a-i fi de apărare împotriva primejdiilor de sub pământ. Și habar nu avea maghrebinul acela blestemat că inelul urma tocmai să-i mântuie viața lui Aladdin, că de-ar fi știut, de bună seamă că nu i l-ar fi dăruit, ori s-ar fi repezit să i-l smulgă, ori nici nu ar fi închis hruba decât după ce i l-ar fi luat îndărăt. Ci vrăjitorii toți, chiar din firea lor, sunt asemenea cu maghrebinul acesta, fratele lor: în ciuda puterii lor vrăjitorești și a științei lor blestemate, nu știu să cugete la urmările faptelor cele mai obișnuite, și nu se gândesc niciodată să se apere din timp împotriva primejdiilor pe care un om de rând le vede. Întrucât, în mândria și încrederea pe care o au în ei, nu l-au chemat niciodată în ajutor pe stăpânul tuturor făpturilor, și mintea lor rămâne pururea înnegurată de un fum mai gros decât fumul de la fumegăriile lor, și ochii le sunt acoperiți de o basma, și bâjbâie prin neguri!

Așadar, după ce deznădăjduitul de Aladdin, fără să vrea, frecă inelul pe care îl purta la degetul cel mare și despre care nici cu gândul nu gândea ce fel de putere are...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute patruzeci și una noapte

Spuse:

Aşadar, după ce deznădăjduitul de Aladdin, fără să vrea, frecă inelul pe care îl purta la degetul cel mare şi despre care nici cu gândul nu gândea ce fel de putere are, văzu dintr-odată cum răsare dinainte-i, ca ieşit din pământ, o matahală de efrit urieşesc, semănând cu un arap negru, având un cap cât o căldare, şi un chip înfricoşător, şi nişte ochi roşii, mari şi scânteietori, care se temeni înaintea lui şi, cu un glas ce răsuna ca un bubuit de tunet, îi spuse:

Iată-l aci, dinainte,
Pe robul tău cel cu luare-aminte.
Spune: ce vrei? Eu sunt
Slujitorul acestui inel
Şi al celui care-i împodobit cu el,
Şi în văzduh, şi în apă, şi pe pământ!

La toate astea, Aladdin, care nu prea era viteaz, rămase înmărmurit; şi, de-ar fi fost în alt loc ori în altă împrejurare, ar fi căzut jos leşinat ori şi-ar fi luat călcâiele la spinare. Ci în gropniţa aceea în care se şi vedea mort de foame şi de sete, ivirea efritului i se păru o mare mântuire, mai ales când mai auzi şi întrebarea pe care acela i-o punea. Şi izbuti să-şi mişte limba şi să răspundă:

– O, cap al şeicilor de efriţi din văzduh, de pe pământ şi din ape, scoate-mă repede din hruba aceasta!

Or, de-abia rosti Aladdin vorbele acestea, că pământul se şi mişcă şi se deschise deasupra capului său şi, cât ai clipi din ochi, băiatul se şi văzu dus afară din hrubă, chiar în locul în care maghrebinul aprinsese focul. Iar efritul se şi mistuise.

Atunci Aladdin, încă mai tremurând de spaimă, dar tare bucuros că se întorsese afară sub cer, îi mulţumi lui Allah cel Făcător de bine, carele îl izbăvise de la moartea neîndoielnică şi îl mântuise din vicleniile maghrebinului.

Şi se uită de jur împrejur şi văzu în depărtare cetatea înconjurată de grădinile ei. Şi porni degrabă îndărăt pe drumul pe care îl adusese vrăjitorul, fără a întoarce capul nici măcar o dată în urmă, spre vale. Şi pe la dricul nopţii, istovit şi aproape fără de răsuflet, ajunse acasă, unde maică-sa, tare îngrijorată de zăboveala lui, îl aştepta văicărindu-se. Şi femeia sări să-i deschidă, şi nu mai avu decât răgazul cât să-l prindă în braţe, căci, nemaiputând de-atâta zbucium, Aladdin se prăbuşi fără de simţire.

Când, după multe îngrijiri, îşi veni iarăşi în fire, maică-sa îi aduse să bea oleacă de apă de trandafiri. Pe urmă, tare speriată, îl întrebă ce păţise. Şi Aladdin răspunse:

– O, maică a mea, tare mi-e foame! Mă rog, dar, ţie, să-mi dai să mănânc, căci de azi-dimineaţă nu am luat nimic în gură!

Şi mama lui Aladdin alergă să-i aducă tot ce avea prin casă. Şi Aladdin începu să mănânce atâta de zorit, încât maică-sa, de spaimă să nu se înece, îi zise:

– Nu te zori aşa, fiul meu, că-ţi rupi înghiţitoarea! Iar dacă mănânci aşa de repede numai ca să-mi povesteşti cât mai degrabă ce ai de povestit, află că avem răgaz destul! Acuma, că te-am văzut acasă, m-am liniştit. Ci ştie Allah câtă spaimă am tras când am văzut că se face noapte şi tu nu mai vii!

Pe urmă se opri ca să-i spună:

– Ah, fiul meu, stăpâneşte-te, mă rog ţie! mănâncă dumicaţii mai mici!

Şi Aladdin, izbutind degrabă să înfulece tot ce se afla dinaintea lui, ceru de băut, luă urciorul cu apă şi-l dădu pe gât fără să se oprească. După care fu mulţumit, şi îi spuse maică-sii:

– Am să pot acuma, o, maică, să-ţi povestesc tot ce mi s-a întâmplat cu omul pe care îl credeai a fi moşul meu şi care m-a făcut să văd moartea la două degete de ochi! Of,

nu știai că nu îmi era întru nimic unchi, frate cu taica, amăgitorul acela care mă giugiulea atâta și mă săruta așa de drăgăstos, blestematul ăla, maghrebinul ăla, farmazonul, mincinosul, vicleanul, pezevenghiul, ticălosul, câinele, mârșavul, diavolul ăla care nu-și are seamăn printre diavoli, pe fața pământului! Izgonit fie Cel-Rău!

Pe urmă adăugă:

– Mai bine ia ascultă, o, maică a mea, ce mi-a făcut!

Și mai spuse:

– A, ce bine-mi pare că am scăpat din mâinile lui!

Pe urmă se opri o clipă, răsuflă de mai multe ori și, deodată, dintr-o răsuflare, începu să povestească tot ce i se întâmplase, de la început până la sfârșit, precum și scatoalca, și înjurăturile, și totul, de șart. Ci nu ar fi de niciun folos să le mai spunem și noi încă o dată.

Și, când își sfârși istorisirea, își desfăcu brâul și lăsă să cadă pe salteaua întinsă pe jos zahereaua cea minunată de poame străvezii și colorate pe care le culesese din grădină. Și lampa se afla și ea în grămada aceea, în mijlocul gogoloaielor de nestemate.

Și adăugă, ca să isprăvească:

– Iacătă, o, maică, pățania mea cu vrăjitorul acela blestemat, și iacătă tot ce am dobândit din călătoria mea în tainița de sub pământ!

Și, spunând acestea, îi arătă maică-sii gogoloaiele cele minunate, ci cu o strâmbătură tare scârbită, care părea a spune: „Nu mai sunt copil să mă joc cu gogoloaie de sticlă!“

Or, tot răstimpul cât fiul său Aladdin vorbise, bătrâna îl ascultase aruncând, în clipele mai uluitoare ori mai înfricoșătoare ale istorisirii, niște strigăte de mânie față de vrăjitor, ori de milă fața de Aladdin. Și de îndată ce băiatul sfârși de povestit acea pățanie ciudată, nu mai putu să se stăpânească și izbucni în blesteme împotriva maghrebinului, ocărându-l cu toate ocările pe care supărarea și mânia unei mame ce era să-și piardă copilul le poate găsi spre a

blestema purtarea celui ticălos. Şi după ce se mai uşură oleacă, îl strânse pe fiul ei Aladdin la piept şi îl sărută plângând şi spuse:

– Să-i mulţumim lui Allah, o, fiul meu, carele te-a scos viu şi teafăr din mâinile vrăjitorului maghrebin! A, ticălosul şi blestematul! Ţi-a vrut moartea, fără de nicio îndoială, ca să pună stăpânire pe afurisita asta de lampă de aramă, care nu preţuieşte nicio jumătate de drahmă! Tare-mi mai e silă de el! Tare nu-l mai pot suferi! Bietul meu copil, fiul meu Aladdin, bine că te-ai întors! Da în ce primejdie ai intrat numai din vina mea, că eu oricum eram datoare să ghicesc, după ochii cei poncişi ai maghrebinului ăla, că nu-ţi era nici moş, nici nimic apropiat, ci un vrăjitor afurisit şi un necredincios!

Şi, vorbind aşa, bătrâna îl luase pe fiul ei Aladdin strâns lângă ea, pe saltea, şi îl săruta şi îl legăna cu duioşie. Iar Aladdin, care nu mai dormise de trei zile, prins cum fusese de întâmplările cu maghrebinul, nu zăbovi mult, legănat astfel, să închidă ochii şi să adoarmă în poalele maică-sii. Iar ea îl culcă cu multă grijă pe saltea, şi nu zăbovi mult, nici ea, până să se întindă lângă el şi să adoarmă.

Or, a doua zi, la sculare...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a şapte sute patruzeci şi doua noapte

Spuse:

Or, a doua zi, la sculare, începură să se sărute îndelung, şi Aladdin îi spuse mamei lui că păţania aceea îl lecuise pe totdeauna de pozne şi de haimanalâc, şi că de aci înainte avea să-şi caute de lucru, ca un bărbat. Pe urmă,

cum tot îi mai era foame, îi ceru maică-sii de mâncare, iar maică-sa îi spuse:

– Vai, fiul meu, tot ce-a fost prin casă ți-am dat aseară, şi nu mai am nicio coajă de pâine. Da ai un pic de răbdare, până oi putea să mă duc să vând bruma de bumbac pe care am tors-o zilele din urmă şi să-ți cumpăr ceva pe banii pe care i-oi căpăta!

Ci Aladdin răspunse:

– Lasă bumbacul pe altă dată, o, maică, şi acum ia lampa aceasta veche pe care am adus-o din hrubă, şi du-te de-o vinde în sukul neguțătorilor de aramă. Şi pesemne că ai să dobândeşti ceva bani care să ne îngăduie să avem ce mânca pe ziua de azi!

Şi mama lui Aladdin răspunse:

– Adevărat vorbeşti, fiul meu! Iar mâine am să iau gogoloaiele de sticlă pe care tot aşa le-ai adus din locul acela blestemat, şi am să mă duc să le vând în mahalaua arapilor, care au să mi le cumpere la un preț mai bun decât negustorii noştri!

Mama lui Aladdin luă aşadar lampa, ca să se ducă s-o vândă; ci i se păru cam murdară, şi îi spuse lui Aladdin:

– Mai întâi, fiul meu, am să curăț lampa aceasta, care-i cam murdară, şi am s-o fac sclipitoare, ca să pot să scot un preț cât mai bun pe ea!

Şi se duse în bucătărie, luă în mână oleacă de cenuşă pe care o amestecă cu apă, şi începu să curețe lampa. Or, nici nu începu ea s-o frece bine, că şi răsări deodată, ieşit cine ştie de unde, un efrit înfricoşător, hotărât că mai urât decât cel din hrubă, şi atâta de uriaş încât capul lui ajungea până la tavan. Şi se temeni dinaintea ei şi spuse cu un glas tunător:

Iacătă-l aci, dinainte,
Pe robul tău cel plin de luare-aminte.
Spune: ce vrei? Eu sunt al lămpii slujitor,

Fie că prin văzduhuri zbor,
Fie că umblu străbătând
În lung şi-n lat acest pământ.

Când mama lui Aladdin văzu ivirea aceea, la care nici cu gândul nu gândise, şi cum nu era deprinsă cu asemenea treburi, rămase ţintuită locului, de spaimă şi limba i se înnodă, şi gura i se deschise; şi, înnebunită de frică şi de groază, nu putu să îndure mai mult a avea sub ochii ei un chip atât de hâd şi de înfricoşător ca acela, şi se prăbuşi fără de simţire.

Atunci Aladdin, care se afla şi el în bucătărie, şi care se mai deprinsese oleacă cu chipuri de soiul acela, de când cu efritul, poate că mai urât şi mai pocit, pe care îl văzuse în hrubă, nu se dovedi atâta de tulburat ca maică-sa. Şi pricepu că lampa aceea era pricina ivirii efritului; şi se repezi de luă lampa din mâinile maică-sii, care zăcea leşinată; şi ţinând-o cu străşnicie între cele zece degete ale lui, îi spuse efritului:

– O, slujitor al lămpii, îmi e cam foame şi doresc să-mi aduci, ca să mănânc, nişte lucruri cât se poate de bune!

Şi ginnul pieri numaidecât, ca să se ivească iarăşi, peste o clipă, purtând pe creştet o tabla mare de argint greu, pe care erau rânduite douăsprezece farfurii de aur, pline cu bucate mirositoare şi alese ca gust şi ca înfăţişare, cu şase pâini proaspete şi calde şi albe ca zăpada şi rumenite la mijloc, cu două şipuri dintr-un vin bătrân şi limpede şi minunat, şi aducând în mâini o sofra de fildeş învrâstată cu sidef şi cu argint, şi două ceşti de argint. Şi puse tablaua pe sofra, rândui repede ce era de rânduit, şi pieri pe nesimţite.

Atunci Aladdin, văzând că maică-sa zace mai departe leşinată, îi turnă nişte apă de trandafiri pe faţă, iar răcoreala aceea, dimpreună cu mireasma plăcută a bucatelor aburinde, nu zăbovi mult până ce să-i adune la loc minţile

care se împrăştiaseră şi s-o facă pe biata femeie să-şi vină în fire. Şi Aladdin se grăbi să-i spună:

– Hei, o, maică a mea, asta nu-i nimic! Scoală-te şi vino să mâncăm! Mulţumită lui Allah, iacătă avem cu ce să ne întremăm cât de cât inima şi sufletul, şi cu ce să ne ostoim foamea! Fă bine şi hai, ca să nu lăsăm să se răcească bucatele acestea minunate!

Când mama lui Aladdin văzu tablaua de argint aşezată pe sofraua aceea frumoasă, şi cele douăsprezece farfurii de aur cu tot ce se afla pe ele, şi cele şase pite minunate, şi cele două şipuri, şi cele două ceşti, şi când nasul îi fu atins de olmul acela ceresc care se revărsa din toate acele bucate alese, uită de pricina leşinului ei şi îi zise lui Aladdin:

– O, fiul meu, Allah să ocrotească viaţa sultanului nostru! De bună seamă că Măria Sa a auzit de sărăcia noastră şi ne-a trimis tablaua aceasta cu vreun bucătar de-al lui.

Ci Aladdin răspunse:

– O, maică a mea, nu-i acuma vremea de prepusuri ori de întrebări! Până una alta, ia să începem a mânca, şi am să-ţi povestesc pe urmă ce s-a întâmplat.

Atunci mama lui Aladdin veni de şezu lângă el, căscând ochii plini de uluire şi de mirare dinaintea acelor minunăţii nemaivăzute de ea până atunci; şi amândoi începură să mănânce cu mare poftă. Şi atâta de mult le plăcu mâncarea, încât rămaseră în jurul tablalei vreme lungă, nemaisăturându-se să tot guste din cele bucate aşa de bine gătite, şi haida-hai, haida-hai, până ce izbutiră să întindă masa de amiază până la masa de cină. Şi când isprăviră, într-un sfârşit, puseră de-o parte rămăşiţele de la masă, pentru ziua de mâine. Iar mama lui Aladdin se duse să aşeze în dulapul din bucătărie toată văsăria şi ce mai rămăsese, ci numaidecât se întoarse la Aladdin, ca să asculte ce avea să-i povestească în privinţa darului acela

măreț. Şi Aladdin îi dezvălui atunci tot ce se petrecuse, şi cum ginnul cel slujitor al lămpii îi îndeplinise porunca, fără de şovăire. Atunci mama lui Aladdin, care ascultase istorisirea fiului ei cu o spaimă tot mai mare, fu cuprinsă de un zbucium amarnic şi strigă:

– Of, fiul meu, te juruiesc pe laptele cu care te-am alăptat în pruncia ta, să arunci cât mai departe de tine lampa aceasta vrăjitorească şi să te dezbari de inelul acela dăruit de efriții cei păcătoşi! că eu n-aş mai fi în stare să mai îndur o dată vederea unor chipuri atâta de balhâze şi de înfricoşătoare, şi aş muri, fără doar şi poate. De altminteri, simt că bucatele pe care le-am mâncat mi se suie în gât şi au să mă înăbuşe. Şi-apoi profetul nostru Mahomed (binecuvântat fie el!) ne-a povățuit stăruitor să fim cu grijă față de ginni şi de efriți, şi niciodată să nu căutăm tovărăşia lor!

Aladdin răspunse:

– Vorbele tale, maică, sunt asupra capului şi asupra ochilor mei! Şi chiar că nu pot să mă dezbar nici de lampă, nici de inel! Întrucât inelul mi-a fost de mare ajutor, izbăvindu-mă de la o moarte neîndoielnică în hrubă; şi-apoi iacătă că ai fost martoră chiar tu la folosul pe care ni l-a adus lampa de colea şi care-i atâta de scumpă, încât procletul de maghrebin n-a pregetat să vină atâta de departe după ea. Ci, maică, spre a-ți îndeplini dorința, şi din cinstire față de tine, am să ascund lampa, ca nu cumva vede-rea ei să-ți supere ochii, şi să nu fie pentru tine o pricină de spaimă în zilele ce vin!

Şi mama lui Aladdin răspunse:

– Fă cum vrei, fiul meu. Da din parte-mi îți mărturisesc că nu vreau să mai am treabă cu efriții, nici cu slujitorul inelului, nici cu slujitorul lămpii! Şi-aş vrea să nu-mi mai pomeneşti nimica despre ei, orice-ar fi să se mai întâmple!

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a şapte sute patruzeci şi treia noapte

Spuse:

Or, a doua zi, când merindele cele minunate se sfârşiră, Aladdin, ca s-o ferească pe maică-sa de alte spaime, nemaivroind să se slujească numaidecât de lampă, luă una dintre farfuriile de aur, o ascunse sub mantie şi plecă cu gândul s-o vândă în suk şi, cu banii din vânzare, să facă rost de cele de trebuinţă pentru casă. Şi se duse la prăvălia unui ovrei, care era mai viclean decât Şeitan. Şi îşi scoase de sub mantie farfuria de aur şi i-o întinse ovreiului, care o luă, o cercetă, o zgârie şi, cu un chip nepăsător, îl întrebă pe Aladdin:

– Cât ceri pe ea?

Şi Aladdin, care în viaţa lui nu mai văzuse tipsii de aur şi habar nu avea de preţul unor mărfuri ca acelea, răspunse:

– Pe Allah, o, stăpâne al meu, tu ştii mai bine decât mine cât poate să preţuiască; şi mă las, în privinţa aceasta, la preţuirea ta şi la buna ta credinţă!

Şi ovreiul, care văzuse limpede că talgerul era din aurul cel mai curat, îşi zise: „Iacătă un copilandru care habar nu are de preţul bunului său. E un chilipir straşnic, pe care mi-l trimite binecuvântarea lui Abraham!" Şi deschise un sertar ascuns în peretele prăvăliei, şi scoase din el numai un galben, pe care i-l întinse lui Aladdin, şi care nu făcea nici baremi a mia parte din preţul farfuriei, şi îi zise:

– Ţine, fiul meu, iacătă pentru tipsia ta! Pe Moise şi pe Aron! niciodată nu am mai dat un preţ ca ăsta altcuiva în afară de tine! Da n-am făcut-o decât ca să te capăt de muşteriu pe viitor!

Iar Aladdin luă dinarul de aur, grăbindu-se de zor şi, fără ca măcar să mai întoarcă privirile îndărăt, atâta de mulţumit era, nu mai zăbovi să-şi arunce picioarele în

vânt. Şi ovreiul, văzând bucuria lui Aladdin şi graba lui de a se duce, se căi amarnic că nu-i dăduse un preț încă şi mai prăpădit, şi era cât pe-aci s-o ia la fugă după el, ca să încerce să mai capete îndărăt o parte din galben; ci se răzgândi, dacă văzu că nu mai are cum să-l ajungă.

Iar Aladdin, fără a mai zăbovi, alergă la brutar, cumpără pâine, schimbă în mărunţiş dinarul de aur, şi se întoarse acasă, ca să-i dea maică-sii şi pâinea şi mărunţişul, spunându-i:

– Maică, acuma du-te de ne cumpără, cu banii aceştia, merindele cele de trebuinţă; întrucât eu nu mă pricep la treaba asta!

Şi bătrâna se sculă şi plecă la suk să cumpere tot ce le lipsea. Şi, în ziua aceea, mâncară şi fură mulţumiţi. Şi Aladdin începu atunci, de fiecare dată când nu mai avea bani, să se ducă la suk, ca să-i vândă o farfurie de aur ovreiului acela care îi da tot câte un dinar, necutezând, după ce îi dăduse întâia oară preţul acesta, să-i dea acuma mai puţin, de frică să nu-l vadă că se duce să-şi arate marfa la alt ovrei, care aşa ar dobândi în locul lui câştigul cel nemăsurat al acelei neguţătorii. Încât Aladdin, care tot nu avea habar de preţul bunului său, îi vându astfel cele douăsprezece tăvi de aur. Şi se gândi atunci să-i ducă şi tablaua cea mare de argint greu; ci văzând că e tare grea, se duse de-l chemă pe ovrei, care veni acasă, cercetă tablaua cea scumpă şi îi spuse lui Aladdin:

– Asta face vreo doi galbeni.

Şi Aladdin, bucuros, se învoi s-o vândă, şi luă banii pe care ovreiul nu vru să-i dea decât după ce mai dobândi, pe deasupra preţului, şi un samsarlâc, alcătuit din cele două ceşti de argint.

În felul acesta, Aladdin şi cu maică-sa mai avură cu ce să trăiască încă vreo câteva zile. Iar Aladdin se deprinsese să se ducă prin sukuri şi să stea de vorbă cum se cuvine cu negustorii şi cu oamenii de vază; căci, de când se

întorsese acasă, se înfrânase cu grijă să se mai înhăiteze cu soții lui de mai înainte, copilandrii din mahala! şi se străduia acuma să se lumineze la minte, ascultând spusele celor vârstnici; şi dobândi, în scurtă vreme, dat fiind că era plin de deşteptăciune, tot felul de învățăminte de preț, pe care prea puțini de seama lui erau în stare să le dobândească.

Estimp, iarăşi începură să nu se mai ajungă banii în casă, şi Aladdin, neputând face altfel, fu nevoit, cu toată spaima maică-sii, să ceară ajutor de la lampa cea magică. Maică-sa însă, prevestită de planul lui Aladdin, se grăbi să plece de acasă, neputând să îndure gândul de a se afla acolo în clipa ivirii efritului. Şi Aladdin, slobod atunci să facă după cum îl tăia capul, luă lampa în mână şi căută locul anume pe care trebuia să-l atingă, şi care putea să fie lesne dibuit după urma pe care o lăsase cea dintâi curățire cu cenuşă; şi îl frecă, fără grabă, şi binişor-binişor. Şi pe dată ginnul se şi ivi, se temeni şi, cu glas liniştit, tocmai din pricina frecării celei uşoare, îi spuse lui Aladdin:

Iată-l aci, dinainte,
Pe robul tău cel plin de luare-aminte!
Spune: ce vrei? Eu sunt al lămpii slujitor,
Fie că străbat văzduhurile în zbor,
Fie că sunt,
Jos pe pământ!

Şi Aladdin se grăbi să răspundă:

– O, slujitorule al lămpii, mi-e cam foame şi doresc o tabla cu bucate, întru totul asemenea cu aceea pe care mi-ai adus-o întâia dată!

Şi ginnul pieri, ci numai ca să se ivească iar, în mai puțin de o clipită, încărcat cu tablaua cu pricina, pe care o aşeză pe sofra; şi plecă, cine ştie unde...

Or, în scurtă vreme, mama lui Aladdin se întoarse: şi văzu tablaua, şi aburul ei, şi încărcătura cea atâta de

plăcută, și nu fu întru nimic mai minunat decât întâia oară. Și șezu jos lângă fiul ei, și gustă din bucatele pe care le găsi încă pe tablaua dintâi. Și, în ciuda spaimei pe care i-o stârnea ginnul slujitor al lămpii, se înfruptă cu mare poftă; și nu putu nici ea, la fel ca și Aladdin, să se mai smulgă de dinaintea tablalei, până să se fi săturat de tot; ci întrucât bucatele acelea ațâțau pofta de mâncare pe măsură ce le mâncai, bătrâna nu se mai sculă de la masă decât la căderea nopții, împreunând în felul acesta masa de dimineață cu cea de la prânz și cu cea de seară. Și Aladdin la fel.

După ce merindele de pe tabla se sfârșiră, ca și întâia oară...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute patruzeci și patra noapte

Spuse:

După ce merindele de pe tabla se sfârșiră, ca și întâia oară, Aladdin nu pregetă să ia unul dintre talgerele de aur și să se ducă la suk, după obiceiul lui, ca să-l vândă ovreiului, cum mai făcuse și cu celelalte farfurii. Și, pe când trecea pe dinaintea prăvăliei unui preacinstit șeic musulman, argintar foarte prețuit pentru cinstea și pentru buna lui credință, se auzi strigat pe nume, și se opri. Iar preacinstitul argintar îi făcu semn cu mâna și îl pofti să intre o clipă în prăvălie. Și îi zise:

– Fiul meu, am mai avut de câteva ori prilejul să te văd trecând prin suk, și am băgat de seamă că de fiecare dată duceai sub mantie un lucru pe care cercai să-l ascunzi și intrai în prăvălia ovreiului vecin cu mine, ca să ieși pe urmă fără lucrul pe care îl ascundeai. Or, sunt dator să te

prevestesc, fiul meu, despre un lucru de care tu poate că nici habar nu ai, din pricina vârstei tale fragede! Află, dar, că ovreiul la care mergi tu este cel mai păcătos, cel mai viclean, cel mai ticălos şi cel mai plin de vrăjmăşie negustor. Dacă, dar, o, copile al meu, ai vreun lucru de vândut, arată-mi-l mie mai întâi, iar eu, pe adevărul lui Allah cel Preaînalt! am să ți-l cântăresc după dreptate cât prețuieşte, că, dacă-l dai cumva, să ştii întocmai ce faci! Arată-mi, aşadar, fără de teamă ori sfială, ce ascunzi sub mantie! şi Allah să-i bată pe ticăloşi şi să-l prăpădească pe Cel-Rău! Izgonit fie el pe veci!

Dacă auzi vorbele acestea ale bătrânului argintar, Aladdin, plin de încredere, nu şovăi să scoată talerul de aur de sub mantie şi să i-l arate. Iar şeicul cântări de la cea dintâi aruncătură de ochi prețul farfuriei şi îl întrebă pe Aladdin:

– Poți tu să-mi spui acum, fiul meu, câte talere de soiul acesta i-ai vândut ovreiului, şi la ce preț i le-ai dat?

Iar Aladdin răspunse:

– Pe Allah, o, moşule, i-am şi dat douăsprezece farfurii la fel cu aceasta, pe un dinar fiecare.

Şi bătrânul aurar, la vorbele acestea, fu până peste poate de mâniat şi strigă:

– A, afurisitul de ovrei, puiul de câine, ploditura lui Eblis!

Şi, totodată, puse talerul pe o terezie, îl cântări, şi spuse:

– Află, fiul meu, că farfuria aceasta este făcută din aurul cel mai ales, şi că prețuieşte nu un dinar, ci taman două sute de dinari! Ceea ce vrea să însemne că ovreiul te-a furat, singur-singurel, de atâta cât fură, într-o zi, în ponosul musulmanilor, toți ovreii din suk la un loc!

Pe urmă adăugă:

– Vai, fiul meu, ceea ce s-a petrecut s-a petrecut, şi nu putem, din lipsă de martori, să cerem a fi tras în țeapă

ovreiul acela păcătos! Oricum, pe viitor, ştii cât trebuie să ceri! Şi, dacă vrei, îți număr aci pe loc două sute de dinari pentru farfuria ta. Ba chiar mi-ar plăcea, până a ți-o cumpăra, să o duci spre cercare, şi ca să ți-o prețuiască, şi pe la negustorii ceilalți; iar dacă ei au să-ți dea mai mult, eu mă îndatorez să-ți plătesc atâta cât ți-or da ei, şi încă şi ceva mai mult peste prețul lor!

Ci Aladdin, care nu avea nicio pricină să se îndoiască de cinstea preaştiută a argintarului cel bătrân, fu bucuros foarte să-i dea lui farfuria la un preț atât de frumos. Şi luă cei două sute de dinari. Şi pe urmă, ca să vândă celelalte unsprezece farfurii şi tablaua, nu pregetă să se ducă tot la acel preacinstit giuvaiergiu musulman.

Or, ajungând în felul acesta bogat, Aladdin şi mama lui nu-şi pierdură măsura de pe urma facerilor de bine ale Atoatedătătorului. Ci duseră mai departe o viață cumpătată, împărțind celor săraci şi celor nevoiaşi ceea ce le prisosea peste nevoile lor. Iar Aladdin, în acest răstimp, nu pierdea niciun prilej să-şi lumineze mintea şi să-şi şlefuiască duhul, împrietenindu-se cu oamenii din suk, negustorii de seamă şi inşii de gust ales care veneau prin sukuri. Şi, în acest chip, nu peste multă vreme, căpătă felul de a se purta al lumii bune, şi legă prietenii statornice cu argintarii şi cu giuvaiergiii pe la care se ducea cât mai des. Şi luă seama, în acest chip, deprinzându-se cu vederea giuvaierurilor şi a nestematelor, că poamele pe care le adusese din grădină, şi care îşi închipuise că ar fi niscai gogoloaie de sticlă colorată, erau nişte minuni fără de preț, ce nu-şi aveau seamăn nici la emirii şi la sultanii cei mai mari şi mai bogați! Şi cum se făcuse tare cuminte şi înțelept, avu iscusința de a nu spune nimic nimănuia, nici măcar maică-sii. Doar că, în loc să mai lase acele poame de nestemate să zacă pe sub pernele de pe divan şi prin toate ungherele, le strânse cu multă grijă şi le încuie într-un sipet pe care îl cumpărase anume. Or, avea să vadă

în curând foloasele înțelepciunii lui, în chipul cel mai strălucit şi cel mai minunat.

Într-adevăr, într-una din zile, pe când sta la taifas dinaintea unei prăvălii cu nişte negustori prieteni de-ai lui...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute patruzeci și cincea noapte

Spuse:

Într-adevăr, într-una din zile, pe când sta la taifas dinaintea unei prăvălii cu nişte negustori prieteni de-ai lui, văzu cum se roteau prin sukuri doi pristavi ai sultanului, împodobiți cu nişte bâte lungi, şi îi auzi cum strigau laolaltă, cu glas mare:

– Hei, voi toți, negustori şi locuitori! din porunca preamăritului nostru stăpân, sultanul vremilor şi domnul veacurilor şi al clipelor, aflați că trebuie să vă închideți prăvăliile numaidecât şi să vă ferecați în casele voastre, cu toate uşile încuiate pe dinăuntru şi pe dinafară! întrucât mărgăritarul cel fără de seamăn, minunata, binefăcătoarea, stăpâna noastră Badru'l-Budur, luna plină a tuturor lunilor pline, fiica slăvitului nostru sultan, are să treacă pe aici, ca să meargă să-şi facă scalda la hammam! Fie-i scalda desfătătoare! Iar cei ce ar cuteza să încalce porunca şi să se uite pe uşi ori pe ferestre, au să fie pedepsiți cu spada, cu țeapa şi cu ştreangul! Se dă, dară, de ştire acelora care țin să-şi păstreze sângele în beregată!

Dacă auzi strigarea pristavilor, Aladdin fu cuprins de imboldul neînfrânt de-a o vedea în trecere pe fata sultanului, minunea aceea de Badru'l-Budur, despre care vorbea toată cetatea, lăudându-i frumusețea de lună şi desăvârşirile. Încât, în loc să facă şi el ca toată lumea şi să dea fuga

să se închidă în casă, îi trecu prin gând să se ducă în mare grabă la hammam şi să se pitească pe după poarta cea mare, în aşa chip încât să poată, fără a fi văzut, s-o privească prin crăpătură şi să se minuneze după plac de fata sultanului, atunci când are să intre în hammam.

Or, Aladdin nu se afla acolo decât de câteva clipite când şi văzu cum vine alaiul domniței, cu mulțimea de hadâmbi înainte. Şi o văzu şi pe ea, între însoțitoarele ei, ca luna între stele, acoperită de vălurile-i de mătase. Ci, de cum ajunse pe pragul hammamului, nu mai zăbovi să-şi dezvelească chipul; şi se arătă în toată strălucirea ei de soare, într-o frumusețe care întrecea tot ce s-ar mai putea spune. Era, într-adevăr, o codană de vreo cincisprezece ani, mai degrabă mai puțin decât mai mult, dreaptă ca litera *alef*, cu un mijlocel care făcea de ocară până şi ramura cea fragedă a arborelui ban, cu o frunte vrăjită ca răsăritul de lună la vremea Ramadanului, cu nişte sprâncene subțirele şi desăvârşit încondeiate peste ochii negri, mari şi galeşi ca ochii de gazelă însetată, cu nişte pleoape lăsate sfios în jos şi ca două foi de trandafir, cu un nas fără de cusur ca o spadă de preț, cu un obraz de o albeață spălată cu apele din izvorul Salsabil, cu o bărbiță zâmbitoare, cu nişte dinți ca nişte boabe de grindină tăiate pe-o măsură, cu un gât de turturea, şi în totului tot, care nu se vedea, croită după acelaşi tipar. Şi chiar că despre ea a zis poetul:

Vrăjitoreşti-i ochi, cei luminați
De kohlul negru, ei, de bună seamă,
Străpung, tâlharii, inimi de bărbați
Cu agerele lor săgeți ce cheamă!

Iar de la trandafiri-i fără seamăn
Din fragezi-i obraji sunt colorați
Şi trandafirii roşii din grădină!

Iar părul ei e-o noapte-ntunecată
Ce se aprinde toată, dintr-odată,
De fruntea ei cea plină de lumină!

Când ajunse în uşa hammamului, şi întrucât nu avea de ce să se teamă de niciun ochi străin, domniţa îşi ridică iaşmacul de pe obraz, şi se ivi atunci în toată frumuseţea ei. Şi Aladdin o văzu şi, dintr-odată, îşi simţi sângele cum i se învârteşte de trei ori mai repede prin cap, şi numai atunci pricepu şi el, cel care nu avusese prilejul vreodată să vadă un chip de femeie descoperit, că puteau fi pe lume femei frumoase şi femei urâte, şi că nu toate erau bătrâne şi asemenea maică-sii. Şi priceperea aceasta, dimpreună cu frumuseţea cea fără de seamăn a domniţei, îl năuci şi îl ţintui în minunare dindărătul uşii. Iar domniţa intrase de mult în hammam, pe când el încă mai sta acolo înmărmurit şi tremurând tot de tulburare. Şi, când izbuti să-şi mai vină oleacă în fire, se hotărî să se strecoare afară din ascunzişul lui şi să se întoarcă acasă, da cât de schimbat şi de răscolit! Şi gândea: „Pe Allah! cine şi-ar fi putut închipui vreodată pe pământ o făptură atâta de frumoasă! Binecuvântat fie Acela carele a zămislit-o şi a dăruit-o cu desăvârşiri!“ Şi, cuprins de-a binelea de un vuiet de gânduri, intră în casă, şi cu spinarea frântă de tulburare şi cu inima întru totul pătrunsă de iubire se lăsă să cadă pe divan şi nu se mai clinti.

Or, maică-sa băgă de seamă numaidecât, când îl văzu în starea aceea atâta de neîndătinată, şi se duse la el şi începu să-l descoasă îngrijorată. Ci el nu vroi să dea niciun fel de răspuns. Ea atunci îi aduse tava cu bucate, ca să mănânce; da el nu vroi să mănânce nimic. Iar ea îl întrebă:

– Ce ai, o, copile al meu? Te doare ceva? Spune-mi! ce ai?

Iar el îi răspunse, într-un sfârşit:

– Lasă-mă!

Ci ea stărui să-l facă să mănânce, şi atâta îl îndemnă, încât el se îndură să se atingă de bucate; da mâncă tare puțin față de cât mânca de obicei; şi ținea ochii coborâți, şi sta tăcut, şi nu vroia să răspundă la întrebările îngrijorate ale mamei lui. Şi rămase în starea aceea de visătoreală, de serbezie şi de mohorală până a doua zi.

Atunci mama lui Aladdin, peste seamă de speriată, se duse lângă el, cu lacrimi în ochi, şi îi zise:

– O, fiul meu, Allah fie asupra ta! spune-mi ce te doboară, şi nu-mi mai chinui inima cu tăcerea aceasta! Dacă ai vreo boală, nu mi-o tăinui! că mă duc numaidecât să-ți caut vraciul. Că tocmai astăzi s-a nimerit în trecere prin cetatea noastră un doftor vestit din țara arabilor, pe care sultanul nostru l-a chemat anume ca să-l caute şi pe Măria Sa de sănătate. Şi toată lumea nu mai vorbeşte decât de priceperea şi de leacurile lui cele minunate! Au vrei să mă duc să ți-l chem?...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute patruzeci și șasea noapte

Spuse:

... Şi toată lumea nu mai vorbeşte decât de priceperea şi de leacurile lui cele minunate! Au vrei să mă duc să ți-l chem?

Aladdin atunci săltă capul şi, cu un glas tare trist, răspunse:

– Află, o, maică a mea, că nu mi-e rău de nimic şi că nu sufăr de nicio boală! Şi dacă mă vezi în starea aceasta de mohorală, este din pricină că până acuma eu mi-am închipuit că toate femeile se asemuie cu tine! Şi numai ieri am văzut şi eu că sunt cu totul altfel!

Şi mama lui Aladdin ridică mâinile şi spuse:

– Izgonit fie Cel-Rău! ce tot îndrugi tu, Aladdine?

El răspunse:

– Ştiu eu bine ce spun, fii liniştită! Într-adevăr, am văzut-o, când a intrat la hammam, pe domnița Badru'l-Budur, fata sultanului! şi numai vederea ei mi-a dezvăluit ce frumusețe se află pe lume! Şi nu mai sunt bun de nimic! Şi din pricina aceasta nu o să mai am tihnă şi nu o să-mi mai vin în fire decât atunci când am s-o capăt de soție de la tătâne-său, sultanul!

Dacă auzi vorbele acestea, mama lui Aladdin gândi că fiul ei îşi pierduse mințile, şi îi spuse:

– Numele lui Allah fie asupra ta, copile al meu! vino-ți în minți! ah, sărmane Aladdine, cugetă la starea ta, şi scutură-te de smintelile astea!

Aladdin răspunse:

– O, maică a mea, nu am să-mi vin în minți nicidecum, întrucât nu sunt din tagma celor smintiți. Şi vorbele tale nu au să mă facă în niciun fel să mă leapăd de gândul meu de însurătoare cu El Sett Badru'l-Budur, fata sultanului cea atâta de frumoasă! Şi gândul meu este mai mult decât oricând de-a o cere de la tătâne-său!

Ea zise:

– O, fiul meu, pe viața mea şi a ta! nu rosti asemenea vorbe şi ia bine seama să nu care cumva să se audă prin vecini, şi vorbele tale să-i fie duse sultanului care are să poruncească să fii spânzurat fără de izbăvire. Şi-apoi, dacă chiar ai luat o hotărâre atâta de smintită, crezi că ai să găseşti pe cineva pe care să-l poți trimite cu o solie ca aceea?

El răspunse:

– Şi pe cine aş putea să-l încarc cu o solie atâta de gingaşă, câtă vreme te am aici pe tine, o, maică? şi în cine aş putea eu să am mai multă credință decât în tine? Da,

hotărât! tu ai să te duci să-i faci sultanului, pentru mine, cererea de însurătoare!

Ea strigă:

– Ferească-mă Allah de o cerere ca aceasta, o, fiul meu! Eu nu am ajuns, ca tine, la marginile smintelii! Of, văd bine acuma că tu uiţi că eşti băiatul unui croitor dintre cei mai sărmani şi dintre cei mai nevolnici din cetate şi că nici eu, mama ta, nu sunt din vreun neam mai de soi şi mai răsărit! Cum de cutezi, dară, să gândeşti la o domniţă pe care părintele ei nu ar da-o nici măcar unui fecior de împărat ori de sultan de-ăi mari?

Şi Aladdin rămase tăcut un răstimp, pe urmă răspunse:

– Află, o, maică a mea, că m-am şi gândit şi că am cugetat mult la toate câte mi le-ai spus; da nu mă opresc de la hotărârea despre care ţi-am vorbit, ba dimpotrivă! Mă rog, aşadar, ţie, dacă chiar îţi sunt fiu şi dacă ţii la mine, să-mi faci binele pe care ţi-l cer! De nu, moartea are să mi se pară mai de dorit decât viaţa; şi m-ai pierde repede, fără de nicio îndoială! Încă o dată, o, măicuţă a mea, nu uita că eu sunt tot fiul tău Aladdin!

Când auzi vorbele acestea ale fiului ei, bătrâna izbucni în suspinuri şi spuse printre lacrimi:

– O, fiul meu, aşa-i, hotărât! sunt mama ta, şi tu eşti singurul meu copil, sâmburul inimii mele! Şi dorul meu cel mai scump este să te văd însurat într-o zi şi să mă bucur de fericirea ta, înainte de a mă duce din lume! Încât, dară, dacă chiar vrei să te însori, am să mă duc degrabă să-ţi caut o femeie printre oamenii de teapa noastră! Ba încă ar trebui să ştiu şi ce am a le răspunde atunci când mi-or cere seama despre tine, despre meseria pe care o ai, despre câştigul pe care îl agoniseşti şi despre bunurile şi pământurile pe care le stăpâneşti! Şi lucrul acesta mă tulbură rău! Da ce-aş păţi când ar fi vorba să mă duc nu la nişte oameni de rând şi de teapa noastră, ci s-o cer pentru tine de la sultanul Chinei pe singura lui fată, pe El-Sett

Badru'l-Budur! Ia să vedem, o, fiul meu! cugetă mai cu măsură o clipită! Știu prea bine că sultanul nostru este plin de bunăvoință și că nu-l alungă niciodată pe vreun supus de-al său fără a-i face dreptatea pe care o cere necazul aceluia! Și tot așa știu că e darnic până peste poate și că niciodată nu pregetă a-l dărui cu de toate pe acela care și-a dobândit pe dreptate milele pentru vreo treabă strălucită, pentru vreo faptă de vitejie ori pentru vreo slujbă, mai mare ori mai mică! Ci poți tu să spui cu ce te-ai dovedit de vreo ispravă până acuma, și ce volnicii vei fi având care să te poată învrednici pentru hatârul cel fără asemuire pe care i-l ceri? Și-apoi unde-s plocoanele ce se cuvin, asemenea oricărui ins care cere niște huzururi, a le trimite în dar sultanului, drept semn de cinstire din partea unui preasupus credincios față de domnul și stăpânul său?

El răspunse:

– Tocmai! Dacă nu e vorba decât de dat un plocon falnic spre a dobândi ceea ce sufletul meu își dorește atâta, păi atunci socot că niciun om de pe pământ nu se poate măsura cu mine într-o treabă cumu-i aceasta! Află, dar, o, maică a mea, că poamele cele de toate culorile pe care le-am adus din grădina de sub pământ și ai socotit a fi numai niște gogoloaie de sticlă de niciun preț și bune numai să slujească de joacă țâncilor, sunt niște pietre nestemate cum niciun sultan de pe pământ nu are unele asemenea. Și, de altminteri, ai să le poți prețălui și tu, oricât de puțin te-ai pricepe la lucruri de soiul acesta! Pentru aceasta nu ai decât să-mi aduci de la bucătărie o tabla de farfuriu îndeajuns de mare ca să pot să le pun pe ea, și ai să vezi atunci urmarea cea de minunare.

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute patruzeci și șaptea noapte

Spuse:

... Pentru aceasta nu ai decât să-mi aduci de la bucătărie o tabla de farfuriu îndeajuns de mare ca să pot să le pun pe ea, şi ai să vezi atunci urmarea cea de minunare.

Şi mama lui Aladdin, măcar că tare uluită de toate câte auzea, se duse la bucătărie să caute o tabla mare de farfuriu alb, curată, şi i-o aduse fiului ei. Iar Aladdin, care şi strânsese toate poamele cu pricina, începu să le orânduiască cu multă dibăcie pe tavă, ţinând seama de felurítele lor culori, de înfăţişările şi de soiurile lor. Şi, când isprăvi, le puse sub ochii mamei sale, care rămase uluită de-a binelea, atât din pricina strălucirii, cât şi a frumuseţii lor. Şi nu se putu opri, măcar că nu fusese deprinsă vreodată cu vederea nestematelor, să se minuneze:

– Ya Allah! ce minunăţie!

Şi fu nevoită, peste o clipită, să închidă ochii de sclipirile acelea. Şi, într-un sfârşit, spuse:

– Văd acuma şi eu, o, fiul meu, că peşcheşul tău ar putea să-i fie pe plac sultanului. Ci necazul nu mai stă în asta! ci în drumul pe care l-aş avea de făcut; întrucât bag de seamă că n-aş putea să înfrunt nicicum făloşia sultanului şi că aş rămâne înmărmurită şi cu limba înnodată, ori poate că mi-aş pierde firea de sfială şi de tulburare! Da chiar de-am presupune că, silindu-mă asupra-mi, ca să-ţi mulţumesc sufletul cel plin de dor, aş izbuti să ajung a înfăţişa cererea ta sultanului în ce priveşte pe fata sa Badru'l-Budur, ce are să se întâmple? Chiar ce are să se întâmple? Păi atunci, fiul meu, ori are să se socoată că sunt o zărghită, şi au să mă izgonească de la palat, ori sultanul, mâniat de o cerere ca aceea, are să ne pedepsească pe amândoi cu o osândă amarnică! Da dacă tu socoţi dimpotrivă şi dacă sultanul ar fi să dea urmare cererii tale, tot

o să mă întrebe despre starea şi despre cinurile tale. Şi are să-mi zică: „Da! darul este tare frumos, o, femeie! Da cine eşti tu? Şi cine este fiul tău Aladdin? Şi ce face el? Şi cine-i tatăl lui? Şi ce pricopseală are?" Şi eu, atunci, am să fiu nevoită oricum să-i spun că nu ai nicio meserie şi că tatăl tău nu era decât un biet croitor dintre croitorii din suk!

Ci Aladdin răspunse:

– O, maică, fii liniştită! este peste putinţă ca sultanul să-ţi pună nişte întrebări ca acelea atunci când are să vadă minunăţiile de nestemate orânduite ca nişte poame pe tava de porţelan! Fii, dar, fără de teamă, şi nu te mai îngrija de ce are să se întâmple. Dimpotrivă, ridică-te numai şi du-te să-i dăruieşti tava cu ce se află pe ea, şi cere-o pentru mine de soţie pe fiica sa Badru'l-Budur! Şi nu te mai apuca să-ţi împovărezi gândurile într-o treabă atâta de uşoară şi de limpede! Şi, la urma urmei, nu uita, dacă te mai încearcă vreo îndoială în privinţa izbânzii, că am în stăpânirea mea o lampă care pentru mine are să ţină loc de toate meseriile şi de toate agoniselile!

Şi îi vorbi tot aşa mai departe mamei sale, cu atâta căldură şi cu atâta încredinţare, încât până la urmă o încredinţă şi pe ea pe deplin. Şi o îndemnă să-şi pună hainele ei cele mai frumoase; şi îi dădu tava de porţelan, pe care bătrâna o înveli degrabă într-o basma pe care o legă în patru colţuri, ca s-o ducă în mână. Şi plecă de acasă, şi se îndreptă spre saraiul sultanului. Şi intră în sala de primire, dimpreună cu mulţimea de jelbaşi. Şi se aşeză chiar în rândul dintâi, ci cu o înfăţişare tare sfioasă, în mijlocul tuturor celor de faţă, care şedeau cu mâinile încrucişate şi cu ochii în jos, plini de cel mai adânc respect. Şi sala divanului se deschise, când sultanul îşi făcu intrarea, urmat de vizirii, de emirii şi de străjile sale! Şi căpetenia calemgiilor sultanului începu să-i strige, unul după altul, pe împricinaţi, după rânduiala jalbelor. Şi pricinile fură

judecate pe dată. Iar pricinaşii plecară, unii mulţumiţi de câştigarea pricinei lor, alţii cu nasurile tare alungite, iar ceilalţi rămânând nechemaţi, din lipsă de timp. Şi mama lui Aladdin fu chiar din mulţimea acestora de pe urmă. Încât, dacă văzu că divanul se sfârşise şi că sultanul pleacă, urmat de vizirii lui, pricepu că nu mai avea ce să facă, decât să plece şi ea. Şi ieşi de la sarai şi se întoarse acasă. Şi Aladdin, care în nerăbdarea lui o aştepta la poartă, o văzu cum se întoarce ţinând în mână tablaua de farfuriu; şi tare tulburat mai fu; şi tare nedumerit şi speriat de vreo nenorocire ce s-ar fi întâmplat ori de vreo ştire proastă, încât nu vroi să-i pună niciun fel de întrebare în uliţă, ci grăbi s-o tragă în casă, unde, îngălbenit de tot la chip, o iscodi prin semne şi din ochi, dat fiind că nu putea să deschidă gura, de tulburare. Şi biata femeie îi povesti ce se întâmplase, adăugând:

– Se cade s-o ierţi pe maica ta de data aceasta, fiul meu, întrucât nu am fost dedată cu saraiurile; iar vederea sultanului m-a tulburat până într-atâta de nici n-am putut să mă duc la el ca să-i spun cererea ta. Ci mâine, de-o vrea Allah, am să mă duc iarăşi la sarai şi o să am mai multă virtute decât de data asta!

Şi Aladdin, cu toată nerăbdarea lui, fu oricum bucuros să afle că nu din vreo pricină prea amarnică se afla tava de farfuriu în mâinile mamei lui, la întoarcere. Ba chiar fu mulţumit că încercarea cea mai anevoioasă fusese făcută fără de niciun necaz şi fără de urmări rele pentru mama lui şi pentru el. Şi se mângâie cu gândul că zăboveala are să fie repede îndreptată. Într-adevăr, a doua zi bătrâna plecă iar la sarai, ţinând în mână cele patru colţuri ale basmalei în care era legat ploconul de nestemate.

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a şapte sute patruzeci şi opta noapte

Spuse:

Într-adevăr, a doua zi bătrâna plecă iar la sarai, ţinând în mână cele patru colţuri ale basmalei în care era legat ploconul de nestemate.

Şi bătrâna era tare hotărâtă să-şi biruiască sfiala şi să-i înfăţişeze sultanului cererea. Şi intră la divan, şi se aşeză în rândul dintâi, dinaintea sultanului. Ci, ca şi întâia oară, nu izbuti să facă niciun pas şi nicio mişcare care să abată asupra ei luarea-aminte a căpeteniei de dieci. Şi judecata fu ridicată, fără de nicio urmare; şi se întoarse iarăşi acasă, cu capul plecat, să-l vestească pe Aladdin de neizbânda încercării ei, ci făgăduindu-i biruinţa de data următoare. Şi Aladdin fu nevoit iar să-şi mai rostuiască un tain de răbdare, mustrând-o însă pe maică-sa pentru lipsa ei de cutezanţă şi de tărie. Da asta nu prea sluji la mare lucru, întrucât biata femeie şase zile în şir se tot duse la sarai, cu tava de farfuriu, şi se aşeză mereu tot dinaintea sultanului, da tot fără de mai multă cutezanţă ori fără de mai multă izbândă ca întâia oară. Şi de bună seamă că s-ar fi întors şi de-o sută de ori tot aşa, şi Aladdin ar fi murit de deznădejde şi de nerăbdare înăbuşită, dacă pe însuşi sultanul, care până la urmă o băgase de seamă, întrucât se afla în rândul dintâi la fiecare judeţ al divanului, nu l-ar fi cuprins dorinţa să întrebe de ea şi despre pricina care o aducea acolo. Într-adevăr, în cea de a şaptea zi, după încheierea divanului, sultanul se întoarse înspre vizirul său cel mare şi îi zise:

– Ia uită-te la femeia aceea bătrână care ţine în mână o legătură făcută dintr-o basma. De mai multe zile vine neabătut la divan şi stă ţeapănă fără să ceară nimic. Poţi cumva să-mi spui ce caută aici, sau ce vrea?

Şi vizirul cel mare, care nu o cunoştea nicidecum pe mama lui Aladdin, nu vroi să rămână cumva sărac la răspunsuri, ci îi spuse sultanului:

– O, stăpâne al meu, e şi ea o bătrână dintre multele bătrâne care nu vin la divan decât pentru nişte fleacuri. Şi aceasta de-aici, fără de nicio îndoială, trebuie să aibă a se plânge, de pildă, că i-a vândut vreun negoţător niscaiva orz stricat, sau că vecina i-a spus vorbe de ocară, sau că a bătut-o bărbatu-său!

Ci sultanul nu vroi să se mulţumească deloc cu lămurirea aceea, şi îi spuse vizirului:

– Eu, cu toate astea, doresc s-o cercetez pe biata femeie. Spune-i să se apropie, până a nu pleca împreună cu ceilalţi!

Şi vizirul răspunse că ascultă şi că se supune, ducându-şi mâna la frunte. Şi făcu câţiva paşi înspre mama lui Aladdin şi îi făcu semn cu mâna să se apropie. Şi biata femeie, tremurând toată, veni până la piciorul scaunului împărătesc şi se prăbuşi, mai degrabă decât se temeni, şi sărută pământul dintre mâinile sultanului, cum văzuse că făcuseră şi ceilalţi pricinaşi. Şi rămase în starea aceea până ce vizirul cel mare veni şi o bătu pe umăr şi o ajută să se ridice. Iar ea se ridică în picioare, plină de sfială; şi sultanul îi spuse:

– O, femeie, iacătă-s mai multe zile de când te tot văd că vii la divan şi stai nemişcată fără să ceri nimic. Spune-mi, dar, ce te aduce aici şi ce doreşti, ca să pot să-ţi fac dreptate!

Şi mama lui Aladdin, mai prinzând oleacă de inimă la glasul binevoitor al sultanului, răspunse:

– Allah coboare-şi facerile sale de bine asupra capului sultanului nostru! Roaba ta, o, doamne al vremilor, te roagă, înainte de a-ţi înfăţişa cererea ei, să te înduri a-i dărui făgăduiala ocrotirii tale, altminteri tare mi-ar fi spaimă să supăr urechile sultanului, întrucât cererea mea ar putea să pară ciudată sau anapoda!

Or, sultanul, care era om bun şi mărinimos, nu pregetă să-i făgăduiască ocrotirea; ba chiar porunci să fie golită sala cu totul, spre a-i îngădui femeii să-şi spună păsul în toată slobozenia. Şi nu îl opri pe lângă sine decât pe vizirul cel mare. Şi se întoarse înspre bătrână şi îi zise:

– Poţi să vorbeşti! Ocrotirea lui Allah este asupra ta, o, femeie!

Ci mama lui Aladdin, care îşi căpătase tot sufletul, în urma primirii celei pline de bunătate a sultanului, răspunse:

– Mai cer iertare sultanului nostru, tot aşa, dintru început, pentru tot ce ar putea să i se pară necuviincios în jalba mea, şi pentru cutezanţa cea neasemuită a vorbelor mele!

Şi sultanul, tot mai zădărit, spuse:

– Grăbeşte-te şi vorbeşte fără de sfială, o, femeie! Iertarea lui Allah este asupra ta, precum şi mila lui pentru orice ai putea să-mi spui şi să ceri!

Atunci mama lui Aladdin, după ce se mai ploconi o dată înaintea scaunului împărătesc, şi după ce chemă asupra sultanului toate binecuvântările şi huzururile Celui Preaînalt, începu să-i povestească tot ce i se întâmplase fiului ei, din ziua când îi auzise pe pristavii împărăteşti crăinicând târgoveţilor porunca de a se ascunde prin casele lor ca să deschidă calea alaiului măritei Sett Badru'l-Budur. Şi nu uită să-i spună starea în care se află acum Aladdin, care se juruise că se omoară dacă nu o capătă pe domniţă de soţie. Şi povesti pe de şart toată povestea, de la început până la sfârşit. Ci nu are niciun rost s-o mai luăm de la capăt. Pe urmă, dacă sfârşi de spus tot, pradă unei tulburări mari, adăugă:

– Şi nu îmi mai rămâne, o, doamne al vremilor, decât să mă rog Luminăţiei Tale să nu care cumva să mă cerţi de sminteala fiului meu, şi să mă ierţi dacă dragostea de mamă m-a îndemnat să vin şi să-ţi înfăţişez o cerere atât de nemaipomenită!

Sultanul, care îi ascultase vorbele cu multă luare-aminte, dat fiind că era drept şi bun, dacă văzu că mama lui Aladdin tăcuse, departe de a se arăta mâniat de cererea ei, începu să râdă cu duioşie şi îi spuse:

– O, sărmano, şi ce-i fi având în basmaua aceea pe care o ţii legată în patru colţuri?

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a şapte sute patruzeci şi noua noapte

Spuse:

... începu să râdă cu duioşie şi îi spuse:

– O, sărmano, şi ce-i fi având în basmaua aceea pe care o ţii legată în patru colţuri?

Atunci mama lui Aladdin deznodă basmaua, în tăcere, şi, fără a mai adăuga vreo vorbă, îi înfăţişă sultanului tablaua de farfuriu pe care se aflau rânduite fructele de nestemate. Şi pe dată divanul fu luminat de sclipirea lor, mai abitir decât de o strălucire de policandre şi de făclii. Iar sultanul fu uluit de lucirea lor şi rămase năucit de frumuseţea ce-o vedea. Pe urmă luă tava din mâinile bătrânei şi cercetă pietrele cele minunate rând pe rând, ţinându-le între degete. Şi şezu multă vreme să le privească şi să le pipăie, minunându-se până peste poate. Şi, într-un sfârşit, întorcându-se înspre vizirul cel mare, grăi:

– Pe viaţa capului meu! o, vizirule, ce frumoase sunt toate astea, şi ce poame minunate! Ai mai văzut tu vreodată ceva asemenea ori baremi ai auzit vreodată să se pomenească a fi pe faţa pământului nişte lucruri atâta de mândre? Ce socoţi? Ia spune-mi?

Şi vizirul răspunse:

– Cu adevărat, o, doamne al vremilor, nu am văzut niciodată şi nu am auzit pomenindu-se vreodată despre nişte lucruri atâta de de-a mirărilea! Hotărât, nestematele acestea sunt fără de seamăn în soiul lor! Şi nici giuvaierurile cele mai scumpe din sipeturile stăpânului nostru nu preţuiesc, toate la un loc, cât poama cea mai măruntă de aici! nu, nu cred!

Iar sultanul zise:

– Şi nu-i aşa, o, vizire al meu, că tânărului Aladdin, cel care îmi trimite cu mama sa un peşcheş atâta de frumos, i se cuvine, fără de nicio îndoială, şi mult mai mult decât oricărui fecior de emir, să-şi vadă primită cererea de însurătoare cu fata mea Badru'l-Budur?

La întrebarea aceasta a sultanului, la care nici cu gândul nu gândea, vizirul se schimbă la faţă de-a binelea, şi limba i se înnodă de-a binelea, şi se mohorî de-a binelea! Întrucât sultanul îi făgăduise, de tare multă vreme, că n-are s-o dea de soţie pe domniţă altcuiva decât unui fiu de-al lui, care se mistuia de dragoste după ea încă din pruncie. Aşa că, după un lung răstimp de uluială, de tulburare şi de tăcere, răspunse, până la urmă, cu un glas tare trist:

– Da, o, doamne al vremilor! Ci Luminăţia Ta uită că i-a făgăduit-o pe domniţă fiului robului tău! Cer, dară, de la mila ta, dacă ploconul acesta de la un om neştiut te bucură într-adevăr, să-mi îngădui numai un răgaz de trei luni, în care mă îndatorez să-ţi găsesc chiar eu un dar încă şi mai frumos decât acesta, ca să-l aduc ca zestre, pentru fiul meu, stăpânului nostru!

Or, sultanul, care ştia prea bine, dată fiind priceperea pe care o avea el în privinţa giuvaierurilor şi a nestematelor, că niciun om de pe pământ, de-ar fi fost el chiar fecior de crai ori de sultan, nu ar fi fost în stare să găsească un dar care să se asemuie, mai de aproape ori mai pe departe, cu acele minunăţii fără de pereche în soiul lor,

nu vroi să-l supere pe bătrânul său vizir şi să nu-i facă hatârul pe care acela i-l cerea, orişicât de zadarnic s-ar fi dovedit; şi, în buna lui vrere, îi răspunse:

– Bine! O, vizire al meu, îţi dau răgazul pe care mi-l ceri. Ci să ştii limpede că, la trecerea celor trei luni, dacă nu ai să izbândeşti a găsi pentru fiul tău o zestre de dăruit fetei mele, şi care să întreacă sau măcar să se asemuie cu zestrea pe care mi-o aduce, în numele fiului ei, Aladdin, femeia aceasta de treabă, eu am făcut pentru fiul tău tot ce era cu putinţă, datorită slujbelor tale vrednice şi credincioase!

Pe urmă se întoarse înspre mama lui Aladdin şi îi spuse cu multă dragoste:

– O, mamă a lui Aladdin, poţi să te duci în toată bucuria şi liniştea îndărăt la fiul tău şi să-i spui că cererea lui a fost primită şi că fata mea este de aci înainte pe numele lui! Ci spune-i că nunta nu are să se poată face decât numai peste trei luni, spre a ne da vreme să punem să se lucreze hainele de măritiş ale fetei şi toate lucrurile ce se cuvin la casa unei domniţe de stepena ei!

Şi mama lui Aladdin, tulburată până peste poate, îşi ridică mâinile înspre cer şi se rugă pentru îmbelşugarea şi lungirea vieţii sultanului, îşi luă rămas-bun şi, numaidecât, odată ieşită din sarai, apucă de bucurie zborul înspre casă. Şi, de cum intră în casă, Aladdin îi văzu obrazul luminat de fericire, şi alergă la ea şi, tare tulburat, o întrebă:

– Ei, o, maică, trebuie să trăiesc ori trebuie să mor?

Şi biata femeie, sleită cu totul, şezu mai întâi pe divan şi îşi scoase iaşmacul de pe faţă, apoi spuse:

– Îţi aduc vestea cea bună, o, Aladdin! Fata sultanului este de acuma înainte pe numele tău! Iar darul tău, precum vezi, a fost primit cu bucurie şi cu mulţumire! Numai că nunta cu Badru'l-Budur nu are să se poată face decât peste trei luni! Iar zăboveala se datorează vizirului cel mare, barba aceea a năpastelor, care i-a şoptit în taină nu

știu ce sultanului și l-a îndemnat să mai tărăgăneze însurătoarea, nu știu pentru care pricină! Ci, inșallah! nu are să se întâmple decât de bine! Iar dorul tău are să-ți fie împlinit până peste toate așteptările, o, fiul meu!

Pe urmă adăugă:

– Iar pe vizirul cel mare, o, fiul meu, Allah să-l bată și să-l aducă la starea cea mai păcătoasă! Căci tare sunt îngrijorată de ce-o fi putut să spună la urechea sultanului! Fără de el, nunta s-ar fi săvârșit, pe cât părea, astăzi ori mâine, așa de răpit era Măria Sa de poamele cele nestemate de pe tablaua de farfuriu!

Pe urmă, fără să se oprească și fără să răsufle, îi povesti fiului ei tot ce se întâmplase de la intrarea ei în divan până ce plecase, și sfârși spunând:

– Allah să ocrotească viața sultanului nostru cel slăvit, și pe tine să te apere pentru fericirea care te așteaptă, o, Aladdin, fiul meu!

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute cincizecea noapte

Spuse:

– Allah să ocrotească viața sultanului nostru cel slăvit, și pe tine să te apere, pentru fericirea care te așteaptă, o, Aladdin, fiul meu!

Și Aladdin, dacă auzi cele ce îi vestea maică-sa, se cutremură de drag și de mulțumire, și strigă:

– Preaslăvit să fie Allah, o, maică a mea, cel carele a făcut să coboare milele sale asupra casei noastre și să-ți dea ca fiică o domniță din sângele domnilor celor mai mari!

Și sărută mâna maică-sii, și îi mulțumi îndelung pentru toate ostenelile pe care și le dăduse spre aducerea la îndeplinire a acelei trebi atâta de gingașe. Iar maică-sa

îl sărută cu dragoste şi îi jură tot felul de huzururi şi plânse gândind că soţul ei, croitorul, părintele lui Aladdin, nu mai era, ca să vadă şi el norocul şi roadele cele minunate ale ursitei fiului lor, puşlamaua de mai înainte!

Şi, din ziua aceea, Aladdin şi maică-sa, cu o nerăbdare până peste poate, începură să socotească ceasurile care îi despărţeau de fericirea pe care o aşteptau, după ce aveau să treacă cele trei luni. Şi nu mai conteneau să tot tăinuiască despre planurile şi despre ospeţele şi despre pomenile pe care socoteau să le dea celor sărmani, aducându-şi aminte că şi ei, încă ieri, se aflau în ticăloşie, şi că, fără de nicio îndoială, lucrul cel mai vrednic în ochii Atoatedătătorului era dărnicia.

Or, două luni se scurseră în felul acesta. Şi mama lui Aladdin, care pleca de acasă în fiecare zi spre a face târguielile îndătinate de dinainte de nuntă, se duse la suk într-o dimineaţă şi porni să bată prăvăliile făcând o grămadă de cumpărături, şi mai mari şi mai mici, când deodată băgă de seamă un lucru pe care nu îl văzuse atunci când venise. Văzu, într-adevăr, că toate prăvăliile erau dichisite şi împodobite cu frunzare, cu felinare şi cu panglici colorate, de la un cap al uliţei până la celalalt, şi că toţi prăvăliaşii, toţi muşteriii şi toţi oamenii din suk, fie bogaţi, fie săraci, făceau o mare zarvă de bucurie, şi toate uliţele erau înţesate de slujbaşi de la sarai, îmbrăcaţi falnic în atlazurile lor de sărbătoare şi călări pe cai înfotăzaţi minunat, şi toată lumea se vânzolea încolo şi încoace într-o forfotă neobişnuită. Încât se încumetă să-l întrebe pe un neguţător de ulei, de la care îşi făcea cumpărăturile, ce fel de sărbătoare, despre care ea habar nu avea, sărbătorea mulţimea aceea voioasă, şi ce însemnau toate acele vânzoleli. Şi neguţătorul de ulei, nedumerit până peste poate de o întrebare ca aceea, o privi închiondorat şi răspunse:

– Pe Allah! s-ar zice că-ţi faci bătaie de joc! Ori eşti vreo străină, de nu ştii aşa, nimica, despre însurătoarea

feciorului vizirului cel mare cu domnița Badru'l-Budur, fata sultanului? Şi-acuma-i taman ceasul când iese ea de la hammam! Şi toți călăreții aceştia, îmbrăcați falnic cu haine de zarafir, sunt străjile care au să-i alcătuiască paza până la sarai!

Când auzi vorbele negutătorului de ulei, mama lui Aladdin nu vroi să afle nimica mai mult şi, înnebunită şi zdrobită, o luă la fugă, de-a curmezişul sukurilor, uitându-şi târguielile la negutător, şi ajunse acasă, unde intră şi, cu suflarea tăiată, se aruncă pe divan şi rămase aşa un răstimp, fără a putea să rostească niciun cuvânt. Iar când izbuti să vorbească, îi spuse lui Aladdin, care venise în fugă:

– Ah, copilul meu! ursitoarea a întors împotriva ta foaia cea rea a cărții sale! Şi iacătă că totul este pierdut şi că fericirea înspre care păşeai s-a mistuit până a nu se fi împlinit!

Iar Aladdin, tare speriat de starea în care o vedea pe maică-sa şi de vorbele pe care le auzea, o întrebă:

– Au ce s-a întâmplat atât de rău, o, maică a mea? Grăbeşte de-mi spune!

Ea zise:

– Vai, fiul meu! sultanul şi-a uitat de făgăduiala pe care ne-a făcut-o! Şi chiar astăzi o mărită pe fiică-sa Badru'l-Budur cu feciorului vizirului cel mare, fața aia de catran, năpastă ăla de care mi-era mie atâta de spaimă! Şi cetatea toată e împodobită ca la sărbătorile cele mari, pentru nunta din seara aceasta!

Şi Aladdin, dacă auzi vestea, simți cum fierbințeala îi năpădeşte mințile şi cum îi face sângele să zvâcâie năprasnic. Şi un răstimp rămase uluit şi năucit, de parcă sta să cadă şi să moară pe loc. Ci nu zăbovi să se îmbărbăteze, aducându-şi aminte de lampa cea fermecată pe care o avea la mâna lui şi care, mai mult decât oricând, avea să-i fie de mare ajutor. Şi se întoarse înspre maică-sa şi îi spuse, cu un glas tare liniştit:

– Pe viaţa ta, o, maică, eu mă cam socotesc că feciorul vizirului nu prea are să se bucure în noaptea aceasta de desfătările pe care le nădăjduieşte în locul meu! Fii, dar, fără nicio teamă în privinţa aceasta, şi, fără a mai zăbovi, scoală-te şi pregăteşte-ne ceva de mâncare. Şi avem să vedem noi pe urmă ce ne mai rămâne de făcut, cu ajutorul Celui Preaînalt!

Atunci mama lui Aladdin se ridică şi pregăti demâncarea, pe care Aladdin, cu mare poftă, o mâncă şi, îndată ce sfârşi, se duse în odaia lui spunând:

– Vreau să rămân singur şi să nu fiu supărat de nimenea!

Şi zăvorî uşa după el cu cheia, şi scoase lampa cea fermecată din ungherul unde o ţinea ascunsă. Şi o luă şi o frecă la locul pe care îl ştia. Şi tot atunci, efritul rob al lămpii se ivi dinainte-i şi spuse:

Iacă aci dinainte
Stă robul tău cu luare-aminte!
Spune: ce vrei? Eu sunt al lămpii slujitor,
Fie că-n văzduhuri zbor,
Fie că umblu de-a rând
Aici pe pământ!

Şi Aladdin îi spuse:

– Ascultă-mă bine, o, slujitor al lămpii! căci nu mai este vorba acuma să-mi aduci de mâncat şi de băut, ci să mă slujeşti într-o daravelă cu mult mai însemnată! Află, dar, că sultanul mi-a făgăduit-o de soţie pe fata lui cea minunată, pe Badru'l-Budur, primind de la mine un plocon de poame nestemate. Şi mi-a cerut un răgaz de trei luni până să sărbătorim nunta. Şi acum şi-a uitat făgăduiala şi, fără măcar să-i treacă prin minte să-mi trimită îndărăt darul pe care i l-am dat, o mărită pe fiică-sa cu feciorul vizirului cel mare! Or, lucrurile nu trebuie să se petreacă

nicidecum în felul acesta! Şi îţi cer să mă slujeşti ca să-mi duc la îndeplinire un plan al meu!

Şi efritul răspunse:

– Spune, o, Aladdin, stăpâne al meu! Şi nu e nicio trebuinţă să-mi dai atâtea lămuriri! Porunceşte, şi am să mă supun!

Şi Aladdin răspunse:

– În seara aceasta, deci, de îndată ce însurăţeii s-or culca în patul lor de nuntă, şi până ce să aibă ei vreme nici măcar să se atingă, să-i ridici cu pat cu tot şi să-i aduci chiar aici, unde am să văd eu ce îmi rămâne de făcut!

Iar efritul lămpii îşi duse mâna la frunte şi răspunse:

– Ascult şi mă supun!

Şi pieri.

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă, şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a şapte sute cincizeci şi una noapte

Spuse:

Iar efritul lămpii îşi duse mâna la frunte şi răspunse:

– Ascult şi mă supun!

Şi pieri.

Iar Aladdin se duse la maică-sa şi şezu jos lângă ea şi începu să tăifăsuiască liniştit, ba de una, ba de alta, fără să se mai îngrijeze de măritişul domniţei, de parcă nimic din toate acelea nu s-ar fi întâmplat. Şi, la culcare, intră în odaia lui unde iarăşi se zăvorî cu cheia şi aşteptă întoarcerea efritului. Şi-aşa cu el!

În ce priveşte nunta feciorului vizirului cel mare, iacătă! Când ospeţele şi zaifeturile şi chilomanele şi veselirile ajunseră la capăt, proaspătul însurăţel, cu căpetenia hadâmbilor înainte, intră în odaia de nuntă. Şi căpetenia hadâmbilor zori să plece şi să închidă uşa în urma lui. Şi

ginerele, după ce se dezbrăcă, trase la o parte pologul de mătase de la pat şi se băgă acolo, ca să aştepte venirea domniţei. Or, domniţa nu zăbovi mult până să se arate, însoţită de mama sa şi de femeile din alaiul ei, care o dezbrăcară, o înveşmântară cu o cămăşuţă de mătase şi îi despletiră părul. Pe urmă o suiră în pat ca parcă silind-o, în vreme ce, cumu-i datina mireselor în astfel de împrejurări, domniţa se prefăcea că se împotriveşte, şi se smucea în toate părţile, dând să le scape din mâini. Şi după ce o suiră în pat, fără a se ispiti să se uite la feciorul vizirului, care se afla de mult în pat, femeile plecară toate împreună, făcând urări pentru îndeplinire.

Iar mama domniţei, care plecă la urmă de tot, închise uşa odăii, scoţând, cumu-i datina, un oftat adânc.

Or, de îndată ce tinerii însurăţei se văzură singuri, şi până să aibă răgazul să-şi facă vreo mângâiere cât de mică, se simţiră deodată ridicaţi cu pat cu tot, fără a putea să-şi dea seama ce li se întâmplă. Şi, cât ai clipi din ochi, se văzură scoşi din sarai şi puşi jos într-un loc pe care nu-l cunoşteau, şi care nu era altul decât odaia lui Aladdin. Şi pe când ei se cufundau în spaimă, efritul se duse de se temeni dinaintea lui Aladdin şi îi zise:

– Porunca ta, o, stăpâne al meu, a fost îndeplinită. Şi iată-mă-s gata să te ascult, la tot ce mai ai a mă pune să-ţi fac!

Şi Aladdin îi răspunse:

– Mai am să-ţi cer a-l înşfăca pe pezevenghiul acesta tinerel şi a-l duce să-l încui, pe toată noaptea, în umblătoare! Şi mâine dimineaţă să te întorci aici, ca să capeţi poruncile mele!

Şi ginnul lămpii răspunse că ascultă şi că se supune, şi zori să îndeplinească porunca. Îl înşfăcă, aşadar, cu asprime, pe feciorul vizirului şi îl duse de-l încuie la privăţi, înfundându-l cu capul într-o gaură. Şi vărsă asupra-i o suflare rece şi împuţită, care îl ţintui ca pe o bucată de lemn în starea în care se afla. Şi-aşa cu el!

Ci în ceea ce îl privește pe Aladdin, apoi acesta, dacă rămase singur cu domnița Badru'l-Budur, nu se gândi o clipită măcar, în ciuda dragostei amarnice pe care o simțea pentru ea, să se prilejească de împrejurare. Și, dintru început, se temeni dinaintea domniței, ținându-și mâna pe inimă, și, cu un glas plin de patimă, îi spuse:

– O, domniță, află că aici ești mai la adăpost decât în saraiul sultanului, părintele tău! Dacă te afli în locul acesta pe care nu îl cunoști, este numai ca să nu înduri mângâierile acelui copilandru nătâng, feciorul vizirului tatălui tău! Iar eu, măcar că sunt acela căruia i-ai fost făgăduită de soție, am să mă feresc cu grijă să mă ating de tine, mai înainte de a fi venit vremea și mai înainte ca tu să fi ajuns soția mea, după pravila *Cărții celei sfinte* și după *sunnă*!

Ci din vorbele acestea ale lui Aladdin, domnița nu putu să priceapă nimic, mai întâi din pricină că era tare speriată, și-apoi pentru că ea habar nu avea nici de făgăduiala dată de tătâne-său și nici de toate dedesubturile acelei trebi. Și, neștiind ce să spună, se mulțumi să plângă cu amar. Și Aladdin, ca să-i dovedească și mai apriat că nu avea niciun gând rău în privința ei, și ca s-o liniștească, se aruncă în pat îndărăt, chiar pe locul pe care șezuse feciorul vizirului, și avu grijă să așeze o sabie între fată și el, ca să-i arate și mai limpede prin aceasta că înțelegea să-și facă mai degrabă moarte decât să se atingă de domniță, nici măcar cu vârfurile degetelor. Ba chiar se și întoarse cu spatele înspre ea, ca nu care cumva s-o stânjenească în vreun fel. Și adormi în deplină liniște, fără a se mai îngrija că se afla acolo Badru'l-Budur cea atâta de dorită, de parcă ar fi fost singur-singurel în patul lui de flăcău.

Pe domniță însă tulburarea, pe care i-o pricinuiau întâmplarea aceea atât de ciudată, și starea cea nouă în care se vedea, și gândurile învălmășite care o chinuiau, ba de spaimă, ba de uluire, nu o lăsă să dea geană în geană toată noaptea. Ci fără de îndoială că ea era cu mult mai puțin de

plâns decât fiul vizirului, care se afla la umblători, cu capul vârât într-o gaură, şi care nu putea să facă nicio mişcare, din pricina suflării celei înfricoşătoare pe care o aruncase efritul peste el spre a-l înţepeni. Oricum, soarta celor doi însurăţei, în cea dintâi noapte a lor de nuntă, nu avea nimic alta decât lucruri tare mâhnitoare şi tare păcătoase.

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a şapte sute cincizeci şi doua noapte

Spuse:

Oricum, soarta celor doi însurăţei, în cea dintâi noapte a lor de nuntă, nu avea nimic alta decât lucruri tare mâhnitoare şi tare păcătoase.

A doua zi dimineaţa, fără ca Aladdin să mai trebuiască să frece iarăşi lampa, efritul – după porunca dată de cu seară – veni singur să aştepte trezirea stăpânului lămpii. Şi întrucât acesta zăbovea, scoase un şir de strigăte, înspăimântând-o pe domniţă, care nu avea putinţa să-l zărească. Şi Aladdin deschise ochii; şi de îndată ce îl văzu pe efrit, se ridică de lângă domniţă şi se trase oleacă mai de o parte, ca să nu fie auzit decât de efrit, căruia îi spuse:

– Dă fuga de-l scoate de la umblători pe feciorul vizirului, şi întoarce-te de-l pune în pat, pe locul unde se afla. Pe urmă înşfacă-i şi du-i pe amândoi în saraiul sultanului, chiar acolo de unde i-ai luat. Şi, mai cu seamă, veghează-i cu luare-aminte ca nu cumva să-i laşi să se sărute ori măcar să se atingă!

Şi efritul lămpii răspunse că ascultă şi că se supune, şi zori să se ducă mai întâi să-l scoată pe tinerelul cel năpăstuit de la umblători şi să-l aşeze pe pat lângă domniţă şi-apoi, numaidecât, în mai puţină vreme decât ar fi de trebuinţă ca

să baţi o dată din pleoape, îi mută pe amândoi în odaia de nuntă din saraiul sultanului, fără ca ei să poată vedea ori să poată pricepe nici ce se întâmplă cu ei, nici pe ce cale îşi schimbau aşa de iute locuinţa. Şi de altminteri asta era tot ce li se putea întâmpla mai bine, întrucât numai dacă l-ar fi văzut o dată pe ginnul cel înfricoşător, slujitorul lămpii, fără de îndoială că s-ar fi speriat de moarte.

Or, nici nu-i aşeză bine efritul pe cei doi însurăţei în odaia lor din sarai, că sultanul şi soţia lui, arzând să afle cum îşi petrecuse domniţa, fata lor, cea dintâi noapte a ei de nuntă, şi dornici s-o firitisească şi să fie cei dintâi care s-o vadă spre a-i ura fericire şi huzur statornic, îşi făcură intrarea de dimineaţă şi se apropiară tulburaţi foarte de patul fetei lor, şi o sărutară cu duioşie între cei doi ochi, spunându-i:

– Binecuvântată să-ţi fie însoţirea, o, fiică a inimii noastre! Şi deie Allah să vezi zămislindu-se din rodnicia ta un şir lung de urmaşi frumoşi şi vestiţi, care să ducă din neam în neam fala şi mândria spiţei noastre! Ah, spune-ne cum ţi-ai petrecut noaptea aceasta dintâi, şi cum s-a purtat soţul tău faţă de tine!

Şi, după ce vorbiră aşa, tăcură, aşteptând răspunsul. Şi, iacătă că deodată domniţa, în loc să arate un chip proaspăt şi zâmbitor, o văzură cum izbucneşte în suspine şi cum îi priveşte cu nişte ochi trişti şi plini de lacrimi.

Ei atunci vrură să-l întrebe şi pe soţul ei şi se uitară la locul din pat unde credeau că încă se mai afla culcat; dar el taman ieşise din odaie, chiar în clipa intrării lor, ca să se ducă să se spele de toate spurcăciunile care îl mânjiseră pe faţă. Şi gândiră că s-o fi dus la hammamul din sarai, ca să se scalde după împreunare. Şi-aşa că se întoarseră iar înspre fata lor şi o iscodiră îngrijoraţi, din semne, din priviri şi din grai, despre pricina lacrimilor şi a mâhnirii ei. Şi întrucât ea tăcea mai departe, socotiră că numai ruşinea de după cea dintâi noapte de nuntă o oprea să

vorbească, şi că lacrămile ei erau lacrimi ca pentru asemenea împrejurări; şi stătură un răstimp liniştiţi, nevroind să mai stăruiască, dintru început. Cum însă starea aceea amenința să dăinuiască prea lungă vreme, şi cum lacrimile nu făceau decât să sporească, sultana nu putu să îndure mai mult; şi, cu un glas plin de haz, îi spuse într-un sfârşit domniței:

– Hai, fata mea, vrei până la urmă să-mi răspunzi, şi să-i răspunzi şi tatălui tău? Şi mult ai să mai faci cu noi nazurile astea, care chiar că țin de cam prea multă vreme? Şi eu, fata mea, am fost mireasă, ca tine, şi înainte de tine! da eu am ştiut să pun o măsură şi să nu prea întind mofturile astea de găină plouată. Şi, pe deasupra, tu uiți că te dovedeşti acuma lipsită de cinstirea care ne-o datorezi, dacă te încăpățânezi aşa mai departe să nu răspunzi la întrebările noastre!

La vorbele acestea supărate ale mamei sale, biata domniță, copleşită din toate părțile deodată, se văzu silită să se rupă din tăcerea pe care o păstra şi, scoțând un suspin adânc şi tare jalnic, răspunse:

– Allah să mă ierte dacă m-am dovedit lipsită de cinstirea pe care o datorez tatălui meu şi mamei mele! Ci pricina este că sunt tulburată până peste poate şi tare speriată, şi tare tristă, şi tare năucită de tot ce mi s-a întâmplat în noaptea aceasta!

Şi începu să povestească tot ce i se întâmplase, nicidecum aşa cum se petrecuseră lucrurile aievea, ci aşa cum putuse ea să le priceapă numai cu ochii. Spuse cum, de îndată ce se culcase în patul ei, lângă soțul ei, feciorul vizirului, simțise că patul se mişcă sub ea, cum se văzuse mutată într-o clipită din odaia de nuntă într-o casă în care nu mai fusese niciodată până atunci, cum soțul ei fusese dus de acolo, fără ca să poată şti în ce fel fusese el luat şi dus, cum locul lui, cât ținuse noaptea toată, fusese luat de un flăcău frumos, tare cuviincios şi până peste poate de

îndatoritor care, ca nu cumva să se vadă ispitit a se bucura de ea, pusese sabia între ei şi adormise, cu faţa întoarsă la perete, şi cum, într-un sfârşit, dimineaţa, de îndată ce soţul ei se întorsese în pat, fusese mutată iarăşi, dimpreună cu el, în odaia lor de miri, din sarai, de unde el atunci se grăbise să se scoale spre a da fuga la hammam, ca să se curețe de un strat de lucruri amarnice care îi copereau chipul! Şi adăugă:

– Şi tocmai atunci v-am văzut pe amândoi că intraţi pe uşă, ca să-mi uraţi ziua-bună şi să-mi cereţi veşti! Vai de mine şi de mine! Nu-mi mai rămâne decât să mor!

Şi, după ce spuse astea, îşi ascunse capu-n perne, pradă unor suspine grele.

Dacă auziră vorbele acestea ale domniţei Badru'l-Budur, fiica lor, sultanul şi soţia lui rămaseră cu gura căscată şi se priviră cu nişte ochi albi şi cu nişte chipuri lungi, şi nu mai avură nicio îndoială că fata lor nu şi-ar fi pierdut minţile din pricina nopţii aceleia, când fecioria ei fusese berbecită întâia oară. Şi nu vroiră să dea niciun fel de crezare vorbelor ei. Iar maică-sa îi spuse cu glas şoptit...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute cincizeci și treia noapte

Spuse:

... Şi nu vroiră să dea niciun fel de crezare vorbelor ei. Iar maică-sa îi spuse cu glas şoptit:

– Aşa se petrec lucrurile întotdeauna, fata mea! Ci să te fereşti să nu care cumva să mai spui şi altcuiva, căci lucrurile astea nu se povestesc niciodată! Şi cine te-ar auzi te-ar lua de smintită! Scoală-te, dar, şi nu te mai îngrijora

în privinţa aceasta, şi fă în aşa fel ca să nu tulburi, cu chipul tău mohorât, ospeţele care se dau astăzi la sarai, în cinstea ta, şi care au să ţină patruzeci de zile şi patruzeci de nopţi, nu numai în cetatea noastră, ci şi în toată împărăţia! Hai, fata mea, fii mulţumită şi uită degrabă păţaniile din noaptea aceasta!

Pe urmă sultana chemă slujnicele şi le dădu în seamă s-o dichisească pe mireasă; iar ea, împreună cu sultanul, care era tare nedumerit, ieşi să-l caute pe ginerele său, feciorul vizirului. Şi sultanul, ca să se dumirească de cele ce-i spusese fiică-sa, începu să-l iscodească pe amărâtul de flăcău despre cele ce se întâmplaseră. Ci el nu vroi să-i mărturisească nimic din câte îndurase. Şi, tăinuindu-le toată păţania, de teamă să nu fie luat în râs şi alungat de părinţii soţiei sale, se mulţumi să răspundă:

– Pe Allah! da ce să se fi întâmplat de aveţi, când mă întrebaţi, un chip atâta de ciudat?

Şi sultana, atunci, şi mai încredinţată că tot ce-i povestise fiică-sa era urmarea vreunui vis urât, socoti că face bine să nu mai stăruiască deloc pe lângă ginere-său, şi îi spuse:

– Preamărit să fie Allah că totul s-a petrecut fără de vătămare şi fără de durere! Te sfătuiesc, fiul meu, să te porţi cu multă gingăşie faţă de soţia ta, întrucât ea-i tare firavă!

Şi îl lăsă cu vorbele acestea, şi se duse în iatacurile ei, să vegheze zaiafeturile şi zamparalâcurile din ziua aceea. Şi-atâta cu ea şi cu tinerii însurăţei!

Estimp, Aladdin, care cam bănuia ce se petrecea la sarai, îşi petrecu ziua veselindu-se la gândul renghiului cel iscusit pe care i-l jucase feciorul vizirului. Ci nu se ţinu de mulţumit, şi vroi să deguste până la capăt umilirea potrivnicului său. Încât socoti potrivit să nu-i lase o clipită de tihnă şi, de cum căzu noaptea, luă lampa şi o frecă. Iar ginnul se şi ivi dinaintea lui, rostind cele ce rostise şi de dăţile celelalte. Şi Aladdin îi spuse:

– O, slujitor al lămpii, du-te la saraiul sultanului! Şi, de îndată ce ai să-i vezi pe tinerii însurăţei că se culcă laolaltă, ia-i cu pat cu tot şi adu-mi-i aici, cum ai făcut şi as'noapte!

Şi ginnul plecă de zor să îndeplinească porunca, şi nu zăbovi mult până ce să se întoarcă cu povara pe care o puse jos în odaia lui Aladdin, ca apoi să-l înşface pe feciorul vizirului şi să-l înfunde cu capu-nainte în usna umblătoarei. Şi Aladdin nu pregetă să ia locul cel gol şi să se culce lângă domniţă; ci cu tot atâta cuviinţă ca întâia oară. Şi, după ce aşeză sabia între ei, se întoarse cu faţa la perete şi adormi liniştit. Şi, a doua zi, lucrurile se petrecură întocmai ca în ajun; care va să zică, efritul, urmând poruncile lui Aladdin, îl aduse pe pătimitul de ginerel îndărăt lângă Badru'l-Budur, şi îi purtă pe amândoi, cu patul, în odaia de nuntă din saraiul sultanului.

Or, sultanul, mai nerăbdător ca oricând să afle ştiri de la fiica lui, după cea de a doua noapte, ajunse taman în clipita aceea în odaia de noapte, numai el singur de data aceasta; căci, mai presus de toate, sultanul se temea de bosumflările sultanei, soţia lui, şi mai degrabă vroia să o descoase el însuşi pe domniţă. Şi de îndată ce fiul vizirului, ugilit până peste poate, auzi paşii sultanului, sări din pat şi o zbughi afară din odaie, ca să dea fuga la hammam să se curețe pe faţă. Iar sultanul intră şi se duse lângă patul fiicei sale, şi ridică pologul de zarafir; şi, după ce o sărută pe domniţă, o întrebă:

– Spune-mi, fata mea! nădăjduiesc că în noaptea aceasta nu ai mai avut visele acelea atâta de amarnice, din care ne-ai povestit ieri acele păţanii nemaipomenite! Hai, poţi să-mi spui cum ţi-ai trecut noaptea aceasta?

Ci domniţa, în loc să răspundă, izbucni în suspine şi îşi ascunse faţa în mâini, ca să nu vadă ochii înroşiţi ai tatălui ei, care nu mai pricepea nimic din toate astea. Şi

aşteptă o bună bucată de vreme, ca să-i dea răgaz să se liniştească; ci întrucât ea tot plângea şi sughiţa mai departe, sultanul, până la urmă, chiar că se înfurie şi îşi trase sabia şi strigă:

– Pe viaţa mea, dacă nu vrei să-mi spui numaidecât adevărul, are să-ţi zboare capul de pe umeri!

Atunci biata domniţă, de două ori înfricoşată, fu nevoită să-şi curme pe dată lacrimile şi cu glas sfâşiat spuse:

– O, tată al meu preaiubit, fie-ţi milă! nu te mânia pe mine! Căci, dacă ai binevoi să mă asculţi, acuma, când mama nu mai este aici ca să te stârnească împotriva mea, m-ai ierta, fără de nicio îndoială, şi m-ai plânge, şi ai avea grijă cum se cuvine ca să nu mă laşi să mor de tulburare şi de spaimă! Întrucât, de bună seamă, dacă m-ar mai încerca o dată întâmplările cele atâta de amarnice pe care le-am încercat în noaptea aceasta din urmă, m-ai găsi mâine dimineaţă moartă în pat! Fie-ţi, dar, milă de mine, o, părinte al meu, şi fă aşa ca urechea şi inima ta să se îndure de patimile şi de spaima mea!

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a şapte sute cincizeci şi patra noapte

Spuse:

... Fie-ţi, dar, milă de mine, o, părinte al meu, şi fă aşa ca urechea şi inima ta să se îndure de patimile şi de spaima mea!

Şi sultanul, care avea o inimă blajină şi care nu mai simţea în preajma lui duhul asmuţitor al soţiei sale, se plecă înspre fiică-sa, şi o sărută, şi o mângâie, şi îi alină inima scumpă. Pe urmă îi spuse:

– Şi acuma, fata mea, potoleşte-ți sufletul şi înseninează-ți ochii! Şi povesteşte-i cu toată încrederea părintelui tău, în toate de-amănuntele, întâmplările care te-au adus noaptea aceasta într-o stare de tulburare şi de spaimă atâta de amarnice!

Şi domnița, cu capul pe pieptul tatălui ei, povesti, fără să uite nimic, toate năprasnele câte i se întâmplaseră în acele două nopți trecute, şi îşi sfârşi istorisirea adăugând:

– Şi-apoi, o, tată al meu mult-iubit, ar fi mult mai bine să-l întrebi şi pe fiul vizirului, ca să-ți poată adeveri şi el spusele mele!

Şi sultanul, după ce ascultă întâmplarea aceea nemaipomenită, rămase năucit până peste marginile năucirii şi împărtăşi necazul fiicei lui, şi îşi simți ochii cum i se înmoaie de lacrimi, aşa de tare o iubea. Şi îi spuse:

– Hotărât, fata mea, numai şi numai eu sunt pricina la toate năpastele câte ți s-au întâmplat. Întrucât te-am măritat cu un amărât care nu ştie cum să te apere şi să te ferească de asemenea năprasne ciudate. Căci, cu adevărat, eu ți-am vroit fericirea, cu căsătoria aceasta, şi nicidecum jalea şi pieirea ta! Or, pe Allah, am să poruncesc numaidecât să vină vizirul şi fiul lui, nävlegul, şi să le cer samă despre toate lucrurile astea! Ci, orice-ar fi, tu poți să fii liniştită, fata mea! căci necazurile acestea nu au să se mai întâmple, mă jur ție pe viața capului meu!

Pe urmă o lăsă, dând-o în grija femeilor, şi se duse în iatacurile sale, clocotind de mânie.

Şi pe dată porunci să vină la el vizirul său cel mare; şi, de cum vizirul i se înfățişă dinainte, sultanul îi strigă:

– Unde-i pramatia de fiu-tău? Şi ce ți-a spus în privința celor câte s-au întâmplat în aceste două nopți din urmă?

Vizirul cel mare, înmărmurit, răspunse:

– Habar nu am, o, doamne al vremilor, despre ce este vorba! Fiul meu nu mi-a spus nimic care să poată să-mi

lămurească mânia stăpânului nostru! Ci, dacă îmi îngădui, dau fuga numaidecât să-l caut şi să-l întreb!

Şi sultanul zise:

– Du-te! Şi întoarce-te degrabă să-mi dai răspunsul!

Şi vizirul cel mare, cu nasul tare alungit, ieşi îndoindu-şi spinarea şi se duse să-l caute pe fiu-său, pe care îl găsi la hammam, pregătindu-se să se spele de scârnele care îl acopereau. Şi îi strigă:

– O, pui de cățea, pentru ce mi-ai tăinuit adevărul? Dacă nu-mi dai sama numaidecât despre aceste două nopți, ziua de astăzi are să fie ziua ta cea de pe urmă!

Şi fiu-său lăsă capu-n jos şi răspunse:

– Vai, o, părinte al meu, numai ruşinea m-a oprit până acuma să-ți dezvăluiesc amarnicele întâmplări din aceste două nopți, şi năpastele cele de nespus pe care le-am îndurat, fără a avea putință să mă apăr, ori baremi să ştiu cum, şi din blestemul căror puteri vrăjmaşe am pățit amândoi tot ce am pățit, în patul nostru!

Şi îi povesti lui tătâne-său toată tărăşenia, de şart, fără a uita nimic! Ci nu are niciun rost s-o mai spunem o dată. Şi adăugă:

– În ce mă priveşte, o, părinte al meu, mai degrabă îmi vreau moartea decât o asemenea viață! Şi, dinaintea ta, fac jurământul cel întreit de despărțenie pe totdeauna de fata sultanului! Mă închin, dar, ție, să te duci la sultan şi să-l înduplеci să primească mărturisirea despărțeniei mele de fata sa Badru'l-Budur! Întrucât aceasta este singura cale de a vedea sfârşindu-se năpastele mele şi de a-mi dobândi liniştea! Şi am să pot şi eu atunci să dorm în patul meu, în loc să-mi petrec nopțile prin umblători!

Când auzi vorbele fiului său, vizirul cel mare rămase mohorât. Căci dorul vieții lui fusese de a-l vedea pe fecioru-său însurat cu fata sultanului, şi greu îi mai venea să se lepede de o cinste atâta de mare. Încât, măcar că era

încredințat de nevoința despărțirii în atare împrejurări, îi spuse fiului său:

– Hotărât, o, fiul meu, nu este cu putință să înduri mai mult nişte năprasne ca acelea. Cugetă însă la ce pierzi odată cu despărțenia aceasta! Au nu ar fi mai bine să-ți îmbărbătezi inima încă o noapte, în care noi avem să veghem în preajma odăii de nuntă, cu hadâmbi înarmați cu săbii şi cu toroipane? Ce zici, fiul meu?

El răspunse:

– Fă ce vrei, o, părinte al meu, vizirule! Din parte-mi, eu sunt bine hotărât să nu mai intru în odaia aceea de nuntă!

Atunci vizirul îl lăsă pe fiu-său şi se întoarse la sultan. Şi şezu smirnă dinaintea lui, cu capu-n pământ.

Şi sultanul îl întrebă:

– Ce ai a-mi spune?

El răspunse:

– Pe viața stăpânului nostru, ceea ce a povestit domnița Badru'l-Budur este întru totul adevărat! Ci vina nu-i nicidecum a feciorului meu! Oricum, o, doamne al vremilor, nu trebuie ca domnița să rămână iarăşi în primejdia altor necazuri din pricina fiului meu. Şi, dacă îngăduieşti, mai bine ar fi ca de acuma aceşti doi soți să se lase unul de altul, după datina despărțeniei!

Şi sultanul spuse:

– Pe Allah, ai dreptate! Da dacă soțul fiicei mele nu ar fi fost fiu-tău, cu moartea l-aş fi despărțit de fata mea! Să fie, dară, despărțiți!

Şi tot atunci sultanul dădu poruncile de trebuință ca să se curme toate zaiafeturile, atât în sarai precum şi în cetate şi în toată împărăția Chinei; şi porunci să se strige despărțenia fiicei sale Badru'l-Budur de feciorul vizirului cel mare, dând de înțeles limpede că nimica nu fusese săvârşit şi că mărgăritarul rămăsese neprihănit şi nevătămat.

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute cincizeci și cincea noapte

Spuse:

... și porunci să se strige despărțenia fiicei sale Badru'l-Budur de feciorul vizirului cel mare, dând de înțeles limpede că nimica nu fusese săvârșit și că mărgăritarul rămăsese neprihănit și nevătămat. Iar pe feciorul vizirului cel mare, din prețuire față de tătânele lui, sultanul îl căftăni valiu peste un olat depărtat de-al Chinei, și îi porunci să plece fără de zăbavă. Lucru care și fu îndeplinit.

Când Aladdin află, odată cu locuitorii cetății, din strigătele pristavilor domnești, despre despărțenia domniței Badru'l-Budur, fără de săvârșirea nuntișului, și despre plecarea ponositului, își simți pieptul umflându-se până peste poate și își zise: „Binecuvântată fie lampa aceasta făcătoare de minuni, izvorul cel dintâi al tuturor huzururilor mele! Ba chiar că-i mai bine dacă despărțenia s-a săvârșit fără niciun amestec mai de-a dreptul al ginnului lămpii, care, nu încape îndoială, l-ar fi nimicit fără de scăpare pe nătângul ăla!" Și tot așa se mai bucură și că răzbunarea lui ajunsese la izbânda aceea fără ca nimenea, nici sultanul, nici vizirul cel mare, nici măcar maică-sa, să fi priceput ce parte avusese el în toată povestea. Și, fără să-și mai bată capul, de parcă nimica peste fire nu s-ar fi întâmplat de când o ceruse el pe domniță de soție, așteptă, în toată liniștea, să se scurgă cele trei luni de răgaz cerute de sultan și, chiar de cu zori, după cea mai din urmă zi, o trimise la sarai pe maică-sa, înveșmântată cu hainele ei cele mai frumoase, să-i aducă aminte sultanului de făgăduială.

Or, de îndată ce mama lui Aladdin intră la divan, sultanul, care după obiceiul său era pe cale să înceapă a orândui treburile domniei, își aruncă ochii înspre ea și o cunoscu numaidecât. Și nu fu de trebuință să vorbească

ea, întrucât sultanul își aminti singur de făgăduială pe care i-o făcuse și de răstimpul pe care îl sorocise. Și se întoarse înspre vizir și îi zise:

– O, vizirule, iacăt-o pe mama lui Aladdin! ea este aceea care acum trei luni ne-a adus tablaua cea minunată de farfuriu, plină cu nestemate. Și tare mă socotesc că vine, la trecerea sorocului, să-mi ceară îndeplinirea făgăduielii pe care i-am făcut-o în privința fetei mele! Binecuvântat fie Allah, carele nu a îngăduit căsătoria cu fiul tău, ca să mă facă să-mi aduc aminte de vorba dată, pe când eu mi-am uitat legămintele, din pricina ta!

Și vizirul care în inima lui rămăsese tare cătrănit de toate câte se întâmplaseră, răspunse:

– De bună seamă, o, stăpâne al meu, domnii nu se cade niciodată să-și uite făgăduielile! Ci, cu adevărat, când cineva își mărită fata, se cuvine să cerceteze cine este soțul! Iar stăpânul nostru sultanul nu a făcut niciun fel de cercetare despre Aladdin și despre obârșia lui! Or, eu am aflat că acesta-i fiul unui croitor sărman, mort în sărăcie, și dintr-o stare de jos! De unde dară poate să-i vină bogăția unui fecior de croitor?

Sultanul spuse:

– Bogăția vine de la Allah, o, vizirule!

El spuse:

– Așa-i, o, Măria Ta! Da noi nu știm dacă Aladdin acesta este într-adevăr așa de bogat pe cât ne-a dat de presupus ploconul lui. Ca să ne încredințăm, sultanul nu ar avea decât să ceară, ca preț pentru domniță, o zestre atâta de mare cât să n-o poată plăti decât un fiu de emir ori de sultan. Și, în chipu-acesta, sultanul nu și-ar mărita fata decât după o bună cercetare, fără a se primejdui a-i mai da o dată un soț nevrednic de harurile ei!

Și sultanul spuse:

– Limba ta mustește miere, o, vizirule! Poftește-o, dar, pe femeie să vină mai aproape ca să-i vorbesc!

Iar vizirul făcu semn căpeteniei străjerilor, care o pofti pe mama lui Aladdin să înainteze până la piciorul tronului.

Atunci mama lui Aladdin se temeni şi sărută pământul de trei ori dintre mâinile sultanului, care îi zise:

– Află, o, mătuşă, că nu mi-am uitat deloc făgăduinţa! Ci până acuma încă nu ţi-am spus nimic despre zestrea cerută ca preţ pentru fata mea, ale cărei haruri sunt mari foarte! Să-i spui, dar, fiului tău că însurătoarea lui cu fata mea El Sett Badru'l-Budur are să se săvârşească de îndată ce are să-mi trimită ceea ce îi cer ca zestre pentru fata mea, adică patruzeci de tablale mari de aur greu, pline până-n buză cu soiurile acelea de nestemate, în chip de poame de toate culorile şi de toate mărimile, din care mi-a trimis în tava de farfuriu; şi tablalele acelea de aur să fie aduse la sarai de patruzeci de copile roabe, frumoase ca nişte lune, care să fie însoţite de patruzeci de robi negri, tineri şi voinici, şi toţi să meargă în alai îmbrăcaţi cât mai falnic, şi să vină să pună jos dinaintea mea acele patruzeci de tablale cu nestemate! Şi iacătă, aceasta-i toată cerinţa mea, tuşa mea cea bună! Căci nu voi a cere mai mult de la fiul tău, ţinând seama de peşcheşul pe care mi l-a şi trimis!

Iar mama lui Aladdin, doborâtă de-a binelea de cererea aceea fără de asemuire, se mulţumi să se mai temenească o dată dinaintea jeţului împărătesc, şi se trase îndărăt, spre a se duce să-i dea seamă lui fecioru-său despre solia ei. Şi îi spuse:

– Ah, fiul meu, te sfătuiesc eu bine, dintru început, să nu te gândeşti la însurătoarea aceasta cu domniţa Badru'l-Budur!

Şi cu un potop de suspine, îi povesti fiului ei felul, de altminteri binevoitor, cum o primise sultanul, şi cererile pe care le ridică până a se învoi cu totul la însurătoare. Şi adăugă:

– Ce nebunie şi pe tine, o, copilul meu! Că nu mă gândesc la tablalele de aur şi la nestematele cerute! Întrucât mintea mea îmi spune că ai să fii atâta de smintit cât să te

duci în tainiţa de sub pământ ca să despoi toţi pomii de poamele lor cele vrăjite! Da în ceea ce priveşte cele patruzeci de fetişcane roabe şi cei patruzeci de flăcăiaşi negri, cum ai să faci, ia spune-mi? Ah, fiul meu, şi cererea aceasta atâta de nemăsurată este tot un pocinog de-al afurisitului de vizir; că l-am văzut, când am intrat, cum s-a aplecat la urechea sultanului şi i-a spus ceva în taină! Crede-mă, Aladdine, leapădă-te de gândul acesta care are să te mâie la pieirea ta, fără de izbavă!

Ci Aladdin se mulţumi să zâmbească şi îi răspunse maică-sii:

– Pe Allah! o, maică a mea, când te-am văzut că vii cu obrazul cătrănit, am gândit că o să-mi vesteşti vreo ştire tare rea! Da văd bine acuma că tu totdeauna te îngrijorezi pentru nişte lucruri care chiar că nici nu merită osteneala! Află, dar, că tot ce îmi cere sultanul ca preţ pentru fata lui nu este nimic pe lângă ce aş putea eu să-i dau într-adevăr! Înseninează-ţi, aşadar, ochii, şi potoleşte-ţi sufletul! Şi, din parte-ţi, nu te mai gândi decât să ne găteşti ceva de mâncare, întrucât tare mi-e foame. Şi lasă în seama mea grija de a-l mulţumi pe Măria Sa.

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a şapte sute cincizeci şi şasea noapte

Spuse:

... Şi, din parte-ţi, nu te mai gândi decât să ne găteşti ceva de mâncare, întrucât tare mi-e foame. Şi lasă în seama mea grija de a-l mulţumi pe Măria Sa.

Or, de îndată ce bătrâna ieşi ca să se ducă la suk să cumpere merindele de trebuinţă, Aladdin alergă să se încuie în odaia lui. Şi luă lampa şi o frecă în locul pe care îl ştia.

Şi numaidecât se şi ivi ginnul care, după ce i se ploconi dinainte, spuse:

Iacătă-l aci dinainte
Pe robul tău cel cu luare-aminte!
Spune: ce vrei? Eu sunt
Al acestei lămpi slujitor,
Fie că-n văzduhuri zbor,
Fie că alerg pe pământ!

Şi Aladdin îi spuse:

– Află, o, efritule, că sultanul binevoieşte să mi-o dea pe fata lui, minunata Badru'l-Budur, pe care o ştii, da numai dacă îi trimit cât mai degrabă patruzeci de tablale de aur greu, din cel mai curat soi, pline ochi cu poame de nestemate asemenea cu cele de pe tava de farfuriu pe care le-am cules chiar din pomii din grădina în care am găsit lampa pe care o slujeşti tu. Da asta nu-i tot! Sultanul îmi mai cere, pe deasupra, spre a-i duce tablalele acelea de aur greu, pline cu nestemate, patruzeci de fetişcane roabe, frumoase ca nişte lune, care să fie însoțite de patruzeci de flăcăi negri, frumoşi, voinici şi falnic îmbrăcați. Iacătă, dar, ce îți cer eu, la rându-mi! Grăbeşte, aşadar, să mă mulțumeşti, în temeiul puterii pe care o am asupra ta, ca stăpân ce mă aflu al lămpii!

Iar ginnul răspunse:

– Ascult şi mă supun!

Şi pieri, ci numai spre a se şi întoarce peste o clipită. Şi era însoțit de cei optzeci de robi cu pricina, atât bărbați, cât şi femei, pe care îi rândui în curte, de-a lungul zidului casei. Iar roabele femei purtau pe cap, fiecare, câte un lighean mare de aur greu, plin până în buză cu mărgăritare, cu diamante, cu pietre de rubin, cu smaralde, cu peruzele şi cu alte sumedenii de soiuri de nestemate, în chip de poame de toate culorile şi de toate mărimile. Şi

fiecare lighean era acoperit cu un văl străveziu de borangic, țesut cu alesături de zarafir. Și chiar că nestematele erau mai minunate, și încă cu mult, decât cele înfățișate întâia dată sultanului, pe tablaua de farfuriu. Și ginnul, după ce sfârși de orânduit lângă zid cei optzeci de robi, veni a se temeni dinaintea lui Aladdin și îl întrebă:

– O, stăpâne al meu, mai ai de cerut ceva de la slujitorul lămpii?

Și Aladdin îi spuse:

– Nu, nimic altceva, deocamdată.

Și numaidecât efritul pieri.

Or, tot atunci, mama lui Aladdin se întoarse încărcată cu merindele pe care le cumpărase din suk. Și rămase tare uluită când văzu casa năpădită de atâta lume; și gândi, în clipa dintâi, că sultanul o fi trimis după Aladdin să-l priponească, spre a-l pedepsi pentru neobrăzarea cererii lui. Ci Aladdin nu o lăsă mai mult în greșeala ei, întrucât, până să aibă ea răgazul a-și scoate iașmacul de pe față, îi spuse:

– Nu pierde vremea să-ți mai scoți iașmacul, o, maică, dat fiind că ești nevoită să pleci iarăși, fără de zăbavă, spre a însoți la sarai pe robii pe care îi vezi rânduiți în curtea noastră! Cele patruzeci de roabe, așa precum bagi de seamă, poartă zestrea cerută de sultan ca preț pentru fata lui! Te rog, dar, mai înainte chiar de a găti masa, să-mi faci binele de a însoți alaiul, spre a i-l înfățișa sultanului!

Numaidecât mama lui Aladdin îi puse pe cei optzeci de robi să iasă în bună rânduială din casa ei, așezându-i unul după altul, în perechi: câte o fetișcană roabă având înainte-i câte un flăcău negru, și tot așa până la perechea cea mai de pe urmă. Și fiecare pereche era despărțită de cea de dinainte-i la o depărtare de zece pași. Și când perechea cea mai de pe urmă ieși pe poartă, mama lui Aladdin porni și ea după alai. Și Aladdin, tare liniștit în

privința izbânzii, închise poarta şi se duse în odaia lui, să aştepte în tihnă întoarcerea maică-sii.

Or, de îndată ce perechea cea dintâi ajunse în uliță, trecătorii şi începură să se adune împrejur; şi, când alaiul se ivi în întregime, ulița se umplu de o mulțime nenumărată, plină de larmă şi de strigăte de uimire. Şi sukul tot veni fuga împrejurul alaiului, ca să se minuneze de o privelişte atâta de falnică şi de nemaipomenită. Căci fiecare pereche, în parte, era o minunăție întreagă! Întrucât hainele-i desăvârşite ca gust şi ca strălucire, frumusețea-i alcătuită dintr-o frumusețe albă de femeie şi dintr-o frumusețe neagră de arap, înfățişarea-i aleasă, ținuta-i mândră, umbletu-i încet şi rânduit la depărtare măsurată, strălucirea ligheanului cu nestemate pe care îl purta pe cap fiecare fetişcană, sclipirile aruncate de giuvaierurile învârstate din brâurile de aur ale arapilor, scânteierile care țâşneau din tichiile lor de zarafir, la care fluturau penele cele albe, toate astea închipuiau o privelişte vrăjită, fără de asemuire, care făceau norodul să nu se îndoiască o clipită că n-ar fi vorba de sosirea la sarai a vreunui strălucit fecior de crai ori de sultan.

Şi alaiul, în mijlocul uimirii întregului norod, ajunse, într-un sfârşit, la sarai. Şi, de îndată ce zăriră perechea cea dintâi, străjerii şi portarii rămaseră atâta de uluiți încât, cuprinşi de sfială şi de minunare, se înşiruiră singuri, pe două rânduri, la trecerea perechilor. Şi căpetenia lor, la vederea celui dintâi arap, gândind că însuşi sultanul arapilor venea în ospeție la Măria Sa, îi ieşi înainte şi se temeni şi vru să-i sărute poala hainei; ci o văzu atunci pe fata cea minunată care venea în urma aceluia. Şi, totodată, arapul dintâi, zâmbind, îi spuse, după cum îi dăduse efritul sfaturile de trebuință:

– Eu nu sunt, şi noi toți nu suntem decât robii aceluia care va să vină, atunci când va sosi ceasul!

Şi, după ce rosti acestea, intră pe poartă, urmat de fetişcana care purta ligheanul de aur, şi de întreg şirul cel

mândru de perechi. Şi cei optzeci de robi trecură prin curtea dintâi şi se duseră de se rânduiră frumos în cea de a doua curte, care da de-a dreptul spre divanul împărătesc.

Or, de îndată ce sultanul, care la ceasul acela judeca treburile împărăției, văzu în curte acel alai falnic care adumbrea cu măreția lui toată strălucirea câtă se afla în sarai, puse să fie golit pe dată divanul şi porunci să fie primiți noii veniți. Iar ei intrară falnici, doi câte doi, şi se rânduiră încet, alcătuind un corn de lună dinaintea scaunului împărătesc. Şi fetişcanele roabe, ajutate de însoțitorii lor cei negri, puseră fiecare jos pe covor ligheanul pe care îl aduseseră. Pe urmă cei optzeci, toți laolaltă, se ploconiră şi sărutară pământul dintre mâinile sultanului, ca să se ridice numaidecât şi, toți odată, să dezvelească dintr-o mişcare sprintenă ligheanele prevestite cu poamele cele minunate. Şi, cu brațele încrucişate pe piept, rămaseră smirnă, cu chipurile pătrunse de cuviința cea mai adâncă.

Numai atunci mama lui Aladdin, care venea la urmă de tot, păşi până la mijlocul cornului de lună alcătuit de cele patruzeci de perechi şi, după temenelile şi salamalecurile îndătinate, îi spuse sultanului, care rămăsese mut de-a binelea dinaintea acelei priveliști fără de seamăn:

– O, doamne al vremilor, fiul meu Aladdin, robul tău, mă trimite cu zestrea pe care ai cerut-o ca preț pentru Sett Badru'l-Budur, preacinstita-ți fată! Şi mă însărcinează să-ți spun că ai greşit în ce priveşte prețul domniței, şi că toate astea sunt cu mult mai prejos de harurile ei! Ci nădăjduieşte că ai să-l ierți pentru puținătatea darului, şi că ai să primeşti acest peşcheş mărunt, aşteptând cele ce are să mai facă el pe viitor!

Aşa vorbi mama lui Aladdin. Ci sultanul, care nu era în stare să priceapă prea bine ce-i spunea ea, sta mai departe năuc şi cu ochii holbați dinaintea priveliştii ce se înfățişa privirii sale. Şi se uita pe rând când la cele

patruzeci de lighene, când la fetişcanele roabe care aduseseră lighenele, şi când la arapii cei tineri care le însoţiseră pe aducătoarele lighenelor. Şi nu ştia de ce să se minuneze mai mult: de giuvaierurile acelea care erau cele mai strălucite din câte s-au văzut vreodată pe lume, ori de fetişcanele roabe care erau ca nişte lune, ori de robii cei negri care erau fiecare ca un sultan! Şi şezu aşa un ceas de vreme, fără a putea să rostească o vorbă şi nici să-şi desprindă privirile de la minunile pe care le avea dinaintea lui. Şi, în loc să se întoarcă înspre mama lui Aladdin ca să-i mărturisească simţămintele sale în privinţa celor ce-i aducea, izbuti, într-un sfârşit, să se întoarcă înspre vizirul său cel mare şi îi spuse:

– Pe viaţa mea! ce mai sunt bogăţiile pe care le avem noi, şi ce mai este saraiul meu, faţă de o strălucire ca aceasta? Şi ce mai avem să gândim noi despre omul care, în mai puţină vreme decât îţi trebuie ca să le doreşti, poate să dobândească asemenea minuni şi să ni le trimită? Şi ce mai sunt harurile fetei mele, faţă de un potop de frumuseţe ca acesta?

Şi vizirul, cu toată ciuda şi pica pe care le simţea după toate câte i se întâmplaseră lui fecioru-său, nu putu a opri să nu spună:

– Aşa-i, pe Allah! toate-s frumoase; ci tot nu preţuiesc cât comoara cea fără de pereche care-i domniţa Badru'l-Budur!

Iar sultanul zise:

– Pe Allah! ba preţuiesc şi o întrec cu mult! Drept care nu mai socot că fac un târg prost dând-o de soţie unui ins atâta de bogat, atâta de darnic şi atâta de falnic ca domnia sa Aladdin, fiul nostru!

Şi se întoarse înspre ceilalţi viziri şi înspre emirii şi mai-marii care îl înconjurau şi îi întrebă din ochi. Şi toţi răspunseră ploconindu-se adânc până la pământ, de trei

ori, ca să-şi arate limpede deplina învoială cu vorbele sultanului lor. Atunci Măria Sa nu mai şovăi.

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a şapte sute cincizeci şi opta noapte

Spuse:

Atunci Măria Sa nu mai şovăi. Şi, fără a se mai îngriji să afle dacă Aladdin avea toate însuşirile ce se cuvin din partea cuiva menit să ajungă soţul unei fete de sultan, se întoarse înspre mama lui Aladdin şi îi zise:

– O, preacinstită mamă a lui Aladdin, mă rog ţie să te duci să-i spui fiului tău că, din ceasul acesta, a intrat în casa mea şi în neamul meu, şi nu mai aştept decât să-l văd, ca să-l sărut aşa cum un tată îşi sărută copilul, şi ca să-l împreun, după *Sfânta Carte* şi după *sunnà*, cu fiica mea Badru'l-Budur!

Şi mama lui Aladdin, după salamalecurile de cuviinţă dintr-o parte şi din cealaltă, grăbi să plece, ca numaidecât, sfruntând iuţeala vântului, să zboare către casa ei şi să-i dea de ştire lui fiu-său despre cele ce se petrecuseră. Şi îl îndemnă să dea zor a merge să se înfăţişeze sultanului, care era cum nu se poate mai nerăbdător să-l vadă. Şi Aladdin, pe care vestea aceasta îl mulţumea întru toate dorinţele sale, după o aşteptare atâta de lungă, nu vroi deloc să lase a se vedea cât de beat era de bucurie. Ci, cu o înfăţişare tare liniştită şi cu un glas măsurat, răspunse:

– Toată fericirea această îmi vine de la Allah şi de la binecuvântarea ta, o, maică, şi de la osârdia ta neostoită!

Şi îi sărută mâinile, şi îi mulţumi îndelung, şi îi ceru îngăduinţa să intre în odaia lui spre a se găti de plecare la sultan.

Or, de cum se văzu singur, Aladdin luă lampa cea fermecată, care îi fusese până atunci de un ajutor atâta de mare, şi o frecă uşor, ca de obicei. Şi pe dată se şi ivi efritul care, după ce se temeni dinainte-i, îl întrebă, cu vorbele obişnuite, ce slujbă putea să-i împlinească.

Şi Aladdin răspunse:

– O, efritule al lămpii, doresc să fac o scaldă! Şi, după scaldă, vreau să-mi aduci o mantie fără de asemuire ca bogăție nici la sultanii cei mai mari de pe pământ, şi atâta de frumoasă, încât cei care se pricep să o poată prețui la peste o mie de mii de dinari de aur, pe puțin! Şi-atâta tot, deocamdată!

Atunci efritul lămpii, după ce se plecă în semn de supunere, îşi îndoi spinarea întru totul şi îi spuse lui Aladdin:

– O, stăpâne al lămpii, suie-te pe umerii mei!

Şi Aladdin se sui pe umerii efritului, lăsându-şi picioarele să spânzure peste pieptul acestuia; şi efritul îl ridică în văzduhuri, făcându-l nevăzut ca şi pe el, şi îl duse într-un hammam atâta de frumos, de nu i s-ar fi putut găsi fratele nici pe la sultani ori pe la chezari. Şi hammamul era numai de jad şi de alabastru străveziu, cu havuzuri de cornalină trandafirie şi de corai alb, şi cu nişte înflorituri din piatră de smarald de o gingăşie vrăjită. Şi ochii şi simțurile puteau cu adevărat, acolo, înlăuntru, să se bucure după plac, întrucât nimic nu putea acolo să supere privirea, fie în mare, fie în mic! Iar reveneala de acolo era desfătătoare, iar căldura era peste tot la fel, iar fierbințeala era măsurată şi potrivită.

Şi niciun băieş nu se afla acolo, ca să tulbure cu făptura ori cu glasul lui liniştea boltelor albe. Dar, de îndată ce ginnul îl lăsă pe Aladdin jos pe podina din sala de intrare, un efrit tinerel, de toată mândrețea, semănând, da mult mai ispititor, cu o fetişcană, se ivi dinainte-i şi îl ajută să se dezbrace, şi îi aruncă pe umeri un ştergar mare, şi îl

sprijini cu multă grijă şi gingăşie, şi îl duse în sala cea mai frumoasă, care era podită toată cu nestemate de felurite culori. Şi numaidecât alţi tineri efriţi, nu mai puţin frumoşi şi nu mai puţin ispititori, veniră să-l ia din mâinile tovarăşului lor, şi îl aşezară dulce pe o laviţă de marmură, şi începură să-l frece şi să-l spele cu mai multe feluri de ape înmiresmate; şi îl frământară cu o pricepere minunată, şi iar îl scăldară cu apă de trandafir, îmbălsămată cu mosc. Şi îngrijirile lor măiestrite îi dădură o culoare la fel de luminoasă ca a unei foi de trandafir, şi albă şi rumenă, după plac. Iar el simţi că se face uşor, de ar fi putut să zboare ca păsările. Şi efritul cel tânăr şi frumos, care îi adusese acolo, veni să-l ia iarăşi şi să-l ducă îndărăt pe podina din sala de intrare, unde îi aduse spre înviorare un sorbet desfătător de ambră gălbuie. Şi îl găsi pe ginnul lămpii ţinând în mâini nişte haine de o bogăţie fără de asemuire. Şi, ajutat de efritul cel tinerel şi cu mâini atâta de dulci, se îmbrăcă în odoarele acelea, şi se făcu asemenea, da şi mai plin de măreţie, cu un fiu de sultan dintre sultanii cei mari! Şi efritul lămpii îl luă iarăşi pe umeri şi îl duse îndărăt în odaia din casa lui, fără de nicio zguduire.

Atunci Aladdin se întoarse înspre efritul lămpii şi îi spuse:

– Şi acuma, ştii ce-ţi mai rămâne de făcut?

El răspunse:

– Nu, o, stăpâne al lămpii! Da porunceşte şi am să mă supun, fie că prin văzduhuri zbor, fie că pe pământ dau zor!

Şi Aladdin zise:

– Doresc să-mi aduci un cal de soi ales, care să nu aibă frate, ca frumuseţe, nici în grajdurile sultanului şi nici la cei mai puternici crai de pe lume. Şi trebuie ca tacâmul lui, numai el, să preţuiască pe puţin o mie de mii de dinari de aur. Totodată, ai să-mi mai aduci patruzeci şi opt de robi tineri, frumoşi la făptură, potriviţi la stat şi plini de farmec, îmbrăcaţi cu multă fală şi risipă şi bogăţie,

pentru ca douăzeci şi patru dintre ei, rânduiți în două şiruri de câte doisprezece, să poată deschide calea înaintea calului meu, în vreme ce alți douăzeci şi patru să vină în urma mea, în două şiruri de câte doisprezece, la fel. Pe deasupra, să nu uiți mai ales să găseşti, spre a o sluji pe maică-mea, douăsprezece fete tinere ca nişte lune, fără de seamăn în soiul lor, îmbrăcate cu multă pricepere şi măreție, şi purtând fiecare pe brațe câte o rochie de țesături şi de culori felurite, cu care să se poată îmbrăca, în toată încrederea, o fată de sultan! Într-un sfârşit, ai să dai la fiecare dintre cei patruzeci şi opt de robi ai mei, ca să şi-o agațe la gât, câte o pungă cu cinci mii de dinari de aur, cu care să pot să fac ce mi-o plăcea. Şi iacătă tot ce doresc de la tine, pe ziua de astăzi.

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a şapte sute cincizeci şi noua noapte

Spuse:

... Şi iacătă tot ce doresc de la tine, pe ziua de astăzi.

Or, nici nu sfârşi Aladdin bine de vorbit, că ginnul, după răspunsul de ascultare şi de supunere, zori numaidecât să piară, ci spre a se întoarce peste o clipită cu calul, cu cei patruzeci şi opt de robi tineri, cu cele douăsprezece fete, cu cele patruzeci şi opt de pungi de câte cinci mii de dinari fiecare, şi cu cele douăsprezece rochii de țesături şi de culori osebite. Şi totul era cu desăvârşire din soiul cerut, de nu încă şi mai frumos. Şi Aladdin luă în primire tot şi îl slobozi pe ginn, spunându-i:

– Am să te chem când o să am trebuință de tine!

Şi, fără a mai tărăgăni, îşi luă ziua-bună de la maică-sa, mai sărutându-i încă o dată mâinile şi dându-i-le în slujbă pe cele douăsprezece fetişcane roabe, pe care le dăscăli să

nu precupețească nimic spre a o mulțumi pe stăpâna lor și spre a o învăța felul cum să se îmbrace cu hainele cele frumoase pe care i le aduseseră.

După care Aladdin grăbi să încalece pe cal și să iasă din curtea casei lui. Şi, măcar că atunci se afla pentru întâia oară pe spinarea unui cal, știu să se țină călare cu o gingăşie şi cu o îndemânare de până şi călăreții cei mai desăvârşiți l-ar fi pizmuit. Şi porni la drum, după întocmirea alaiului aşa cum îl închipuise el, având înainte pe cei douăzeci şi patru de robi, rânduiți pe două şire de câte doisprezece, însoțit pe de lături de patru robi care țineau panglicile de la harşaua calului, şi urmat de ceilalți, care încheiau rândurile.

Or, de îndată ce alaiul se înşirui pe ulițe, o gloată fără de număr, cu mult mai mare decât cea care venise fuga în calea alaiului dintâi, se strânse din toate părțile, şi prin sukuri, şi pe la ferestre, şi pe terase. Iar cei patruzeci şi opt de robi, urmând poruncile ce le fuseseră date de Aladdin, începură atunci să scoată galbenii din pungii şi să-i arunce cu pumnii, ba la dreapta, ba la stânga, înspre norodul care se înghesuia pe urmele lor. Şi uralele răsunau în toată cetatea, atât pentru dărnicia împărătească a aceluia care făcea acele danii, cât şi pentru frumusețea călărețului şi a robilor lui cei sclipitori. Întrucât Aladdin, pe calul său, chiar că era tare plăcut de văzut, cu obrazu-i făcut încă şi mai mândru de puterea lămpii celei fermecate, cu înfățişarea lui crăiască şi cu surguciu-i de adamante care i se legăna deasupra turbanului. Şi-aşa, în toiul uralelor şi al minunării întregului norod, ajunse Aladdin la saraiul împărătesc, unde zvonul venirii lui o luase înainte, şi unde totul fusese pregătit spre a-l întâmpina cu toate cinstirile datorate soțului domniței Badru'l-Budur.

Or, sultanul îl aştepta chiar în capul scării celei mari, care cobora spre cea de a doua curte. Şi de îndată ce Aladdin, ajutat de însuşi vizirul cel mare, care îi ținu scara

șeii, puse piciorul la pământ, sultanul coborî vreo două-trei trepte, în cinstea lui. Și Aladdin urcă scara până la el și vru să i se temenească dinainte; ci nu fu lăsat de sultan, care, minunat de fălnicia, de înfățișarea frumoasă și de bogăția hainelor lui, îl primi în brațe și îl sărută de parcă ar fi fost chiar copilul său. Și tot atunci văzduhul răsună de uralele scoase de toți emirii și vizirii și străjerii, și de sunetele goarnelor, ale trâmbițelor, ale fligoarnelor și ale dairalelor. Și sultanul, cu brațul petrecut pe după gâtul lui Aladdin, îl duse în sala de primire cea mare, și îl pofti să șadă alături de el pe lavița jețului împărătesc, și îl mai sărută o dată, și îi spuse:

– Pe Allah! o, Aladdine, fiul meu, tare îmi pare rău că ursitoarea nu mi-a hărăzit să te întâlnesc până astăzi și, în felul acesta, să nu mai fi zăbovit vreme de trei luni însurătoarea ta cu fiica mea Badru'l-Budur, roaba ta!

Și Aladdin se pricepu să-i răspundă într-un chip atâta de plăcut, încât sultanul simți cum îi sporește dragostea pentru el, și îi spuse:

– Hotărât! o, Aladdin, ce sultan ar putea să nu te dorească de soț al fetei lui?

Și se porni la taclale cu el, și îl iscodi cu multă dragoste, și se minună de deșteptăciunea răspunsurilor și de frumusețea graiului și de agerimea vorbelor lui. Și puse să se rânduiască, chiar în sala împărătească, un ospăț măreț, și mâncă numai el și cu Aladdin, poruncind să fie slujiți chiar de vizirul cel mare, cu nasul alungit de ciudă până peste marginile alungirii, și de emirii și de ceilalți curteni de frunte.

Și, când masa se sfârși, sultanul, care nu vroia să-și mai tărăgănească întru nimic făgăduiala, ceru să vină cadiul și martorii, și le porunci să scrie pe loc senetul de căsătorie al lui Aladdin cu fiica sa, domnița Badru'l-Budur. Și cadiul, de față cu martorii, zori să îndeplinească porunca

şi să scrie senetul după toate pravilele cerute de *Sfânta Carte* şi de *sunnà*. Şi când isprăvi, sultanul îl sărută pe Aladdin şi îi spuse:

– O, fiul meu, vrei chiar în noaptea aceasta să intri în odaia de nuntă pentru împlinire?

Şi Aladdin răspunse:

– O, doamne al vremilor, hotărât că, de n-aş asculta de dragostea cea mare pe care o port soţiei mele, chiar în seara aceasta aş intra pentru împlinire! Ci doresc ca lucrul să se facă într-un sarai vrednic de domniţă, care să fie numai al ei. Îngăduie-mi, dar, să amân deplina izbândă a fericirii mele, până ce am să pun să se zidească saraiul pe care i-l doresc. Şi, pentru aceasta, mă rog ţie să-mi dai spre folosinţă locul cel larg ce se află chiar peste drum de saraiul tău, aşa ca soţia mea să nu fie prea departe de părintele ei, şi ea şi eu să pot să fiu totdeauna în preajma ta, spre a te sluji! Iar eu, din parte-mi, mă leg să pun a se zidi saraiul acesta în cel mai scurt timp!

Şi sultanul răspunse:

– Ah, fiul meu, nu ai de ce să-mi ceri îngăduinţă! Ia de peste drum de saraiul meu oricât loc îţi trebuie. Ci zoreşte, mă rog ţie, ca saraiul să fie gata cât mai degrabă, căci tare vreau să mă bucur, până a nu-mi da obştescul sfârşit, de urmaşii neamului meu!

Iar Aladdin zâmbi a râde şi zise:

– Măria Ta să-şi liniştească sufletul în privinţa aceasta! Saraiul are să fie zidit cu o sârguinţă cum nici nu şi-ar putea dori cineva!

Şi îşi luă rămas-bun de la sultan, care îl sărută cu drag, şi se întoarse acasă la el, tot cu alaiul care îl însoţise, în vâlvora de chiote ale norodului şi a urărilor de fericire şi de noroc.

Or, de îndată ce se văzu în casa lui, Aladdin îi povesti maică-sii tot ce se petrecuse, şi nu mai zăbovi să se ducă,

singur-singurel, în odaie la el. Şi luă lampa cea fermecată şi o frecă încet, ca de obicei...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a şapte sute şaizecea noapte

Spuse:

... Şi luă lampa cea fermecată şi o frecă încet, ca de obicei. Iar efritul nu zăbovi să se arate şi să se supună la poruncile lui. Şi Aladdin îi spuse:

– O, efrite al lămpii, mai întâi am a te lăuda pentru sârgul pe care l-ai pus ca să mă slujeşti. Şi, pe urmă, am a-ţi cere un lucru, socotesc eu, ceva mai anevoios de îndeplinit decât tot ce ai făcut pentru mine până astăzi, în temeiul puterii pe care o au asupra-ţi virtuţile stăpânei tale, lampa aceasta, pe care o am în stăpânirea mea. Or, iacătă! vreau ca în cel mai scurt răstimp cu putinţă să-mi zideşti, chiar peste drum de saraiul sultanului, un sarai care să fie vrednic de soţia mea El Sett Badru'l-Budur! Şi, pentru aceasta, las în seama ta, cum ţi-o plăcea ţie şi după priceperile tale, pe deplin dovedite, grija pentru toate amănuntele împodobirii şi pentru lucrurile scumpe trebuitoare zidirii, precum pietrele de jad, de porfiră, de alabastru, de agat, de lazulită, de jasp, de marmură şi de granit. Ia numai seama să-mi ridici în mijlocul saraiului o boltă mare de cleştar, întocmită pe nişte stâlpi de aur greu şi de argint, puşi perechi, câte un stâlp de aur şi unul de argint – şi cu nouăzeci şi nouă de ferestre împodobite cu diamante şi rubine şi smaralde şi alte nestemate; ci să veghezi ca fereastra cea de-a nouăzeci şi noua să rămână neterminată, nu ca zidire, ci ca podoabe. Întrucât am eu un gând în privinţa ei. Şi nu uita să întocmeşti şi o grădină

frumoasă, cu nişte havuzuri, şi cu nişte ape, şi cu nişte crânguri largi. Şi, mai cu seamă, o, efritule, orânduieşte-mi într-o hrubă, şi să-mi arăţi unde, o tainiţă mare foarte, plină cu dinari de aur. Iar pentru tot ceea ce mai este de trebuinţă, cum ar fi bucătăriile, grajdurile şi slugile, îţi las deplină slobozenie şi mă încredinţez iscusinţei şi bunăvoinţei tale!

Şi adăugă:

– De îndată ce totul are să fie gata, să vii să-mi dai de ştire!

Iar ginnul răspunse:

– Ascult şi mă supun!

Şi pieri.

Or, a doua zi, în revărsat de zori, Aladdin se mai afla în patul lui când văzu că se iveşte dinainte-i efritul lămpii care, după salamalecurile de cuviinţă, îi spuse:

– O, stăpâne al lămpii, poruncile tale au fost îndeplinite şi te poftesc să vii să cercetezi lucrarea!

Iar Aladdin se învoi cu aceasta, şi efritul îl duse pe dată la locul ştiut şi îi arătă, peste drum de saraiul sultanului, în mijlocul unei grădini falnice, şi având în faţă două curţi urieşeşti de marmură, un sarai cu mult mai frumos decât acela pe care îl aştepta Aladdin. Şi ginnul, după ce îl lăsă să se minuneze de felul zidirii şi de înfăţişarea saraiului, îl pofti să cerceteze cu de-amănuntul totul. Şi Aladdin găsi că lucrurile fuseseră făcute cu o măreţie, cu o strălucire şi cu o bogăţie de neînchipuit, şi găsi într-o hrubă urieşească o tainiţă plină până la tavan cu saci puşi unul peste altul şi ghiftuiţi cu dinari de aur. Şi cercetă la fel şi bucătăriile, şi cămările, şi capanele cu zaherea, şi grajdurile – pe care le găsi întocmite întru totul pe gustul său, şi în mare curăţenie; şi se minună de caii şi de iepele care mâncau din ieslele de argint, în vreme ce grăjdarii îngrijeau de bidivii şi îi ţesălau. Şi-i prefiră cu privirile pe toţi robii şi pe toate roabele şi pe toţi hadâmbii, înşiraţi în bună rânduială, după

însemnătatea slujbelor lor. Şi, după ce văzu tot şi cercetă tot, se întoarse înspre efritul lămpii, pe care nu-l vedea decât el şi care îl însoțea pretutindeni, şi îl firitisi pentru râvna, pentru priceperea şi pentru dibăcia pe care le dovedise la acea lucrare desăvârşită. Pe urmă adăugă:

– Nu ai uitat, o, efritule, decât să aşterni de la poarta saraiului meu până la saraiul sultanului un chilim moale care să-i îngăduie soției mele să nu-şi ostenească picioarele când are să străbată acest drum!

Şi ginnul răspunse:

– O, stăpâne al lămpii, ai dreptate! Ci într-o clipită lucrul are să fie făcut!

Şi cu adevărat, cât ai clipi din ochi, un chilim falnic de urşinic fu aşternut pe întinderea care despărțea cele două saraiuri, cu nişte culori care se potriveau de minune cu smălțuiala pajiştilor şi a straturilor de flori.

Atunci Aladdin, până peste poate de mulțumit, îi spuse efritului:

– Acuma totu-i desăvârşit! Du-mă îndărăt acasă!

Şi efritul îl luă şi îl duse în odaia lui, în vreme ce în saraiul sultanului slujitorii începeau să deschidă uşile spre a se apuca de treburile lor.

Or, de cum deschiseră uşile, robii şi portarii rămaseră năuci până peste poate când văzură că peste drum de sarai, unde în ajun încă se mai vedea un meidan nesfârşit de întreceri la trânte şi la jocuri şi la călărie, locul era acuma astupat privirii. Şi văzură mai întâi chilimul cel falnic de urşinic, care se aşternea printre pajiştile cele proaspete, şi care îşi logodea culorile cu smălțătura florilor şi a pomilor. Şi zăriră atunci, urmând cu privire chilimul acela de-a lungul pajiştilor din grădina minunată, saraiul cel măreț, clădit din pietre scumpe, şi cu bolta lui de cleştar strălucind ca soarele. Şi, neştiind ce să mai creadă, socotiră cuminte să dea fuga şi să-i spună vizirului cel mare cum stă treaba; şi vizirul cel mare la rându-i, după ce se uită înspre

saraiul cel nou, se duse să-l prevestească pe sultan cumu-i treaba spunându-i:

– Nu mai încape nicio îndoială, o, doamne al vremilor! Soțul domniței Badru'l-Budur este un vrăjitor răzvrătit!

Ci sultanul îi răspunse:

– Tare mă mai minunezi, o, vizirule, când dai să-mi bagi în minte gândul că saraiul despre care spui ar fi o lucrare vrăjitorească! Ci tu știi prea bine că omul care mi-a și trimis un peșcheș cu atâtea daruri minunate este foarte în stare, date fiind bogățiile pe care de bună seamă că le stăpânește, și dată fiind mulțimea nenumărată a zidarilor pe care trebuie să-i fi folosit pe potriva averii lui, să pună a se clădi un sarai întreg numai într-o noapte! Pentru ce, dar, șovăiești a crede că a dobândit acest lucru pe calea puterilor firești? Și au nu care cumva este mai degrabă zavistia ta care te orbește și te face să judeci urât faptele, și te împinge să-l vorbești de rău pe ginerele meu Aladdin?

Și vizirul, pricepând din vorbele acestea că sultan îl are drag pe Aladdin, nu mai cutează să stăruiască, de frică să nu-și facă belea singur, și amuți cu băgare de seamă. Și-atâta cu el!

Estimp, Aladdin...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute șaizeci și una noapte

Spuse:

... Estimp, Aladdin, de îndată ce efritul lămpii îl aduse îndărăt în casa lui cea veche, îi spuse uneia dintre cele douăsprezece fetișcane roabe să se ducă s-o scoale pe maică-sa, și le porunci tuturora s-o îmbrace cu una dintre rochiile cele frumoase pe care le aduseseră, și s-o împodobească pe cât puteau mai bine. Și, când maică-sa fu îmbrăcată așa cum dorea el, îi spuse că venise ceasul să se ducă

la palatul sultanului, ca s-o ia pe mireasă şi s-o poftească la saraiul pe care i-l clădise. Şi mama lui Aladdin, după ce primi toate poveţele de trebuinţă în privinţa aceasta, plecă de la casa ei, însoţită de cele douăsprezece roabe ale sale, şi fu urmată numaidecât de Aladdin călare în mijlocul alaiului lui. Ci, când ajunseră mai pe-aproape de sarai, se despărţiră, spre a se duce Aladdin la saraiul lui cel nou, iar maică-sa la sultan.

Or, de îndată ce străjile sultanului o zăriră pe mama lui Aladdin, în mijlocul celor douăsprezece fete care alcătuiau alaiul ei, alergară să-l vestească pe sultan, care zori să-i vină în întâmpinare. Şi o primi cu toate semnele de cinstire şi de preţuire datorate cinului ei cel nou, şi porunci căpeteniei hadâmbilor s-o ducă în harem la Sett Badru'l-Budur. Şi de îndată ce El Sett Badru'l-Budur o văzu şi află că era mama soţului său Aladdin, se şi ridică în cinstea ei şi se duse s-o sărute. Pe urmă o pofti să şadă lângă ea, şi o îmbie cu fel de fel de dulceţuri şi de bunătăţuri, în vreme ce femeile o îmbrăcau pe domniţă şi o împodobeau cu giuvaierurile cele scumpe care îi fuseseră dăruite de Aladdin, soţul ei. Şi nu mult după aceea veni şi sultanul, care putu, pentru întâia oară, dată fiind proaspăta încuscrire, să vadă obrazul dezvelit al mamei lui Aladdin. Şi băgă de seamă, după gingăşia trăsăturilor ei, că trebuie să fi fost tare plăcută în tinereţele sale, şi că acuma, îmbrăcată cum era într-o rochie frumoasă şi dichisită cu pricepere, avea o înfăţişare mai arătoasă decât multe domniţe şi soţii de viziri şi de emiri. Şi îi aduse multe laude în privinţa aceasta: lucru care bucură şi tulbură adânc inima bietei neveste a răposatului croitor Mustafa, cea atâta amar de vreme necăjită, şi îi umplu ochii de lacrimi.

După care tustrei se aşezară la taifas, plini de bunăvoinţă, cunoscându-se, în felul acesta, mai pe larg, până ce sosi şi sultana, mama domniţiei Badru'l-Budur. Or,

sultana cea bătrână era departe de a vedea cu ochi buni măritișul fiică-sii cu fiul unor oameni oarecari, și ținea partea vizirului cel mare, care, în taină, era tot mai cătrănit de întorsătura cea bună pe care o luau lucrurile în paguba lui. Însă sultana nu cuteza, în pofida dorințe-i ce-o avea, să strâmbe din nas dinaintea mamei lui Aladdin; și, după salamalecurile de cuviință dintr-o parte și din cealaltă, șezu alături de ceilalți, ci fără să ia aminte la ce vorbeau ei.

Or, când veni vremea bun-rămasurilor de plecare la saraiul cel nou, domnița Badru'l-Budur se ridică și sărută cu mult drag pe tătâne-său și pe maică-sa, amestecându-și sărutările cu multe lacrimi, de ochii lumii. Pe urmă, sprijinită de mama lui Aladdin, care mergea de-a stânga ei, și având înainte zece hadâmbi îmbrăcați în hainele lor de sărbătoare, și urmată de o sută de fete roabe îmbrăcate cu o strălucire de libelule, luă drumul înspre saraiul cel nou între două rânduri de câte patru sute de robi albi și negri puși perechi-perechi, înșirați de la un sarai până la celălalt, și fiecare ținând câte un sfeșnic de aur în care ardea o lumânare mare de ambră și de camforă albă. Și, domol-domol, domnița porni înconjurată de alaiul acela, călcând pe preșul de catifea, în vreme ce, la trecerea ei, un zvon minunat de lăute răsuna și pe cărările din grădină și sus pe terasele saraiului lui Aladdin. Și, în depărtare, se auzeau uralele scoase de întreg norodul care venise fuga în preajma celor două saraiuri, îmbinând larma de veselie cu slava aceea toată. Iar domnița, într-un sfârșit, ajunse la intrarea saraiului cel nou, unde o aștepta Aladdin.

Și Aladdin veni zâmbind în întâmpinarea ei; iar ea, dacă îl văzu așa de frumos și de strălucitor, rămase vrăjită. Și intră cu el în sala de ospețe, sub bolta cea mare cu ferestre de nestemate. Și se așezară tustrei dinaintea tablalelor de aur orânduite cu grijă de efritul lămpii; iar Aladdin ședea la mijloc, cu soția lui de-a dreapta și cu

maică-sa de-a stânga. Şi începură să mănânce, în sunetele unor cântece pe care le cânta un taraf nevăzut de efriți şi de efrite. Şi Badru'l-Budur, vrăjită de toate câte vedea şi auzea, îşi zicea în sine: „În viața mea nu mi-am închipuit lucruri atâta de frumoase!" Şi chiar că se şi opri din mâncat, ca să asculte mai bine cântecele efriților. Iar Aladdin şi maică-sa nu mai conteneau s-o îmbie şi să-i toarne de băut băuturi, de care altminteri domnița putea să se şi lipseacă, atâta era de îmbătată de uimire. Şi ziua aceea fu pentru ei o zi minunată, care nu şi-a avut seamăn nici pe vremile lui Iskander ori ale lui Soleiman.

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a şapte sute şaizeci şi doua noapte

Spuse:

Şi ziua aceea fu pentru ei o zi minunată, care nu şi-a avut seamăn nici pe vremile lui Iskander ori ale lui Soleiman.

Şi, când se lăsă noaptea, masa fu strânsă, şi pe dată o ceată de dănțuitoare intră în sala cea boltită. Şi ceata era alcătuită din patru sute de fetişcane, fiice de marezi şi de efriți, îmbrăcate ca florile şi uşoare ca păsările. Şi, la sunetele unui taraf din văzduhuri, începură să dănțuiască fel de fel de hore şi de danțuri, cum nu se pot vedea decât pe tărâmurile raiului. Şi numai atunci Aladdin se ridică şi, luând-o pe soția sa de mână, porni cu ea, în pas legănat, înspre odaia de nuntă. Şi fetişcanele roabe, cu mama lui Aladdin în frunte, îi urmară în bună rânduială. Şi Badru'l-Budur fu dezbrăcată; şi nu i se mai puse pe trup decât taman atâta cât îi era de trebuință pentru noapte. Şi domnița, în felul acesta, se făcu întocmai ca o zarnacadea când iese din bobocul ei. Şi, după ce li se urară desfăt şi

bucurie, fură lăsaţi singuri în odaia de nuntă. Şi Aladdin, până peste poate de fericit, putu, într-un sfârşit, să se vadă la un loc cu Badru'l-Budur, fata sultanului. Şi noaptea lor, întocmai ca şi ziua aceea, nu şi-a avut seamăn nici pe vremile lui Iskander ori ale lui Soleiman.

Or, a doua zi, după o noaptea întreagă de desfătări, Aladdin se ridică din braţele domniţei Badru'l-Budur, soţia sa, ca să se îmbrace pe dată într-o mantie încă şi mai făloasă decât cea din ajun, şi se pregăti să meargă la sultan. Şi puse să i se aducă un cal minunat din grajdurile întocmite de efritul lămpii, şi încălecă pe el şi se îndreptă înspre saraiului tatălui soţiei sale, înconjurat de un alai falnic. Şi sultanul îl primi cu semnele de bucurie cele mai alese, şi îl sărută şi, cu multă nerăbdare, îi ceru ştiri despre el şi despre Badru'l-Budur. Şi Aladdin îi dădu în privinţa aceasta răspunsurile de cuviinţă, şi îi spuse:

– Vin fără de zăbavă, o, doamne al vremilor, ca să te poftesc să-mi luminezi cu chipul tău casa astăzi, şi să împarţi cu noi masa cea dintâi de după nuntă ! Şi mă rog ţie să-i aduci cu Măria Ta, spre a vedea saraiul fiicei tale, pe vizirul cel mare şi pe emiri!

Şi sultanul, ca să-i dovedească şi mai bine preţuirea şi dragostea sa, nu ridică nicio împotrivire, ci primi poftirea, se sculă pe clipă pe dată şi, urmat de vizirul cel mare şi de emiri, plecă împreună cu Aladdin.

Or, pe măsură ce sultanul se apropia de saraiul fiicei sale, uimirea îi sporea tot mai tare, iar strigătele lui de minunare se făceau tot mai aprinse, tot mai mari şi tot mai dese. Şi toate astea pe când se afla încă în afara saraiului. De când intră înlăuntru, ce mai minunări! Nu vedea peste tot decât frumuseţi, belşug, bogăţie, podoabe, chindiseli şi falā! Dar lucrul care îl uimi de-a binelea fu sala cu bolta de cleştar, în care nu se mai sătura să privească liniile subţiri ale zidirii şi podoabele. Şi ţinu să numere ferestrele cele înflorite cu nestemate, şi văzu că într-adevăr erau în

număr de nouăzeci și nouă, niciuna mai mult, niciuna mai puțin. Și se minună grozav. Ci băgă de seamă numaidecât că fereastra cea de a nouăzeci și noua rămăsese neterminată și că nu avea niciun fel de podoabă; și, tare nedumerit, se întoarse înspre Aladdin și spuse:

– O, fiul meu, Aladdine, iacătă de bună seamă saraiul cel mai minunat din câte s-au aflat vreodată pe fața pământului! Și sunt uimit de tot ce văd! Ci poți să-mi spui pricina care te-a împiedicat să sfârșești lucrarea la fereastra ceea, care sluțește așa, cu nedesăvârșirea ei, frumusețea celorlalte surori ale sale?

Iar Aladdin zâmbi a râde și răspunse:

– O, doamne al vremilor, mă rog ție să nu care cumva să crezi că din pricina uitării ori a zgârceniei ori din vreo băgare de seamă aș fi lăsat fereastra aceea în starea neterminată în care o vezi; întrucât am avut eu un anume gând când am vrut-o așa. Iar gândul meu a fost să las Măriei Tale grija de-a pune să se desăvârșească lucrarea aceasta, spre a pecetlui astfel, în piatra acestui sarai, numele tău slăvit și pomenirea Domniei Tale. Pentru aceea, te rog fierbinte să sfințești cu învoirea ta zidirea acestei case, care, oricât de mulțumitoare ar fi, tot rămâne nevrednică față de harurile fiicei tale, soția mea!

Iar sultanul, măgulit cum nu se mai poate de gingășia gândului lui Aladdin, îi mulțumi și dori ca pe dată să și înceapă lucrul. Și, pentru aceasta, le porunci străjerilor lui să cheme la sarai, fără de zăbavă, pe giuvaiergiii cei mai dibaci și cei mai bogați în nestemate, ca să sfârșească incrustarea ferestrei. Și, în așteptarea venirii lor, se duse s-o vadă pe fiică-sa și îi ceru știri despre cea dintâi noapte a ei de nuntă. Și numai din zâmbetul pe care i-l aruncă domnița și din înfățișarea ei mulțumită, sultanul pricepu că era fără de rost să mai stăruiască. Și îl sărută pe Aladdin, firitisindu-l îndelung, și se duse cu el în sala în care era pregătită masa cu toată strălucirea cuvenită. Și mâncă de

toate, şi găsi că bucatele erau cele mai minunate pe care le gustase el vreodată, şi că slujitorii erau cu mult mai presus decât slujitorii de la saraiul său, şi că argintăria şi tacâmurile erau întru totul uluitoare.

Estimp, sosiră giuvaiergiii şi argintarii...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a şapte sute şaizeci şi treia noapte

Spuse:

... Estimp, sosiră giuvaiergiii şi argintarii, pe care se duseseră străjerii să-i strângă de prin toată cetatea de scaun a împărăţiei; şi i se dădu de ştire sultanului, care numaidecât se duse sub bolta cea cu nouăzeci şi nouă de ferestre. Şi le arătă meşterilor giuvaiergii fereastra neterminată, spunându-le:

– Trebuie ca, în cel mai scurt răstimp, să isprăviţi lucrarea pe care o cere fereastra aceasta, adică s-o încrustaţi cu mărgăritare şi cu nestemate de toate culorile!

Şi aurarii şi giuvaiergiii răspunseră că ascultă şi că se supun, şi începură să cerceteze cu multă luare-aminte lucrarea şi încrustările de la celelalte ferestre, privindu-se între ei cu nişte ochi tare holbaţi de uimire. Şi, după ce se sfătuiră între ei, se întoarseră la sultan şi, ploconindu-se, îi spuseră:

– O, doamne al vremilor, noi, cu toate grămezile noastre de nestemate, nu avem în prăvălii cu ce să împodobim nici măcar a suta parte din fereastră!

Iar sultanul zise:

– Am să vă dau eu tot ce trebuieşte!

Şi porunci să fie aduse poamele de pietre scumpe pe care i le trimisese Aladdin în dar, şi le spuse:

– Să vă slujiți de atâtea câte-s de trebuință, și să-mi dați îndărăt ceea ce o să mai rămână!

Iar giuvaiergiii măsurară și socotiră, de mai multe ori, și răspunseră:

– O, doamne al vremilor, tot ceea ce ne dai tu și tot ceea ce avem noi nu ajunge să împodobim decât a douăzecea parte a ferestrei!

Atunci sultanul se întoarse înspre străjile lui și le spuse:

– Duceți-vă de scotociți casele vizirilor mei, și mari și mici, ale emirilor și ale tuturor bogătașilor din împărăția mea, și cereți-le să vă dea, cu voie ori fără de voie, toate pietrele scumpe pe care le au!

Și străjile plecară zornic să îndeplinească porunca.

Or, așteptând întoarcerea lor, Aladdin, care vedea limpede că sultanul începea să fie îngrijorat în privința izbânzii lucrării lui, și care, în sufletul său, se bucura până peste poate de treaba aceasta, vru să-l înveselească numaidecât cu niște cântece. Și făcu semn unuia dintre tinerii efriți, robi ai lui, care numaidecât aduse în sală o ceată de cântărețe atâta de frumoase, încât fiecare dintre ele ar fi putut să-i spună lunii: „Ridică-te tu, ca să șed eu în locul tău!“ și dăruite cu un glas vrăjitor care ar fi putut să-i spună filomelei: „Taci tu, ca să mă asculți cum cânt!“ Și chiar că fetele acelea izbutiră, cu cântecul lor, să-l facă pe sultan să mai capete oleacă de inimă.

Ci, de îndată ce străjerii sosiră, sultanul dădu numaidecât giuvaiergiilor și meșterilor nestematele strânse din jefuirea celor avuți, și le spuse:

– Ei bine, acuma ce mai ziceți?

Ei răspunseră:

– Pe Allah, o, stăpâne al nostru, suntem încă tare departe de socoteală! Și ne-ar mai trebui giuvaieruri de opt ori pe-atâta câte avem acuma! Ba, ca să ducem treaba cu bine la cap, ne trebuie pe puțin un răstimp de trei luni, dacă stăm să lucrăm zi și noapte!

La vorbele acestea, sultanul rămase peste măsură de dezamăgit şi de năucit, şi îşi simţi nasul cum i se alungeşte până la picioare, de ruşinea pe care o simţea de a se vedea în nişte împrejurări atâta de amarnice pentru mândria lui. Atunci Aladdin, nevrând să lungească mai mult încercarea la care îl supunea, şi socotindu-se mulţumit, se întoarse înspre meşteri şi înspre giuvaiergii şi le spuse:

– Luaţi-vă îndărăt ceea ce este al vostru şi plecaţi.

Şi le spuse străjerilor:

– Duceţi nestematele îndărăt stăpânilor lor!

Şi îi spuse sultanului:

– O, doamne al vremilor, nu se cade să-ţi iau ceea ţi-am dat dintâia oară! Te rog, dar, să binevoieşti a primi să-ţi dau îndărăt aceste poame de nestemate, şi să fac în locu-ţi ceea ce a mai rămas de făcut spre a duce bine la capăt împodobirea ferestrei! Şi te rog numai să mă aştepţi în iatacul soţiei mele Badru'l-Budur, întrucât nu pot nici să lucrez, nici să dau vreo poruncă în vreme ce ştiu că mă priveşte cineva!

Şi sultanul se duse la fiică-sa Badru'l-Budur, ca să nu-l stânjenească pe Aladdin.

Atunci Aladdin scoase din fundul unui sipet de sidef lampa cea fermecată, pe care avusese grijă să nu o uite când se mutase din casa lui bătrânească la saraiul împărătesc, şi o frecă aşa cum îşi luase obiceiul să facă. Şi efritul se ivi pe dată şi se temeni dinaintea lui Aladdin, aşteptându-i poruncile. Şi Aladdin îi spuse:

– O, efritule al lămpii, te-am chemat să vii ca să faci şi cea de a nouăzeci şi noua fereastră întru totul aidoma cu surorile ei!

Şi nici nu sfârşi el bine de rostit cererea, că efritul pieri. Şi Aladdin auzi parcă un potop de lovituri de ciocane şi de hârşcăituiri de pile la fereastra cu pricina, şi, în mai puţină vreme de cât ar trebui să-l umpli, spre a-l bea, un pahar cu apă rece, văzu cum se iveşte şi se desăvârşeşte împodobeala

cea fermecată de nestemate a ferestrei. Şi nu putu în niciun fel s-o deosebească de celelalte.

Şi se duse să-l caute pe sultan şi îl rugă să-l însoţească în sala boltită.

Când sultanul ajunse dinaintea ferestrei, pe care o văzuse atât de nedesăvârşită cu câteva clipite mai înainte, gândi că s-o fi înşelat şi că s-o fi uitând la alta, nemaicunoscând-o. Ci, după ce privi roată de mai multe ori turnul boltei, dacă văzu că lucrarea fusese făcută într-un timp atâta de scurt, în vreme ce toţi giuvaiergiii şi meşterii strânşi laolaltă îi ceruseră trei luni întregi ca s-o isprăvească, rămase până peste poate de minunat, şi îl sărută pe Aladdin între amândoi ochii şi îi spuse:

– Ah, Aladdine, fiul meu, cu cât te cunosc, cu atât îmi pari mai minunat!

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a şapte sute şaizeci şi patra noapte

Spuse:

... îl sărută pe Aladdin între amândoi ochii şi îi spuse:

– Ah, Aladdine, fiul meu, cu cât te cunosc, cu atât îmi pari mai minunat!

Şi trimise să fie chemat vizirul cel mare, şi îi arătă cu degetul minunăţia care îl fermeca, şi îi spuse cu un glas zefliu:

– Ei, vizire, de asta ce mai socoţi?

Şi vizirul, care nu-şi uitase vechea lui pică, fu şi mai încredinţat, văzând lucrarea aceea, că Aladdin era un vrăjitor, un eretic şi un filozof alchimist. Da se feri cu mare grijă să lase a-i scăpa vreun gând faţă cu sultanul, pe care îl ştia tare legat de ginerele lui cel proaspăt şi, fără a intra

în câră cu el, îl lăsă în minunarea sa şi se mulțumi să-i răspundă:

– Allah este cel mai mare!

Or, din ziua aceea, sultanul începu să vină neabătut, după ce încheia treburile la divan, să petreacă în fiecare seară câteva ceasuri în tovărăşia ginerelui său Aladdin şi a fiicei sale Badru'l-Budur, spre a privi îndelung minunățiile saraiului în care, de fiecare dată, găsea tot alte lucruri noi, mai strălucite decât cele de dinainte, şi care îl uimeau şi îl fermecau.

Iar Aladdin, departe de a se înfumura ori a se lăsa moleşit de viața lui cea nouă, avu grijă să se îndeletnicească, în răstimpul ceasurilor pe care nu le petrecea lângă soția sa Badru'l-Budur, cu facerile de bine în preajma lui şi să cerceteze care-s oamenii săraci, spre a le uşura nevoile. Căci nu-şi uitase starea sa de odinioară şi lipsurile în care trăise, cu maică-sa, pe vremea anilor copilăriei lui. Şi, pe deasupra, de fiecare dată când ieşea în cetate, călare, punea să fie însoțit de câțiva robi care, după poruncile sale, nu pregetau, pe toate drumurile străbătute, să arunce pumni întregi de dinari de aur gloatei care da fuga din toate părțile. Şi în fiecare zi, după masa de prânz şi după cea de seară, punea să se împartă săracilor rămăşițele de la masa lui, care ajungeau să hrănească mai bine de cinci mii de inşi. Încât purtarea lui darnică şi bunătatea lui şi neîngâmfarea lui îi dobândiră dragostea întregului norod şi traseră asupra-i binecuvântările tuturor locuitorilor. Şi nu era nimenea care să nu i se juruie cu numele şi cu viața lui.

Dar ceea ce îi aduse de-a binelea toate inimile şi puse vârf faimei sale fu o biruință mare pe care o dobândi asupra unor neamuri răzvrătite împotriva sultanului, şi când dovedi o vitejie uluitoare şi nişte haruri războinice care lăsau departe în urmă toate isprăvile vitejilor cei mai vestiți. Iar Badru'l-Budur nu făcea decât să-l îndrăgească şi mai tare, şi să se firitisească tot mai mult de ursita ei cea

norocoasă care îi dăruise de soț tocmai pe bărbatul căruia chiar că i se potrivea. Și Aladdin trăi în felul acesta un șir de ani de fericire desăvârșită, între soția și maica sa, înconjurat de dragostea și de credința celor mari și a celor mici, și mai iubit și mai prețuit decât însuși sultanul care, de altminteri, îl ținea mai departe la mare cinste și avea față de el o dragoste nemărginită! Și-așa cu Aladdin!

Estimp, vrăjitorul de la Maghreb, acela care s-a aflat la obârșia tuturor acestor întâmplări și care, fără voia lui, fusese pricina dintâi a huzurului lui Aladdin, iacătă!

După ce îl părăsise pe Aladdin în tainița de sub pământ, ca să-l lase să moară acolo de sete și de foame, se întorsese în țara lui, în afundul Maghrebului cel îndepărtat. Și își trecu toată vremea mohorându-se de întorsătura cea proastă a călătoriei lui, și căindu-se de necazurile și de truda pe care și le zădărâse fără de niciun folos spre a dobândi lampa cea fermecată. Și cugeta la nenorocul care îi smulsese dintre buze îmbucătura cu care se canonise atâta până s-o întocmească. Și o zi nu se scurgea fără ca amintirea cea plină de amărăciune a acelor lucruri să nu-i vină în minte și să-l facă a-l blestema pe Aladdin și ceasul când îl întâlnise.

Și, la urmă, într-o zi, pe când era mai plin ca de obicei de ciuda aceea statornică, fu cuprins de dorința să afle de șart cum murise Aladdin. Și, pentru aceasta, cum era tare dibaci în geomanție, își luă tava cu nisipul de ghicit, pe care o scoase dintr-un fund de sipet, șezu jos pe o rogojină pătrată, în mijlocul unui cerc tras cu tibișir roșu, netezi nisipul, orândui punctele bărbătești și punctele femeiești, mumânele și copiii, mormăi descântecele geomanticești, și zise: „Ia să vedem, o, nisipule, ia să vedem! Ce mai este cu lampa cea fermecată? Și cum a murit puiul de lele, pușlamaua care se chema Aladdin?“ Și, rostind vorbele acestea, scutură nisipul, după datina vrăjitorească. Și iacătă că liniile se întocmiră și că horoscopul se închipui. Și maghrebinului, până peste poate de nedumerit, i se

dezvălui, fără a se mai îndoi o clipită, după o cercetare cu de-amănuntul a chipurilor din horoscop, că Aladdin nu era mort deloc, ba viu de-a binelea, că era stăpân pe lampa cea fermecată, şi că se afla în fală, bogății şi cinstiri, însurat cu domnița Badru'l-Budur, fata sultanului de la Chitai, pe care o îndrăgea şi care şi ea îl îndrăgea, şi că, într-un sfârşit, nimenea nu-i mai spunea, în toată împărăția Chinei şi până la hotarele lumii, decât pe numele de emirul Aladdin!

După ce magul află astfel, cu lucrările geomanției şi ale păgâniei lui, asemenea treburi de care era departe a se aştepta, începu să spumege de mânie şi să stupească în sus şi pe jos, zicând : „Scuip pe chipul tău, o, pui de lele şi de fleanduri! Mă ud pe capul tău, o, Aladdin, codoşule, o, câine, plod de câine, o, cobe afurisită, o, chip de smoală şi de păcură!"

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute șaizeci și cincea noapte

Spuse:

... „Scuip pe chipul tău, o, pui de lele şi de fleanduri! Mă ud pe capul tău, o, Aladdin, codoşule, o, câine, plod de câine, o, cobe afurisită, o, chip de smoala şi de păcură!"

Şi se porni, vreme de un ceas, să tot scuipe şi în sus şi pe jos, să-l calce sub picioare pe un Aladdin închipuit, şi să-l spurce cu înjurături amarnice şi cu ocări de toate soiurile, până ce se mai potoli oleacă. Da atunci se hotărî, fie ce-o fi, să se răzbune pe Aladdin şi să-l facă a-şi ispăşi huzururile de care se bucura în dauna lui, ca urmare a stăpânirii acelei lămpi fermecate pentru care irosise el, magicianul, atâtea strădanii şi atâtea cazne zadarnice. Şi, fără a mai şovăi o clipită, porni la drum spre țara Chitaiului.

Şi cum furia şi dorul de răzbunare îi puneau aripi, călători fără de popas, cugetând îndelung la mijloacele cele mai bune de folosit ca să-i dea de hac lui Aladdin; şi nu peste mult sosi în cetatea de scaun a împărăţiei Chinei. Şi trase la un han, unde luă cu chirie o odaie. Şi, a doua zi de la sosire, începu să bată pieţele şi locurile cele mai umblate; şi peste tot nu auzea vorbindu-se decât despre emirul Aladdin, despre frumuseţea emirului Aladdin, despre filotimia emirului Aladdin şi despre strălucirea emirului Aladdin. Şi îşi zise: „Pe foc şi pe lumină! în curând numele acesta nu are să mai fie rostit decât la judeţul de moarte!“ Şi aşa ajunse dinaintea saraiului lui Aladdin, şi se minună când văzu ce falnic arăta: „Ah! Ah! aci sălăşluieşte acum plodul croitorului Mustafa, cel care nu avea de mâncare nicio coajă de pâine la sfârşitul unei zile! Ah! Ah! Aladdine, ai să vezi tu în curând dacă ursita mea nu are s-o biruiască pe a ta şi dacă nu am s-o silesc pe maică-ta să toarcă lână, cum torcea odinioară, ca să nu moară de foame, şi dacă n-am să sap cu chiar mâinile mele groapa la care să vină să te plângă!“

Pe urmă se apropie de poarta cea mare a saraiului şi după ce înnădi vorbă cu portarul, izbuti să afle de la el că Aladdin plecase la vânătoare pe mai multe zile. Şi cugetă: „Iacătă că a şi început căderea lui Aladdin! Am să pot lucra slobod aici, câtă vreme are să lipsească el! Ci trebuie să ştiu, înainte de orice, dacă Aladdin a luat lampa cu el la vânătoare, ori dacă a lăsat-o în sarai!“ Şi zori să se întoarcă în odaia lui de la han, unde luă tabla geomanticească şi o cercetă. Şi horoscopul îi dezvălui că Aladdin lăsase lampa acasă.

Atunci maghrebinul, beat de bucurie, se duse la sukul tinichigiilor şi intră în dugheana unui neguţător de felinare şi de lămpi de aramă, şi zise:

– O, stăpâne al meu, îmi trebuie vreo douăsprezece lămpi de aramă, nou-nouţe şi bine lustruite!

Şi neguţătorul răspunse:

– Am ce îţi trebuie!

Şi îi înşiră dinainte douăsprezece lămpi tare strălucitoare, şi îi ceru un preţ pe care magicianul i-l plăti fără de tocmeală. Şi le luă şi le puse într-un coş pe care îl cumpărase de la împletitorul de coşuri. Şi plecă din suk.

Şi porni atunci să bată uliţele, cu coşul cu lămpi pe braţ, şi strigând:

– Lămpi noi! Lămpi noi! Schimb lămpi noi pe lămpi vechi! Cine vrea să schimbe, să vină să ia lampa nouă!

Şi se îndreptă aşa înspre saraiul lui Aladdin.

Or, de îndată ce ţâncii care hăimănăleau pe uliţe auziră strigarea aceea ciudată şi văzură turbanul cel lat al maghrebinului, se opriră din joacă şi alergară de-a valma înspre el. Şi porniră să ţopăie laolaltă:

– Huo! nebunul! huo! nebunul!

Ci el, fără a lua seama câtuşi de puţin la poznele ţâncilor, îşi vedea mai departe de strigările lui, care întreceau huiduielile lor:

– Lămpi noi! Lămpi noi! Schimb lămpi noi pe lămpi vechi! Cine vrea să schimbe, să vină să ia lampa nouă!

Şi ajunse astfel, urmat de leandra ghilăitoare de copii, în piaţa care se întindea dinaintea porţii saraiului, şi începu s-o străbată de la un capăt la altul, ca iar să se întoarcă şi s-o ia de la cap, strigându-şi strigarea tot mai tare, neostoit. Şi izbuti atâta de bine, încât domniţa Badru'l-Budur, care se afla la ceasul acela în sala cea cu nouăzeci şi nouă de ferestre, auzi ghilaiul cel neobişnuit şi deschise una dintre ferestre şi privi înspre piaţă. Şi văzu gloata cea zbânţuită şi ţipătoare a puşlamalelor, şi auzi strigarea ciudată a maghrebinului. Şi începu să râdă. Iar slujnicele ei auziră şi ele strigarea, şi la fel începură să râdă, laolaltă cu domniţa. Şi una dintre ele îi spuse:

– O, stăpână a mea, tocmai am băgat de seamă astăzi, pe o sofra, când dereticam odaia stăpânului nostru Aladdin, o lampă veche de aramă! Îngăduie-mi să mă duc s-o iau şi

să i-o arăt maghrebinului acesta bătrân, spre a vedea dacă e chiar atâta de smintit pe cât ne dă de bănuit strigarea lui, şi dacă ar primi să ne-o schimbe cu o lampă nouă!

Or, lampa cea veche despre care vorbea roaba noastră era tocmai lampa fermecată a lui Aladdin. Şi, dintr-o osândă scrisă de ursitoare, Aladdin, înainte de a pleca, uitase s-o închidă în sipetul de sidef unde o ținea de obicei ascunsă, şi o lăsase pe sofra! Da cine poate oare să lupte împotriva hotărârilor soartei?

Or, domnița Badru'l-Budur habar nu avea nici de lampa aceea, nici de puterile ei fermecate. Încât nu văzu nicio piedică în calea schimbului despre care îi vorbea roaba, şi răspunse:

– Păi de bună seamă! Ia lampa aceea şi dă-i-o căpeteniei hadâmbilor, ca să se ducă s-o schimbe pe o lampă nouă şi ca să putem râde pe seama smintitului!

Atunci roaba cea tânără se duse în odaia lui Aladdin, luă lampa fermecată de pe sofra şi i-o dădu căpetenie hadâmbilor. Şi aga coborî numaidecât în fața casei, îl chemă pe maghrebin, îi arătă lampa pe care o aducea şi îi zise:

– Stăpâna mea doreşte să schimbe lampa aceasta pe una dintre lămpile cele mai noi pe care le ai în coş!

Când văzu lampa, maghrebinul o cunoscu de la cea dintâi aruncătură de ochi şi începu să tremure de tulburare. Şi hadâmbul îl întrebă:

– Ce ai? Poate că lampa asta ți s-o fi părând prea veche spre a o schimba?

Ci farmazonul, care îşi şi domolise zbuciumul, întinse mâna cu iuțeala unui vultur care se repede pe o turturea, înşfăcă lampa pe care i-o întindea hadâmbul şi o şi făcu pierită în sân. Pe urmă îi înfățişă hadâmbului coşul spunând:

– Ia-o pe care ți-o plăcea cel mai mult!

Iar hadâmbul alese o lampă bine lustruită și sclipind de nouă, și zori să i-o ducă stăpâne-sii Badru'l-Budur icnind de haz și râzându-și de sminteala maghrebinului.

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute șaizeci și șasea noapte

Spuse:

Iar hadâmbul alese o lampă bine lustruită și sclipind de nouă, și zori să i-o ducă stăpâne-sii Badru'l-Budur icnind de haz și râzându-și de sminteala maghrebinului. Și-așa cu aga al hadâmbilor și cu schimbul lămpii fermecate, în vremea lipsei lui Aladdin de acasă!

În ce îl privește pe maghrebin, apoi acesta numaidecât o și luă la picior, aruncându-și coșul în capul haimanalelor, care îl huiduiau necontenit, cu tot ce se afla în el, spre a-i împiedica să se mai țină pe urmele lui. Și, descotorosindu-se astfel de ei, ieși dintre zidurile saraiurilor și ale grădinilor și se afundă pe ulițele cetății, făcând o sumedenie de ocolișuri, ca să-i piardă urma acei care ar fi vrut să se ia după el mai departe. Și, când ajunse într-o mahala pustie de tot, scoase lampa din sân și o frecă. Iar efritul lămpii răspunse la chemare, ivindu-se numaidecât dinainte-i și rostind:

Iacătă-l aci dinainte
Pe robul tău cel cu luare-aminte!
Spune: ce vrei? Eu rămân al lămpii slujitor,
Fie că-n văzduhuri zbor,
Fie că-mi fac rând
Aici pe pământ.

Întrucât efritul se supunea fără de nicio osebire oricui era stăpânul lămpii, măcar de-ar fi umblat el, aşa cum umbla magicianul, şi pe calea ticăloşiei şi-a pierzării.

Atunci maghrebinul îi spuse:

– O, efrite al lămpii, îţi poruncesc să iei saraiul pe care l-ai durat pentru Aladdin şi să-l muţi, cu toate făpturile şi cu toate lucrurile ce se află în el, în ţara mea, pe care o ştii, în afundul Maghrebului, între grădini. Şi, tot aşa, să mă duci şi pe mine odată cu saraiul!

Şi maredul, rob al lămpii, răspunse:

– Ascult şi mă supun! Închide un ochi şi-apoi deschide un ochi, şi ai să te şi afli în ţara ta, în saraiul lui Aladdin!

Şi chiar că, într-o clipită, lucrul se şi făcu. Şi maghrebinul se văzu mutat, cu saraiul lui Aladdin, în inima ţării sale, în Maghrebul din Africa. Şi iacă-aşa cu el!

Dar, în ceea ce îl priveşte pe sultan, părintele domniţei Badru'l Budur, apoi acesta, a doua zi, la sculare, ieşi din saraiul său ca să se ducă, aşa cum îşi făcuse obiceiul, pe la fiică-sa cea dragă. Şi nu văzu, pe locul în care se înălţa saraiul cel minunat, decât un maidan mare, brăzdat de şanţurile goale ale temeliilor. Şi, peste măsură de nedumerit, nu ştiu de nu cumva şi-a pierdut minţile; şi începu să se frece la ochi, ca să-şi dea mai bine seama de ceea ce vedea. Şi se dumiri că, în strălucirea răsăritului de soare şi în limpezimea dimineţii, nu avea nicio putinţă să se înşele şi că saraiul nu mai era acolo! Ci vru să se încredinţeze şi mai bine de faptul acesta, care îl scotea din minţi, şi se întoarse în saraiul său la catul de sus şi deschise fereastra ce da înspre fiică-sa. Şi nu văzu nici sarai şi nici urmă de sarai, nici grădini şi nici urmă de grădini, nimic, decât un maidan întins pe care călăreţii, de n-ar fi fost şanţurile, ar fi putut să se întreacă în bună voia lor.

Atunci părintele cel nefericit, sfâşiat de spaimă, începu să-şi bată mâinile una de alta şi să-şi smulgă barba plângând, măcar că nu putea să-şi dea bine seama de tâlcul

şi de întinderea nenorocirii lui. Şi pe când sta prăbuşit aşa pe divan, vizirul lui cel mare intră ca să-i dea de ştire, după obiceiul său, că a fost deschis divanul judecăţilor. Şi îl văzu pe sultan în ce stare era, şi nu ştiu ce să creadă. Şi sultanul îi zise:

– Vino încoace!

Iar vizirul se duse, şi sultanul îi zise:

– Ce s-a făcut cu saraiul fetei mele?

El zise:

– Allah să-l ocrotească pe sultan! Că nu pricep ce vrea să spună!

El zise:

– S-ar părea, o, vizirule, că tu habar nu ai de întâmplarea cea jalnică!

El răspunse:

– Deloc, o, stăpâne al meu, pe Allah! nu ştiu nimic, chiar nimic-nimic!

El spuse:

– Înseamnă că nu te-ai uitat înspre saraiul lui Aladdin.

El spuse:

– M-am plimbat aseară prin grădinile din jurul saraiului, da nu am băgat de seamă nimic ciudat anume! afară doar că poarta cea mare era închisă, din pricina lipsei de acasă a emirului Aladdin!

El spuse:

– Dacă-i aşa, o, vizirule, apoi ia te uită pe fereastra asta şi spune-mi dacă nu bagi de seamă nimic ciudat anume, la saraiul acela, la care ai văzut ieri poarta cea mare închisă!

Şi vizirul îşi scoase capul pe fereastră şi se uită, ci numai ca să ridice mâinile spre cer strigând:

– Izgonit fie Cel-Rău! Saraiul a pierit!

Pe urmă se întoarse înspre sultan şi îi spuse:

– Şi-acuma, o, doamne al meu, mai şovăieşti a crede că saraiul acela, de care atâta te minunai ce linii frumoase

avea şi ce împodobit era, ar fi fost altceva decât o lucrare de cea mai desăvârşită vrăjitorie?

Iar sultanul lăsă capu-n jos şi cugetă vreme de un ceas. După care ridică fruntea, iar chipul său era coperit de mânie. Şi strigă:

– Unde-i nelegiuitul şi zburdaticul, şi farmazonul, şi capul, şi plodul acela dintr-o haită de căţele, care se cheamă Aladdin?

Şi vizirul, cu inima umflată de biruinţă, răspunse:

– Este plecat, este la vânătoare! Da a trimis veste că are să se întoarcă astăzi, înainte de rugăciunea de la amiază! Şi dacă vrei, mă îndatorez să mă duc chiar eu şi să-l cercetez ce s-a făcut cu saraiul şi cu tot ce se afla în el!

Şi sultanul răcni iarăşi, spunând:

– Nu, pe Allah! Se cade să fie luat ca hoţii şi ca amăgitorii! Să meargă străjile şi să mi-l aducă ferecat în fiare!

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a şapte sute şaizeci şi şaptea noapte

Spuse:

... Să meargă străjile şi să mi-l aducă ferecat în fiare!

Numaidecât vizirul cel mare ieşi să spună căpeteniei străjilor porunca sultanului, povăţuindu-l în ce chip să se poarte, ca nu care cumva Aladdin să izbutească să le scape! Şi căpetenia străjilor, însoţit de o sută de călăreţi, ieşi din cetate pe drumul pe care urma să se întoarcă Aladdin, şi îl întâlni la o depărtare de cinci parasanje de la porţi. Şi îl împresură numaidecât cu călăraşii lui şi îi zise:

– Emire Aladdin, o, stăpâne al nostru, mă rog ţie de iertăciune! ci sultanul, iar noi toţi suntem robii lui, ne-a dat poruncă să te poprim şi să te ducem dinaintea lui ferecat în fiare, ca pe tâlhari! Şi nu putem să nu ne

supunem poruncii domneşti! Ci, încă o dată, iartă-ne că ne purtăm cu tine aşa, după ce pe toți ne-ai îndopat cu dărnicia ta!

La vorbele acestea ale căpeteniei străjilor, lui Aladdin i se înnodă limba de uluială şi de tulburare. Ci, până la urmă, izbuti să vorbească şi spuse:

– O, preacinstiților, da ştiți baremi pentru care pricină v-a dat sultanul asemenea poruncă, pe când eu nu mă cunosc vinovat cu nicio vină față de el ori față de împărăție?

Şi capul străjilor răspunse:

– Pe Allah! habar nu avem!

Atunci Aladdin descălecă de pe cal şi spuse:

– Faceți cu mine ce v-a poruncit sultanul! Întrucât poruncile sultanului sunt asupra capului şi a ochiului nostru!

Şi străjile îl zeberiră pe Aladdin, da cu mare căință, îi priponiră mâinile, îi petrecură pe după gât un lanț tare gros şi tare greu, pe care i-l legară tot aşa şi peste brâu, şi îl târâră înspre cetate, la capătul lanțului acela, silindu-l să meargă pe jos în urma lor, pe când ei îşi urmară drumul călări.

Şi când străjile ajunseră la mahalaua cea mai de la margine a cetății, trecătorii care îl văzură pe Aladdin târât aşa nu mai avură nicio îndoială că sultanul, din vreo pricină de care ei habar nu aveau, nu s-ar pregăti să poruncească a i se tăia capul. Şi întrucât Aladdin, cu filotimia şi cu bunătatea lui, dobândise dragostea tuturor supuşilor împărăției, toți cei ce-l văzură se repeziră după el, înarmându-se care cu săbii, care cu măciuci, care cu pietroaie şi cu reteveie. Şi numărul lor sporea pe măsură ce alaiul se apropia de sarai, încât atunci când ajunse pe locul maidanului se adunaseră mii şi mii. Şi toți strigau şi se răzvrăteau, vânturându-şi armele şi amenințându-i pe străjerii care numai cu mare cazną izbutiră să-i dovedească şi să intre la sarai fără a fi ciomăgiți. Şi, în vreme ce ei

țipau și urlau mai departe pe maidan, cerând să li se dea îndărăt, viu și nevătămat, stăpânul lor Aladdin, străjerii îl aduseră pe Aladdin, tot împovărat de lanțuri, în sala în care, cufundat în mânie și în mohorală, îl aștepta sultanul.

Or, de îndată ce Aladdin îi fu înfățișat, sultanul, cuprins de o turbare până peste fire, nu-și făcu nici măcar vreme să-l întrebe ce se întâmplase cu saraiul în care se afla Badru'l-Budur, fiica sa, ci îi strigă gâdelui:

– Retează numaidecât capul hainului acesta blestemat!

Și nu vroi nici să-l mai asculte, nici să-l mai vadă o clipă baremi. Și gâdea îl duse pe Aladdin pe terasa care da înspre maidanul unde era strânsă gloata cea vuitoare, îl puse pe Aladdin să îngenuncheze pe pielea cea roșie a osândiților, după ce îl legase la ochi, îi scoase lanțul pe care îl avea la gât și la brâu, și îi spuse:

– Fă-ți mărturisirea de credință de dinaintea morții!

Și se găti să-i dea lovitura de moarte, învârtindu-se de trei ori împrejurul lui și făcându-și sabia să sclipească de trei ori prin văzduh. Ci taman în clipita aceea, mulțimea, văzând că gâdele urma să-l omoare pe Aladdin, se repezi, scoțând răcnete amarnice, să sară peste zidurile saraiului și să spargă porțile. Iar sultanul, văzând zulumul și temându-se de vreun bucluc năprasnic, fu cuprins de spaimă mare. Și se întoarse înspre călău și îi spuse:

– Până una alta, nu mai tăia capul ticălosului!

Și îi spuse căpeteniei străjilor:

– Strigă norodului că îi dăruiesc iertarea sângelui acestui blestemat!

Și porunca, strigată pe dată de sus de pe terasă, potoli zulumul și mânia gloatelor, și îi făcu să se oprească din năvala lor pe cei care se buluceau la porți și pe cei care săreau peste zidurile saraiului.

Atunci Aladdin, pe care cineva, fără a se sfii, avusese grijă să-l dezlege la ochi și să-i desfacă legăturile care îi

priponeau mâinile la spate, se sculă de pe pielea osândelor pe care șezuse îngenuncheat și își ridică frunte înspre sultan și, cu ochii plini de lacrimi, îl întrebă:

– O, doamne al vremilor, mă rog Înălțimii Tale să spună numai ce nelegiuire am săvârșit de-am stârnit mânia ta și năpăstuirea!

Și sultanul, tare șofrănit la chip și cu glasul plin de mânie clocotită, îi spuse:

– Nelegiuirea ta, ticălosule? Te prefaci, așadar, că n-ai știi-o? Da n-ai să te mai prefaci, când am să te pun s-o vezi cu chiar ochii tăi!

Și îi strigă:

– Vino după mine!

Și o luă înaintea lui și îl duse la capătul celălalt al saraiului înspre cel de al doilea meidan, unde strălucise până atunci saraiul domniței Badru'l-Budur, înconjurat de grădini, și îi zise:

– Ia uită-te pe fereastra asta și spune-mi, că trebuie să știi prea bine, ce s-a întâmplat cu saraiul în care se afla fata mea?

Și Aladdin scoase capul pe fereastră și se uită. Da nu văzu nici sarai, nici grădină, și nici urmă de sarai ori de grădină, ci numai meidanul cel nesfârșit și gol, așa cum era în ziua în care dase el poruncă efritului lămpii să zidească acolo casa cea minunată. Și fu cuprins de o uluire și de o durere și de o tulburare așa de mari, încât mai-mai să se prăbușească fără de simțire. Și nu putu să rostească nicio vorbă. Iar sultanul țipă la el:

– Ei, hain alimănit, unde este saraiul și unde este fata mea, rodul inimii mele, singurul meu copil?

Și Aladdin scoase un oftat adânc și izbucni în plâns; pe urmă zise:

– O, doamne al vremilor, nu știu!

Iar sultanul îi zise:

– Ascultă la mine! N-am să-ți cer a pune la loc saraiul tău cel blestemat, da îți poruncesc să-mi dai îndărăt fata.

Și dacă nu faci lucrul acesta numaidecât, ori dacă nu vrei să-mi spui ce este cu ea, pe capul meu! am să-ți zbor căpățâna!

Și Aladdin, până peste poate de ugilit, lăsă ochii în jos și cugetă vreme de un ceas. Pe urmă ridică fruntea și spuse:

– O, doamne al vremilor, nimenea nu scapă de ce îi este ursit! Și dacă ursita mea este să mi se taie capul pentru o nelegiuire pe care nu am săvârșit-o, nicio putere nu are să poată să mă izbăvească! îți cer numai, până a nu muri, un răgaz de patruzeci de zile spre a face cercetările de trebuință în privința soției mele preaiubite, care a pierit odată cu saraiul, pe când mă aflam la vânătoare și fără ca eu să-mi pot da cu gândul în ce chip s-a abătut asupra noastră năpasta aceasta, mă juruiesc ție pe adevărul dreptei noastre credințe și pe harurile stăpânului nostru Mahomed (cu el fie rugăciunea și pacea!)

Și sultanul răspunse:

– Fie, binevoiesc a-ți îngădui cele ce îmi ceri. Da să știi că, la trecerea răstimpului, nimica nu are să poată a te izbăvi din mâinile mele, dacă nu mi-o aduci îndărăt pe fata mea! Întrucât, în orice loc de pe pământ ai putea să te ascunzi, am să te ajung și am să te pedepsesc!

Și Aladdin, cu vorbele acestea, plecă de dinaintea sultanului și, cu capul tare plecat, străbătu saraiul, printre dregătorii care se mohorau de mila lui când îl vedeau, așa de tare se schimbase dintr-odată, de tulburare și de jale. Și ajunse în mijlocul mulțimii de oameni și începu să întrebe, cu ochii rătăciți: „Unde este saraiul meu? Unde este soția mea?“ Și toți cei care îl vedeau și îl auzeau își ziceau: „Bietul de el! și-a pierdut mințile! Năpăstuirea din partea sultanului și vederea morții l-a smintit!“ Și Aladdin, văzându-se că pentru toată lumea nu mai era decât un lucru care stârnea mila, plecă grabnic fără să aibă cineva inimă să se ia după el. Și ieși din cetate și, fără a ști ce face, începu să rătăcească prin câmpuri...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute șaizeci și opta noapte

Spuse:

Și ieși din cetate și, fără a ști ce face, începu să rătăcească prin câmpuri.

Și-așa ajunse pe malul unei ape mari, curgătoare, cuprins de deznădeje și zicându-și: „Unde să-ți cauți saraiul, Aladdin, și unde s-o cauți pe soția ta Badru'l-Budur, o, săracul de tine? Prin ce țară străină ai s-o mai găsești, dacă o mai trăi? Și știi tu măcar în ce chip a pierit ea de-aici?“ Și, cu sufletul mohorât de gânduri și nemaivăzând decât neguri și jale dinaintea ochilor, vru să se arunce în apă și să-și înece în ea viața și durerea.

Ci, în clipa aceea, își aduse aminte că este musulman, drept-credincios, cu suflet curat. Și rosti mărturisirea de credință întru unul Allah și întru mântuirea adusă de trimisul său. Și, întărit de mărturisirea sa de credință și de lăsarea lui întru voia celui Preaînalt, în loc de a se arunca în apă, se pregăti să-și facă spălările cele îndătinate pentru rugăciunea de seară. Și se lăsă pe vine, acolo, pe malul apei, și luă apă în căușul mâinilor, și începu să-și frece degetele și palmele. Or, făcând mișcările acestea, frecă și inelul pe care i-l dase maghrebinul, când cu intrarea în hrubă. Și, în clipita aceea, se și ivi efritul inelului, care se temeni dinainte-i, rostind:

Iată-l aci, dinainte,
Pe robul tău cel cu luare-aminte.
Spune: ce vrei? Eu sunt
Slujitorul acestui inel
Și al celui care este împodobit cu el;
Și în văzduh, și în apă, și pe pământ!

Iar Aladdin îl cunoscu numaidecât, după înfățișarea-i hâdă și după glasu-i înfricoșător, pe efritul care îl slobozise odinioară din tainița de sub pământ. Și, bucuros și uimit de ivirea aceea, la care nici cu gândul nu gândea, în starea jalnică în care se afla, puse capăt spălărilor și se ridică în picioare și îi spuse efritului:

– O, efrit al inelului, o, izbăvitorule, o, minunatule! Allah să te binecuvânteze și să te aibă întru dulce mila lui! Da zorește de-mi adu îndărăt saraiul și pe soția mea Badru'l-Budur!

Ci efritul inelului îi răspunse:

– O, stăpâne al inelului, ce îmi ceri tu acuma nu stă în puterea mea, întrucât pe pământ, în văzduhuri și pe apă eu nu sunt decât slujitorul inelului! Și-s tare mâhnit că nu pot să te mulțumesc în privința de-acum, care-i de rostul slujitorului lămpii! Și nu ai decât a-l chema pe efritul acela; iar el are să te mulțumească!

Atunci Aladdin, tare uluit, îi spuse:

– Dacă-i așa, o, efrite al inelului, și de vreme ce nu poți să te bagi în lucruri care nu te privesc aducându-mi aici saraiul soției mele, îți poruncesc, întru puterile inelului pe care îl slujești, să mă duci pe mine la locul de pe pământ unde se află saraiul, și să mă lași fără de vătămare sub ferestrele domniței Badru'l-Budur, soția mea!

Or, nici nu sfârși bine Alladdin de rostit dorința aceasta, că efritul inelului și răspunse că ascultă și că se supune și, într-un răstimp de numai cât să închizi un ochi și să-l deschizi pe celălalt, îl duse în inima Maghrebului, în mijlocul unei grădini falnice, unde se înălța cu liniile frumuseții lui saraiul domniței Badru'l-Budur. Și îl puse ușor-ușurel sub ferestrele domniței, și pieri.

Atunci Aladdin, văzându-și saraiul, simți inima cum i se umflă și sufletul cum i se liniștește, și ochii cum i se răcoresc. Și nădejdea se întoarse iarăși în el, cu mare

bucurie. Şi întocmai cum stă îngrijorat şi nu poate să doarmă acela care încredinţează o căpăţână de oaie vânzătorului de căpăţâni rumenite la cuptor, tot aşa şi Aladdin, cu toate caznele şi necazurile lui, nu vroi să se odihnească deloc. Îşi înălţă numai sufletul înspre zămislitorul său, ca să-i mulţumească pentru bunătatea lui şi să mărturisească supus că drumurile Domnului sunt de nepătruns pentru mintea cea mărginită a omului. După care se ridică şi se arătă de-a binelea sub ferestrele soţiei sale Badru'l-Budur.

Or, de când fusese răpită cu saraiul ei cu tot de către maghrebinul farmazon, domniţa, în durerea-i de a fi fost despărţită de părintele său şi de soţul său mult-iubit, ca urmare a atâtor năprasne câte îndurase din partea blestematului de maghrebin, ci fără a se da supusă, îşi făcuse obiceiul de a se scula din pat în fiecare zi, de la vărsat de zori, şi să-şi treacă vremea plângând, iar nopţile să vegheze năpădită de gândurile ei negre. Şi nici nu dormea, nici nu mânca, nici nu bea nimic. Or, în seara aceea, dintr-o osândă a soartei, slujnica sa venise la ea ca să încerce s-o mai veselească. Şi deschise ferestrele de la sala de cleştar, şi se uită afară, spunând:

– O, stăpână a mea, ia vino să vezi ce frumoşi sunt pomii în seara aceasta şi ce boare dulce adie!

Pe urmă, deodată, scoase un ţipăt ascuţit, strigând:

– Ya setti, ya setti! Ia uite-l pe stăpânul meu Aladdin! E colea sub ferestrele saraiului!

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute șaizeci și noua noapte

Spuse:

– Ya setti, ya setti! Ia uite-l pe stăpânul meu Aladdin! E colea sub ferestrele saraiului!

La vorbele acestea ale slujnicei sale, Badru'l-Budur se repezi la fereastră şi îl văzu pe Aladdin, care şi el o văzu pe ea. Şi la amândoi le venea să zboare de bucurie. Şi Badru'l-Budur izbuti cea dintâi să deschidă gura şi să-l strige pe Aladdin:

– O, dragule, vino iute, vino iute! Slujnica mea coboară să-ţi deschidă uşa cea tainică! Poţi să urci aici fără de teamă. Blestematul de vrăjitor nu este acasă deocamdată!

Şi, după ce slujnica îi deschise uşa cea tainică, Aladdin se sui la iatacul soţiei sale şi o cuprinse la pieptul lui. Şi se sărutară, beţi de bucurie, plângând şi râzând. Şi, când se mai ostoiră oleacă, şezură jos unul lângă altul, iar Aladdin îi spuse soţiei sale:

– O, Badru'l-Budur, doresc, înainte de orice altceva, să te întreb ce s-a făcut cu lampa de aramă pe care o lăsasem în odaia mea, pe o sofra, până a fi plecat la vânătoare!

Şi domniţa strigă:

– Ah, dragul meu, tocmai lampa aceea este pricina nenorocirii noastre! Ci eu şi numai eu sunt vinovată de tot ce s-a întâmplat!

Şi îi povesti lui Aladdin tot ce se întâmplase la sarai în lipsa lui şi cum, cu gândul de a râde de sminteala vânzătorului de lămpi, schimbase lampa de pe sofra pe lampă nouă, şi tot ce urmase după aceea, fără a uita niciun amănunt. Ci nu ar fi de niciun folos să le mai înşiruim şi noi încă o dată. Iar domniţa încheie, spunând:

– Şi numai după mutarea noastră aici, cu sarai cu tot, a venit afurisitul de maghrebin să-mi dezvăluiască anume cum izbutise el, cu ajutorul puterilor lui vrăjitoreşti şi cu harul lămpii schimbate, să mă rupă de dragostea ta, ca să mă aibă a lui. Şi mi-a spus că este maghrebin şi că aici suntem în Maghreb, ţara lui!

Atunci Aladdin, fără a-i aduce nici cea mai mică dojană, o întrebă:

– Şi ce vrea să facă blestematul acela cu tine?

Ea spuse:

– În fiecare zi, o dată, nu mai mult, vine să mă vadă şi încearcă pe toate căile să mă ispitească. Şi, cum e plin de hainie, n-a contenit, spre a-mi birui dârzia, să-mi tot spună că sultanul a poruncit să ţi se taie capul ca unui viclean şi că, la urma urmei, nu erai decât fiul unor sărăcani, al unui prăpădit de croitor pe nume Mustafa, şi că numai lui, vrăjitorului, îi datorezi averea şi huzururile la care ajunseseşi! Da până acuma n-a căpătat de la mine, drept orice răspuns, decât tăcerea scârbei şi întoarcerea capului. Şi e nevoit, de fiecare dată, să plece cu urechile pleoştite şi cu nasul până-n pământ! Şi mi-era frică, de fiecare dată, să nu încerce a mă lua cu sila! Ci iacătă-te aici, preamărit fie Allah!

Iar Aladdin îi spuse:

– Ia să-mi spui acuma, o, Badru'l-Budur, în ce loc din sarai se află ascunsă, dacă ştii, lampa pe care a izbutit să mi-o răpească afurisitul de maghrebin!

Ea spuse:

– Nu o lasă în sarai niciodată; ci o poartă necontenit la sân. De câte ori nu l-am văzut eu cum o scotea dinaintea mea, ca să mi-o arate ca pe o cunună!

Atunci Aladdin îi spuse:

– Bine!... Da pe viaţa ta! nu are s-o mai arate multă vreme!

Pe urmă adăugă:

– Ştiu în ce fel am să-l pedepsesc pe vrăjmaşul nostru cel hain! Drept aceea, nu am să-ţi cer decât să mă laşi o clipă singur în odaia aceasta! Şi am să te chem eu, când are să fie vremea!

Şi Badru'l-Budur ieşi din sală şi se duse să stea cu slujitoarele ei.

Atunci Aladdin frecă inelul cel fermecat pe care îl avea la deget, şi spuse către efritul care se înfăţişă:

– O, efrite al inelului, te pricepi la feluritele soiuri de prafuri adormitoare?

El răspunse:

– Asta-i treaba la care mă pricep cel mai bine!

El spuse:

– Dacă-i așa, îți poruncesc să-mi aduci o uncie de bang cretan, din care numai cu o tuție poate să fie adormit un elefant!

Și efritul pieri, ci spre a se întoarce într-o clipită ținând cu degetele o cutiuță pe care i-o întinse lui Aladdin spunând:

– Iacătă, o, stăpâne al inelului, niște bang cretan din soiul cel mai ales!

Și se duse. Iar Aladdin o chemă pe soția sa Badru'l-Budur și îi zise:

– O, stăpână a mea Badru'l-Budur, dacă vrei să birui pe blestematul de maghrebin, nu ai decât a urma sfatul pe care ți-l dau. Iar vremea ne cam dă ghes întrucât mi-ai spus că maghrebinul ar fi pe cale să vină încoace, spre a încerca să te dobândească! Iacătă, dar, ce ai să fii nevoită a face!

Și o lămuri:

– Ai să faci *cutare* și *cutare* lucru, și ai să-i spui *cutare* și *cutare* lucru!

Și o povățui îndelung despre felul în care urma să se poarte față cu magicianul. Și adăugă:

– Estimp, eu am să mă ascund colea în dulap. Și am să ies când o veni vremea!

Și îi înmână bisacteaua cu bang, spunând:

– Să nu uiți ce te-am învățat să faci!

Și o lăsă, și se duse să se închidă în dulap. Atunci domnița Badru'l-Budur, cu toată sila pe care o avea de-a îndeplini un rost ca acela, nu vroi să piardă prilejul de a-și răzbuna pe vrăjitor și se pregăti a urma cele ce-o învățase soțul ei

Aladdin. Şi se sculă, aşadar, şi le puse pe însoţitoarele ei s-o pieptene şi să-i dichisească părul, aşa ca să-i stea cât mai bine cu obrazul ei de lună, şi puse să fie îmbrăcată cu cea mai frumoasă rochie din dulapurile sale. Pe urmă se încinse peste mijloc cu un brâu de aur bătut cu diamante şi îşi împodobi gâtul cu o salbă de mărgăritare scumpe, toate pe-o potrivă de mari, afară de mărgăritarul de la mijloc, care era mare cât o nucă; şi îşi petrecu la încheieturile mâinilor şi la glezne nişte brăţări de aur bătute cu nestemate, care se potriveau de minune cu culorile celorlalte podoabe. Şi, parfumată şi semănând cu o hurie aleasă, şi mai strălucită decât cele mai strălucite crăiţe şi sultăniţe, se privi cu înduioşare în oglindă, pe când slujnicele se holbau la frumuseţea ei şi se liliau de minunare. Iar ea se întinse galeş pe perne, aşteptând să vină magicianul.

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a şapte sute şaptezecea noapte

Spuse:

Iar ea se întinse galeş pe perne, aşteptând să vină magicianul.

Or, magicianul nu zăbovi să vină la ceasul ştiut. Iar domniţa, împotriva obiceiurilor ei, se ridică în cinstea lui şi îl pofti cu un zâmbet să şadă lângă ea pe divan. Iar magicianul, tare tulburat de primirea aceea şi ameţit de strălucirea ochilor cei frumoşi care îl priveau şi de mândreţea vrăjitoare a acelei domniţe atâta de râvnite, ca dovadă de bună-cuviinţă şi de preţuire nu vroi să şadă decât pe marginea divanului. Şi domniţa, zâmbind mereu, îi spuse:

– O, stăpâne al meu, să nu te minunezi dacă mă vezi astăzi în starea aceasta schimbată, întrucât inima mea, care-i din firea ei cu totul neprielnică tristeţii, a izbutit până la urmă să biruiască mâhnirea şi grija. Şi-apoi am cugetat la vorbele tale în privinţa soţului meu Aladdin, şi sunt acuma încredinţată că este mort de pe urma mâniei celei cumplite a sultanului, tatăl meu. Or, ceea ce este scris trebuia să se împlinească! Şi nici lacrimile, nici părerile mele de rău nu au să-i dea viaţă îndărăt unui mort. Pentru aceea, m-am lepădat de tristeţea şi de jalea mea şi m-am hotărât să nu mai fug de îmbierile şi de gingăşiile tale. Şi iacătă pricina schimbării sufletului meu!

Pe urmă adăugă:

– Ci eu încă nu te-am poftit să guşti din răcoritoarele prieteniei!

Şi se ridică, în frumuseţea-i ameţitoare, şi se duse la sofraua cea mare pe care era aşezată tablaua cu vinuri şi cu sorbeturi şi, pe când o chema pe una dintre însoţitoarele ei spre a ridica tablaua, aruncă o pişcătură de bang cretan în cupa de aur de pe ea. Şi maghrebinul nu ştia cum să-i mai mulţumească pentru bunăvoinţa ei. Şi când însoţitoarea cea tânără veni cu tablaua de sorbeturi, el luă cupa şi îi spuse domniţei Badru'l-Budur:

– O, domniţă, băutura aceasta, oricât de desfătătoare ar fi, nu ar putea să mă răcorească atâta cât zâmbetul ochilor tăi!

Şi, rostind acestea, duse cupa la gură şi o goli dintr-o sorbitură, fără a se mai opri să răsufle. Ci asta fu spre a se rostogoli pe dată jos pe chilim, la picioarele domniţei Badru'l-Budur, cu capu-naintea picioarelor!

Or, la zgomotul căderii lui, Aladdin scoase un strigăt mare de izbândă, ieşi din dulap şi alergă numaidecât la trupul cel nemişcat al vrăjmaşului său. Şi se repezi asupra lui, îi descheie mantia la piept şi îi scoase de la sân lampa

care era ascunsă acolo. Şi se întoarse înspre Badru'l-Budur care, bucuroasă până peste poate, sări să-l ia în braţe. Iar Aladdin îi spuse:

– Mă rog ţie să mă laşi oleacă singur! Căci tot trebuie să se sfârşească astăzi!

Şi după ce Badru'l-Budur ieşi din odaie, Aladdin frecă lampa la locul pe care îl ştia bine, şi îl văzu numaidecât pe efritul lămpii, care se ivi rostind vorbele lui obişnuite şi aşteptând porunca. Şi Aladdin îi spuse:

– O, efrite al lămpii, îţi poruncesc, întru harurile lămpii, stăpâna ta, să muţi saraiul acesta, cu tot ce cuprinde el, în cetatea de scaun a împărăţiei Chinei, chiar pe locul de unde l-ai ridicat spre a-l aduce aici! Şi fă aşa fel încât mutarea să se petreacă fără de vătămătură, fără de necazuri şi fără de zguduituri!

Iar ginnul răspunse:

– Ascult şi mă supun!

Şi pieri. Şi tot atunci, într-un răstimp de cât să închizi un ochi şi să-l deschizi pe celălalt, mutarea se şi săvârşi, fără ca să-şi fi dat seama cineva de asta; întrucât totul nu se simţi decât de-abia prin două clătinături uşoare, una la plecare şi alta la oprire.

Atunci Aladdin, după ce se încredinţă că într-adevăr saraiul ajunsese şi fusese bine aşezat peste drum de saraiul sultanului, pe locul pe care se aflase mai înainte, se duse la soţia sa Badru'l-Budur şi o sărută îndelung şi îi spuse:

– Iacătă-ne ajunşi în cetatea tatălui tău! Ci, întrucât s-a şi făcut noapte, ar fi mai bine să aşteptăm până mâine dimineaţă spre a ne duce să-l vestim pe sultan de întoarcerea noastră! Iar până una alta, să nu ne mai gândim decât a ne bucura de izbânda noastră şi de fericirea că ne-am găsit iarăşi, o, Badru'l-Budur!

Şi, întrucât Aladdin nu mai mâncase nimic încă din ajun, şezură amândoi jos şi porunciră roabelor să le aducă o cină

bogată, în sala cea cu nouăzeci şi nouă de ferestre. Pe urmă îşi petrecură laolaltă noaptea aceea, în desfăt şi fericire.

Or, a doua zi, sultanul ieşi din saraiul lui spre a se duce, ca de obicei, s-o plângă pe fiică-sa, în locul unde nu gândea să găsească decât şanţurile temeliilor. Şi, tare trist şi tare îndurerat, îşi aruncă ochii înspre partea aceea, şi rămase înmărmurit când văzu câmpul maidanului acoperit iarăşi de saraiul cel falnic, şi nicidecum gol, aşa cum îşi închipuise. Şi, dintru-ntâi, socoti că totul nu era decât vreo plăsmuire de pâcle ori vreo nălucire a minţii lui zbuciumate, şi se frecă la ochi de mai multe ori. Ci, întrucât priveliştea dăinuia mai departe, nu a mai putut să se îndoiască de adevăr şi, fără a-i mai păsa de făloşenia lui de sultan, o luă la fugă rotindu-şi mâinile şi scoţând strigăte de bucurie şi, dând buzna printre străjile şi printre paznicii saraiului, sui scara cea de alabastru, fără a-şi mai trage sufletul, în ciuda vârstei lui înaintate, şi intră sub bolta de cleştar, în sala cu nouăzeci şi nouă de ferestre, unde Aladdin şi Badru'l-Budur, zâmbind, tocmai aşteptau venirea lui. Şi amândoi se ridicară când îl văzură şi se repeziră să-l întâmpine.

Şi o sărută pe fiică-sa, vărsând lacrimi de bucurie până peste poate de înduioşat; şi ea la fel.

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a şapte sute şaptezeci şi una noapte

Spuse:

Şi o sărută pe fiică-sa, vărsând lacrimi de bucurie până peste poate de înduioşat; şi ea la fel. Şi, când putu să deschidă gura şi să dobândească iar grai, spuse:

– O, fata mea, mă uit cu nedumerire că fața ta, după atâtea năpaste câte ți s-au întâmplat, nu este întru nimic mai schimbată ori mai galbenă decât în ziua când te-am văzut cea din urmă dată! Ci, o, copila inimii mele, trebui să fi îndurat multe în răstimpul lipsei tale de lângă noi, că doar nu fără de necazuri mari și fără de spaime amarnice trebuie să te fi văzut mutată dintr-un loc în altul, cu sarai cu tot! Întrucât iată, eu numai când mă gândesc la asta mă și simt năpădit de un fior de spaimă! Grăbește-te, dar, o, fata mea, de-mi spune care-i pricina de nu te-ai schimbat decât atâta de puțin la față, și povestește-mi, fără a-mi ascunde nimic, tot ce s-a întâmplat, de la început până la sfârșit!

Și Badru'l-Budur răspunse:

– O, părinte al meu, afla că, dacă sunt atâta de puțin schimbată la față și atâta de puțin îngălbenită, este pentru că mi-am găsit iar ceea ce pierdusem când am fost dusă de lângă tine și de lângă soțul meu Aladdin. Căci bucuria de a vă găsi iar pe amândoi îmi dă îndărăt prospețimea și culoarea de mai înainte a chipului. Ci am pătimit mult, și mult am plâns, atât că fusesem răpită de la dragostea ta și a soțului meu mult-iubit, cât și că picasem în puterea unui blestemat de magician maghrebin, care-i pricina a toate câte s-au întâmplat și care îmi tot moșmondea niște vorbe care nu-mi plăceau, și tot vroia să mă ispitească, după ce mă răpise. Da toate astea nu se datoresc decât nechibzuinței mele, care m-a împins să schimb ceea ce nu era al meu!

Și îi povesti tatălui ei, fără să se oprească, toată povestea, până în cele mai mici amănunte, fără a uita nimic. Ci nu are niciun rost să o mai spunem și noi încă o dată. Și, când isprăvi de povestit, Aladdin, care până atunci nu deschisese gura, se întoarse înspre sultanul uluit până peste marginile uluielii, și îi arătă, în dosul unei perdele, trupul fără de simțire al magicianului, cu chipul tot înnegrit de puterea bangului, și îi spuse:

– Iacătă-l pe viclean, pricina necazului îndurat de noi şi pricina năpăstuirii mele! Ci Allah l-a pedepsit!

La priveliştea aceea, sultanul, pe deplin încredinţat de nevinovăţia lui Aladdin, îl sărută tare drăgăstos, strângându-l la pieptul său, şi îi spuse:

– O, Aladdine, fiul meu, nu mă osândi prea greu din pricina felului cum m-am purtat faţă de tine, şi iartă-mă pentru mijloacele de care m-am slujit împotriva ta! Întrucât mi se cade oleacă de iertăciune, pentru iubirea pe care i-o port singurei mele copile Badru'l-Budur, şi întrucât tu ştii prea bine că inima unui părinte este plină de dragoste şi că eu, din parte-mi, aş fi vrut mai degrabă să-mi pierd împărăţia toată decât un fir de păr de pe capul fiicei mele mult-iubite!

Şi Aladdin răspunse:

– Dreptu-i, o, părinte al domniţei Badru'l-Budur! Eşti vrednic de iertare, întrucât numai dragostea ce o ai pentru copila ta, pe care o credeai pierdută din vina mea, te-a făcut să te foloseşti de nişte mijloace aspre faţă de mine. Şi nu mi se cade mie să te osândesc nicidecum! Întrucât eu eram dator, într-adevăr, să cuget la gândurile viclene ale ticălosului de magician, şi să mă pregătesc împotriva lui. Şi tu nu vei putea să înţelegi cu adevărat cât de hain este, decât atuncea când oi avea răgazul să-ţi istorisesc toată povestea mea cu el!

Iar sultanul îl mai sărută o dată pe Aladdin şi îi spuse:

– Hotărât, o, Aladdine, trebuie numaidecât să-ţi găseşti cât mai curând răgazul de a-mi povesti toate astea. Ci-i cu mult mai grabnic, la ceasul de-acum, să ne izbăveşti de priveliştea hoitului acesta blestemat, care zace fără de suflare la picioarele noastre, şi să ne bucurăm laolaltă de biruinţa ta!

Şi Aladdin le porunci efriţilor săi cei tineri să ia leşul maghrebinului şi să-l ardă în mijlocul ariei maidanului,

pe un pat de bălegar, şi cenuşa să i-o arunce într-o hazna cu scârne. Lucru care fu îndeplinit întocmai, de faţă cu toată cetatea, care se bucură de osânda aceea şi de întoarcerea emirului Aladdin la nazarul sultanului.

După care sultanul puse pristavii să crăinicească, împresuraţi de cântăreţii din trâmbiţe, din tâmpine şi din dairale, că dă slobozie celor întemniţaţi, în semn de bucurie a tuturora; şi puse să se împartă danii mari săracilor şi nevoiaşilor. Şi, seara, puse să fie luminată cetatea toată, precum şi saraiul său şi cel al lui Aladdin şi al domniţei Badru'-l-Budur. Şi aşa Aladdin, datorită binecuvântării lui Allah, pe care o purta asupra lui, scăpă a doua oară din primejdia morţii. Şi tocmai binecuvântarea aceea avea să-l scape şi a treia oară, aşa cum aveţi să auziţi numaidecât, o, ascultătorii mei!

Într-adevăr, se împliniseră câteva luni de când Aladdin se întorsese şi de când, sub ochiul înduioşat şi treaz al maicii sale, ajunsă acuma o preacinstită femeie din lumea de vază, cu o înfăţişare tare măreaţă, ci neîntinată de îngâmfare şi de fumuri, ducea o viaţă plină de desfătări, când soţia sa, într-o zi, intră cu un chip cam mohorât şi trist în sala cea cu bolta de cleştar, în care sta el de obicei spre a se bucura de priveliştea grădinilor, şi se apropie de el şi spuse:

– O, Aladdine, stăpâne al meu, Allah cel carele ne-a coperit pe amândoi cu hatârurile lui, nu a vrut să-mi dea până acuma mângâierea de a avea un copil. Întrucât a şi trecut destulă vreme de când ne-am luat amândoi, şi nu-mi simt lăuntrurile zămislite de viaţă. Or, vin acuma să te rog a-mi îngădui să aduc în sarai o sfântă bătrână, pe nume Fatmah, sosită de vreo câteva zile în cetatea noastră, şi pe care toată lumea o cinsteşte pentru tămăduirile şi pentru leacurile cele făcătoare de minuni pe care le ştie şi

pentru rodnicia pe care o dă femeilor sterpe numai punându-şi mâinile pe ele.

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute șaptezeci și doua noapte

Spuse:

... Or, vin acuma să te rog a-mi îngădui să aduc în sarai o sfântă bătrână, pe nume Fatmah, sosită de vreo câteva zile în cetatea noastră, şi pe care toată lumea o cinsteşte pentru tămăduirile şi pentru leacurile cele făcătoare de minuni pe care le ştie şi pentru rodnicia pe care o dă femeilor sterpe numai punându-şi mâinile pe ele.

Şi Aladdin, care nu vroia s-o supere cumva pe soția sa Badru'l-Budur, nu pregetă să se învoiască la dorința ei, şi porunci la patru hadâmbi să meargă în cetate ca s-o caute pe preacuvioasă şi s-o aducă la sarai.

Şi hadâmbii îndepliniră porunca şi nu zăboviră mult până s-o aducă pe bătrâna cea sfântă, care avea obrazul acoperit cu un iaşmac tare des, şi gâtul înfăşurat cu un şirag de mătănii tare lung, răsucit de trei ori, care-i atârna până dedesubtul pipetului. Şi ținea în mână o cârjă mare, pe care îşi sprijinea umbletul măcinat de ani şi de canoanele schivniciei. Şi domnița, de cum o văzu, se duse grăbită în calea ei şi îi sărută mâna cu evlavie, şi îi ceru binecuvântarea. Şi bătrâna, cu un glas tare cucernic, chemă asupra ei binecuvântările lui Allah şi milele Lui, şi făcu pentru ea o rugăciune lungă spre a se ruga lui Allah să dureze şi să sporească în ea belşugul şi fericirea şi să-i împlinească până şi cele mai mărunte dorinți. Şi Badru'l-

Budur o pofti să stea jos, la locul de cinste de pe divan, şi îi spuse:

– O, sfântă a lui Allah, îți mulțumesc pentru urările tale cele bune şi pentru rugăciunile tale. Şi întrucât ştiu că Allah are să-ți îndeplinească tot ce ai să-i ceri, trag nădejde că am să dobândesc de la bunătatea lui, cu mijlocirea ta, lucrul pe care îl doreşte cel mai aprins sufletul meu!

Şi sfânta răspunse:

– Eu sunt cea mai smerită dintre făpturile lui Allah, ci el este atotputernic şi minunat! nu te sfii, o, Badru'l-Budur, stăpână a mea, să rosteşti ce-ți doreşte sufletul!

Şi Badru'l-Budur se făcu la chip roşie de tot şi, scăzându-şi glasul şi cu un val de mare înflăcărare, zise:

– O, sfântă a lui Allah, doresc să am de la mila lui Allah un copil! Spune-mi ce trebuie să îndeplinesc pentru aceasta, şi ce faceri de bine şi ce fapte bune trebuie să săvârşesc, ca să mi se binecuvină un atare har! Sunt gata de orice – spre a dobândi binele acesta, care îmi este mai scump decât chiar viața mea! Iar eu, în schimb, ca să-ți dovedesc mulțumirea mea, am să-ți dau tot ce ți-ai putea râvni ori dori, nu numai pentru tine care ştiu, o, maică a noastră a tuturora, eşti la adăpost de nevoile unor biete făpturi, ci pentru uşurarea celor năpăstuiți şi sărmani ai lui Allah!

La vorbele acestea ale domniței Badru'l-Budur, ochii sfintei, care până atunci rămăseseră coborâți, se deschiseră sub iaşmac şi se luminară de o sclipire fără de asemuire, iar fața îi străluci ca de un pojar dinlăuntru, şi toate trăsăturile chipului ei mărturisiră căldura unei bucurii depline. Şi o privi pe domniță vreme de o clipită, fără a grăi o vorbă; pe urmă întinse mâinile înspre ea şi îşi puse palmele pe capul ei, mişcându-şi buzele într-o rugăciune parcă lăuntrică şi, într-un sfârşit, rosti:

– O, fata mea, o, stăpâna mea Badru'l-Budur, sfinții lui Allah vin să-mi şoptească de care cale fără de greş se

cade să te slujeşti spre a vedea rodnicia sălăşluindu-se în lăuntrurile tale! Ci, o, fata mea, socot că această cale este tare anevoioasă, de nu chiar peste putinţă de folosit, întrucât este trebuinţă de o putere mai presus de oameni spre a făptui un lucru care cere tărie şi voinicie!

Iar domniţa Badru'l-Budur, dacă auzi vorbele acelea, nu putu să-şi stăpânească mai mult tulburarea, şi se aruncă la genunchii sfintei, cuprinzându-i cu braţele, şi spuse:

– Fă-ţi milă, o, maică a noastră, arată-mi mijlocul acela, oricare ar fi! căci nimica nu este cu neputinţă de îndeplinit pentru soţul meu preaiubit, emirul Aladdin! Ah, spune-mi sau am să mor la picioarele tale, din pricina dorinţei neîmplinite!

Atunci sfânta ridică un deget în sus şi spuse:

– Fata mea, pentru ca rodnicia să pătrundă în tine, se cere să ai agăţat de bolta sălii acesteia un ou de-al păsării rokh, cea care trăieşte pe piscul cel mai înalt din muntele Cocaz. Şi vederea oului, la care să te uiţi cât de multă vreme vei putea, de-a lungul zilelor, are să schimbe alcătuirea ta lăuntrică şi are să răscolească adâncul cel nemişcat al plodirii tale! Şi asta-i ce aveam să-ţi spun, fata mea!

Şi Badru'l-Budur strigă:

– Pe viaţa mea, o, maică a noastră, eu nu ştiu ce este pasărea rokh şi nu am văzut niciodată ouăle ei, da nu mă îndoiesc că Aladdin n-ar fi în stare, într-o clipită, să-mi rostuiască un ou prăsitor ca acela, de s-ar afla el chiar şi în cuibarul de pe piscul cel mai înalt al muntele Cocaz!

Pe urmă domniţa vroi s-o mai ţină la ea pe sfânta care se şi ridicase să plece, ci sfânta îi spuse:

– Nu, fata mea, lasă-mă acuma să mă duc să uşurez şi pe alţi necăjiţi, şi alte dureri, încă şi mai mari decât durerea ta. Ci mâine, inşallah, am să vin eu singură să te văd şi să aflu de la tine veşti pe care pun mare preţ!

Şi, cu toate stăruinţele şi rugăminţile domniţei Badru'l-Budur celei pline de îndatorinţă, care vroia să-i dea în dar o grămadă de salbe şi de giuvaieruri de un preţ nemăsurat, sfânta nu vroi să mai stea nicio clipită în sarai şi plecă, aşa cum venise, neprimind niciun fel de dar.

Or, la puţine clipe după plecarea sfintei, Aladdin se întoarse lângă soţia lui şi o sărută drăgăstos cum făcea de fiecare dată când lipsea de acasă, măcar şi numai pe-o clipită.

Ci i se păru limpede că domniţa Badru'l-Budur avea o înfăţişare tare dusă şi îngândurată...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a şapte sute şaptezeci şi treia noapte

Urmă:

... Ci i se păru limpede că domniţa Badru'l-Budur avea o înfăţişare tare dusă şi îngândurată; şi, cu multă tulburare, o întrebă care-i pricina. Atunci Sett Badru'l-Budur, dintr-o răsuflare, îi spuse:

– Hotărât că am să mor, dacă nu voi avea cât mai curând un ou de al păsării rokh, cea care trăieşte pe piscul cel mai înalt al muntelui Cocaz!

Şi Aladdin, la vorbele acelea, începu să râdă şi zise:

– Pe Allah, o, stăpână a mea Badru'l-Budur, dacă nu este vorba decât de-a avea oul acela ca să nu mai mori, răcoreşte-ţi ochii! Ci spune-mi numai, ca să ştiu, ce nădăjduieşti să faci cu oul de la pasărea aceea?

Şi Badru'l-Budur răspunse:

– A fost aici bătrâna cea sfântă şi mi-a spus că vedere acelui ou este leacul fără de greş pentru tămăduirea sterpiciunii

femeilor. Şi vreau să-l am, ca să-l agăț în mijlocul bolții de cleştar a sălii cu nouăzeci şi nouă de ferestre!

Şi Aladdin răspunse:

– Pe capul şi pe ochii mei, o, stăpână a mea Badru'l-Budur! Vei avea pe dată oul de rokh!

Numaidecât o lăsă pe soția sa şi se duse să se încuie în odaia lui. Şi îşi scoase din sân lampa cea fermecată pe care o purta mereu la el, de când cu primejdia amarnică prin care trecuse din vina lui, şi o frecă. Şi, tot atunci, se şi ivi dinaintea lui efritul lămpii, gata să-i îndeplinească poruncile. Şi Aladdin îi spuse:

– O, preabunule efrit, care mi te supui datorită puterilor lămpii, stăpâna ta, îți cer să-mi aduci pe dată, spre a-l agăța la mijlocul bolții de cleştar, un ou de-al păsării celei urieşeşti rokh, care trăieşte pe vârful cel mai înalt din creierii muntelui Cocaz!

Or, nici nu rosti Aladdin bine vorbele acestea, că efritul se şi schimonosi într-un chip înfricoşător, şi ochii i se aprinseră, şi-i aruncă în obraz lui Aladdin un răcnet atâta de înspăimântător, de tot saraiul se zgudui din temeliile lui, iar Aladdin fu aruncat, ca o piatră dintr-o praştie, drept în peretele sălii, şi atâta de năprasnic încât lungimea lui era mai-mai să i se mestece cu lățimea. Şi efritul, cu glasul plin de tunete, îi strigă:

– Adamit ticălos, ce-ai cutezat să-mi ceri? O, nerecunoscătorule, cel mai nerecunoscător dintre toți inşii de teapa ta, iacătă că acuma, după toate slujbele pe care ți le-am slujit cu toată ascultarea şi supunerea, ai neobrăzarea să-mi porunceşti a mă duce să ți-l aduc pe fiul stăpânului meu cel mai de sus, rokhul, ca să-l spânzuri de bolta saraiului tău! Au tu nu ştii, smintitule, că şi eu, şi lampa, şi toți slujitorii lămpii suntem robii rokhului cel mare, tatăl acelor ouă? O, ai noroc că te afli sub ocrotirea stăpânei mele, lampa, şi că porți la deget inelul acela plin

de haruri mântuitoare! Că de nu, lungimea ta ți s-ar fi și mestecat cu lățimea!

Și Aladdin, năuc și lipit de perete, bâigui:

– O, efrite al lămpii, pe Allah! nu de la mine vine cererea asta, ci i-a fost șoptită soției mele Badru'l-Budur de către bătrâna cea sfântă, maica zămislirilor și tămăduitoarea sterpiei!

Atunci efritul se liniști dintr-odată și luă glasul lui obișnuit față de Aladdin, și îi spuse:

– Habar n-am avut de asta! A, care va să zică așa! care va să zică de la tâlharul acela vine nelegiuirea! Ai mare noroc, Aladdine, că nu vine de la tine povestea asta! Află, dar, că pe calea aceasta a vroit să aducă pierea și a ta, și a soției tale, și a saraiului tău! Aceea pe care tu o numești bătrâna cea sfântă nu e niciun fel de sfântă și niciun fel de bătrână, ci este un ins străvestit în femeie. Și insul acela nu este altul decât însuși fratele maghrebinului, vrăjmașul tău cel nimicit. Și seamănă cu frate-său așa cum o jumătate de păstaie seamănă cu sora ei. Și-i adevărată zicala care spune: „Cățelandrul cel tânăr este mai ticălos decât fratele lui mai mare“, întrucât spița unui câine se ticăloșește din plodire în plodire! Și vrăjmașul acesta cel nou, despre care tu habar nu aveai, este mai iscusit la vrăjitorii și la viclenii decât fratele lui mai mare. Și, când a aflat, cu lucrările lui geomanticești, că fratele său a fost nimicit de tine și a fost ars din porunca sultanului, tatăl soției tale Badru'l-Budur, a hotărât să se răzbune pe voi, și a venit aici din Maghreb, străvestit într-o sfântă bătrână, ca să ajungă până la saraiul vostru. Și a izbutit să intre înlăuntru și să-i bage în cap soției tale cererea aceea aducătoare de năpaste, care-i neleguirea cea mai grea împotriva stăpânului meu cel mare, rokhul! Te prevestesc, dar, ce gânduri ticăloase are, ca să poți să te ferești! Uassalam!

Și efritul pieri, după ce îi spuse toate astea lui Aladdin.

Atunci Aladdin, până peste poate de mânios, alergă în sala cea cu nouăzeci şi nouă de ferestre s-o caute pe soţia sa Badru'l-Budur. Şi, fără a-i dezvălui nimic din cele câte aflase de la efrit, îi spuse:

– O, Badru'l-Budur, ochi al meu! este de mare trebuinţă, înainte de a-ţi aduce oul păsării rokh, s-o aud şi eu, cu urechile mele, pe sfânta care ţi-a spus de leacul acela. Aşa că mă rog ţie să trimiţi după ea cât mai degrabă şi, pe când eu am să stau pitit pe după perdea, s-o faci să-ţi mai spună o dată leacul, întrucât nu ţi-ai mai aduce aminte întocmai cum să-l ţii!

Şi Badru'l-Budur răspunse:

– Pe capul şi pe ochiul meu!

Şi trimise numaidecât după bătrâna cea sfântă. Or, de îndată ce bătrâna intră în sala cu bolta de cleştar şi de îndată ce, tot coperită cu iaşmacul cel gros de pe faţa ei, se apropie de Badru'l-Budur.

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute șaptezeci și patra noapte

Spuse:

... Or, de îndată ce bătrâna intră în sala cu bolta de cleştar şi de îndată ce, tot coperită cu iaşmacul cel gros de pe faţa ei, se apropie de Badru'l-Budur, Aladdin se şi repezi pe ea, sărind din ascunzătoarea lui, cu paloşul în mână şi, până ce ea să poate zice: „Cârc!", dintr-o fulgerătură îi şi reteză capul de pe umeri!

Când văzu toate astea, Badru'l-Budur, înmărmurită, strigă:

– O, stăpâne al meu, Aladdin, ce păcat!

Aladdin însă se mulțumi să zâmbească și, drept orice răspuns, se aplecă, înșfăcă de moțul din creștet capul tăiat și i-l arătă domniței Badru'l-Budur. Și domnița, până peste poate de uluită și de scârbită, văzu că acea căpățână era rasă ca a unui bărbat, afară de smocul din creștet, și că obrazul era amarnic de bărbos. Și Aladdin, nevroind s-o sperie mai mult, îi povesti care era adevărul cu acea haină de Fatmah, sfânta cea prefăcută și bătrâna cea marghiolită, și sfârși astfel:

– O, Badru'l-Budur, să dăm mulțumire lui Allah, carele ne-a scăpat pe totdeauna de vrăjmașii noștri!

Și amândoi se aruncară unul în brațele celuilalt, mulțumindu-i lui Allah pentru multe milele lui.

Și de-atunci au trăit o viață tare fericită, laolaltă cu maica cea bătrână a lui Aladdin, și cu sultanul, părintele domniței Badru'l-Budur. Și au avut niște copii frumoși ca luna. Și Aladdin, la moartea sultanului, a domnit peste împărăția Chinei. Și nimica nu a mai lipsit huzurului lor, până ce a venit și neabătuta Sfărmătoare a desfătărilor și Despărțitoarea celor ce se au dragi.

Iar Șeherezada, după ce povesti astfel povestea aceasta, spuse:

– Și iacătă, o, norocitule sultan, tot ce știu despre Aladdin și despre Lampa fermecată. Ci Allah este cel mai știutor!...

Iar sultanul Șahriar spuse:

– Povestea aceasta, Șeherezada, este tare frumoasă. Ci mult mă minunează buna ei cuviință.

Iar Șeherezada spuse:

– Dacă-i așa, o, Măria Ta, îngăduie roabei tale Șeherezada să-ți povestească Povestea cu Kamar și cu mult-priceputa Halima.

Și sultanul Șahriar strigă:

– De bună seamă, Șeherezada!

Iar ea zâmbi a râde și răspunse:

– Da, Măria Ta! Ci, mai înainte, spre a-ți dezvălui prețul

virtuţii de-a avea răbdare, şi ca să te fac să asculţi fără mânie împotriva slujitoarei tale felul plin de fericire pe care i-l meneşte Allah spiţei neamului tău prin mijlocirea mea, am să-ţi povestesc îndată ceea ce ne-au lăsat de moştenire părinţii noştri cei de demult despre căile de a dobândi adevărata ştiinţă a vieţii...

Iar sultanul spuse:

– O, fiică a vizirului meu, dă zor de-mi arată calea dobândirii unei agoniseli ca aceea. Ci, o, Şeherezada, care-i ursita pe care Allah, prin mijlocirea ta, o meneşte neamului meu, de vreme ce eu nu am niciun urmaş?

Iar Şeherezada spuse:

– Îngăduie slujnicei tale, o, Măria Ta, să nu-ţi spună încă nimic despre lucrurile tainice care s-au petrecut în cele douăzeci de nopţi de tăcere, pe care bunătatea ta i le-a dăruit spre a se zvidui de o suferinţă, şi în care slujnicei tale i s-a dezvăluit strălucirea ursitei tale!

Şi, fără a mai adăuga nimic în privinţa aceasta, Şeherezada, fata vizirului, spuse:

CUPRINS